

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

[Liber XXXIV]

[urn:nbn:de:bsz:31-319543](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-319543)

De ali. et ci. legatis.

Rubrica. li. x.

Dicitur est. s. de legatis in genere. Item in specie a titulo de an. le. usqz huc. Sed quia circa legata alimētorum occurrūt dubia. ideo ponitur hec rubrica.

Ex. l. sequenti.

Legato alimētorū cedit aqua uel estimatio ubi illa emitur et expensa haustus et portature si psona legatarij est nobilis. Et quid petere debet qui petit alimenta futura uide in prin. Et ubi alimenta prestari debeant uel in domo heredis uel legatarij et quis debeat soluere gabellam: ibi. Quero.

Alimēta.

Legato alimētorū cedit aqua que ē uenalis. hoc dicit. Querit glo. ubi sunt regiones ubi aqua uenundari solet. Bic ut i glo. Quero utrum debeat aqua uel estimatio ei.

et idē quero in oibus alimentis. et uidetur qd estimatio: ut. l. mela. §. quidā. j. e. In cōtrariū qd dbeatur species nisi pecunia specialiter sit legata: ut. l. cuz hi. §. si cui. s. de transac. et uidetur tex. C. de ero. mili. anno. l. i. li. xij. et. l. nulli. eo. ti. Respondeo uos scitis qd alimēta debent prestari mēstrua: ut. l. h. s. de libe. agno. et. j. e. l. pecunie. in fi. et ibi dicā. Quid ad ppositū quedā sunt qd si pro toto mense prestarentur corrūperentur: ut aqua carnes et similia. et in istis debetur estimatio nō species: ut. d. l. mela. §. quidā. j. eo. Quedā sunt que si soluerentur pro toto mense non corrūperentur: ut frumentū et tunc non debetur estimatio sed ipsa species: ut. l. cuz hi. §. si cui. s. de transac. sed debet solui pro toto mense: ut. d. l. nulli. et ex hoc babes quid petere debeas quādo petis alimenta futura. quid autē quādo petis preterita dicam in. l. libertis quos. §. i. j. ti. i. Querit uide qd debetur estimatio aque. quid de precio portature an ueniat i legato alimētorū. et idē de precio haustus. respondeo inspicienda est conditio personarū quibus legat. nam si legat nobili persone uenit. sed si legatur uni famule qd ipsamet potest portare: tūc nō debet precii portature: ut. l. pe. §. h. j. de cōdi. et demon. et. l. meua. §. h. s. de annu. le. Querit ubi debēt prestari alimēta. Ista questio pōt itelligi duobus modis. pmo an debeant prestari in loco ubi est heres. an ubi est legatarius. De quo est glo. in. l. cum hi. §. in causa. s. de trasac. ubi dicit qd dbet prestari ubi heres habet domicilium nisi aliud appareat ex voluntate testatoris pro quo. l. sed et si susceperit. in prin. s. de iudi. et. j. e. l. iij. et. l. ticia seio. in prin. s. de le. ij. facit. l. cū res. §. i. s. de le. i. et. l. qd legatū. cū sua glo. de iudi. Secūdo potest itelligi an heres debeat portare ad domū legatarij uel legatarij debeat ire ad domū heredis. Rūdeo quādoqz pro alimētis prestat pecunia: uel aliud qd in quo i portatione nulla est expensa: et tunc heres portabit ad domū legatarij: ut. l. itē illa. s. de consti. pe. quedā sunt in quorū portatiōe uenit sumptus: ut frumētū et ista debz heres dare i domo sua: et legatarius postea portabit: ut. l. puincialiū. in fi. de ero. mili. ano. C. li. xij. et. l. i. §. pe. s. de peri. et cō. rei ven. ubi emptor debet portare. et. s. de vi. tri. et ole. le. l. h. dānatus. et de quolibet ibi dixi. Querit quid de gabella: an debz soluere heres. respondeo quidā sunt gabelle que iponūtur p rebz quas heres habet necesse prestare: et tunc heres debet soluere gabellā: ut. l. cū plures. §. pe. s. loca. et ibi est tex. que dā gabelle iponūtur persone nō cōtēplatiōe rei: et tūc cū gabella nō sit de his qd prinēt ad alimēta nō debz heres prestare: ut. j. e. l. legatis. et ibi dicam qd no. et. l. hbo victus. j. de verbo. signi.

Ex. l. sequenti.

In alimētis pstantis due sunt obligatiōes vna psonalis alia realis. et an hōi deuolui sit directū uel cōe. Appellatiōe libertorū suorū

Quis.

cōtinētur serui legati: ut ma-

numittātur. Itē bona trāseunt ad quēlibet cuz onere alimētorū. hoc dicit. C. Op. extra glo. dicit hic qd appellatiōe libertorū suorū cōtinētur serui legati ut manumittātur. Lōtra de. l. si ita. j. ti. i. So. uerba quāuis sint pteriti uel presentis tēporis referunt ad futura in his que ex mera uolūtate testātis dependēt: ut. l. talis scriptura. in fi. s. de le. i. et ibi dixi. Lū ergo relinquere libertatē directo et per fideicommissum sit i potestate testantis. ergo et. Uel aliter dico qd hoc pnomē suus uerificatur in eo qd est postea libertus si tēpore testamenti erat suus: qd tunc seruus erat: hō nō libertus. hoc pbat in tex. l. talē. §. h. s. de here. insti. Secūdo opp. et nūc intro glo. et uidetur qd sui postea manumissi nō ueniāt: ut. s. de le. iij. l. pater. §. duobz. So. glo. que incipit isti liberti et. hoc uerū ē in his qd sunt postea manumissi ex uolūtate testatoris. alias secus: ut dicit hic: hō bona sint ad fiscū deuoluta: tūc debētur alimēta. C. Op. de. l. h. s. de cōtraben. emp. So. glo. hic i successore uniuersali: ibi in singulari. ita dicit glo. uel aliter pōt dici: ut no. i. l. hacten. s. s. usufru. et. l. lucius. j. eo. Sed aduerte qd i alimētis sunt due obligatiōes. una psonalis. et illa nō trāsit cōtra singulares successores: ut. d. l. h. §. h. de cōtraben. emp. et ita loquit pma so. Alia est obligatiō realis et hypothecaria et illa trāsit cōtra quēcūqz successorē: ut no. in. l. lucius. j. e. et. l. gaius. de annu. le. et. d. l. h. de cōtraben. emp. et ita loquitur secunda so. Querit utrū hōi deuolui sit obliquū uel directū uel cōe. qd sit directū pbat in. l. h. infantī. C. de iure deli. ibi: deuolutas et. et in. l. de emācipa. C. de legit. here. In cōtrariū qd sit cōe pbat qd si testator dicit si talis heres me moriatur bona mea deuoluantur in talem: tunc uidetur per regulam qd illud uerbū quod est aptū esse directum et obliquum est cōe: ut dicit glo. in hōi substituto in. l. precibus. C. de impu. et alijs substitut. et tex. in. l. iam hoc iure. s. de vul. et pu. et expressius insti. de pupil. substitut. §. finali. sed istud uerbum est huiusmodi. ergo et. ut hic patet in glo. que non curat utrū fiscus sit successor singularis uel uniuersalis. tene menti.

Ex. l. sequenti.

Diuisio iudicis et testatoris parificatur: ibi. Aduertatis. Et qui executores teneantur satisfacere: ibi. Opp. Et an alimenta perdantur per deportationē: ibi. Itē. Et quo iure alimenta petantur: ibi. Quero. Et cui cōpetat officium iudicis pro alimētis: ibi. Quero. Et an heredes eorum quibus legata sunt alimēta possint petere si ipsi non petierūt: ibi. Sed quero. Et coram quo iudice debent peti alimenta: ibi. Quero coram. Et cū heredes sunt diuersi fori coram quo debeat agitari causa alimentorum: ibi. Quero quid. Et an cum plures pluribus legant alimenta heredes possint facere diuisionem sine iudicis autoritate: ibi. Item. Et si ante statuto qd in causis damnorum datorū sufficiat probatio per iuramentum quicquid cām illam incidēt tangit potest per iuramentum pbari. Sed si statutū diceret qd in causa dānorū datorū sufficiat probatio dāni per iuramentum si icideret alia questio non posset pbari per iuramentū: ibi. Ex hoc. Et an sufficiat citare procuratorē: ut possit deueniri ad primū decretū: ibi. Ultimo. Et an uniuersitas possit iponere collectā pro debito et an possit cogi creare sindicū uide in fi.

Plent.

Si pluribus a pluribus alimēta debentur fiet diuisio prestationis: uel unus qui prestat eligitur. Item executor datiuus cogitur satisfacere. hoc dicit. lex mirabilis et singularis: licet et alibi de hoc fiat mentio. et diuiditur in tres partes. Primo ponit duo dicta. Secundo probat illa per unum rescriptum. Tertio probat per aliud rescriptum. secunda ibi: exemplum. tertia ibi: dominis. Aduertatis. nota qd diuisio testatoris et iudicis equiparatur. cōcor. l. ii. s. s. admi. tu. et. l. h. scr-

De ali. et ci. lega. Rubrica.

Ali-
o
menta
pōt
in-
telligi. Ad
bal. et imol. i
.l. cū fili. §.
h. de ob. ob.
In sru pla-
cet opti. bar.
nisi alias le/
gati redde-
ret inutile p
.d. l. sed si su-
sciperit. §. i.
cū hō. de iu-
di. et sic rema-
net qd erit
differētia in-
ter legata ali-
mētorū et a-
lia legata vi-
de bar. in. d.
.l. itē illa. i. fi.
pri. et hic ad-
de imo. in. c.
iudicāte i. iij.
charta. d. te-
sta. p. ang. in
.l. cū h. §. vl-
ti. de trasac.
BQuid de
gabella. An
heres prestat
gabellā faci-
unt not. per
bal. i. l. acce-
ptā. in. xv. q.
C. de vlt. et
adde imol. i
.c. iudicāte i
.iij. charta. d.
testa.
CQuis
s onere
alimen-
torū. Et vid
bart. i. confi-
incip. quidā
sibi filio. i. ii.
col. et p imo.
et pau. de ca-
l. i. nihil. de
leg. i.
DDatiuus.
ADDE q
Jo. an. i ad-
di. ad spe. in
§. nunc ali-
qua s. h. dati
ui dicit qd ex-
ecutor si da-
tur a iudice
hō qd dicit
est qdā pui-
sio qd sit ptra
difficultatez
puenientem
ex pluralita-
te heredi il-
lius qui lega-
uerat.

a Rudeo si qd. Et istis adde q no. p. gl. et Jo. an. i. c. heredes. et in. c. tua. et i. c. Jo. ad fi. de testa. et no. imo. post glo. i. l. test. la. i. de codi. et demon.

b Sed epf. Adde imol. m. l. illa istitu. tio. de here. isti. et Jmol. et Jo. an. i. d. c. significati bus et sequit hoc et imol. i. c. relat. el. i. de testa. et no. bal. in. d. l. hereditas. s. i. de peti. heredi.

c Cora epo in hac mate. ria adde tex. no. i. c. p. tuaf. et de arbi.

d Proro. gari. Istud e. falsum: quia nul. pot. co. gi iurisditio ne. progare et surrogare no. t. l. i. in prin. s. de iu. di. et io tene. as qd uerius dixit bar. i. l. p. cipimus. s. e. C. de ap. pel. et qd ibi dixi i pri. iij. col.

e Veritas e. Et dicta p. bar. hic seq. pe. de anch. in cle. cas. de elec. in pri. et in cle. sepe. d. vbo. sig.

f Incideter tagit. Mo. q. illud qd sta. tuif i ca prin. cipali itelligi tur statutum et i icideter. et cu. bar. h. transi. no. bal. i. l. i. C. d. re. cre. cu. limitati. et facit qd no. bal. i. l. i. i. ti. col. C. de le. g. Et Ly. in. l. i. iij. vide bar. i. l. q. iij. s. d. da. l. fec. et bar. i. l. euz. qui. C. de p. cur. et ibi oi. no. vide do. alexan.

uus. s. de manumif. et s. de pig. ac. l. non est. **C** Secun do no. q. ubi nemo est executor datus a testator iudex potest ipsum dare. **C** Tertio no. q. executor debet satis dare. **C** Opp. et uidetur q. libertus non ueniat in di uisione. unde ob. l. carmelia pia. j. de iurepatro. et l. q. dam. s. fami. her. Glo. dicit no. uenit in diuisione iuris patronatus uel libertoru: ut. ll. cotrarijs. sed prestatio alimētorū sic: ut hic. **C** Itē opp. extra glo. hic dicit q. debet dari pecunia ex cuius usuris liberti alatur. **C** Con tra: usus sunt phibite: ut. l. cūctos. C. de sum. tri. et au. ad hec. C. de usuris. io nullū uidet cōsiliū huius. l. So. fateor q. quo ad usuras ista lex corrigif: sed eaten qre nus usure pmittunt remanet icorrecta. nā pōt bñs pecuniā mercatoribus dare: ut cū ea lucrētur. et cū eo lu cro liberti alatur. uel iudex pōt assignare podere: ut ex eius fructib⁹ alatur licite: ut. c. p. uestras. extra d. dona. inter vi. et uxo. **C** Opp. hic dicit q. executor debet satis dare. **C** Otra de. l. diuus. j. si cui plusquaz p. l. fal. Glo. soluit i cotrario. tu dic sic. quidā sunt executores legiti mi: et isti nō debēt satisfidare: ut epī: ut. l. nulli. C. de epi. et cle. quidā sunt datui et illi satisfidat: ut hic. quidā sunt executores testamētarij et isti nō satisfidat: ut. d. l. diuus. fallit in casibus. pmo si executor cepit eē nō soluēdo: ut l. liberto. s. largius. s. de annu. le. Itē fallit si a testato re aliquod cōmodū sentit: ut. l. si a plurib⁹. s. de le. i. et l. pecunie i secūdo casu. j. eo. nā ibi sentit cōmodum a defuncto: quia est heres p parte. et ibi per **Dy.** in. d. l. si a pluribus. s. de le. i. et l. quidā. s. pe. e. ti. **C** Itē oppo. dicitur hic q. cauet de reddēdo portionē decedentiu et deportatorū. et sic inuit q. p. deportationez pdantur alimēta. **C** Unde ob. l. is cui. j. e. et l. eos. et l. legatū. s. de capi. dimi. So. glo. hic nō dicit q. legata desināt debe ri: sed dicit q. p. deportationē desināt posse p̄stari. ita dicit glo. que incipit: ut per deportationē et c. **C** Ex q. so. babes q. alimēta nō debent prestari ubi est alimenta rius. **C** Itē no. ex ista glo. q. siue legatū deficiat de iure si ue de facto nō remanet apud nudū executorē. quod ne mēri. **C** Secūdo modo soluit glo. q. hic fuerūt alimen ta relicta sub cōditiōne. modo desinit eē in ciuitate nō curo. **C** Dicit hic in fi. q. onus ceterorū qui nō sunt soluē do nō pertinet ad alios. **C** Otra. nā bona defuncti sunt tacite obligata pro alimētis: ut. j. e. l. lucā. et dixi. s. e. l. i. ergo heredes icipiet teneri per hypothecariā p. lega tis. **C** Rūdeo hypothecaria pro legatis nō concernit bo na heredis nisi quatenus eēt actio psonalis: ut. l. i. i. fi. C. cōia de le. et sic unus pro alio nō tenet. **C** Quero di citur hic q. iudices solent hoc facere. qro quo iure hoc petatur a iudice. **C** Respōdeo q. iudicis officio petif: quia ubiqz nba legis dirigūtur ad iudicē cōpetit officiu iudicis: ut. l. qd si minor. in fi. s. de minorib⁹. cōiuncta. l. i. eo. ti. sed hec nba dirigūtur ad iudicē: ut hic. ibi so lēt et c. et ibi puto et c. io iplorat officiu iudicis nō cōdi. ex lege. qd nota ppter statutū quod dicit potestas et ca pitaneus sic faciāt et c. nā ex isto statuto orif officiu iudi cis. Si uero nba non referūtur ad iudicē: tūc oritur cō ditiō ex lege: ut. l. i. s. de cōdi. ex lege. **C** Quero cui cō petit istud officiu iudicis. **C** Rūdeo cōpetit libertis seu his qui debēt recipe alimēta. q. libertis cōpetat patet ex isto tex. q. alijs cōpetat p̄z ex hoc duz dicit q. ista lex ē facta ad exemplū: ut i prima cōstitutione. C. in fi. et l. iura nō in singulos. s. de legi. et cōpetit cōtra heredes et cōtra oēs qui alimēta debēt: ut hic in fi. prout loquit de hico. **C** Sed quero si liberti nō petunt: an ipsi here des possunt petere. **C** Puto q. sic. licet enim dispositio directo fiat ad cōmodū alterius: tūc alius pōt agere ad quē pertinet p cōsequentiā: ut. l. seruo legato. s. i. s. de le. i. et l. h. de cōmissa. s. interdū. s. de le. iij. et j. ti. ij. l. si quis reū. in prin. et ita erit hic cū ad cōmodū heredū cō sequēter respiciat. **C** Quero qd si unus ex libertis uult hoc petere alius nō. **C** Respōdeo pōt nec alijs preiudica bit: ut. l. i. s. dubitādū. fami. her. et l. coheredibus. C.

fami. her. **C** Quero istud officiu ad qd cōpetat. respō deo istud officiu pōt implorari simpliciter petēdo vnū ex his que ponūtur i hac. l. petēdo alternatiue istd aut illud. probat hoc ex respōsis positis i hac. l. et ex pri. l. nostre. **C** Quero an iudex pōt alio mō. puidet. s. faciē do diuisione per tēpora. respōdeo sic p nba secūdi re spōsi huius legis q. generalia sunt. ergo pōt diuidere p tēpora: ut. l. cū cōstet. de aqua quoti. et est. pro hoc. l. itē labeo. s. i. s. fami. her. **C** Quero corā quib⁹ iudicib⁹ hoc petat. **C** Respōdeo si quidē alimēta sunt relicta nō ob piā cām: ut uxori sue et nō pauperi: et tūc iudices se culares habent facere hoc: ut hic. et in spe. de fi. instru. s. nūc aliqua. s. s. nūquid iudex. Si nō alimēta sunt relicta pauperibus: tūc nō solū iudex laicus: sed epus pōt cognoscere: ut in. c. significatibus. extra de offi. de lega. et sic iudex laic⁹ exequit relicta ad pias causas: ut hic et l. liberto. s. largius. de annu. le. facit. l. hereditas. s. i. de peti. heredi. **C** Quero quid si heredes sunt di uersi fori: quia unus est clericus alter laicus. **C** Quia ista di uisio nō potest fieri nisi cōuocatis oibus heredibus: ut hic. aut ergo uocabis heredes corā iudice laico et cleri cus dicit nō debeo uenire et econuerso. **C** Idē i laico corā epō. **C** Si dices deleget iudex secularis epō uel econ uerso nō pōt: quia mixti iperij ē ista cā. ergo et c. ut. l. i. s. s. offi. eius cui man. est iuris. Sed si dices qlibet p se co gnoscat: nō pōt fieri ne cāe cōtinētia diuidat: ut. l. i. et. ij. s. de quib⁹ rebus ad eundē iudicē. ea. respōdeo si eēt relictū ad pias cās: et nō est dubiū q. tā ipsi laici q. de rici tūc epus est iudex. Sed ponēdo casum dubiū puto q. si simul ambo cognoscat sicut alias faciūt i au. et si ve ro contigerit. C. de iudi. **C** Vel iudex secularis corā iudi ce epō cogit laicū ire et eius iurisdictionem prorogari. ar. l. i. s. de quibus rebus ad eum. iudi. eatur. **C** Item quero an istam diuisionē possint facere coheredes sine iudicis auctoritate. **C** Respōdeo nō: quia est causa alimē torū. ergo de ea nō pōt pacifici sine iudice: ut. l. cū bi. i prin. et s. cū non minus. ubi est expressum. s. de trāfac. Sed dices tu ista nō uidetur cā alimētorū: quia non pacificatur utrū alimēta debeātur uel nō sed de presta tione. **C** Veritas est q. nba. l. cū bi. dicūt alimētorū et c. unde quicqd de alimētis tagit cā alimētorū dicit: ut ibi probatur in pluribus. s. et sic cā alimētorū est priuile giata in dilatiōe: ut. l. ij. j. de re. iur. et in appellatiōe: ut. l. h. j. de ap. reci. **C** Itē in ferijs: ut. l. ij. s. de feri. un di co q. oēs iste cāe habent istud priuilegiū: quia sunt cāe alimētorū. **C** Ex hoc aduerte i dispositionib⁹ statutoz dicit statutū i cās dānorū datorū sufficiat p̄batio per sacramētū: tūc dico quicqd illā cām quocūqz mō inci denter tangit pōt per iuramētū p̄bati: ut p̄batur i. d. l. cū hi. s. si statutū diceret in cā dānorū datorū suf ficiat p̄batio dāni p iuramētū: tūc si icideret alia qd nō posset p̄bati per iuramētū: ut. l. si qñ. C. un vi. et i. c. ul. ex quod me. cau. **C** Ultimo no. q. hic uidet dici q. sufficiat si citet pcur. cōcordat. l. meminerit. C. un vi. et Ly. in. l. iij. C. de pcura. et l. i. s. de li. agn. **C** Glo. iuris canonici in. c. cām. extra de dolo et contu. dicit q. tūc est citādus principalis. et: ipso nō reperto citetur procura tor. et fm hoc exponitur hic procuratoribus eoruz. s. principalibus nō reperitis. Sed puto q. ad hoc ut de ueniat ad primū decretū sufficiat citatio procuratoris quo ad effectū primi decreti: nō quo ad effectū secūdi. dixi in. l. hoc amplius. et l. se. j. de dā. infec. **C** Ultimo **Dy.** inducit q. uniuersitas possit imponere collectā p debito. **C** Pro hoc no. in. l. i. s. quibus. s. quod cuiusqz uniuers. no. et Ja. de are. in. l. iij. s. actor municipū. j. d re. iu. **C** Hic spe. in. ti. de execu. sentētie. s. segtur. s. sed quid si uniuersitas. **C** Qualiter autē collecta debet impōi dixi i. d. s. actor municipū. **C** Itē facit q. uniuersitas pos sit cogi creare sindicū de quo est tex. in. l. iij. s. credito ribus. j. de h. deico. li. et Spec. i. ti. de smā. s. nunc vidē dum. s. quid si uniuersitas.

Ex. l. sequenti.

Que sit differentia dicere lego predia: ut habeant alimentum. et dicere lego alimentum ex p. dijs. et aliud lego alimentum et pro alimentis lego obligo p. dia: ibi. Oppo. Et an cum testator legat fundum ad usufructum uxori videat legata p. prietas: ibi. Ex p. dictis. Et an idem sit in contractibus quod in ultima voluntate: de p. cedenti casu vide in fi.

Ibertis.

Si fundus relinquatur pluribus: ut alimentum percipiant videtur plena p. prietas esse relicta que transmittit ad heredes et est ad comuncos. h. d. Vel sic. La que respicit fauorem legatarij non artat legatum h. d. Et diuide primo ponit thema et q. ones descendet ex themate. secundo ponit determinationes. fa. ibi: modestinus respondet. C. Op. et videt q. liberti debeant habere predia et alimentum quod p. batur p. dictione apposita in verbis testatoris que significat vtriusque debere: vt ibi: dum dicit ut quecumque: ut quidam habet. unde videt ob stare. l. ea. t. i. s. de le. iij. Vicit glo. q. non fuit legatum p. ista v. ba: sed p. v. ba greca que significat ista v. ba predia dari uolo: ut idem se alar. non aut erat in v. bis greca dicitio et. alij non habet et. et sic non obstat. P. Opp. et videt q. alimentum t. m. sint relicta per ista v. ba: ut. s. e. l. iij. in fi. et. l. luc. So. longa est differentia dicere relinquo predia: vt habeant alimentum. aliud est dicere relinquo alimentum ex p. dijs. et aliud est dicere relinquo alimentum et p. alimentis obligo predia. Primo casu p. prietas relicta videt: ut hic. Secundo casu solui alimentum videtur relicta ex fructibus p. diorui: ut in contractibus. Tertio casu est aliud: ut. l. luc. j. e. C. Op. fortiter hic dicit q. ista p. dia transmittit ad heredes. Contra de. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. ubi non transeunt ad heredes. In hoc sunt opi. inter Ja. de are. et Ol. dra. Vicit Ja. ibi fuit plus dictum: quia fuit adiectum v. bui vite. p. quod significat q. i. vita t. m. habeat. hic secus. Et p. hoc dicit si testator reliquit uxori domum ad habitandum vel fundum ad usufructum et plenam p. prietas videt relicta et transit ad heredes. Oldra. dicit contra. ta. contra solutionem que contra questionem. Dicit enim differentia est vtriusque v. ba apponatur p. modum cuiusdam determinationis in eadem orone ut in exemplo p. positio relinquo fundum ad usufructum et domum ad habitandum et similia: tunc non transit ad heredes: ut. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. Si vero apponatur in alia orone per v. uia modi: ut relinquo fundum ut habeat alimentum: tunc quia modus respicit fauorem legatarij non coartat legatum: ut hac. l. ita dicit Oldra. Videam ergo an ista verba sint uera. Primo arguo p. Ol. et p. eo videt tex. in. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. et glo. in. l. cu. bi. s. fi. uni. s. de transac. in glo. Itz probatur ista v. ba adiecta determinat p. cedens legatum: ut illo modo intelligatur: ut. l. si habitatio in fi. s. de usu et ha. Preterea ca. legati limitat legatum: ut. l. cu. pater. s. dulcissimis. s. de le. iij. et. l. epistola. in prin. j. ad treb. In contrarium p. Ja. contra Ol. probatur p. casum in hac. l. et per. l. pe. s. fi. j. e. iducendo sic. Ista v. ba ad alimentum vel ad usufructum faciunt modum: ut. l. q. bus dieb. s. terminus. j. de codi. et de mo. sed q. n. sub tali modo relinquitur transmittit ad heredes: ut hic. ergo et c. Preterea videt casus expressus in. l. donatioes. s. sp. s. j. de dona. ubi fuit data res ad usum mulieris. et sic fuit vna orone. Preterea videt casus in. l. cu. bi. s. fi. vni. s. de transac. quicquid glo. ibi dicat. nam ibi p. prietas videt relicta: ut transeat ad heredes. quod p. quia ibi tractatur de alienatione fundi. at si fundus subiaceret restitutioni nunquam pretor consentiret

Iber. l. tis. ad here. des. Et no. quando cocel. no alimentum. traseat ad heredes. et ad. de quod no. imol. i. l. ap. ul. s. h. quis. alicut. s. le. i. ADDE videt. du. bal. cofi. c. et. iij. et co. filio. cccxx. iij. iij. lib.

alienationi: ut in au. res que C. coia de le. Preterea ca. de futuro seu modus que apponit i fauore legatarij nunquam legatum coartat: ut. l. ticio. s. i. j. de codi. et dem. et de dona. l. i. in fi. et. l. iij. S. iste modus vel causa respicit fauorem legatarij. ergo legatum non coartat: ut hac. l. Respondeo ad. l. Ol. et primo ad. l. ticia. s. fi. quia ibi testator plus dixit. ex quo apparet q. testator vult q. legatum transeat ad heredes: simile in. l. sp. s. j. s. au. et ar. le. Itz respondeo ad glo. s. fi. uni. q. non bene dicit. et est contra illud tex. et contra istud tex. ut dixi. Ad tex. l. si habitatio. s. i. s. de usu et ha. Rideo q. ibi illa adiectio operat in fauorem legatarij: ut ampliat legatum non modum: ut ipm restringat: quia ei fauore est apposta: ut hic. q. patet: quia ibi relicto fuit usufructus ad habitandum et habitatio est melior usu vel usufructu. quia non perit capitis diminutione. unde ca. ampliandi videt appositum. id ampliat ut debeant habitatio. Rideo ad. l. cu. pater. s. dulcissimis. et ad. l. epistolam. in prin. quia ibi fuit apposta illa causa que fauorem legatarij non respicit si illa causa p. se simpliciter assumatur. hic no in ca. que mero fauore legatarij apponit nisi eius odium non retorquet: ut. l. q. fauore. C. de legi. vii. Ja. de are. dicit uerum. p. eo facit. l. fi. s. de usufruc. earu. re. q. usu consu. Ex p. dictis distinguo sic cu. q. n. an ex adiectioe cae legatum debeat limitari. Dic aut loqmur in ca. de p. terito q. e. proprie ca. et de ista no dico hic: quia non uitiat: ut. l. cu. tale. s. falsa. j. de codi. et dem. et. l. demostratio. s. i. e. ti. et ibi dixi. Si uero loqmur de ca. de futuro q. p. prietas non dicitur ca. sic ea sumo: tunc dicitur sic aut ex v. bis testatoris colligit q. uoluit ex adiectioe cae legatum limitari et limitat: ut. l. ticia. s. fi. s. de le. iij. et. l. sp. s. j. ti. i. Aut non apparet: et tunc aut talis ca. p. se et simpliciter considerata non continet fauorem legatarij sibi exhibitum a testatore et talis ca. limitat legatum: ut. l. cu. pater. s. dulcissimis. s. leg. iij. et. d. l. epistola. j. de trebel. Si no p. tinet fauorem legatarij: tunc aut talis adiectio pot. opari augmentum legatum et opaf: ut. l. si cui habitatio. s. i. s. s. de usu et ha. aut non pot. opari augmentum et non opaf restrictionem legatum: ut. l. ita dicitur. l. cu. bi. s. fi. uni. s. de transac. facit. l. fi. s. de usufruc. earu. re. q. usu consu. et. l. donatioes. s. sp. s. s. do. Que ro qd in contractibus si aliquis dat fundum ad usufructum. Puto idem in contractibus quod s. dixi i legatis. p. batur in. l. donatioes. s. sp. s. j. de dona. et. C. de iure dotis. l. si mulier. et ibi per glo. et doc. Sic debet intelligi quod no. in. l. i. s. i. s. de supfi. alias de usufruc. quod tene menti.

Ex. s. sequenti.

Fauor alimentorum legatum ab herede debet a substituto. et an si maritus legat uxori uictum et uestitum mulier possit morari ubi vult.

Lucius. Legatum alimentorum relicto a quibusdam heredibus noiatim debetur a substitutis et a coiunctis. h. d. fm glo. Contra hoc op. fortiter legatum relicto noiatim ab istituto non videt relicto a substituto: ut. l. si plures. s. s. de iij. et. l. i. s. i. substitutioe. j. ad. l. fal. Tenendo glo. habetis casum que sp. ale est alimentorum fauore. uide glo. que incipit. i. petar. C. Op. et videt q. appellatioe heredum non p. tinentur extranei: ut. l. ex facto. s. si q. s. ita. j. ad trebel. So. ibi appellatio heredum fuit apposta i conditioe que conditio non poterat deficere si simpliciter appellatio heredum intelligatur. hic fuit apposta i dispositioe s. glo. unde nil ad p. positum. s. fm Dy. et Ja. s. are. h. d. In quibus simpliciter alimenta relinquuntur non tenentur i heredis domo morari. hoc dicit.

b C. Lucius. alimentorum fauore. Idem bar. i. l. alio in. l. col. j. e. et dicitur bar. hic simpliciter refert et sequit ro. in cofi. incip. oi potetis dei. i casu p. positu thematis bre uiter uide i. ij. colu.

c C. Domo morari. An ille cui alimentum simpliciter relinquunt teneat in domo heredis morari uel ubi vult. ad. de bar. in. l. i. s. e. et quod no. j. e. in. l. gaio. s. i. vi. de bar. i. l. di uortio. i. p. i. so. ma. s. bal. i. au. hoc lo cu. i. pe. col. si secun. nup. mu. dicit q. ma. et vxor q. relinquit a marito usu fructuaria: q. p. illud legatum uident relicta t. m. alimentum: ut ibi. no. qd. v. p. cipe alimentum i domo filio ru. et heredu si euz eis comode et h. c. ste pot. mora ri dicit t. m. nouerca non tenet stare cu. p. uignis. Et not. q. si alicui debeant alimentum et se ipm alimentum uit t. m. pot. ea postea repetere fm bal. in. d. l. de alimentis p. illu ter. C. d. tras. ac. Et ad bar. to. hic adde q. no. bal. i. l. i. C. d. le. qd i filio q. debet ali a patre: et vult habitare seorsu: an v. ali. uide not. p. imol. post alios. et qd. ibi dixi i. l. si cu. dotez. s. tras. gredi amur. i. fi. so. ma. et hic ad de bal. i. l. in analib. i. fi. C. de le. et vi de bar. i. p. h. incip. qd. si bi filios heredes.

z secundum hoc exponere: ibi dñ dicit adiecto. i. demorando i domo heredū agaf. Itē dum dicit agūt. i. si stent uel non morentur fm Dy. Ja. de are. z oēs lz glo. aliter intelligat. z sic no. hāc lec. z per hāc. l. dicit qd si testator reliquit uxori uictū z uestitū nō adiecto qd stare in domo sua qd pōt stare ubi uult z habere alimenta fm Ja. de are. de quo in spec. in ti. q. filij sint le. h. si qd ita.

Ex. l. sequenti.

Verba arbitrio nostro qd importent.

Verba. Enumeratio quorūdam indiuiduorū legatū generale nō uitiat. h. d. C. Opp. de eo qd dixi testator libertis nostris z c. quia isti liberti non sunt filiorum in uita testatoris. So. glo. i uita patris filij finguntur dñi: ut. l. in suis. de lib. z pot. t. b. C. Secūdo opp. qd enumeratio specierū restringit legatū: ut. l. quesitū. §. penul. z. l. cū delationis. §. cū fundus. z. §. quidā. §. de fun. instru. Glo. nō soluit sed remittit ibi ad no. in. d. l. quesitū. §. pe. z ibi tractabo plene. tu dic qd hic precessit genus cum signo uniuersali. f. oīs: ibi sec. uel aliter. l. contraria loquitur quando genus et species cadunt inter res. hic uero quādo cadūt inter personas quibus relinquitur. uel dic qd hic post relictum generis sequitur enumeratio plurium indiuiduorum: ibi specierum. C. Nota qd hec uerba arbitrio nostro intelliguntur arbitrio boni uiri. Contra de. l. thais. §. lucius. j. de fideicommiss. liber. ubi important ista uerba libera voluntatem. So. hic dixit arbitrio uestro: ibi dixit iudicio nostro. C. Quero ista uerba uolo qd sint uobiscum uel in domo uestra. quid important an debeant esse in domo z ibi operari. Dicam in. l. gaio. j. eo.

Ex. l. sequenti.

Alimētorū appellatione an ueniat disciplina z an medicine. z an potestas teneatur iudicibus suis quib⁹ dat cibaria ad medicinas. z an appellatione alimētorum ueniat lectus.

Egatis. Not. tex. ibi z c.

hi. §. qui transigit. §. de transac. Solu. glo. qd ibi appellatio alimentorum stricte sumit ut in contrario. ratio quia ibi tractatur de materia odiosa. hic uero accipitur large: quia tractatur de materia fauorabili fm Ja. bu. C. Oppo. extra glo. dicitur hic qd non ueniūt in legato ea que pertinent ad disciplinā. Contra de. l. qui filium. §. ubi pu. edu. de. So. siquidem alimenta debētur ex testamēto: tunc non ueniunt: ut hic. Si uero debētur iure sanguinis uel officio iudicis: tunc debentur expense ad disciplinā: ut ibi. C. Quero utrum medicine continentur appellatione alimentorum. Tex. in. l. uerbo uictus. j. de uerbo. signi. dicit sic. z. l. si cum dotē. §. sinautē i seuisimo. §. so. matri. quod est uerū i eo⁹ qui debet alimenta simpliciter. sed in eo qui debet alimenta alicui qui operatur: tunc exponere medicine parte ueniunt: ut. l. diuortio. §. impendia. §. so. ma. secus si sunt magne: ut. l. ij. z. l. oino. §. de i. pen. in re. do. fa. C. Quero an debeant solui iudici medicine. Respōdeo cōiter rectores nō tenentur officialibus ad alimēta. quod patet: quia nō prestant uestimēta sed solum cibaria. quorum alia est significatio: ut. j. e. l. diarijs. z ideo dico qd potestas tenet eis solū ad ea que pertinent ad cibū infirmorū: ut ad pullos z similia. lz ad medicinas z syrupos que sunt ad euacuanduz potius qd ad nutrienduz uel ad sustentandū. et ad salariū medicorū puto nō teneri: ut. d. l. diarijs

a Egatis. i. uobiscum. ro. in. l. ij. §. de iur. iudic. om. iudic.

b C. Verū in co. adde bar to. in. d. §. sinautē. i. si. pri. z ibi hoc sequit imol. lz ille tex. nō ob. aliquātu lū dum ponitur copula. lz rñde ut dixi in rub. de iur. et fac. igno. C. In illo quod dicit bart. hic qd ad salariū medicorū nō putat teneri.

.j. e. quod no. C. Itē quero an ueniat lectus appellatione alimentorum. Tex. est z glo. qd sic ga uenit lectus sine quo homo nō potest uiuere nō alius: ut. l. in stratum. z. l. quos nos. §. uerbū uiuere. de uerbo. signi. z ibi no.

Ex. l. sequenti.

Quomodo cognoscat qd quis fuerit electus nudus minister uel legatarius: ibi. Sz dices. Et an alimenta debeant dari annua uel menstrua: ibi. Dicitur. Et qualiter debeat formari libellus i petitione alimētorū: ibi. Quero. Et an factum uerecundia dicatur factum necessitate cogente uide in fine.

Pecunie. Heres cui ē aliquid prelegatum cui onere alimētorū nō tenet cauere uel redde

re coheredibus deficientiū portionē. secus si est electus ut nudus minister. h. d. primo pōt unū dicitū. secūdo ponit aliud dicitū diuersuz ab illo. tertio rōnē diuersitatis assignat. secunda ibi: diuersa causa. tertia ibi: nā ea res. C. Opp. de primo casu ad secūdū. So. in primo casu fuit elect⁹ ut legatarius z onus sibi iniunctū. ideo dz apud ipsum remanere comodū. in secūdo fuit electus ut nudus minister apud quē nullū comodū debet remanere. z hoc uult dicere tex. in. fi. l. Sz dices quō cognoscam utrū fuerit electus: ut nudus minister uel ut legatarius. Glo. in. l. si quis ticio. §. de lega. ij. dicit qd ille dicitur nudus minister apud quē nullū comodū debet remanere. dico qd debet aduertī an hba conferatur in aliq: ut si dico lego ticio. x. ut pster alimēta: z tūc est electus ut legatarius: licet onere fideicommissi sit grauatus. Si uero hba legati nō conferuntur i eū: sed uerba executionis: ut si dico relinquo alimēta libertis meis que uolo eis dari per talē de tali pecunia z est elect⁹ ut nudus minister. z hoc uult dicere iste tex. pro quo. l. supplicius. alias incipit si mulier. §. de dona. inter vi. z uxo. dixi latius in. d. l. si quis ticio. C. Oppo. hic dicitur qd nudus minister debet cauere. Contra de. l. diu. j. si cui plusquā p. l. fal. So. hic nō erat nud⁹ minister: quia sentit comodum a testate: qa fuit heres institutus pro pre a testate. Similiter i. l. si a plurib⁹. §. de. i. z ibi dixi z dixi. §. e. l. iij. C. Opp. dicit hic iustus dare alimēta soluit. Cōtra in. l. si filia. §. pap. §. fami. her. Sol. exponere illū textuz: ut ibi dicitur in glo. C. Oppo. de. l. filio. §. mater. de adimen. lega. ubi deficiente onere deficit legatū. Dicit glo. dic ut no. in. l. si quis ticio. §. de leg. ij. tu dic qd in. §. mater. deficit onus iniunctū legatario ex uolūtate defuncti. hic uero deficit casu. l. libertorū morte. C. Dicit in. fi. l. alimētoz z c. ubi inuit qd ille qui tenetur ad alimenta debz dare annua z menstrua quero qualiter hoc intelligatur. Ja. de are. in. l. si. §. de li. agno. dicit sic. quedam sunt alimenta que debētur perpetuo. z tunc debentur annuatim: ut. l. si quis ad declinādam. C. de epis. z cle. z ita potest intelligi hic dñ dicit annuis. si uero debentur personis morituris: tunc debentur menstrua: ut. l. si. §. de libe. agno. z ita potest intelligi hic dñ dicit menstruis. Ego intelligo dum dicit annuis atqz menstruis qd referatur ad legatum libertorum. quare dico sic. quando relinquitur personis nō morituris: ut pauperibus. ueruz dicit Ja. de are. per. l. si quis ad declinādam. Sed quando relinquitur personis morituris: tunc aduerte: quia in alimentis ueniunt quedam que non possunt diuidi per menses: ut uestimēta: nam si heres faceret uestimenta omni mense nimium grauaretur.

dde qb cō trariū tenuit bal. maxime in medicina modici sumptus in. l. si cū dotē. §. sinautē in se. uisimo. z ibi hoc uoluit Ang. z pau. de ca. so. ma. z. l. y. z bal. in. l. qd i uxo rē. C. d. neg. gest. z ang. l. l. si suum. i. pri. de uxo. obli. lz imol. z ro. i. d. l. sinautē i seuisimo. teneat priu. z min⁹ bñ. nā uide m⁹ qd suo cō modato uel famulo quis non tenetur ad alimenta cū eis nō teneat ad uerbes: ut. l. id uestimentū. cū glo. §. de pecu. z tñ teneat ad medicinas modici sumpt⁹. l. in rebus. §. postunt. cō modati. et bart. in. d. §. sinautē. in se. uisimo. ergo zc.

c Pecunie p quare dico sic quando debet pstar ali mēta an annua an menstrua. no. per bal. in. l. i. i. col. C. de fi. d. eicom.

Contra vere
 cūdia. ita de
 bes facere a
 liqd propter
 uerecūdiam
 sicut ppter
 obligationē.
 qd no. de q
 pōit Jo. an.
 in regula q
 prior. de re
 tur. in. vi. in
 mercur. ca.
 l.ij. doc. in. c.
 i. litteris. de
 rescrip. 2 ad
 de bar. i. l. i.
 i. sine. C. qūo
 2 qū iudex.
Lio he
 a rede. d
 bef ab
 herede. Ad
 de no. i. l. pa
 ter filiū. §. tu
 sculanuz. de
 le. iij. qd aut
 si eēt caducū
 ut ga heres
 scrip. de ce
 deretio re
 statore. vide
 bar. i. l. cētū
 rio. i. ii. q. pī
 ci. in. §. qd
 si testator. d
 vulg. 2 pup.
 2 qd. j. prie
 dicā. 2 h ad
 de bal. l. i. l. i.
 in. col. C. de
 sacrosan. ec
 cle. 2 disti
 ctionē bart.
 hic sequit 2
 apīlar. Imol.
 in. Lecturio.
 in. v. iij. col.
 de vulg. et
 pupil.
Cū tene
 primam lec.
 Mo. ad no. i.
 l. si sic. d. le.
 iij. aliter lo
 quit bar. i. l.
 hereditas. la
 ij. de here. i
 si. 2 latius p
 bar. in. l. cen
 turio. i. h. 2.
 prin. in. §. 3
 qd si testator
 dixit d. vulg.
 2 pup. vbi
 dēt velle q
 isti fideicō.
 missarij sint
 heredes di
 recto ubi co
 lonus nō est
 heres. sed cō
 trarij: salua
 reuerētia vi
 det ver? 13
 eni subreili
 gaf a iure q
 directo acci
 piatū nō se
 quit q di
 recto sit he
 res: cū nullū
 cōmodū sen
 tire debeat:
 sed sint nudi
 distributores
 fm eundem
 bar. in. l. si q
 ticio. d. le. ij.
 2 in. l. pecu.

Idem de lecto. 2 de his que nō recipiūt mēstruas
 solutionē: quia tunc debent solui annua: ut hic
 dum dicit annuis. 2 ita intelligitur. l. firmio. §.
 fi. 2 quod ibi no. j. quādo di. le. ce. Quēdā sunt
 q recipiūt mēstruā solutionē seu diuisionē: 2 tūc
 debēt solui mēstrua: ut hic dū dicit mēstruis. 2 d.
 l. si. s. de li. agno. **C** 3 ptra p̄dicta uidet̄ tex. i.
 l. i. C. de ero. mili. anno. li. xij. ubi alimēta debēt
 solui de die i die uel de duob' dieb' i duos dies.
 So. dico q ibi sp̄ale i militibus fauore reipubli
 ce: qā si stipēdiarij solueret totū p uno mēse cī
 ti' cōsumerēt unde nō haberēt postea unde vi
 uerēt. **Q**uero quādo debēt peti alimēta: q̄liter
 debet formari libellus. Rūdeo primo uniuersa
 liter: ut peto ticiū cōdēnari ad p̄standū alimēta
 in p̄senti 2 in futuruz: ut. l. i. C. de fideicō. uñ sic
 formato libello 2 sn̄ia generaliter iudex i execu
 tione pcederet fm formā huius l. simile i gene
 rali petitiōe: ut no. s. de edē. l. i. in glo. magna.
Uel dic q petā mibi dari alimēta 2 cōdēnari
 ad dandū oī anno tantū p uestiario 2 tātū i mē
 se pro uictu. **S**ecūdo qro quādo qd petit ali
 mēta p̄terita qd oz petet. Dicā. j. e. l. libertis. §.
 i. **A**ltimo no. q hic dī i fi. ibi: necessitatis 2 c.
 q nō solū astrigit nos obligatio ciuilis 2 natura
 lis: sed etiā uerecūdia. iō dico q ita excusat ali
 quis si facit uel omittit aliqd ppter uerecūdiā si
 cut si tenet. p hoc. l. quint'. s. mā. 2 tex. in. l. fi.
 §. de illo. C. de necess. ser. he. inst. facit glo. in. l.
 eandē. s. ex qui. cau. ma. nota istam. l.

Ex. l. sequenti.

Cū ualeat legatū alimētorū relictū ab eo cui
 testator nihil reliquit: ibi. **O**pp. Et an executor
 ultime uolūtatis possit bona defuncti uendere:
 ibi. **U**enio. Et an i legatō alimētorū habeat lo
 cū. l. falcidia: ibi. **O**p. dicā. Et an annua presta
 tio cā alimētorū dicat cibaria: ibi. **A**ltio. Et qd
 dicatur executor uniuersalis ut possit uedere bo
 na: ibi. **Q**uero. Et an executor singularis cū po
 testate alienādi cōstitutus possit alienā sine adi
 tione hereditatis: ibi. **S**ecundo. Et qd si nemo
 uult esse heres: ibi. **S**ed quero. Et quid uerba
 ipotent dedit licentiā. iē liberā potestātē: ibi.
Procedo. Et an executores qbus data est po
 testas alienādi possint permutare: ibi. **S**egtur.
 Et an executores possint agere cōtra heredes:
 ut bona exhibeant 2 exhibitis bonis possint exe
 cutores uendere rē quā uolent: ibi. **Q**uarto. Et
 an possint uedere rem pro p̄cio quo uolūt ipsi:
 ibi. **Q**uero. Et an h̄s sit regendus cū execu
 res uolūt uendere: ibi. **Q**uero h̄s. Et an execu
 tores possint trāsferre possessionem: ibi. **Q**uero
 vtrū. Et qd ipotent h̄ba testatoris q possint uē
 dere cum bānimēto: ibi. **D**einde. Et an possint
 habere fidē de p̄cio. 2 qd si notarius dicat quā
 pecuniā in mei p̄sētia recepunt nō tū apparet q
 sit soluta legatarij: an sufficiat empro. 2 an p
 missio de euictiōe quā facit executor obliget he
 redem uide in fi.

Lio herede. *Ista. l. ē sa
 tis subtilis.*

Nudus minister nō potest bona defun
 cti distrabere s3 actionē habet p relictis in cā ali
 mētorū usq3 ad falcidiā. **I**te libert' qui aliqd mē
 strū uel annuū p̄cipiebat i dubio uidet̄ alimēta
 p̄cipe. h. d. **D**iuide. p̄mo ponit̄ thema. secundo
 ponit̄ r̄sio ad tres. q. descēdentes ex thēmate.
 tertio ponit̄ nouū thēma 2 noua q̄stio 2 ei' deci
 sio. secūda ibi: r̄sio tertia ibi: eū quoq3. legif in
 glo. duob' modis. **E**go lego fm prinū moduz

ga magis applaudet lfe ut dicam q hic grata
 uerat gatiū seu cui nihil reliquerat: ut det illis li
 bertis. x. ex eo q ex hereditate p̄cepit. **Q**ueritur
 primo utrū iste executor possit distrabere bona
 hereditatis pro illo legatō. Et r̄sio q nō. **S**e
 cūdo q̄ritur utrū possit agere ptra heredes pro
 illo legatō ad pecuniā seruādā. **R**espōdetur q
 sic. **T**ertio querit utrū istud legatū patiat falc
 diam. **R**espōdetur q sic. **N**ota tex. ibi 2 c. **S**e
 cundo no. q relictum ab eo cui testator nihil re
 liquit ualeat. **T**ertio no. q nudus executor ul
 time uolūtatis nō potest bona defuncti uendere
 pro legatō. **Q**uarto no. q executor habet actio
 nem contra heredem pro conferuando legatō.
Quinto no. q legatum alimētorū patitur fal
 cidiaz. simile in. l. hereditatū. j. ad. l. falc. **C** **A**
 ltimo no. q recipere annua 2 mēstrua est idem
 quod recipere alimenta. **O**ppo. 2 uidetur q
 relictum ab eo cui testator nil reliquit nō ualeat:
 ut. l. plane. el. ij. s. de lega. i. 2 l. si fuerit. in fi. s. d
 lega. iij. 2 l. ab eo. C. de fideicō. 2 C. cōia de leg.
 l. si. in fi. sic ergo istud legatum uidetur pro nō
 scriptum. ideo nō debetur ab aliquo: ut. l. i. §.
 in primo. s. de cadu. tollen. **P**ossumus dicere
 q sit speciale in relicto alimētorū: quod resp
 cit piam causam. pro quo facit. s. e. l. libertis. §.
 fi. 2 in. l. i. C. de fideicōmiss. 2 secūdum hoc nota
 q relictū ad pias causas: licet sit pro nō scriptuz
 tamen debetur ab herede. uel aliter 2 melius
 differentia est an aliquis relinquat ab illo simpli
 citer cui nihil reliquit: 2 tunc loquuntur contra
 ria. aut reliquit ab aliquo cui nihil pecuniarium
 reliquit tamen fecit eum executionē: 2 tūc potest
 ab eo relinqui 2 uidetur relictum ab herede. si
 mile in tutore: quia quod relinquatur a tutore.
 uidetur relictuz a pupillo: ut. l. peto. §. mater. s.
 de lega. ij. 2 l. etiam. C. de fideicōmiss. q autem
 hic fecerit testator gatiū executorē patet hic
 in tex. ibi eandē uero sentētiā 2 c. quod est no.
Alij timentes hoc contrarium dicunt gatiū se
 ium una cū alio fuisse institutum. ideo relictum
 ab eo ualeat. **I**sta so. in se uera est tamen facit uio
 lentiam littere unde tene primam lect'. **E**t not.
 glo. que dicit hic q quando testator dicit execu
 tori. uolo q accipias tātum de hereditate mea
 2 des. tal. quod est notandū. facit quod habui
 stis in. l. deniq3. §. interdus. s. de pe. le. quod pu
 to uerum quando talia uerba ad executorē diri
 guntur. **U**enio ad secundum contrarium. **D**i
 citur hic q executor nō potest distrabere. **C**on
 tra. de. l. si quis ad declinandam. C. de epis. et
 de. Sol. glo. in. l. contraria erat executori per
 missum. hic non. **I**sta glo. in se dicit uerum q
 quando executori est permessa alienatio potest
 alienare: ut no. in. l. penul. C. quando decre. op'
 non est. 2 in. l. i. in prin. s. de re. eorum. **S**ed ad
 l. si quis ad declinandam. non est bona solu. qā
 non fuit permissum a testatore sed a lege. quare
 hic nō permittitur a lege sicut ibi. **S**pecu. in. ti.
 de instr. edi. §. nunc aliqua. versi. nunquid exe
 cutor. dicit aut uult uendere: ut in causam alimē
 torum conuertat: 2 potest: ut ibi. alias non: ut
 hic. **I**stud nō uidetur bene dictum: quia hic
 uolebat uendere: ut conuerteret in causam ali
 mētorum: quod nō potest. **Q**uare tu dic qui
 dam sunt executores uniuersales. et isti pos
 sunt uendere sicut heredes: ut ibi. **Q**uidam
 sunt executores particulares ad legata soluen
 da alio herede instituto. et isti nō possunt
 uendere nisi testator hoc permittat: ut hic.

nie. de alt. le.
 2 i. d. l. here
 ditas. **I**te l3
 aliquādo le
 gatar' acci
 piat directo
 2 p̄pria au
 ctoritate. l. ti
 cia cuz testō
 §. i. de le. ij.
 non tū dicit
 heres 2 hoc
 opatur q si
 vnus tm sit
 institut' heres
 q decedit vi
 uo testatore
 dicat decede
 re itestatus
 nec fideicō
 missarij ad
 pias cāserūt
 heredes. se
 cus fm opi
 bar. 2 hanc
 sn̄iam cōtra
 bart. tenent
 Frā. tigrī 2 e
 p̄sio. in. l. ca
 ptatorias. d
 le. i. 2 do. bar
 tbo. de fartia
 no i perusio
 ualētissimus
 utriusq3 iu
 ris doctor i
 solēni repe
 sua. c. si pas
 de test. i. vi.
 ueritū si cēt
 clausula co
 dicillaris he
 redes ab ite
 stato graua
 rentur resti
 tuere istis si
 deicōmissa
 rijo. 2 ita ē
 p ista fētētia
 cōsuluit do.
 Jo. uelle. **S**3
 ad predicta
 possit r̄sio
 ri p no. per
 bart. i p̄silio
 incip. **M**ico
 laus fecit te
 stamētuz 2 c.
 vbi dicit q
 vniuersitas
 bonorū assi
 gnata alicui
 nō instituto fa
 cit p̄sumi isti
 tutiōe. l. bis
 §. bis. d. here.
 isti. cū glo. q
 rōnes cessāt
 i casib' supra
 dictis. 2 vid
 q dixi p' bar
 to. i. d. l. si sic
 2 i. d. l. cētū
 rio. 2 in. d. l.
 hereditas. in
 .d. l. si qstī
 cio. 2 in. d. l.
 bis uerbis.
ADDE que
 posui in. d. l.
 cēturio.
Executo
 ri p̄missū. an
 liceat execu
 tori uedere.
 2 an teneat
 satisfāre. vi
 de cū i. l. di
 uis. j. si cui
 plusquā p. l.
 falcī.

Calcidia. utrū de relicto alimētorū detrahif falci. adde oīno bar. in. l. diu. j. ad. l. falci. adde tñ q̄ alimēta relicta filio naturali nō cedūt in piaz cām fm̄ bal. in repeti. l. i. C. d. sacrosan. eccle. et in. vij. col. ubi idem dicit. et in relicto facto concubine.

CAd pias cās. utrū relictu cā alimētorū dicat p̄iū. et q̄ dicat p̄bat. tex. in. l. mella. in prin. j. e. vbi pietatis cā. et bar. i. tracta. tu alimētorū determinat idē q̄d hic. et adde ang. et alios in. l. sti. chū. §. stipulatio. de vbi. obli.

CUltio op. vide alex. i. l. si certis ānis. C. de pac.

CQuero igif. S3 qd si executor el iter se discor dāt quis exequetur. vide bal. i. l. id qd paupibus. in. v. col. C. de epis. et cle.

CDistribui iter paupes. Et vide. j. et in vltia apostilla mag. in fine.

CHereditas aditio. et de materia executorū vi de aliqua q̄ habetur. j. e. in. l. a filio. et ad. q. bar. h. vide bal. et imol. in. l. si i. die. i. pun. d. cōdi. et de.

CSit adita S3 utrum i donatiōe cā mortis possit dari executor vide Bal. q̄ sic i. l. executorē in. ij. col. de execu. rei iudi.

CImportat arbitriū. no. q̄ istud vbi licentia iportat arbitriū boni viri. et ad hoc vide no. per bar. in. d. l. i. in. v. q. prin. C. de sacrosan. eccle.

CCerte si diceret. h. bal. i. c. i. i. h. p. illū tex. d. pa. iura. fr. uide tur tenere q̄ riu. dixi in. l. si sic. de le. i. et ibi bar.

Cl. q̄ expt. candi. et ibi bal. C. de ac. cusa.

CPlenam potestatem. Not. q̄ ista sunt paria dicere libere ue plenū mada.

Item oppo. q̄ nudus minister non habeat actionē contra heredem: ut. l. lucius. §. meua. j. ad trebel. et l. si quis ticio. §. de leg. ij. Solu. glo. hic speciale in causa alimentorum sicut ad pias causas: ut. l. nulli. C. de episco. et deri. et no. in. d. l. si quis ticio. §. de le. ij. ¶ Opp. dicitur hic q̄ in legato alimentorū habz locum fal. Lōtra i relictis ad pias causas quis nō patitur falcidia^a ut in auē. similiter. C. ad. l. falci. Sed relictū alimētorū respicit piam cām: ut in precedenti cōtrario. ergo et. Solu. quicquid pro anima relinquitur videtur relictum ad pias causas: ut no. in. l. si quis ticio. §. de le. ij. quare dic aut alimenta relinquuntur contemplatione amicitie tantū. et detrahatur falcidia: ut hic. et l. hereditatuz. j. ad. l. fal. Aut relinquuntur cōtemplatione paupertatis. et sic pro anima ad pias causas: et tunc nō detrahatur: ut. l. contraria. et i hoc sunt forte cor. recte iste: ut. l. si quis ad declinādā. C. de episco. et deri. Bñs Fran. de pisis dicit q̄ hoc probaf in corpore: ut cum de ap. cog. in. §. aliud quoqz capitulū. dū dicit alimēta impēdi. et §. dixit piuz et. ¶ Ultimo op. ad si. dicitur hic q̄ iste libert^o admittitur ad percipiendū legatū. Contra. hic fuit relictū illis quibus. cibaria et uestiaria presta bat. sed annua prestatio causa alimētorū nō dicitur cibaria et uestiaria: ut. l. codicillis. §. de ann. le. ergo et. So. siquidem prestabantur diuiti uidentur prestari non in causa alimētorum: ut ibi. Sed si annua prestatio fit pauperi ut liberto. in dubio uidetur fieri causa alimentorū: ut hic probatur in. l. si cui annuū. §. de an. leg. et no. in. l. cū hi. §. si in annos. §. de transac. ¶ Geniamus ad. q. et uideamus qualiter isti executores uendere possunt. Hos habuistis supra duo. Prio q̄ executor uniuersalis pōt uendē. Secūdo q̄ executor particularis alio herede istituto nō pōt uendē nisi testatore pmittente. ¶ Quero igif^o primo quis est executor uniuersalis. Respōdeo qñ pauperes christi sunt istituti. executor est tūc uniuersalis: et habet vim heredis: ut. l. si quis ad declinādā. C. de epis. et cle. Item cū nemo est institutus. sed iussit testator bona sua distribui inter pauperes per suos executores. isti tunc habent vim heredis: ut hic a contrario sensu. ibi alio herede instituto et. quasi dicat si alius nō esset heres institutus haberet vim et nomē heredis: ut si diceret uolo q̄ accipias d hereditate mea et dea pauperibus: ut dicit glo. hic. et facit. l. deniqz. §. interdū. §. de pecu. le. et idem tenet Inno. i. c. cū tibi. ex de testa. ubi uidetur casus. et Ros. in ti. d. actione ex testamēto in glo. quā dedit. ¶ Secundo quero quid de executore particulari relicto per ista uerba. talis fecit tales suos fideicommissarios et executores quib^o dedit licentiā et potestatem uendendi de bonis suis cū bānimento et sine usqz ad satisfactionem itegrā promissorū. quero ergo utrū ad hoc ut ista cōcessio alienandi valeat requiratur hereditatis aditio^o. Spe. in simili tangit istam. q. in. d. §. nunc aliqua. §. sed pone. et nil ibi determinat. Breuiter dico sic. siue ponamus ista legata relicta eē ex testamēto executores nō possunt uēdere nec alienare nisi adita hereditate ex testamēto: ut. l. si nemo. §. de testa. tu. et l. nemo. j. de re iudi. Siue ponam^o esse executores ab intestato non possunt exequi nisi

tū et p^o potestatem facit ad hoc qd no. dicit bal. l. l. et si p^o tres l. xi. col. si qd cautio. et adde qd habere liberā uolūtate eē submissum regulis iuris h3 bar. in. l. fideicommissa. §. si sic. de le. iij. et adde qd dicit bal. l. l. si qd maior. in prin. C. de trasac. qd si dixerit q̄ faciat uelle suū. vic q̄ iportat liberam uolūtate adeo q̄ null^o d̄dicere possit fm̄ bar. i. c̄uag. ad repri. v. videbif. et do. Anto. i. c. i. de cōsti. et dicit abb. ficul^o p̄ illuz tex. in. c. l. de bis que si. a ma. par. ca. q̄ vbi faciat fm̄ uolūtate tuā referf ad absolutā uolūtate non ad arbitriuz boni uiri. in contrariū t3 bal. in ru. de pe. iudi. qui ma. iudi. et in. l. i. in ver. q̄ ro nūq̄ iudex. et vide bar. i. l. si. ad fi. C. de pto. stipu. qd de ver. uereti. oni et cōstit. tic p̄ bal. l. l. si. d. iure do. ipetr. et ad bar. i. mate. ria in. l. credi. tor. §. lucius. §. mada. et vide bar. l. l. si sic. de le. i. et de pcuratore q̄ h3 liberā uel plenā potestate et qñ habeat et. uide alex. in. l. si pcurator. C. de pcura.

adita hereditate ab intestato: ut. l. ij. j. de fidei. cō. li. et l. si. in prin. de manu. re. et l. qui filio. §. i. et ibi no. de here. insti. et insti. de eo cui bo. liber. cōser. ca. adi. §. i. et l. quod pure. i. fi. j. quādo di. le. ce. ¶ Portet ergo q̄ hereditas sit adita^o sicuti enim datio tutele que est fauorabilis. et relictum libertatis que e ita fauorabilis nō pōt ualere nisi secuta aditione. ita potestas data executorib^o nō ualebit nisi aditione secuta. ¶ S3 q̄ro quid si nemo uult esse heres ex testamēto uel ab intestato. nec eē fiscus. Dicit ipse cogita p te. ¶ Proce. do ulterius posito q̄ potestas alienandi sit cōfir. mata aditione hereditatis examinem^o uerba p. missionis q̄ dicūt quibus dedit licentiā utrū im. portet liberā uolūtate an arbitriū boni uiri. In. no. ponit hoc transitorie extra de sta. mo. c. cuz ad monasterium. circa si. in glo. super uerbo licē. tiā. et ibi uidetur tenere q̄ licentia intelligatur li. bera uoluntas sine aliqua causa. tamen hoc non probat. crederem cōtrariū q̄ uerbu licentia im. portat arbitriū boni uiri. quod probō. nā no. men licentia descendit a uerbo licet: quod tātū est dicere quantum licitū sit. sed non est dubiū q̄ ista uerba si tibi uidetur iustum uel licitum ipor. tant arbitrium boni uiri: ut. l. fideicommissa. §. q̄. q̄. §. de le. iij. et l. si sic. §. i. §. de le. i. et l. fideicommissaria. j. de fideicō. li. Item probatur ex. l. i. C. de sacrosan. eccle. ibi habeat unusquisqz licentiam et. quia licentia intelligit de arbitrio boni uiri. ne. qz enī pōt filiū exheredat et deū istituere: ut no. i. l. si quis ad declinādā. C. de epis. et cle. alias si haberet liberā potestate posset filiū exheredare et p̄terire. sicut miles cui e concessum liberū arbitriū testandi: ut. l. i. §. de tes. mili. Itē dicit testator et do liberā potestate. quero qd sit hoc dictū liberā potestate. Certe si diceret^o potestate simp. pliciter referret ad arbitriū boni uiri: ut. l. nepos proculo. de uerbo. signi. l. qui explicandi. C. de accusa. Sed ex eo q̄ dicit liberam intelligo q̄ intelligatur in eius liberam uoluntatem collatum. quod probō: quia uerbum libera descendit a uerbo libet quod importat liberaz uoluntate: ut. l. fideicommissaria libertas. j. de fideicō. mis. li. ibi dum dicit libuerit et. pro hoc etiam uidetur tex. §. de testa. mili. l. i. in prin. et l. etiam. §. i. j. de bo. li. facit. l. procur. cui libera. §. de procur. Idē si dixerit plenam potestatem et licentiam: ut probatur in. l. i. §. de tes. mili. in duobus responsis ibi positis. et no. in. l. si procur. ad unā. C. de procur. et l. fideicommissa. §. q̄. q̄. §. de leg. iij. ibi: non enim plenum et. ¶ Ex predictis no. q̄ ista uerba plenum et liberum si adijciantur uerbo quod alias de sui natura importat arbitrium boni uiri facit ipsum significatiuuz libere uoluntatis sicut uerbu uolo. ad quod facit. l. i. §. de testa. mili. ¶ Sequitur in uerbis uendendi et alienandi quero utrū isti executores qui habent potestatem uendendi possint permutare uel insolutum dare uel obligare. Et uidetur q̄ non per. l. si pupillorum. §. si pretor. §. de re. eorum. In contrarium uidetur q̄ sic per. l. si uenditionis. §. qui. mo. pig. uel hypo. sol. So. quandoqz ista permissio fit a pretore uel iudice. et debet stricte intelligi. ita loquit. §. si pretor. Quqz sit ab alio puato: et tūc appellatio uēditionis cōtinet omnez alienationez^o per quā impletur causa ob quam

et do. Anto. i. c. i. de cōsti. et dicit abb. ficul^o p̄ illuz tex. in. c. l. de bis que si. a ma. par. ca. q̄ vbi faciat fm̄ uolūtate tuā referf ad absolutā uolūtate non ad arbitriuz boni uiri. in contrariū t3 bal. in ru. de pe. iudi. qui ma. iudi. et in. l. i. in ver. q̄ ro nūq̄ iudex. et vide bar. i. l. si. ad fi. C. de pto. stipu. qd de ver. uereti. oni et cōstit. tic p̄ bal. l. l. si. d. iure do. ipetr. et ad bar. i. mate. ria in. l. credi. tor. §. lucius. §. mada. et vide bar. l. l. si sic. de le. i. et de pcuratore q̄ h3 liberā uel plenā potestate et qñ habeat et. uide alex. in. l. si pcurator. C. de pcura.

m Cōdēs alie nationē. no. q̄ appellatio ne uēditionis cōtinet ois act^o dñij tras latius hoc uerū qñ pro ferf a prima to fecus si a iudice: vt. l. pupillorū. §. p̄or. de reb. eorum. et ad. de qd no. i. l. i. C. si ad. uer. trasac. et vide bar. l. l. i. vbi habes post cū. C. d. usucap. pro empto. h3 an prohibitus alienare probeat posses siones trans ferre. vide alex. in. l. i. §. si uir vxori. j. de acqui. pos.

a Tenet q sic bal. i. d. l. pe. q'cipit. p'diu. C. qñ decre. opusñ e. seq' gl. ibi: vbi oio uide. z ibi dicit q' e passus nou. z ad bar. h. adde bal. i. l. fi. s. f'naut legata. C. d. bo. q' lib. z ad hic no. adde bar. i. auē. hoc ius porrec. tum. circa medum. de sacrosanc. ec.

b C' nō possit. Adde qd idē t'z bar. i. l. a diuo pio. s. i. v'editioe. de re iud. z bal. i. l. or. do. de exce. rei iu. z abb. i. c. qd ad cō. sultatōez. de re iud. qd tñ. limita eē ue. rñ uel d iure isto uel ut res magni ualoris pro paruo debi. to si uēdāt f'z gl. i. l. qd. d. d. distra. pigno. alias hodie ēt me. lora possēt capi p' satisfi. cōe d'biti pe. cuniarij fm. imolā. i. d. s. i. v'editioe. et io. an. i. addi. spe. i. ti. d. exe. cu. sētē. s. se. qf. sup. d. p. mo referētē ita tenuisse gū. d. fuz. p. auē. h. nisi. C. d. sol. z p. s. qd d. d. fide. nullo. vñ di. eta auē. sumi. tur. ADDE qñ res mag. ni ualoris possit uēdī p. puo debito bal. cōs. l. e. iij. li.

fuit permissa uenditio. unde cum sit permissa uēditio p' satisfaciendis legatis quicquid faciat ut legata soluat appellatioe alienatiois continef. pro hoc facit uerbū hic posituz. i. uendendi alie nandi z t'z. qd uerbū alienare generale est. gl. ē in l. statuliberi a ceteris. s. quintus mutius. j. d. sta tuliber. ¶ Quarto sequitur de bonis suis. quero utruz executor possit agere cōtra heredes ut ex. bibeāt res hereditarias: ut uideat que expediat uendere. Puto q sic p. l. si tibi optio. s. fi. s. de op. le. ¶ Quero an exhibitis oibus rebus uel si exhibitis possint executores isti uendere rez quā uolent. Glo. in. l. pe. C. quando decre. opus nō est. tenet q sic. contrarium tenet glo. in. l. q' diu. C. de distrac. pig. Respondeo siquidem isti exe cutores non habent liberam potestatem sed so lum est eis commissum per uerba ip'ortantia ar. bitrium boni uiri: non esset dubium q non pos sit ponere manus ad res quas uolunt. sed d'z fa cere arbitrio boni uiri sicut pretor i. l. magis pu to. s. ne passim. s. de re. corū: z l. a diuo pio. s. i. uēditioe. j. de re iudi. Sed si poneres ip'os ha bere plenam z liberā uoluntatem in casu premis so tunc debes scire q libera uoluntas debet itel ligi dum tamē bona fide faciat: ut. l. creditor. s. lutius. s. man. Sed ille qui rez magni precij uel let uēdere pro modico nō faceret bona fide: ut no. in. d. s. ne passim. s. necnon. ideo non ualet eorum uenditio z poterit reuocari. ita debet itel ligi glo. in. l. pe. C. quando de. opus non est: ga ita debet intelligi dūmodo faciat bona fide. ita d'z intelligi. l. creditoris. s. de distra. pig. ¶ Que ro an isti executores possint uendere pro quan to precio uolunt. Dixi. s. q' si ipsi non habent liberam potestatem non possent. sed deberent uendere arbitrio boni uiri. Sed si haberent libe ram potestatem dixi q' deberent facere bona fi de. Si ergo rez magni precij dederint pro mo dico bona fides non uidetur uersari: ut. l. i. C. si pigno. uen. aga. ideo poterunt reuocare illā uē ditionem. Sed dubitatur de modo reuocandi. nam in. l. pe. C. si pigno. uen. aga. uidetur uelle q' primo heres debet agere contra executorem z eo existente non soluēdo ueniat contra empto rem. s. sic z alibi in. l. qui fundum. s. procurator. j. pro emp. uidetur uelle tex. q' indistincte dñs possit agere contra emptorem: z hanc partez te neo: q' alienatio facta nō fuit iuridice. Ad ob. l. i. C. si pig. uen. aga. quia ibi creditor uēdebat iure suo z ad sui utilitatē. iō eius gratia collusio non tantum attenditur ad annullandam uendi tionem. sed in casu nostro z in. s. procur. execu tor uendit ad utilitatem alterius z nomine alte rius. ideo indistincte annullatur uenditio f'z di stinctionem. s. procur. ¶ Quero an heres sit re quirendus quando executor uendit. primo qñ eligit rem quam uult uendere. secundo quādo limitat precium pro quo uult rem uendere: an istis duobus casibus heres debet requiri. Uide tur q' nō: quia per regulam cum ist: executores possint facere inuitis heredibus. ergo ip'is igno rantibus: ut. l. iiii. j. de fideicommiss. li. z. l. qui po test. de reg. iur. ¶ Preterea quando aliquis facit procuratorem ad uendendum non requiritur q' procurator teneatur dominum requirere qñ uendit. sed dominus potest prohibere si uult:

c Precio uolunt. z utz executores possint mo. uere acti. et d'bitores. ui de bal. q' sic in. d. l. id qd paupib'. i. iij. alias. v. col. d' epif. z ele. p. bar. i. l. fi. q' stitio. d. le. s. i. z bal. i. l. nulli. e. ti. po nit an possit agere z que niri.

d Contra emptorē. Sed p'riū opti. te. nunt pau. de ca. l. i. fi. p'ciū d' p'cu. p. d. l. i. ad quā di cit q' bart. h. bñ rñdet. et b. diē ueruz si executorē sint soluēdo c' Sit req. rendus. An heres dbeat regi ab exe cutorib' b'ff p. bal. i. l. nul lus. i. ij. q. in. s. iij. colū. de epif. z ele. p. spec. i. ti. d. l. stru. edic. s. nūc aliqua. vbi p. io. an. p. pe. d' ach. j.

e. tua nobis. d' testa. fac qd no. bal. i. l. captatorias. i. iij. q. i. fi. C. d' testa. mili. an possint declarare icerto req'ito herede: z h. adde bal. i. l. id qd paupib'. in. xviii. q. C. de episco. z cleri.

f C' In p'riū uidet. Et no. q' si q' sit executor testi z rē uēdat p' petere em ptor q' heres cogat hūc q'ctū ratificare ne sibi qd unqz moueat f'z bal. i. auē. si capti ui. C. d' epif. z cle. C' Dubi taf. an execu tores possint uēdere hita fide d' f'cio. die d' h. ut p. bar. i. l. a di. no. s. s. si em ptor. d' re iu. z no. qd diē bal. i. l. ij. C. d' uro. mili. se audiuisse a bar. ubi oi no uid z utz heres soluēi legata execu tōi sit libera tus a legata riis. uide io. an. i. ti. d. in. stru. edic. s. nūc aliqua. cu' d'ca seq. tur. pe. d' an. cba. i. cle. i. d' testa. z utru executor pos sit p' se eme / re res uena les. uid. Jo. an. i. d. s. nē aliqua.

ut. l. man. s. man. z. l. si tibi mandauero. e. ti. In contrarium uidetur casus in. l. iiii. C. de distrac. pigno. z in. l. legatum. s. de usufru. le. z. l. i. s. qd dicitur. j. sicut plusq' per. l. fal. z. l. hac edictali. s. omnibus. C. de secun. nup. Unde credo sic dicē dum si isti executores essent assumpti tanq' bōi uiri: tunc sine dubio esset requirendus heres: ut. l. siquis arbitrato. de uerbo. obli. z. l. theopom pus. s. de dote prele. Sed si habet liberam po testatem ut proponitur. puto idem q' heres de beat requiri per. l. creditor. C. de distrac. pigno. z per. l. i. s. quod dicitur. j. sicut plusq' p. l. falci. Item per rationem. nam eorum presentia possz trahere executores ad aliam rem uendendam uel ad uendendam eam alio precio. ergo debēt requiri: ut. l. sed si in tres. z. l. sicuti. s. de arbi. Preterea ista libera potestas importat ut bona fides ad sit. Sed ille qui facit clam quod est face re non requisito eo qui potest cōtradidere uide tur facere clam z mala fide: ut. l. clam possidere in prin. j. de acqui. pos. z. l. prohibere. s. clam. j. quod ui aut clam: z sic uidetur mala fide facere z sic non ualet. Ad contrarium respondeo sic. z dicas quidam sunt executores qui habent po testatem uendendi a lege z isti debent requirere partem: ut. l. a diuo. s. in uenditione. j. de re iu. z no. per. l. y. in. l. ab executore. C. quo. ap. non reci. Quidam sunt habentes potestatem ab ho mine: z tunc aut ista potestas fuit uoluntaria: ut potestas uendendi quam dominus dat procuratori que semper est uolūtaria cū dñs possit eā reuocare quando uoluerit. tunc dñs nō ē reqrē dus imo debet ipse p'hibere si uult: ut. l. si tibi mandauero. s. man. cum similibus. Si uero ab initio fuit uoluntaria postea incipit esse nō uolū taria sed necessaria ut potestas quā debitor dat creditori alienandi: z tunc siquidem illa ptās fu it limitata: ut quia dixit do tibi potestatem uen dendi a tali die in antea pro tanto precio: z tūc nō requiritur citatio domini uel admonitio. ita potest intelligi. l. fi. s. fi. C. de iure do. impe. s. s. si non esset sic limitata tunc dominus debet ci tati: ut. l. creditor. z ibi no. C. de distrac. pigno. ¶ Nunc ad propositum mandatum datus execu tori fuit uoluntariū respectu testatoris. necessa rium respectu heredis nec est limitatū. ideo h'f's debet requiri: ut. d. l. creditor. nisi testator aliter disposuisset. ¶ Quero heres requisitus uult im pedire istam uenditionem. quid habet facere ut uenditionem impediatur. Respondeo siquidem uult impedire totaliter ne fiat: tunc non potest alio modo nisi offerendo pecuniam necessariā pro soluendis legatis: ut. l. fi. s. iiii. C. d' iure do. impe. Item potest dicere offero me paratū uen dere z de precio satisfacere legatariis: z aliis p quibus executores uendere uolunt infra termi num cōpetentē z de hoc dare fideiussores: quo facto heres in uendendo presertur: ut. C. de li tig. in auē. ad h. z. C. de pigno. auē. hoc si debi tor. Sed si non uult impedire uenditionē totali ter: sed illius rei tñ: tunc debet ostēdere q' alia res ē q' magis expedit uendi uel magis cōmode uendi potest ut sic eos in mala fide constituat. Itē si executores uolūt uēdere modico precio ostēdat h'f's q' alius uult emere maiori p'cio: ut sic si aliter faciant constituat eos in mala fide.

i auē. si capti ui. C. d' epif. z cle. C' Dubi taf. an execu tores possint uēdere hita fide d' f'cio. die d' h. ut p. bar. i. l. a di. no. s. s. si em ptor. d' re iu. z no. qd diē bal. i. l. ij. C. d' uro. mili. se audiuisse a bar. ubi oi no uid z utz heres soluēi legata execu tōi sit libera tus a legata riis. uide io. an. i. ti. d. in. stru. edic. s. nūc aliqua. cu' d'ca seq. tur. pe. d' an. cba. i. cle. i. d' testa. z utru executor pos sit p' se eme / re res uena les. uid. Jo. an. i. d. s. nē aliqua. C' Itē no. q' d'bitores sol uentes execu torib' h' libe rēf ip'o iure z iō possunt dicere nolle soluere nisi d' p'f' herē d' h'z bald. no. i. l. i. C. d' ecce. s. an un' executor possit aliū fa cere uid. l. q. dā. d' re. du. z bal. oio i. l. null'. i. v. dñi. C. d' epif. z cler. z i. l. in epistola. i. fi. C. d' fideic. Executor p' male ablata rēittere uel restituere f'z bal. i. l. et. C. d' fideic. An executor te neaf facere i uētarū. uid bal. i. auē. sed cū test. i. fi. C. ad. l. fal. C' Facere clā. Dicit fa cere clā q' fa cit irrequito eo q' possz a liq' mō d' dice re. qd no. et aōd bar. i. l. si intelligit. s. tacita. j. d' iu re f'f. s. ibi p' eū i. l. clā pos sidere. i. pñ. bic alleg. b' C' Uēditio nez ipediatur.

utru heres possit ipedi re veditioez heda p exe/ cutores:uid p spe. z ioh. an. l. d. s. ne aliqua: z p pe. d. ach. p. alios i. c. tua nos. d. testa. Et utz ipfi executores possint offer re legatariis p satisfactoe qualibz aliis re et extrat. an vo corp hereditariu bar. teuit q corp heredi tariu. bal. s. vt p eu i. l. id qd paupib. i. vij. col. de epi. z cle. lo. quoz qn i be reditate n e pecunia. a C Quero utz. Utz ex ecutor pos sit trasserre possione. et qd d onio. z an iuito he red uis bal. i. d. l. id qd paupib. i. ix. col. u. sed utruz execu tor d culpa teneat dicē du videt p. ut dicit i be rede fz dis. bar. i. l. cum res. s. culpa d le. i. q. vba bal. z imol. ibi extēdūt ad executo / res. tu uide plene bal. i. l. pign. i. xiiij. col. d pig. ac tio. ubi dicit q si tenet d leuissima. et no. fz bal. i. l. id qd pau. i. x. col. q exe cutio n rite scā pt p eū. de reuocari fz caue p id qd hēs in. l. cū qdā. d bis q. ut indig. ubi icōr mē. ti uidf puat offō eligēdi. z an execu / tor tēat ca uere. uid i. l. diu. j. si cui plusqz p. l. fal. Et an of ficiū execu toris relictū i testō dīcat legatū ita qd illd semel re pudiatum si possit apliut acceptari. ui de bal. i. l. de beri. j. d fidi eō. li. An at heres possit

Quero utru isti executores possint transferre possessionem. puto q sic: ut. l. si quis phibuerit. s. de publi. pro hoc facit q testator cōcessit eis licentiam alienādi. sed alienatio z dñū trāslatio n pōt fieri sine traditiōe igif vt pmittere. ¶ De de quero ga seqf i hōbis cū bānimēto z sine qd iportēt ista vba. Rñ. i. executorib. vltimarū uo lūtariū nō hēm expfuz. sed possum dicere q te neaf facere bānimētū sicut executores snie: ut. l. ordo. C. de execu. rei iu. z. l. edicto. s. si aduer sus fil. z. l. ii. z. l. h. C. de fide iustru. z iure hāste fil. li. x. z hoc ē uerū qn nō hnt liberā prātē. sed qn hnt liberā prātē tūc forte idē q deberent facere bānimēta sicut tutores quos cōstat hse liberaz: ut no. i. l. mādato generali. s. de pecu. z tñ tuto res in uenditiōe rerum pupilli deberēt ista ban nimēta facere fieri: ut. l. si sine. s. i. s. de mino. iō ista vba cū bānimētis z sine apponūtur: ut ea n hēat necesse facere. Sequif i hōbis vsqz ad satisf actionē oīuz pmissorū. ¶ Quero utru talis exe cutor possit rē vēdere n presēti pecunia: sed hira fide de p̄cio. Videt q nō i relictis ad pias cau sas maxime p. l. si pcur. z qd ibi no. j. de iure fil. z ad similitudinē executōis snie: ut. l. a diuo pio. s. eptor. j. de re iu. z hoc puto verū si non hnt liberam. Sed si ponamus eos habere liberam in hoc credo q possint uēdere dū n hēant hīdē de p̄cio z bona fide faciāt. ar. l. qui rome. s. calu machus. j. de h. obli. ¶ Quero qd si i iustro dicit sic. tales executores talē rē uēdiderūt p tāto p̄ cio qd p̄ciū cōfessi fuerūt se habuisse. nō aut dicit qd qd recepērūt. an sufficiat. Puto q nō: qd p hoc iplef cā. quare ē mādara uēditio. eis enī mā daf p satisfactōe oīum pmissorū. Sz si cōstentur se uendidisse z habuisse nō videt facta uēdi tio p satisfactōe legatorū nisi postea apparet scā satisfactio legatorū. hoc ultimū p̄bas i. l. fz z iuli anus. s. proinde. s. ad macedo. p̄mū q cōstent do se habuisse nō sufficit probaf i. l. si ex cautioe z ibi no. C. de nō nu. pe. z. j. siquid in frau. p̄ro. l. i. s. q si in litem: z. s. q si mutuauit. ¶ Quero qd si dicit in iustro quā pecuniā recepit i mei p̄ sentia notarū. sed nō apparet q legatariis sit so luta: an sufficiat emptonib. Rñdeo sic: qd cum ob istam cāz habuerūt mādātū executores a tes tatore sufficit q emptores ob istā cām soluerūt lz executores in istā cāz nō cōuertāt: ut. l. i. s. nō aut. s. de exercito. ¶ Quero an pmissio de eue ctione quā faciūt executores obliget heredes. Puto q sic si faciūt pmissiōe fm cōsuetudinē ciuitatis: ut. l. si pign. s. si. s. de pig. act. z. l. iul. s. si procur. s. de act. emp. z. C. cre. euic. pig. n de. per totū. qd no. z tex. dicit q quādo aliquis uendit ex officio sibi inuēcto nūq tenet d euic. l. si pignora: z. l. si heres. s. fami. her. ¶ Ultio quero an executor testi possit cōueniri a legata riis. Glo. tenet q nō i. l. firmio. s. i. j. qn di. le. ce. Ex. l. sequenti.

¶ Masallus an debeat omnibus filiis dñi iura re fidelitatem mortuo domino.

Am unus. Prelegatū cuz onere alimento rum transit ad heredes heredis lz sint plures. b. d. p̄rio ponit dictū. scōo format vnaz obiectiōe z ad eaz rñdet. scōa ibi: si nñ. C. p. dices tu iste tex. lz ex p̄sūptiōe pcedat nō tñ seq tur ex necessitate. qd enī si heredes heredis sint discordes. hēret ne tūc locū ista lex. Rñ. sic: z re curref ad remediū. l. iiii. s. e. ¶ Querit dy. utru hēs feudatarius debeat iurare oibus heredib. dñi uel uni tñ. Et dicit q oibus. ar. huius. l. qd

tangit glo. in. l. is cuius. s. e. de usufru. z Ja. de are. in. l. de pupillo. s. si pluriū. j. de no. ope. nū. z glo. dicit in. c. si plures. si de feu. fu. cōtrouer. x. col. Mo. glo. qd cōtineaf appellatiōe dom. habuimus in. l. i. s. hoc autem. s. ad syl.

Verbis fideicommissi

Alimēta debentur etiam pro eo tpe quo fuit re tar data libertas absqz mora heredis. hoc dicit. C. No. rex. ibi explorari.

Alimentis. Vir bonus debet arbi trari alimēta p qualita te relicte dotis que alimēta crescūt crescēte etate. h. d. Idē dicit rex. i uiro z uxore i. l. si cū dotem. s. sinaut i seuisimo. s. so. ma. qd intelligo quan do uires dotis sufficerēt. aliter frater tenef alere sororē: ut. l. q filii. s. ubi pu. edu. de. z uir uxore ut no. p dy. in. d. s. sinaut. C. p. z uidet q im mo arbitrio boni uiri fm quātitate hēditatis de bent solui alimēta: ut. l. alimēta. j. e. Dic vt i gl. z tene opi. Du. quia magis est uera. Item facit ista lex q legatū p dote non sit purū sed p̄ditio nale soluēdū tpe matrimōiū. qd an sit uerū dicā in. l. titio. s. ante. j. de cōdi. z demō.

I cui Bānatus i metallū post re stitutiōe preteriti t̄pis z futuri alimēta petere pōt. h. d. C. p. z uidet q post restitutiōe n̄ petit alimēta prete rita: ut. l. i. insulā. C. de sen. pal. Veritas ē q h lo quif in legato alimētorū qd p dānationē in me tallū nō perit: qd etiā dānato pōt relinqui: ut. l. i metallū. j. de bis q pro nō scrip. C. Itē op. de. l. si in metallū. j. de iure fil. So. hoc speciale in alimētis. Eode mō solue cōtrariū de. l. u. C. de bo. prescrip. C. Itē oppo. s. e. l. iiii. So. ut ibi. C. p. gl. de. l. cū allegaf. C. de re mili. So. spe ciale est in alimentis. pro hoc. j. e. l. seruos. z ibi aliqua dicam.

Ex. l. sequenti. ¶ Si testator legat alimēta sempronio ex tali sū do an si nō percipiūtur tot fructus debeat sup pleri. Et an bona uiri sint obligata p alimentis uxoris.

Utius Si predia p alimētis re lictis obligaf ex hoc le gatū alimētorū n̄ auget uel minuit. h. d. C. p. po. modus adiect. legato hētur p cōditōe: ut. l. i. C. s. bis q sub mō. vnde sicut cōditōnis ad tectio minuit legatū. ita z adiectio modi. Sol. gl. hoc uerū nisi modus sit adiectus in fauorez legatariū. probatur i. l. titio. i. p̄n. j. de cōdi. z de. Sed ponam q testator nihil dicat de hypothē ca. sed dixit q uolebat alimēta percipi ex illo sū do. an sūdus sit obligat. Quidā q h. Hjo dīc h̄ r̄riū z i. l. gaus. s. de an. le. qd bodie ē deter minatū cū oīa bona hereditaria sint obligata p le: ut. l. i. C. cōia. de le. ¶ Quero pone q testa tor nil dixit de obligatiōe: z nō p̄cipiūtur tot fru ctus quot sufficiūt ad alimēta an debeat supple ri uel expectari fruct. sequētis anni. Hoc tangit E. y. in. l. si quis argentū. C. de dona. dixi. l. iter stipulatē. s. sacra. j. de uer. ob. z ē multū longa materia. So. dicit nunc q debēt dari integra ali mēta: qd locus nō grā taxatōis fuit adiect. sed grā demonstratōis: qd post pfectū legatū fuit di ctū ex tali p̄dio: ut ē rex. i. l. qdā. i. p̄n. s. d. le. i. Et p h̄ soluit r̄riū qd format gl. de. l. cū cert. s. de ui. tri. z oleo leg. qd ibi fuit adiectus cert. locus grā taxatōis. h̄ grā demonstratōis z post pfectū legatū. C. Itē ista lex allegaf ad. q. utz bona vi ri sint obligata vxori p alimētis. Quam format

puenire exe cutores i sol uendo. uide bar. i. l. f. C. d̄ fidicō. li. An arbutū executoris possit refor. mari arbi trio iudicis bal. q sic i. l. fi. i. p̄n. C. e. de le. z hēs ibi qd f̄xe. cutores sint discordes. ADDE an executor pos sit trasserre possione: et an possit hē. re hēdē p̄. cio bal. cōf. -clxxx. iiii. uolu. b C Facere bānimētum. Sz ille sub. hābat. n̄ sūt necesse in uēditōe rez mobilū que possint uēdi i foro ut no. bal. i. l. i. C. si pp publi. p̄. fi. vid q hēs p̄bar. i. l. f. C. d̄ fi. i. r̄. z iur. hā. h̄ ka. li. x. c Mō uide tur. Adde bal. i. l. f. s. sinaut lega. ta. d̄ bo. q̄ li. d C Mōqz re nef d̄ euect. uēdēs ex of. ficio sibi iū cto si tenet de euic. uis no. i. l. pu rator p̄ euic tiōe. s. d̄ pecu ra. z bar. et bald. i. d. l. i. C. de euic. pigno. z gl. z ibi bal. i. l. ob cām. l. f. de euic. e Utus i utz bo na. an bōa uiri sint obligata uo ri p alimētis hēs p bar. z doc. i. l. f. cū dotē. s. sin aut. sol. ma ubi uidetur bar. sibi p̄ r̄. z imol. i e. l. s̄ itē patri no. p modr. isti. d̄ act. s. fuerat z add bar. i. tracta tu d̄ alimen tis i fi. p spe cu. i. n. d̄ do na. iter ut. s. fi. ver. fz nū. qd bōa uiri. ADDE an bōa uiri sint tacite obliga ta p alimētis

aroris pau- de ca. cōfl. vii. ro. cōfl. ecccliiij. abb. cōfl. xl. iij. ij. libro. Aio. §. i. ipera- tor. no. ra. hlio. no. ad limitati. eoz q notat bar. i. l. liber tis qe. §. lu. ti. §. e. uide qd ibi dicit. bal. i. l. i. C. d. le. r. i. l. h. ca. d. pdi. iker. et bar. r. bal. et ag. i. l. duor tio. i. pn. sol. ma. r. ag. i. l. nra. j. d. so. lutio. bñ. fac. qd no. bal. i. l. qd i uxore. C. d. ne. ge. ADDE bal. cōfl. lxxvii. iij. li. b. C. iure le. gat. Si ma ritus reliq. alimēta uxo ri in domo utz debeat opari here. dit. uiri bar. to. h. r. q. fi. bal. §. que. oi. no. uis. l. i. C. d. le. Itē. h. fi. p. stare i domo pp. heredu. scuti. a malos more. remit. tif. talis. pdi. tio. idē. h. cū. heredu. uiri. h. poss. bita. re. sine. fini. tra. suspi. qz. cēt. uis. pul. chra. ut. ibi. p. bal. i. d. i. ubi. ē. ponit. q. si. p. m. d. at. filius. ut. bonorifice. tā. tractat. eo. mō. r. forma. put. ipe. trac. tabat. qd. cō. tinea. appel. latio. istoz. q. h. o. q. quem. ibi. oio. uide. r. uide. bar. i. l. diuortio. solu. matri. c. Ela. ap. pellatō. No. q. a. fua. lata. ad. pias. cas. si. l. z. appellari. qd. alibi. h. bēt. §. qd. fac. qz. nō. repit. expse. p. b. i. t. u. i. l. r. i. maiorib. d. appellati. e. extra. e. c. d. appellati. nibuo. C. Itē. fac. §. i. h. is. que. j. d. lib. cau. r. j. q. appel.

Spe. in ti. de dona. inter uir. et uxo. §. forma. §. h. nūqd. z ibi dicit qd sūt obligata: nā cū alimen ta debeatur ex bonis mariti z bona sūt obligata p eis: ut h. r. §. e. l. ii. ergo rē. r. L. r. Ja. d. are. dicit idē in. l. rē i pūti. §. exactio. C. de rei vx. ac. Quidā doctor lōbardus disputauit Trinum tali rōne: qa certi sūt casus in qbus bona sūt obliga ta: ut in ti. q. i. ca. pi. uel hypo. ta. cōtra. Sed iste casus nō est de illis. ergo rē. Aduerte ad. l. istaz. r. l. ii. §. eo. Rñ. qd hic loquit qñ bona sunt desi gnata: ut alimenta prestetur. sed uir nō hēt bōa designata ad hoc: r. l. bona sunt obligata p do te. secus est in alimētis quod uidet uerū: tñ si sū dus eēt datus p iestimato: r. si eēt res destinata p oneribus matrimonii puto q illa bona effēt obligata cū fuerint data pro onerib. mrimonii.

Ex. l. sequenti. C Si testator emit libro filio: r. i testō disposuit qd cōferret si filius moriat uiuo pfe q alteri filio cōtulit libros z pfectit studiū: moriat deide pa ter cū dicto testō filius tenet cōferre.

g Aio. Legatū in dubio intelligit trāslatū i aliū cū onere suo hoc. d. cōcordat. l. legatū. j. de adi. le. C Op. de. l. si tibi. j. de adi. leg. So. ibi legatuz fuit trāslatū i eundē h in aliū. Per istā. l. dixi in .q. de facto p f habuit filiuz que primo studere fecit z sibi libros emit: z in testō uoluit qd filius libros cōferret. contingit qd pater supuicit z fili. decessit. p f dedit postea alii filio illos libros q p fecit studiū suū. deinde p f decessit cū eodē testō querebat an filius deberet cōferre. Dixi q sic: quia isti libri uidentur trāslati cum suo onere: ut h. r. l. legatum. j. de adi. le. quod no.

Ex. §. sequenti. C Si testator legat alimēta uxori in domo testa toris nō pdit legatū si cōmode habitare nō po test. Et qd iportet dicere donec stabit in domo Et an dicitio quoad faciat cōditionez.

Imperator. Legatuz alimētorū factuz alicui quoad cum aliquo morare durat etiā mortuo eo cum quo debet morari. Itē eo uiuo ex iusta cā p f ab eo discedere. h. d. cōcor. l. i. C. de le. uides ergo i prin. qd post mortē debēt alimēta. Cōtra de. l. seio. i. pn. §. de an. le. So. ibi legatuz relictu fuit fauore ei. cū quo dz morari. h. nō. C Itēz opp. quādo cōditio mixta q pēdet ex uolūtate lega tarii z alteri deficit ppter casuz deficit legatū: ut l. legatū. C. de cō. inser. r. l. in testō. j. de cōdi. z de. So. dicit qdā qd dicitio quoad nō facit pdi tionē: ut no. i. l. i. C. de leg. hoc nō ē uerū ut dixi i. l. i. j. de cōdi. z de. id. gl. alibi dicit qd ē spāle fa uore alimētorū: ut no. i. l. i. C. de insti. r. sub. r. l. i. testō. j. de cōdi. z de. que glo. dicit hīratez. licz Dy. aliter dicat i. c. i. putari. d. re. iur. li. vi. z Pe. i. l. i. C. de lega. quorū opi. reprobo i. l. illis liber tis. j. de cōdi. z de. r. ibi dicā. Mo. ultio. i. h. bui. §. qd ille q dz morari cū aliquo si nō pōt ex iusta cā nō pdit legatū. r. dic: ut. l. meua. in. fi. §. d. an. le. vnde si testator relinquit alimēta uxori in do mo ipius testatoris. si nō pōt ibi cōmode mora ri: qa ē iuuenis: r. aliq sūt ibi q uerisimiliter luxu riarētur cū ea pōt hēre z petere alimēta z recede re de domo. p hoc. l. p. §. ubi pupillus educa ri debeat. C Quero qd iportat dicere donec sta bit i domo cū heredibus. Rñ deo iportat fauo rē heredis: qa ibi stādo d f minus grauis alimen tatio. Scōo cōtinet aliud cōmodū: qa iste q de bet stare i domo dz p stare aliqua seruitia fm qli tatē psonē. nā si ē famula dz p stare fuitia hz qua

litate sue psonē nō tñ iure fuitit. Dices tu im mo oia dz facere: ut. l. ficut patron. j. de op. li. Rñ. illud est uerū qñ mulier pcepit alimēta non iure legati. sed qa ē uxor que hz alimēta ex eo q opatur i domo. h. aut hz iure legati. Ex. l. sequenti.

C Adiectiuū significatiuū psonē an porrigatur ad alias psonas. Et alimētoz aliqua priuilegia uide. j.

Ela. Adiectiuū significatiuū eta tis adiectū psonē legatariū nō restrigit legatū. Itē alimēta relicta simplici ter debētur i uita. Itē alimētoz fauore puber tas i masculis itelligit usqz ad decimū octauū an nū. i feminis usqz qrtumdecimū annum. h. d. C Mo. tex. ibi: aut si nō apparet rē. Item no. qd puer z puella itelligit donec durat pubertas. C Op. ad pn. ex glo. r. uidef qd adiectiuū signi ficatiuū psoē restrigit etiā: ut porrigat ad alias psonas qd q sint eiusdē etatis: ut. l. nō aliter. §. fi. §. de. le. iij. So. h. illud adiectiuū adiectū certe psonē: qa dicit titie puelle: unde cā demonstratio nis magis qd restrictiois v f appositū. h. ibi ponit tur adiectiuū simpliciter z indefinite tñ unde dz refertur ad illas psonas qd cōuenit illa etas. Itē d f hz alimēta debent in uita tñ. Cōtra. §. e. l. iij. So. ibi fuit legatuz fundus ad alimēta z sic pprietas. h. uero simpliciter alimēta z sic cū ui ta finiūtur. simile i. l. cū hi. §. cōstat. §. de trāfac. r. j. ad. l. fal. l. hereditatū. C Tertio op. d f hz qd pubertas durat in alimētis usqz ad. xviii. annum. alias §. Cōtra istud op. de. l. si arrogata. §. non tātū. §. de adop. So. ibi eodē mō quo hic acci pit: ut ibi no. C Ultimo qa h ponit unū specia le fauore alimētorū. qro de aliis qd specialia hz. Rñ. habet fauore. prio quia ex minus utili uolū tate debentur cū triēniū pstatioe: ut. l. i. C. de si deico. Itē qa pōt relinqui nō capacibus: ut. §. e. l. is cui. r. l. seruos. j. e. Itēz p clausulā genera lem que minuit legata legatū alimētorū nō mi nuif: ut. j. e. l. libertis. §. posthumus. Itē qd reli ctū noiatiz itelligit repetitū a substituto: ut. §. e. l. iij. §. lutiuz. Itē hz priuilegiū in modo exigē di: qa empor hz actionē: ut. §. e. l. alio. Itē bre uiores dantur dilatioes: ut. l. ii. de re iudi. Item nō admittitur appellatio. ut. l. fi. j. de appel. re. Itē quandoqz nō admittitur cōpensatio: ut. l. iij. C. de compensa. Itē habet priuilegium in modo duradi. nā puberras itelligitur longiori tpe: ut h. Itē nō pōt pacto p hētium sine aucto ritate iudicis remitti: ut. l. cum hi. per totā. l. §. d trāfac. Itē pōt agi p bis tpe feriato: ut. l. ii. §. de feris. pnt z alia specialia reperiri. quod laborio sum esset potius qd subtile: ut dicit gl. in simili i. l. i. §. fo. ma.

Ex. §. sequenti. C Solitus in quor uicibus uerificetur: r. que sit differentia inter solitum z consuetum.

Sed si alimenta. Illud dici tur que soli tum esse facere quod ultima uice facit. h. d. hēs qd dicitio solitus uerificatur in una uice. aliud er go est dicere. ita solitū fieri. aliud ita facere cōsue uir: qa cōsuetudo requirit binū actū. C Mo. qd hū pntis uel preteriti tps porrigit ad tps pre sens. C Cōtra qd op. r. uidef qd porrigat ad fur turum per. l. si ita. j. ti. i. l. aurelius. §. in testō. j. d li. le. Gl. sol. h. r. dicit qd h variatio testōris prin git circa idem qd relinquitur. in cōtrariis contin git circa diuersa. uide gl. qd incipit sic. C. ne de sta. defun. r. r. ibi sol. fm Ro. C Itēz op. de. l. nomē

fit. l. ii. §. in bis. C Itēz no. gl. d. dci. mis. c. tua. spe. in ti. de appel. §. i. q. b. §. qualter. id bar. h. sing. stracte i alimētis tñ intelligas q dilatez si re cipiūt per. l. quā allegat ipse r. adde. bar. §. e. i. l. solēt. h. idez bar. uidef §. riu. uelle in suo tractatu d alimentis circa fin. Et qd i relictis ad pias cas si liceat ap pellari uidef tenere bal. i repe. l. i. C. d. sacrosā. ecc. i .xxij. col. dū alleg. d. l. fi. C. d. appel. recti. d. C Alia spā lia. Itēz no. alid qz lega tū icertū ua let fauore ali mētoz: ut i .l. fi. cui. anu um d. an. le. r. j. e. l. cam alimēta. e. C S. si ali. menta. uide bar. i. l. i. C. quō r. qñ iu dex. r. fac. ad istū text. qd no. bal. i. auē quibuscūqz modio d fa crosā. ec. ad fi. r. uis qd p istū tex. dixit no. bal. i. l. binos. ad fi. C. d. aduo. diuer. iu. ubi oio uis r. uis qd hēt i fi. mili. i. c. ex p te. d. cens. et qd p istū tex. die no. bal. i. l. fi. filia. C. d. ioffi. ref. r. istis add. tex. r. ibi bal. no. i. l. fi. mater. C. ne d. sta. d. func. r. uide bar. i. l. fi. ita .j. d. au. r. ar. le. Ea ad istū tex. add. bar. i. l. seio. §. i. d. an. le. r. d. §. solz. add. tex. r. ibi bar. i. l. q. laltū. §. de le. iij.

nn ij

Limé. a ta. ap- pellati one filioz. Nepos ap- pellatōe filii cōnectur. et istō dēn seg tur et ro. i. § d uro. i. ff. iij. alio. x. ff. vi. fallētia di cēs h cē fin. d. ad d. no. p. ia. d. are. et alios in. l. si pater. C. de heredi. liti. b. Eruos s ipse metpo terit. Et vid bar. i. l. lega. tū. s. d. capi. dimi. et i. l. d. le. i. et i. tra ctatu. miori cap. et bal. in auē. i. gressi. de sacrosan. ecclie. et qd d usufruc. et d inuo reddi. tu. ut qd re fert bal. i. l. pūlegia. de sacrosā. eccl. et qd no. bar. to. i. l. ciuita. tib. d. leg. i. et ad d. bar. i. l. luti. §. tres heredes. ad treb. et vide pe. d. ach. et io. d. lig. i. ele mē. exiui. de v. d. fig. et vid bal. et imo. i. l. suo alio. d. le. i. §. p. n. et §. q. modr. i. l. stichū. §. stipulatio de v. d. obl. AD DE an lega tū alimētoz cadat i. suoz sede. p. h. xi. et an legatuz annuus pro emendis li. bris factum fratri mino. ri valeat ut d. abb. p. h. iij. ij. libro. C. Quero. An possit re lig. tēplo nō dū pstructo et idē cōsul. uit bar. i. p. h. i. c. p. testōr. i. suo testō. ubi ad d. casū in auē. d. ecclie. ti. s. figs in noie. et §. fi. q. i. unū. et vide Bndi. d. plū. i. l. ser. uos. d. li. cā. ADDE q. legari possit hospitali cō. struēdo ag. cōsil. c. xx. et sequenti. C. So. dico

dicatur hic qd libertus liberti admittit ad fidei- comissū. cōtra: qd fideicomissus fuit relictu liber- tis manumissis ab eo in testō uel codicillis. s. ibi nō fuit manumissus. So. admittit indistincte ad fideicomissus futurorum relictu libertis. No. q. qn dubitat de uolūtate defuncti potest ex sua scriptura probari: ut h dū dicit suis libertis zc. et i. l. nēsenius. s. de neg. gest. et s. l. pxi. in fi. ibi: rationibus zc. et gl. est i. l. qui cōcubinā. §. ii. s. d. le. iij. No. q. illud qd dicit qd appellatiōe filioz nō cōtinet nepos: est uerū nisi eēt nepos quē te- stator cōsueuerat noiare et tractare ut filiū: sicut dicimus hic in liberto liberti.

Basilice. In legato nō reiterabili di- spō generalis nō referē ad ea d qd spāliter ē pūsiū. h. d. C. Op. de. l. titia. §. q. marco. s. de an. le. vbi admittit ad utrūqz. So. Pe. ibi loqf in legato reiterabili. hic loqf in legato alimētoz qd nō ē reiterabile. Istaz. q. ponit Ly. in. l. cū questio. C. de leg. vbi soluit hz By. q. ibi loquit qn legatū respicit diuersas cau- sas. hic qn vnā et eādē: vt hic. et i. c. generi. extra de re. iur. li. vi. C. Itē op. j. e. l. libertis. vbi p ge- neralem clausulā receditur a speciali. So. ut ibi dicam.

Qui societatem. Appellatio- ne libertorū suorū cōtinentur cōes liberti pro ea parte quaz quis habebit in eis. h. d. concordat. l. si quis su- os. s. de leg. iij.

Ex. l. sequenti.

An fratribus minoribus i singulari possit re- liqui pro alimētis. et necessariis suis. Et an pos- sit relinqui templo nondū cōstructo.

Eruios. Seruis ppriis pōt re- lig. legatum in cā ali- mentorū. itē pōt relinqui templo qd nō ē sed cō- speraf. h. d. C. No. q. serui hz alias sint incapaces tñ in cā alimētoz admittunt. allegaf simile in. l. is cui. s. e. C. Itē p istā. l. dicam q. hz alias fratri b minorib nō possit relinq tñ in cā alimētoz et pro necessariis suis pōt relinq: vt hic et intelligo de fratrib' singularib': quia cōuētui pōt relinq. vt in. c. exiui de paradiso. in de s. h. sig. idē dico in quolibet religioso: quia ipsemet poterit iudi- cis officiū iplorare p istā. l. cū similib'. C. Item alii religiosi qd fratres miores pōt cōstituere p- curatorē: et tñ nō pōt agere p se: vt. l. seruū quo qz. in pri. s. de pecu. et l. diu. et ibi nō. s. q. pe. ru. et in. c. ex pre. et d. resti. ipo. s. forte religiosus cui reliquūf alimēta nō pōt ipse petere s. monaste- riū: vt. l. filio. j. de cō. et de. s. h. si eēt religiosus non astrictus alicui monasterio s. obligatus religio- ni in genere vel templo nōdū cōstructo: tūc ipse met potest petere per istam. l. et similes. C. Que- ro an possit relinqui templo nondum cōstructo et hic uidetur qd sic. C. In contrarium uidetur casus in. c. abbate. extra de re iud. li. vi. ubi tem- plo qd non est: non potest donari. sed legatum ē donatio. ergo zc. Item uidetur tex. in. c. fi. ex- tra de ecclie. edi. So. dico qd potest legari tēplo nōdū cōstructo: ut h. et l. seruos. j. de li. ca. pro hoc. l. si seruitus. §. futuro. s. de ser. ur. pre. Ad cōtraria respondeo qd nō pōt donari. pcedo qd donatio ē factus qui cōtractus regit personam uerā uel fictā cū qua contrahatur. unde si fieret donatio alii qui promitteret restituere templo edificando nil repugnat. sed hic loquitur in le- gato quod requirit personam cum qua quis lo- quatur. Non ob. c. ad audiētiām. extra de ecclie. edi. quia fateor qd non potest cōcedi priuilegiū

ecclesie que non est: ut statim sit beneficium. sed bene potest concedi: ut incipiat habere uires cū incipiat esse capitulum: et ita uidetur dicere ibi glo. pro hoc dico qd ecclesia construenda pōt in- stitui heres: sicut posthumus alienus: ut. l. gal- lus. §. ille casus. s. de li. et posthu.

Ex. l. sequenti.

Quando per gnalem clausulā recedit a spāli.

Libertis quos. Per clausu- lam generalem appositam in alia uolū- tate uidetur recessum a speciali. h. d. C. Oppo. qd admittatur ad utrūqz: ut. l. titia. §. qui marco. s. de an. le. Dic ut dixi. s. e. l. alimenta. §. basili- ce. C. Oppo. qd per generalem clausulam nō re- cedatur a speciali immo ipsum comprehendat: ut. d. §. basilice. So. Ja. d. are. h. ideo quia usus est uerbo uniuersali: quia dixit omnibus in con- trario fuit usus uerbo indefinito. tñ ista so. uide- tur contra. l. stichus. j. e. vnde By. soluit qd hec clausula generalis apponitur in diuersis uolun- tatis ibi in eadem. idem dicit By. in. c. gene- ri. extra de reg. iur. li. vi. et in. l. doli clausula. j. de uerbo. obli. C. Item ad hanc so. op. de. l. stich' h. item cum alimenta. j. e. So. ibi loquitur quan- do in eadem uoluntate apposuit clausulam ge- neralem et specialem respectu diuersarum perso- narum. h. respectu earūdem. Et distingue quan- do apponitur clausula generalis et specialis re- spectu eiusdem cause. siquidem in diuersis uo- luntatibus per secundam receditur a prima: ut hic. si in eadem: et tunc aut in eadē clausula gra- uatur eadem persona: et tunc clausula generalis non refertur ad specificata: ut in. d. §. basilice. Si uero diuersē persone uidetur recessum a pri- ma: ut. j. e. l. stichus. h. idē cum alimēta. C. Itēz op. et uidetur qd in diuersis dispositionibus clau- sula generalis non tollat specialem: ut. j. de no. oper. nun. l. i. §. i. So. aliud in dispositionib' le- galibus aliud in dispositionibus hominis: quia est euitanda legum correctio quod no.

Ex. l. sequenti.

Si petuntur alimenta quid debeat peti.

Manumissis. Alimenta debita non soluta possit peti tam preterita qd futura. h. d. C. Op. dicitur hic qd stetit tanto tempore qd nō petit: et postea petere potest. Contra imo uidetur tacite remit- tere: ut. l. procula. s. de pba. So. gl. ibi nō indu- cit tacitam remissionem solus temporis cursus sed charitas et consanguinitas et redditio ratio- nis sepius facta quam no. et eam allego i. l. que doris. s. solu. matri. uide glo. que incipit: quia ste- terūt zc. C. Itē op. d. h. qd interpellatio nō ē neces- saria. Cōtra imo ē necessaria: quia obligatio nō hz diē: ut. l. si ex legati causa. j. d. uer. obl. et l. mo- ra. i. p. n. s. de usuris. So. hic interpellatio non ē necessaria: quia tractamus de sorte non de usuri- bus: ut. l. cum unus. §. i. s. e. C. Quero si petunt alimenta preterita quid peti debet. Respon. ali- menta ipsa uel estimatio. Scitis qd in alimentis ueniunt quedam que cursu temporis pereunt: ut habitatio: et tunc debet deueniri ad estimatio- nem in petitione cōdēnatione uel executōne: vt. l. si usufructus mihi in biennium. s. de usufruc. le. quedam sunt que licet non pereant. tamen nō expediūt: ut medicine que ueniunt in causa ali- mentorum: ut dixi in. l. legatum. s. e. et tūc debz deueniri ad estimatiōem: ut. l. si libertus artem: et l. patronus qui. j. d. oper. li. Quedam sūt que bodie habere expedit: ut frumentum uinum et

Ad d. tñ qd si reliqf eccle- siis ist' cūi- tatis nō ex- tēdit ad ec- clesias po- stea cōstruc- ctas. ar. l. q. filab'. i. p. n. et ibi h notat bal. d. lega. i. bene fac' cle- litteras d re scrip. c. Iber- tis qd ad d. qd no. bar. in. l. talis scriptu- ra. de leg. i. circa oppo- . l. cū uulg. d. do. pleg. f. C. adanu- missio. Et in materia ha- ius. §. et eoz qd h scribūf p soluit bar. i. cōsi. icip. q. dā sibi filios heredes. ADDE bal. cōsi. ecv. iij. libro. g. C. Quā no. Et sic no. qd regrūf ista- tria ad h vt psumet taci- ta remissio. s. imo. i. d. i. qd doris. di. xit qd forte sufficeret se- pi' eē calcula- tā rōnē et si fuisset ex- trāe pp ter- . d. l. pculacul' rō pnci- paliter sup- deā calcula- tiōe rōnū vi- det fudari et ita dixit ipse qd forte istō vnū tñ. d. iu- re sufficeret mādauit tñ istā gl. mēti teneri. adde bal. i. l. cū p- ponas. la. p. ma. C. d. pac- tio.

nn iij

a Deueniretur ad estimatione. ad de no. p. bar. to. i tractatu alimētoz. z i cōsi. icip. q. dā sibi filiof heredes. b Alimētis debitis. add bar. i. d. l. alimentis. C. d. trāfac. z ponūt alig moder. i. c. ex pte. d. trāfac. hūc tex. p. fin. alleg. Ro. i repe. auē. similit i. ii. col. C. ad. l. fal. z i. v. car. d. Estō. t. add. l. q̄ritū. i. prim. qd̄ ibi bar. d. le. iij. e. p̄fio vi def. Quis di. cas. p̄is. et istis add. qd̄ dīc̄ glo. i. l. hac lege. C. d. p̄i. sacro. Kri. li. xij. h̄ qd̄ si statutu dicit q̄ absc̄ res a ciuitate si gaudeat p̄uilegio ci. uis tñ onera si suportēt si aliq̄s abest a ciuitate z in eadē p̄mane ant pater uel frēs uel co. gnati q̄ suportēt onera ciuis: q̄ talit gaudebit p̄ uilegio: h̄ sit ab̄s. ita no. ta. dicit bar. i. l. cū scim. C. d. agri. et cēsi. li. xi. ubi oino uis qd̄ ēt ibi subdit z istis adde bar. i. l. i. s. i. d. li. agno. z i. d. l. q̄ritū. de le. iij. z qd̄ di. cas. p̄is uis ēt bar. i. l. in duob. ad fi. j. d. du. reis. z q̄t modis q̄s dicat ab sc̄s uel p̄is. uis p̄ pau. d. li. a. i. clem. cā. d. elec. z q̄ dixi post bar. i. l. p̄is. s. d. pcurat. ADDE q̄s dicat ab̄s z p̄is bal. cō. fi. cccclxij. z. iij. libro.

similia. tunc ipsa spēs debet peti nō eius estima tio: ut. l. nulli. C. de ero. mi. anno. li. xii. nisi pro pter moram deueniret ad estimationē iuxta ma teriā. l. uinū. s. si cer. pe. z bec lex loquit in alimē tis debitis ex testamēto. C. Quero qd̄ in alimē tis debitis iudicis officio: ut a patre filio. Rū. si quidē filius alimētauit se suis operis uel fuit sibi donatū nō pōt repetere: qa tunc pōt petere ali mēta a patre qui non habet unde se alat: ut. l. si quis a liberis. s. si uel parens. s. de li. agnosc. Sed si accipit mutuo ut se alat cōpetit actio mu tuati: ut. l. si. s. de in rem uerso. Et hoc in alimē tis debitis iure sanguinis. Sed in alimentis de bitis iure seruitū z oparū: ut in uxore ē uidēdū an uxor stetit in seruitū uiri uel non: z si non ste tit an stetit per ipsam uel per uirū h̄z no. per dy. in. l. si cū dotē. s. sinaut in seuisimo. s. so. ma. de quo per Ly. in. l. qd̄ i uxore. C. de ne. ge. C. Ro. ex isto. s. q̄ possuz petere in uno libello alimēta preterita z futura. pro hoc. l. i. C. de fideicō. z. l. non quēadmodum. s. de iudi.

Ab heredibus. Tempus era tis grauari ad iectū grauato in dubio cōditionē facit. h. dicit. C. Op. q̄ tempus certe etatis faciat cōditionē z ut. l. si ita scriptuz. de manu. te. Glo. remittit ad. l. i. C. cōia de le. z ibi sol. Ja. d. are. q̄ ibi erat ce r tum q̄ testator uolebat facere diē. diuinare est. q̄ re dic q̄ hic apponitur tempus grauato ibi ho norato. rationem huius uide ut dixi in. l. si cui le getur. s. de le. i.

Ex. s. sequenti. C. Statutu punitēs dante opem ad maleficiū in tantum quātū principales si principalis cōfes sus est delictū: z ob id minorata est pena. an dās opem debeat puniri s̄m q̄ statutū d̄sponit uel h̄z penam minoratam principali.

Posthumis. Diminutio legato rum relictoz i testō nō pertinet ad legata nec ad alimēta relicta i co dicillis uel i tabulis pupillaribus. h. d. C. Op. q̄ ista clausula referat ad oīa relicta. s. ut. l. talis scriptura. in fi. cum se. s. de le. i. So. h̄ speciale fa uore alimentorum. C. Op. q̄ referat ad ea que sunt relicta in codicillis: ut. l. talis. in fi. s. allega ta. So. ibi simpliciter dixit que legauit. h̄ dixit q̄ legauit i codicillis. C. Alitro no. ibi idē q̄rit zē. ad. q. diē statutū q̄ dās opē uel auxiliū i malefi cio q̄ dēnet i quātū p̄cipalis deliquēs. mō p̄nci palis delinquēs d̄z cōdēnari i cētū. h̄z p̄ p̄fessio nem fit diminutio tertie partis. modo queritur in q̄tum debet cōdēnari dās opem uel auxiliūz Et uidetur q̄ in centum: quia in eo ratio cessat quare principalis cōdēnatur in minus: z idem dico in augmento si propter aliud debet pena principalis duplicari q̄ non duplicabitur i dā te opem uel auxiliū: qa causa propter quam p̄nci paliter debet duplicari cessat in dante opem uel auxiliū: ut. l. is cui opem. j. de furtis.

Libaria. Non impleto onere de mo rando i certo loco libertus relicto priuatur. h. d. Ratio dubitandi i isto. s. fuit q̄ onus morandi in certo loco uidetur con tinere speciem seruitutis. unde in alio q̄ i liber to nō ualebit: ut. l. titio. s. i. de condi. z demon.

Ex. l. sequenti. C. Clericus absens p̄ negociis ecclie: uel supio ris d̄ p̄is: ideo debet h̄re fructus prebende.

Estamento. Absens p̄ ter nego cia testatoris ut presens debet alimēta

percipere. h. d. Possumus in ista. l. dicere in ta li questione canonicus non residens in ecclesia non potest habere fructus. quid si est absens p̄ pter negocia ecclie. Uidetur esse presens per istum tex. z extra. de de. non resi. c. ex parte. C. Sed quid si est absens non propter negocia ecclie sed superioris uel presidis. uel clericus propter negocia pape. Lerte uidetur idem: qa presens uidetur: ut. c. ad audientiam: z. c. cum dilectus. extra de cleri. non resi.

Tichus. Dispositio genera lis n̄ refert ad ea d̄ quibus circa eandem causam speciali ter est prouisum: z legatorum prestatione gra uari potest legatarius singularis. h. d. C. Op. de. l. titia. s. qui marco. s. de annu. le. ubi debet habere utrūq̄. Dy. in. c. generi. de re. iur. lib. vi. sol. q̄ illud loquitur quando legatuz respicit di uersas causas h̄ respicit eandē. ita etiaz dixi. s. .e. l. alimenta. s. basilice. Sed ista so. uidetur cō tra istum tex. qa h̄. x. aurei simpliciter legati fue runt. ideo Ro. subaudit hic. i. pro alimētis. sed certe idem si non dicatur pro alimentis: qa raci te intelligitur quando legatur pauperi: ut. l. cuz hi. s. cum in annos. s. de tranfac. z glo. s. e. l. li bertus. s. posthumus: z sic habes q̄ clausula ge neralis non refertur ad ea de quibus specialiter est prouisum z tacite. C. Quero in quo consistit ista benignitas. Dicit glo. de iure antiquo non poterat a legatario legari. quod nō uidetur bñ dīcēdū per. l. i. s. de leg. i. ubi per oīa exequata sūt legata fideicommissis. Jac. de are. dicit q̄ be nignitas cōtingit in hoc qa cōtubernali z liber tis de quibus supra dixerat nō reliquerat liber tatem exp̄sse: z tamē cōtinetur appellatiōe liber torum: ut i tex. ubi qui deide zē. z ibi: itē cuz zē. Itē i p̄n. l. est vna glo. q̄ icipit si legauit eadē st̄ cho. d. l. dicit imo cōtubernali z liberis. als idē p̄tineret sequēs legatū qd̄ p̄cedēs sp̄ale: qd̄ no.

Titia. Cum finit legatū: tūc finit on̄ le gato adiectū: nisi aliud de uolūta te testatoris appareat. hoc dicit.

Mater filio. Legatū alimētoz nō casum contingentem in personam eius in quem specialiter est collata. hoc dicit. dic ut dixi. s. e. .l. gaio. s. i. perator.

Diarius. Glo. dicit q̄ hic ē duplex l̄fa z tene: ut glo. dicit z tenet.

Um alimenta. Si ali mēta simpliciter reliquū debēt arbitrio bo ni uiri i spectis cōditionibus h̄sertis. h. d. s. una ex bis circūstātiis habuistis. s. e. l. cū un. s. fi. f. de charitate. C. Dicit hic ex facultatibus h̄ d̄v tatis. quero quomodo hoc debz intelligi an be res debeat uendere proprietatem si fructus nō sufficiunt. Respondeo non debet uēdi proprie tas. sed s̄m q̄ritatem fructuum debēt alimenta prestari: ut. l. i. perator. j. ad treb.

Qui fratris sui. Cui relictu est nō pōt petere legatū nisi h̄f dez liberet: quo omis so doli exceptiōe repellitur. hoc dicit.

Legatus. De ultio casu dic ut dixi. s. e. l. iij. idē est alimēta relinquere z grauare herē dem aliquem educare. hoc dicit.

De auro z argento legato. Rubrica.

f. Uj ali c. mēta. limita bāc. l. fin. in casu. l. si un. s. alimēto. s. eo. g. Debz uē di p̄prias an q̄n relin. quūf alimē. ta z fructus si sufficiunt debeat p̄be. tas uēdi. uis qd̄ dicit i. l. si na. s. ubi it. C. de bo. q. li. z i spē an. ge. z imo. in. l. nēfent. in. fi. j. d. re iu. z uis bar. in. l. si cū dotē. s. sinaut i se uisimo. sol. ma. p. age. z imol. q̄ pau. de ca. i. l. ni. bil. d. leg. i. e. uis ad mate ria. age. i. l. i. pator. j. ad treb. ubi diē se p̄soluisse una cū bal. z uide ibi ro. q̄ limitat sua dicta: ut ibi p̄cū. z add i simili bar. in. l. luti. s. e.

C. De auro z argento le gato. p̄ca.

Si ali mēta simpliciter reliquū debēt arbitrio bo ni uiri i spectis cōditionibus h̄sertis. h. d. s. una ex bis circūstātiis habuistis. s. e. l. cū un. s. fi. f. de charitate. C. Dicit hic ex facultatibus h̄ d̄v tatis. quero quomodo hoc debz intelligi an be res debeat uendere proprietatem si fructus nō sufficiunt. Respondeo non debet uēdi proprie tas. sed s̄m q̄ritatem fructuum debēt alimenta prestari: ut. l. i. perator. j. ad treb.

¶ Alii uestimenta

s Legato generis derogat p legatus generis subalterni uel speciei: et genus restringitur: ut non contineat speciem de qua sunt alia idiuidua nominata. h. dicit. concordat cum si. huius legis. l. heres meus. §. i. §. de le. iii. et per By. in. c. generi. de reg. iur. li. vi. et per glo. in. l. quesitum. §. pe. §. de su. in. l. fru.

Ex. §. sequenti.

CAn debens florenos possit soluere i sextinis et contra.

¶ Qui certum. Qui debet pondus argenti in genere liberat d'ado estimatione sec' si debeat certa species. hoc dicit. concor. j. e. l. cum certum et l. cum aurum. **C**Op. de. l. paulus. j. de so. Due so. sunt in glo. una q' est speciale fauore ultime uoluntatis. Alia sol. est: et uera q' hoc est uerum si soluitur pecunia ere non contaminata: quia si debes mihi certum pondus argenti ad ligā per rufinam si uis soluere pecuniam argenteam eiusdem lige certe admitteris. sed si uis soluere pecuniam ere contaminatam: ut sextinos tunc nō admitteris: et hoc placet per tex. in. l. i. C. de fabri. li. xi. et de can. fru. ur. ro. l. i. e. li. Item placz ista so. per rationem. uos scitis q' quando sit pecunia de argento debet fieri: ut sit eiusdem estimationis in forma cuius est in materia. unde expensa euidendi debet fieri de publico: ut dicitur in. l. i. §. de contraben. empr. Licet Inno. dicat contrarium et non bene in. c. quanto. extra de iur. reur. cum ergo sit eiusdem estimationis in forma cuius est in materia nihil tibi nocet. ergo admittitur solutio: ut hic: ibi si eadem et c. Et per hoc dico q' ille qui debet centum florenos non potest soluere pecuniam ere contaminatam: ut sextinos: et ille qui debet centum libras ad pecuniam minutam nō potest soluere i auro: ut grosus et hoc est de iure. sed de cōsuetudine pro pecunia minuta soluitur aurum et argentum et eō uerso: que consuetudo in hoc est seruanda: ut l. imperatores. §. de contraben. empr. et glo. in. l. si quis argentum. C. de do. dixi in. l. paulus. §. de sol. **C**Altimo glo. hic tangit an aliud pro alio solui potest. Dicit in. l. ii. §. si certum petatur.

Ex. l. sequenti.

CStatutum disponens q' intrans palatium capitanei soluat tantum. si aliquis intrat tempore quo capitaneus non est an debeat tm soluere.

¶ Uti tibi. Verba futuri temporis restringuntur ad tempus mortis: ut ultra non extendantur: et oratio respectiua deficit deficiente persona uel qualitate eius. cuius respectu profertur. h. d. uf qz ad. l. scia. **C**Oppo. ad si. q' istud uerbus significatiuum qualitatis nō attenditur: ut l. melia. in prin. j. eo. ubi postq' subest substantia non uidetur requiri q' sit uxor. So. ibi uerbū puero fuit adiectum p modum demonstrationis cui defectus non uiriat legatus. h. uero per modum cuiusdam conditionis. dixi enim que uxoris ei' causa parata erant et c. et sic est relatiuum quod facit conditionem: ut l. stichum. §. de leg. i. que conditio debet impleri in forma: ut l. qui heredi. in prin. et l. meuius. j. de condi. et demonstr. **C**Item oppo. de. l. si ancille. j. de condi. et demon. So. illa qualitas non potest ibi uideri repetita in conditione: quia ancilla non potest nubere. unde sola substantia uidetur repetita non

qualitas. **C**Facit illa. l. ad questionē dicit statum q' si nobilis intraverit palatiū capitanei soluat tantū. pone q' ibi nō est capitaneus et nobilis intravit an teneat. **C**Idem q' nō: qa ubi nō est capitane' n' d' palatiū capitanei. ar. hui'. l. tñ h' n' firmo. p uero: qa illa s'ba ponit i statuto p modū demonstratiōis. h' s' p modū cōditiōis.

¶ Xori. Hic legē sūma cū pceden

u so q' diuertit n' uidet ei' cā paratū. **C**l. By. et oēs dicūt q' lex pcedēs itelligit h' istā. u dete si testator legauit p s'ba futuri t'pis: q' eius cā parata erūt. tunc inspiciat t'ps mortis. vñ tpe mortis o'z q' ipa sit uxor. vñ si diuertit bona grā uel nō desinat cōditio relicti: qa nō est ei' cā paratū: ut dicit i fi. l. Sed i hac. l. testator legauit p s'ba pñtis t'pis: ut lego q' ei' cā parata sūt: tūc si ē uxor tpe testī suffic. vñ postea diuertit. distigui m' utz diuertat bōa grā ul' n': ut sciam' utz uolūtas sit mutata: uel nō: et ita loq' h' et ista ē s'iras.

¶ Am quidam. Hic pōi

c tur s'bus legasset qd' ē t'pis p'teriti plusq' perfecti vñ excedit t'ps testī: ut j. e. l. si ita. **C**Alii quero quō porrigat ad t'ps mortis. Rūdeo ista s'ba q' sūt mōi opratiui et subiūctiui: ut eēs et fuissez et similia h' sint t'pis p'teriti: tñ trahūtur ad t'ps futurū. Ita no. i. l. q' rome. j. de s' b. obli. p'ba' i. l. si debitor. §. uerisimile. §. de cōtrabē. emp. et l. cuz certus. §. de ui. tri. et oleo lega.

¶ Eia. Solutio legati et trāslatio in

s aliā spēm facta a testatore legatum extinguit. h. d. **C**Mo. q' dū species transit in suū materiātū censet eē alia spēs. **C**Oppo. dicit hic q' trāslatio i aliā specie extinguit legatū. **C**ōtra de. l. seruum filii. §. ii. §. de le. i. So. ut ibi. **C**Itē oppo. de. l. fideicomissa. §. si rez. §. de le. iii. **C**lo. nō soluit. tu dic q' ibi res legata extabat. h. uero desit extare: qa facta ē aliterius accessio: ut patet in fi. l.

¶ Atius. Legatum per qd' ciui

l rati querit aliquod ornamentum ualeat. hoc dicit.

Ex. l. sequenti.

CVerba presentis uel preteriti t'pis an trahantur ad futurum: ibi. Et pro. Et qñ s'ba pferunt indiffinitē sine tpe ad q' t'ps pferri debeāt: ibi. **C**Secūdo. Et an si testator dicat lego oēs res meas q' sūt et reperiri possunt perusui. si superuiuat et alia bona acquirat an illa ueniant legato: ibi. **C**Pro declaratione. Et an cū testator dicit si nō ualeat et c. ualeat oī iure quo meli' ualere pōt ope res i natiuitate posthumi ignorātis p'teriti: ibi. **C**Quero. Et quid si dixit si nō ualeat iure testī ualeat saltem iure codicillorum: ibi. Sed quid. Et si testator leget uestes suas uxori si ille cōsumatur uel sint corrupte et fiant noue. an ueniat i legato. similiter de frumento legato si illud corrūpatur et d' nouo ponatur. an illud debeat: ibi. **C**Pone. Et an si testator leget podere q' habet i tali loco si postea acquirat ibidem alias possessiōes. an ille cedent legato uide in fi.

¶ Ita esset. Legatum simpliciter et indefi

s nite prolatum ad tempus testamēti refertur. h. d. vel sic. Nomina possessiua meū tuū suum: presens tempus significāt. hoc dicit. **C**Nota tex. ibi: hac demonstratiōe et c. **C**Op. C. que res pt. ob. poss. l. fi. ubi ueniunt futura. **C**Dicit glo. so. ut ibi. Tu dic q' ibi tractatur d' modo dico uel nullo preiudicio: quia semper tātūdes

b Uzg. c dā ista .l. pōt aliter itelligi ut dixi post bar. i. l. si ita s'm pe. j. eo. c Eia. s No. q' Uide oino bar. in l. pater d' le. d Ita s cēt. vi. de bal. i. l. oia pūle glā. de epi. et cle. Quid si q' fec' duo testā. urd' tex. i. l. aurel'. §. testō. d' libe. lega. et limi. ta istā. l. per tex. i. l. credi. tor. §. gaio. d' lib. leg. et p. ro. no. cecit. xx. et c. Et h. mita ubi v. teref fauor istitu. et testa. p. l. pl. §. de lib. et posth. et ibi bar. Et ad practica' et declaratio nē hui' q'ro qd' si testōr dixit lego meū. ff. no. uum. et mor. tuo testato. re legatari' illud petit. et heres die su it q' sitū post testm q' p. babit. et uide no. p. ro. i. l. i. illa. d' v. obl. cui add bal. i terminis i. l. fi. §. fi. C. de appel. et d' h' pnoie me um uide ali qua no. per bal. post ali. os i. l. i. §. de sta. homi. ADDE an. ge. cōfi. cclx. in. ij. col.

nn iij

¶ Tribi q oppo. plene p bar. i. l. ex scō. i. ij. col. d' uul. et pu.

a C Dic sic. an vba pntif z pteriti excedit ad futura vid bar ro. i. l. certa forma. d. u. re h. li. r. et ad qd no. gl. Barto. z imol. i. l. talis scriptura d leg. i. z ad de no. p. do. cto. i. cle. l. l. teras. de re. scrip. z i. c. fi. na. c. ti. i. an. qd: z ibi etiā hēf qd pteri tū trabat ad futura. z qd d pterito ip facto. vid i. l. si debitor. s. uerisimile. p. bar. d. sben. ep. z i. l. vbu opertebit. d. vbo. signi. z istis ad bal. no. in. d. l. si ita scripsisset d leg. ii. z qd si alio renū ciat pūlegi. ta. dic qd nō uidet renun ciare futuris scdm ag. i. l. i. ff. sigs in ius uo. si. ie. ADDE qd vbu pōt ad pns z futu. rū trahi ad qd sit trahen dū ro. cōfil. . cccxxij.

b C Inter ge nerale z uni uersale. In y ter vniuersa le z generale ē differētia. z istā distin ctionē ē in effectu pōit pe. de bellap tica i. l. gre. ge. d leg. i. p. Ly. z doc. i. l. fi. C. q. res pigno. unuz addit pet. in. d. l. grege. q. qd p vba vniuersalia seu indefini ta sit disposi tio pūdicta lis z nō po. terat sciri qd rū pūdictuz poterat i fu turū afferre si cōpbedūf futura: ut h. z. l. medico. j. e. tū fallit nisi i qntio il lius fuerit i choata tpe dispositiois qa illa cōp. hēdit allegat. l. cū qdā. s. eo. qd tene menti. sed s. distinctionē

soluēdo debitor liberatur: z creditori prodest. hic uero esset magnū preiudiciū. C. Op. j. e. l. filiam. So. ibi erat uerbum futuri temporis. l. re feruentur: ut ibi pater. C. Op. d. l. vxi. s. testa mento. s. de le. iii. z. l. bis uerbis. eo. ti. So. imo concordat cum ista: ut ibi pater. C. Op. de libe. le. l. aut facta. s. ex testamento. Respō. cōcordat C. Op. de. l. i. in fi. z. l. si quis societatem. s. p so. cio. ubi quis facit societatem omnium bonoruz z intelligitur de futuris. Sol. ibi ab initio non i. cumbebat magnum preiudiciū: quia quis po. terat tantum lucrari z tantum perdere. secus si posset alterum eorum. l. perdere z non lucrari. C. Op. de. l. quotiens. s. fi. s. de usufru. Glo. nō soluit. dic qd ibi extrabat area que est maxima ps domus. C. Op. de. l. cum pater. s. fidei here dū. s. de le. ii. So. ut ibi. C. Op. de. l. ex hoc edi cto. s. i. s. de alie. iu. mu. ca. fac. So. glo. illud ve rum quo ad illud edictum tu dic qd ibi fuit usus uerbo futuri temporis. hic uerbo presentis tem poris. C. Op. de. l. placet. de li. z. pos. So. ibi fuerunt uerba indefinita que comprehendunt futurum tempus als dispositio esset nulla. h. ve ro cessat ista ratio. C. Op. de. l. mela. s. sed si ali menta. s. ti. i. So. ut ibi: quia ibi contingit varia tio circa idem uel circa id quod habet loco eius dem. C. Op. de. l. tutoribus. s. de testa. tu. So. ibi fallit propter dictionem tunc que extremita. tem temporis significat. C. Op. de. l. si ita quis. s. de leg. ii. So. ibi est uerbum potest: quod est extensiuum: ut ibi. Et pro declaranda. l. ista z glo. z pro declaradis occurrētibz quotidie d duobus est uidentium. primo quando proferū tur uerba presentis tēporis uel preteriti an por. rigantur ad futura. Secundo quando proferū tur uerba indefinita sine temporis expressione ad quid debent referri. Circa primum dic sic. aut uerbum presentis temporis profertur a le. ge aut ab homine. Primo casu uerbum presen tis temporis refertur ad futura: ut. l. i. s. de cō. di. ex. l. quia. l. semper loquitur: ut. l. arriani. C. d. hereticis: in omnibus autenticiis que incipiūt. sed hodie. Fallit si lex contineret remissionēz de lictorum: tunc enim ad futura nō trahit: ut. l. cū lex. s. de legib. Si uero profertur ab hoīe. aut est uerbum potest z comprehendit futura: quia est extensiuum: ut. l. si ita qs. in pn. s. de leg. ii. Aut est aliud uerbum: z tunc aut cōtinet illud quod dependet ex mera uoluntate defuncti z trahitur ad futura: ut. l. talis scriptura. in prin. cōiūcto. s. fi. z. l. se. s. de le. i. Si uero nō depēdet ex mera uoluntate defuncti: z tunc aut uariatio in futu ro consistit circa eandem rem uel que habeatur loco eiusdem ex dispositione defuncti z porrigi tur ad futura: ut. s. ti. i. l. mela. s. i. z. j. ti. i. l. fi. in fi. aut contingit circa res separatas: z tūc aut tra ctatur de modico preiudicio z porrigitur ad fu tura: ut. l. fi. C. que res pi. ob. pos. aut tractatur de magno preiudicio: z tunc ad futura nō por. rigitur. ita loquitur hic: z. l. si stipulatus. s. cum stipulamur: z. l. si a colono. j. de uerbo. obli. z. l. si ita scripsisset. s. de le. ii. cuz similibus. Fallit p. pter dictionem tunc: ut. l. tutoribus. s. de testa. tute. Item fallit si illa res eēt de accessionib. pri marum rerum: ut. l. fi. s. fi. j. ti. i. Secōdo ē uiden duz quando oratio profertur sine tempore ad quod tps referatur. Et tunc dic aut ē oratio uni uersalis: aut generalis: aut particularis: aut īde finita. Primo casu quando ē uniuersalis: ut qū ponitur nomen collectiuū de sui natura: ut grex peculium z similia: z tunc porrigitur ad futura:

ut. l. grege. s. de leg. i. z. l. peculium. s. de leg. ii. Ratio quia futura uidentur de accessionib. pri me. Si uero oratio est generalis: ut quando ap. ponitur aliquod signum: ut omnes res meas: uel uniuersas res meas que sunt i tali uilla. simi lem distinctionem facit glo. inter generale z uni uersale. l. i. s. de eden. z isto casu ad pns tps re stringitur: ut. l. fi. s. i. s. de le. ii. z. l. si tibi manda uero. s. is cuius bona. s. man. Fallit si de modico preiudicio tractatur: ut. l. in fin. C. que res pi. ob. pos. z ibi glo. hoc dicit. z. l. i. in fi. z. l. sigs societatem. s. pro socio. Si uero est oratio parti cularis uel legatum est particulare: ut quia lega tur aliqua res seu species z tunc siquidez legat totus fundus ueniunt futura que ipsi fundo ac cedunt: ut si aliquid adiungatur: ut. l. quod i re rum. s. i. s. de le. i. Sed contra predicta uidetur glo. de usufru. l. quotiens. s. fi. So. dicit illā ma le dicere: z non allegat bonas leges. C. uel ue rius dic qd bene dicit: quia refert an ex cōtractu uendantur uel ex delicto publicentur omnia bo na: quia intelliguntur presentia tantuz: ut. d. s. is cui bonis: z no. in. d. l. fi. C. q. res pig. ob. pos. aut in testamento: z tunc aut quis legat omnia bona simpliciter uel usufructum omnium bono rum: z tunc ueniunt futura: ut. d. l. quotiens. s. fi. ratio quia tunc uidetur legare substantiā seu hereditatem: ut ibi pater: z. l. nam quod. s. fi. cū. l. se. j. ad trebel. z sic magis uidetur oratio uni uersalis qd generalis. Idem si diceret simplici ter omnes res meas z c. ut. d. l. nam quod. s. fi. Si uero diceret omnes res que sunt in tali uilla uel omnes res meas mobiles: z sic non intelli get d tota hereditate: tunc refertur solum ad p sens tempus: ut. d. l. fi. s. i. s. de le. ii. z quod no. i. d. l. fi. C. que res pig. ob. pos. Si uero legat ps tunc non uenit quod postea adiūgitur: ut. l. ser. ui electione. s. fi. s. de le. i. z ibi no. Si uero est oratio indefinita: tunc siquidem tractatur d mo dico preiudicio comprehenduntur futura: ut. l. fi. C. que res pi. ob. pos. Si uero de magno preiudicio tractatur. tunc aut per disponentem qui indefinite locutus est potuerunt preiudici oia futura z ad futuram extenditur: ut. l. si seruitus. de ser. ru. pre. nam ibi potuit ab initio preuide ri qd lumina domus poterat habere. si uero non potuerūt preiudici que futura erant: tunc futu ra non ueniunt: ut hic cum similibus. quod itel ligo si aliquis reliquit bona que habet in tali lo co. secus si bona simpliciter: ita qd posset intelli gi de tota hereditate: ut. s. proxi. dixi. Itēz hec uera nisi in casu. l. si cognatis. j. de re. du. quod dic ut ibi dixi. Pro declaratione eorum que dicta sunt quero quod dixi qd uerbum potest lz sit presentis temporis trahitur ad futura. pone qd testator dixit lego omnes res meas que sunt z reperiri possunt perusi. deinde testator super uixit z multa alia acquisiuit. queritur an futura ueniant. Et uidetur qd non per istam. l. contra rium uidetur propter uerbus possunt quod est extensiuum. tamen de facto respondi qd futura non ueniant: quia illud quod dicitur qd uerbus potest est extensiuum est ueruz eius ad quod re fertur. h. uero refertur ad uerbum reperiri non ad uerbu res. unde est sensus. lego omnes res meas qd sunt in presenti uel possunt reperiri nūc siue in futurum. non autem refertur ad existiēti am rerum z sic extendit actum reperendi nou actum habendi. Idem dicit glo. in simili in. l. fi. s. i. s. de le. ii. in glo. super uerbo cōes. pro hoc facit: quia uerbum debet declarare illud ad qd

bar. h. dicen tif qd vba ge neralia refe rāf ad tps te stamētū uide tur tenere tmo. i. d. l. fi. s. i. z ibi et p bar. d leg. .ij. z qd si te stator dicit re linq qd hō hō perusi. an uideat le gatū uniuers ale adeo qd post qdta ue niat. uis bar to. i. l. fi. s. i. s. d testa. tu. ul tra h no. in materia etiā p Ly. i. d. l. grege. C. Et ibi no ta. Ad uerū itelligit do cto. i. d. l. ser ui. z. l. fi. ex toto. eo. ti. si adijctā pno me me alias sec. tū fallit i eo qd ac cretoret p allouionem qa tūc oī ca su accretet fm Ly. i. l. grege. eo. ti. z imol. i. l. fi go h. z in. l. qd i rex. s. i. ci. l. i. s. h. na. c. fi. ti.

refertur & nō aliud. vt. l. a filio. §. si. s. ti. i. z. j. e. l. si quis legauerit. ¶ Quero scitis q̄ doc. dicit q̄ ad hoc vt illa clausula si non valet iure testi zc. porrigitur ad illū casum quo testm̄ rumpit posthumi natiuitate debet dici si nō valet vel valet: ut dicit L. y. in au. ex causa. dixi. l. si ita scripsisset. s. de lega. ii. modo dicitur in testō si non valet iure testi valeat iure codicillorum: & oī iure quo melius valere potest. an ista clausula porrigat ad casū quo testm̄ rumpit posthumi natiuitate propter dictionē potest. Et puto q̄ nō: quia verbū pōt ē extensiuū eius ad qd̄ referf. sed si nō referf ad illa verba: si non valet: sed ponit in dispositione que sequit̄ deficiente cōditione. non aut̄ referf ad illā d̄ditionē si nō valet zc. vñs illa cōditio ad futura nō extēdit. si diceret vñ si nō pōt valere iure testi zc. tunc refertur ad futura. ¶ Sed quid si dixi uolo q̄ valeat iure testi uel saltez iure codicillorū. Rñ. vñ hoc dicere si non potest valere iure testi. nā hec dicitio saltē hoc in portat. vt. C. d. co. re. l. ii. Itē hēs hic tex. q̄ si lego tibi vestē meā q̄ ispicit pñs tēpus. ¶ Pōe q̄ vir legat vxori oēs vestes suas z ille vestes sūt corrupte z alie facte de nouo: vtrū extēdant ad futuras. Et videt q̄ nō: ut hic. z idēz pōt queri de frumēto cōsūpto z alio recollecto. sed dico q̄ si testōr addidisset alā vestē z prima sup̄esset illa addita nō ēēt in legato. sed si prima ēēt consumpta z alia facta loco prime: ut si habeat pānos quotidianos z sunt cōsūpti z alios fecit loco primorū. tūc talis uestis de nouo facta legato cedit: quia prima uidet. Prio pbat ex theorica supradicta: cū dixi si uariatio cōtingit circa idē uel circa id qd̄ habet loco eiūsdē. hoc pbat j. ti. i. l. si. §. si. z. l. filio. §. i. j. de p̄di. z d. z. l. luti. in prin. s. de le. ii. uidet glo. in frumento l. l. fructus. in fi. ultime gl. so. ma. pro hoc facit. l. itēz si fundi. §. seminarios. s. de usufru. qd̄ tenet. Ja. de are. in. l. si seruus. §. qui quinqz. s. de lega. i. ¶ Quero testōr legauit alicui podere suuz qd̄ habet in tali uilla. postea emit ibi aliquas possessiones. an ille possessiones de nouo ēpte cedat legato. Ista questio residet in hoc an legatū poderis sit uniuersale uel generale uel non. z istud uocabulū podere nō reperio in iure nostro. sed reperio significationē uerbi manus. nā dī manus q̄tū quis cū uno pari boue laborat potest: ut in. c. i. ex de cēsi. z. x. colla. si d̄ seu. fuerit cōtro uer. c. i. modo si ē aliqd̄ additū una cū eo qd̄ prius erat. ita q̄ cū illo pōt laborari uenit in legato alias non. dic tū ut dicam. j. de rebus du. l. i. Ex. l. sequenti.

Ala grāmatica an uiciet instrm̄: z an rescriptum.

Lautius. Verba testōris in dubio debent itel ligi. ita q̄ nō sit in cōstructione peccatū. h. d. C. No. q̄ nō d̄z peccari in grammatica. C. Op. de. l. heres meus. §. i. s. de le. iii. Huius timore dicit Ro. q̄ ista. l. loquit̄ sm̄ rigorez. sed de equitate referf ad oīa. z pbat in quibusdam adiectionibz q̄ Dy. t̄z istā opi. p quo facit tex. dū dicit sm̄ uerba testi zc. Adibi uidet q̄ ista nō sit bona solutio. primo quia ēēt corrigere istam legē. scōo quia ē p̄tra tex. dū dicit sm̄ uerisimilitudinē zc. z iō dicit q̄ in. l. Fria ē propter signum uniuersale oē qd̄ signū uniuersale ē collectiuū. z lz sit singularis numeri pōt plura cōprehēdere ut. l. uxor. j. e. C. Itē op. z uidet q̄ referatur ad ea ad que nō pōt referri i salua rōne recti sermonis: ut. l. nā qd̄. §. si. s. d̄ penū. le. qd̄ sic p̄batur.

qñ p̄cedūt duo substantiua dz eis dari adiectiuū pluralis numeri: ut. l. cū filio. s. de le. i. in gl. sup uerbo relictis. sed in. d. l. nā qd̄ sūt duo substantiua p̄cedētia que referūtur ad relatiuuz singularis numeri. So. lz ad duo substantiua possit dari adiectiuū pluralis numeri. tñ bene stat ēt adiectiuū singularis numeri. z ita ē in. d. l. nā qd̄ ligat de in fi. C. Alterius op. ego uideo qñ p̄cedit masculinū z femininū pōt dari adiectiuum masculini generis z referf ad utrūqz: ut. l. si ita scripsisset. s. de le. ii. z. s. de testa. tu. z. l. si quis ita. z oēs. ll. q̄ dicit q̄ masculinū p̄cipit femininū. Preterea una dicitio neutraliter posita pōt referri ad oē genus: ut. l. ea tñ. s. de le. iii. Quare ergo hoc istud nomē muliebria non pōt referri ad oē gen. Finaliter dicem̄ sic q̄ hoc cōtingit pp duo. prio qa adiectiuū muliebria bz substantiuū sibi per oīa conforme. pp hoc uidet testōr uoluisse q̄ referat ad p̄cedētia. Preterea p̄riet fauorē ut nō extēdat ad alia: quia fauor dz adhiberi in testis: ut. l. in testis. j. de re. iu. z si qd̄ istoz deficeret putarē debere referri ad oīa. ut si dico lego ornamenta z mūdūz muliebria: qd̄ nō pōt fieri salua rōne recti sermonis. ē uerū sm̄ regulas grāmaticales. sed pōt fieri p̄ quādam figurā. l. plepsim numeroz: quā figurā hic iuris cōsult. uoluit ponere. iō cauti notari dicit talis cedit oīa iura sua z actiōes q̄ uel quas zc. ut tollat istā dubitationē. simile uidebitis in. l. si. j. ad trebel. qd̄ tene menti. Preterea hic sunt due figure. l. plepsim numeroz: z alia figura generū. quia uestē ē generis feminini z numeri singularis. muliebria generis neutri z numeri pluralis. C. Op. de. l. talis scriptura. s. de le. i. Sol. hic si poterat referri ad oīa salua rōne recti sermonis ibi sic. C. Itē habes hic q̄ illa debēt intelligi sic ut sit bona grāmatica. qd̄ si nō possum ita itelligi: qa notari in grāmatica errauit. Rñ. nō uitiatur instrm̄: ut. l. ioperator. s. de sta. ho. nisi sit rescriptū principis: qa tūc uitiat pp uitiū euidēs. sed si ēēt uitiū nō euidēs lz sm̄ quādam subtilitate nō uitiat: ut in. c. ad audiētā. ex d̄ rescript.

Ex. l. sequenti. Promissor. l. florēorū an d̄beat soluere sm̄ ualorem promissionis uel solutionis.

Am certuz. Mo. tex. ibi p̄nti zc. nam posito q̄ sm̄ cōsuetudinē si debeo tibi quattuor libras denarioz possē tibi soluere unū florenū z ecōtra. pone q̄ p̄misi tibi qnquaginta ducatos iā sūt duo āni. mō uolo tibi dare sz estimationē p̄stē. creditor uult sm̄ estimationē quā ualebat floren. tūc tēpore p̄missionis. certe debet debitor soluere sm̄ estimationē quam ualet nūc. ut hic. nisi fuisset in mōra sm̄ formā. l. uinū. s. si cer. pe. dixi. s. e. l. i. in fi.

Autus. Nō itelligit cā uxoris paratū qd̄ ipsius z alteri cā parat. Itē falsa demonstratio legatū generis restringit. sec in legato certe sp̄ei. itē qñ disiuctiua cadit inter gen. z sp̄em accipit p̄ p̄iūcta. h. d. C. Mo. tex. ibi: qa certo corpore zc. cōcordat. l. demonstratio. de cōdi. z de mō. C. Op. de. l. alimēta. §. si. s. ti. i. z. l. si qz seruos. s. de le. iii. ubi si aliqs legat suos suos uidetur legare cōes. ita hic uideat legare ea q̄ usus cōis cā parata sūt. So. in legitibz p̄trariis uerbū suoz referf ad dñiū uel quasi qd̄ recipit diuisionē. iō cedit legato p ea parte p qua suus ē. hic uero referf ad usū qui nō recipit diuisionē: ut. l. usus pars. s. de usu z ba. z iō nō p̄nt ei accōmo

Zau.
p tuos.
refer
rf ad oīa. ad
de quod no
ra. bar. in. l.
cum filio. in
fi. post glo.
z qd̄ ibi dixi
de lega. j. z
text. nota. z
qd̄ ibi bar. i
l. heres me
s. vxori. de
le. iii. z uide
no. s. z uide
de hoc adie
ctiuo posito
p̄ duo sub
stantiua. bar.
i. l. extat. qd̄
me. cau.
d. Quādam
subtilitatem
z ideo dicit
doc. ibi. z
maxie imol.
q̄ a contra
rio illius. c.
si uiciuz nō
esset manife
stum. sed du
bitabile tūc
fiet it̄pre
tatio pro re
scripto ca. i.
ter dilectos
de fi. instru.
adde quod
dixit bar. in
l. ambitiosa
in vi. col. j.
de d̄cre. ab
ordi. faci.

Sed di-
co ad bar
to. in. l. qui
dam. de vi.
s oleo lega.

Quero
testator. Tri
de bar. in. l.
s. tyran
ne forori. d̄
fun. instruc.
z bal. i. l. le.
C. de leg. z
i rub. d̄ ver
signi. z in. l.
si plures. in
ii. col. de cō
dit. infer.

C Sum ADDE qd testator legasse videatur cu vxor legat areduz sub. bal. filio. clxx. qutaro lib.

b q Tri vro ri. non pnt. fa cit qd nota. bar. i. l. si sic de leg. i. i. si prin. z vide oino bar. in l. luti. s. qf. gs. de lega. ij. z no. bal. in. l. rones. C. de pbat. z bal. i. l. cu. gs. s. codi. cillis. de le. ij. vide. l. si donatio. C. d. dona. z li. mita p. l. cu. qdaz vxori. de leg. iij.

C Dale ab latis. Mo. qd si relinqueretur p. ma le ablatio qd de tali lega to detrahif falcidia nisi costet d. ma le ablatio. paulus d. ca stro. i. l. si qd test. s. i. de leg. i. refert qd federi. de senio. in co / filio. cxxlij. consuluit qd tale relictuz an oia alia d bet deduci tanq es alie nu ppter pi culuz aie. si eut dicim? i legatit ad pi as causas iu pta not. per bart. in. l. ex asse. j. ad. l. falc. do. pa ulus dicit qd opi. bar. z se deri. pot co cordari: qa de tali lega to detrahif falcidia. vt de quolibet alio simplici legato. z ita pcedit opi. bar. sed qua doqz dedu cef ante om nia relictuz tale legatuz si hereditas no fit soluē da. z sic fiet talis vedu / ctio isolidu in preiudici um aliorum legatorum. z ita proce-

dari ista sba q ci ca parata sunt: quia non het usū insolidū. cū tamē cū aliis habeat nec p pre quia diuisione non recipit. Hel dic q illa qualitas suus sua suū recipit quotitatez rei seu dñi. hic vero secus. nā nō pōt dici q dimidia uel ter tia sit parata causa vnius alia causa alterius. sed tota causa vtriusqz. sz si hoc dici posset puta ha bebat lanā cui dimidiā parauerat causa vxoris dimidiā causa sui. certe illud dimidiū cedit in le gato: ut. s. d. le. iij. l. cū querif. s. lana. z hoc plus placet. C. Itē hoc op. quia iura libertoruz nō sunt diuidua: ut. l. quedam. s. fa. hercis. z. l. car melia. j. de iurepatro. z tñ si legat libertos suos intelligit etiā de oib: ut. s. ti. i. l. alimenta. s. fi. Sol. licet iuspatronat non sit diuiduus. tñ quo ad pstationē alimentorū ē diuiduū: ut. s. ti. i. l. iij. z ideo illo respectu legatū alimentorū factuz libertis cōprehendit oēs libertos. sed si legarez oēs res meas nō veniunt iura libertorū: vt. l. ga proinde. j. ad treb. cū eo qd ibi no. Sed contra hanc. l. uidet id qd habetis de le. iij. l. seruus. s. i. vbi si alicui legat serui verne: z alicui textores si aliqui sunt verne z textores veniunt. Sol. ista accidentia de qua loquitur hec lex respicit diuer sitatē psonaz. Sz sec? si ē cōis qritatis vel artifi cioz q n respicit diuersitatē psonaz. d. ista dices. j. e. l. pedicul. s. argēto. C. Bicif hic q aut ponitur p: z contra imo debet stat proprie qñ cadit inter personas: ut. l. cū quidā. de uerbo. signi. z l. si is qui ducenta. s. vtrū. j. de re. du. So. quan do disuncta cadit inter genus z spēm resoluif i cōiuncta: ut hic. z. l. sepe. j. de uerbo. signi. dum dicit dari seu donari. Hel aliter ut dicam in. d. s. vtrū. in glo. ibi in. s. sed z si quis. z ibi. l. legatuz. Sol. ibi dubitatur d. qualitate legati. hic de sub stantia. ideo dic ut. d. l. i. s. i.

quis ita. Relatiū quis vel qui restringit antecedēs ad quod refert. h. d. Vide glo. que incipit illud ibi. l. nam qd: dic ut ibi: et s. ti. i. l. a filio. s. fi. z quod dixi. s. e. l. plautius.

Xori. Causa intelligitur de pro xima z imediata: z etiā de remota z mediata. h. d. Ego intelligo istō verū de cā mediata non multū. sed si effz cā multū remota: tūc legato n cederet: ut. l. z si nō sint. s. sicui argentū. j. e. causa eni multū remota est magis occasio q causa: ut probat tex. in. l. cū delanionis. s. asina: ibi pxi. z c. s. d. fūdo istru.

statuam. Additum for me prime lega tum non minuit. hoc dicit.

Species auri. Qui le gat rē videtur legare pprietatez: z adiectio: vt habeat vsufructū non facit illum legatum vide ri. h. d. quod no. de hoc habuistis in. l. iij. s. ti. i. facit ista. l. ad. q. qd si maritus relinquit vxorez suam dominam z usufructuariam: z per hoc qd dicit usufructuariam non impediatur dominū habere. de quo dic ut dixi in. l. titia. s. fi. s. de le. ii. z ibi Dy. tangit quod nota.

liam. A patre potest legari si filio si legatum in temp? existētie sui iuris confertur. hoc dicit.

C Op. insti. de le. s. ex cōtrario. So. a patre nō potest relinqui filio pure. sed si conferatur in tē pus existētie sui iuris potest relinqui: z q cōfe ratur in tempus existētie sui iuris debet colligi ex aliquibus uerbis testatoris: vt hic: z. l. vbi pu re. j. ad trebel. z. l. si deicomis. s. si filio. s. de leg.

.iij. dic vt. l. cū filio. s. de le. i. z ibi dixi. C. Mo. s. qd sibi reseruētur iportat si deicomissuz: ut hic.

Gemma. Quero qua liter fiet ista se paratio. Dicit glo. p actionem ad exhibendum: vt. l. gemma. s. ad exhiben. C. Sed s hoc op. de. l. cetera. s. de le. i. fo. illud quod hic dī fallit i rigno iūcto: ut. d. l. cetera. z. d. l. gēma Ex. l. sequenti.

C Si testator reliquit vxori dotes: z postea isti tuit heredem z rogatus eam de restituendo. he redes vxoris non possunt detrahere dotes: nisi probent per instrumētum illam datam. idem si testator legat alicui debitum z iminet falcidia il la deducet: nisi probet debitū aliter.

Vuxori. Si alicui legatur vt ppriū si ppuz si ē quo ad omnia iure legati capif: z ex si deicomisso uniuersali restituitur. h. d. C. Mo. istā. l. nā sepe uenit q testator reliquit vxori do tes suas z postea facit eā heredē z rogat eā alii restituere. mō heredes vxoris volūt ante dedu cere dotē certe nō possunt. nisi pbent dotē da tam esse per instrū. tex. ē hic. C. Itē pone testa tor reliquit alicui tanq debitū z iminet falcidia certe bene deducetur de illo legatum nisi pro betur debitum per testes uel per instrumēta: ut hic. z idem dicerem q fieret diminutio per fal cidiam de relictis pro usuris z male ablati: nisi si probentur debita: ut hic. z in hoc ista. l. est mi rabilis: quia hoc uidetur contra uoluntatez de functi q reliquit tanq debitum. ideo not. Sed contra hoc facit tex. in. l. eum qui tacituz. s. pro parte. j. de his qui. ut indi. dic ut ibi dicas.

Mulier. Quero que est ratio huius. s. q non ueniunt in legato nisi reperiantur. Respondeo quia uidet legare cer tum corpus quod non est in rerum natura: ut l. si seruus. s. qui quinqz. s. de le. i. debet tamen cauere de dando si reperiantur. ut glo. dicit. Ex. l. sequenti.

C Auri appellatione an contineatur anulus. z an legato ois argenti ueniat pecunia signata. et emens caldenam araminis si habet manicā fe ream potest illā facere eleuare.

Um aurum. Auri ap pellatio fa ctum continet z infectū qñuis signataz pecuniā non cōprehendat nec deaurata tñ uel suppellex argenti pondus qritatē continet nō speciem nisi argenti facti mentio habita fuerit i legando. z si pondus auri legatur plumbea ma teria separatur. z ornamentum sequitur rem or natā. h. d. Primo loquitur qñ legatur aurū uel argentū simpliciter nō expressa quātitate pōde ris uel materia. Secōdo expressa quātitate pōde ris non materia. Tertio qñ utrūqz exprimitur. Quarto qualiter ponderari debz. Quinto cui ce dunt res auro z argento legato annexe. scōda ibi proinde si certum. cōiuncto. s. idē celsus. j. l. p xi. tertia ibi: si argenti. quarta ibi: idē celsus. qui ta ibi: plane. z durat usqz ad. s. idē celsus. in pn. l. se. In tex. ibi nō contineri z c. nec id qd est alte rius accessio uel qd est in suppellectili: ut. j. l. p xi. s. i. quam huic coniūge. C. Op. z uidetur qd istud legatū argenti sic simpliciter factū nō ua leat. ut. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Sol. aliud in fundo. aliud i ceteris reb? ut ibi: z. l. le gato generaliter. s. d. lega. i. C. Op. dicitur hic q auri appellatione contineatur anulus aureus Contra: quia si est signatorius continēs aliqūē

dit opi. fede sm cum. sed hoc vltimū dictum sūū est cōtra ex presse no. p doc. i. l. si p missionem. j. ad. l. falc. vbi per illū tex. dicit q etiā legata ad pias cau sas debēt re duct ad vi res patrimo nij cuz alijs licet quo ad falcidiam d trabātur vt es alienum. z istud vide tur verius q ad Bar. hic adde cum i repe. l. i. d. fa crosi. eccle. in. j. q. prin. per Bal. in aut. similit. in prin. ad. l. falc.

argento. infecto. pxi. tertia ibi: si argenti. quarta ibi: idē celsus. qui ta ibi: plane. z durat usqz ad. s. idē celsus. in pn. l. se. In tex. ibi nō contineri z c. nec id qd est alte rius accessio uel qd est in suppellectili: ut. j. l. p xi. s. i. quam huic coniūge. C. Op. z uidetur qd istud legatū argenti sic simpliciter factū nō ua leat. ut. l. cum post. s. gener. s. de iure do. Sol. aliud in fundo. aliud i ceteris reb? ut ibi: z. l. le gato generaliter. s. d. lega. i. C. Op. dicitur hic q auri appellatione contineatur anulus aureus Contra: quia si est signatorius continēs aliqūē

lapidem signatorium nō cedit legato auri s; le-
gato gemme tanq̄ accessorius: ut. l. z si nō sint
§. fi. r. l. seq. j. eo. aut est anulus non signatori.
z tunc continetur appellatione ornamentī z le-
gato auri non cedit. ut. l. argumēto. §. ornamē-
ta. j. eo. Sol. si intelligis hoc i anulo signatorio
dico q̄ ibi non erat gēma: sed signa erāt impres-
sa in auro. Si uero non erat anulus signatori i
telligo q̄ non erat paratus causa vsus mulieris
sed ipsius patrifra. z erat magis gēma causa au-
ri q̄ auruz causa gēme. **Quero** quid si legat
oē aurū uel oē argentū suū. an ueniat pecunia si-
gnata. Rñ. nō ut. l. quint. §. i. j. eo. z sic indefi-
nita z uniuersalis hic equiparantur: quia est ea-
dem ratio omnium sub indefinita comprehen-
sorum. **Quero** in ver. proinde: de qua liga i,
telligatur. Respondeo s̄m consuetudinē ciuita-
tis vnde defunctus est ortus. ut. l. nūmis. §. d. le-
ga. iiii. facit. l. imperatores. §. de contrabē. emp.
Dicitur in ver. sed si argēti: q̄ fuit legata optio.
z sic non potest optare. contra de optiōe lega-
l. i. z. ij. z per totum. So. gl. q̄ hic optio nil ope-
ratur: quod intelligo etiā si vasa erant eiusdem
lige z sic optio nihil operabatur. sed si essent di-
uerse lige tūc posset optare z operaretur optio.
Venio ad ver. idem celsus. facit q̄ si aliquis
emit caldariam de rame z ibi est manica de fer-
ro debet in ponderatione manica elenari: quia
non est tāti valoris libra ferri quāti libra ramis.

Ex. §. sequenti.

Si testator legat uxori vestes non potest he-
res eleuare maspillos.

Plane. Vides hic q̄ appellatione argē-
ti legati ad pondus nō venit au-
ratura. z hoc quando pondus argenti legatur
simpliciter. secus si legatur pondus argenti in-
aurati. **Item** vides in fi. l. q̄ clauī. vestis non
confuti veniunt. Contra de. l. argumēto. §. i. j.
eo. So. intelligo de clauis paratis causa orna-
menti vestis principaliter. secus si essent parati
gratia mulieris principaliter: ut. d. l. argumēto.
Hic glo. que incipit facit ibi duz dicit in. l. qui
fundum. §. i. dicit q̄ ibi in acquisitione que fit ex
emptione. hic in ea que fit per specificationem
z idem erit dominus vtriusq; tex. in fi. facit q̄ si
testator legat uxori vestimenta q̄ heres non po-
test separare maspillos auri z ornamenta ibi po-
sita. z hoc facit. l. z si non sit. §. perueniamus. j.
eo. sed in contrarium facit. l. q̄uis. j. eo. So. ga
ibi loquitur i maspillis separatis a vestibus. hic
non. quod nota.

Argento. Argentum factum omnem
speciem comprehendit. licz
non que suppellectilis loco sint. z vasorum ap-
pellatio generalis est. hoc dicit cum. §. seq.

Infecti. Infecti appellatio rudem ma-
teriam comprehendit ceptam
non fieri paratam. h. d. **Op.** dicitur hic q̄ ar-
gentum ceptum fabricari continetur appellati-
one argenti facti. contra illud dicitur argentuz
factum quo possumus uti: ut. j. eo. l. quintus. §.
cui legatum. ideo Ro. dicit q̄ hic iuriconsultus
nimis large locutus est. vnde corrigitur p. text.
sequentem. Sed ad contraria dicit: ut in ea glo.
que incipit magis facti. certe glo. non respōdet
ad. l. contrariam: quia argentuz factū sit id quo
vri possumus tantum. z hoc erat in casu s̄m de-
stinationem testatoris: ut. j. eo. l. vestimentum.
sed si erat ceptum fabricari z dimissum: quia te-
stator vltra nolebat procedere: non contineret
appellatione argenti facti: quia non possum uti

nec s̄m veritatem nec s̄m destinationem. **Itē**
op. q̄ destinatio testatoris nil operetur: ut. l. ce-
tera. §. fi. §. de le. i. **Dicit** q̄ hic loquitur quando
vniuersaliter legatum est factuz. z dubitatur an
propter destinationem aliqua res illo legato cō-
tineatur uel non. quod dicit: ut ibi dixi.

Ex. l. sequenti.

Gemma an cedat auro.

Perueniamus. Cum quid ē p-
pter aliud con-
sideratur id propter quod est. h. d. **Dicitur** hic
q̄ gemma cedit auro. contra. j. de usuca. l. rerū
mixture. vbi gemma non cedit auro nec aurum
gemme. Respondeo hic loquitur quando auz
est appositum causa gemme uel gēma causa au-
ri. sed ibi loquitur in anulo qui fit causa ornādi
mulierem: ut. j. eo. l. argumēto. §. ornamenta
z sic non ponitur unū causa alterius. sed si esset
anulus signatorius: tunc argentum poneretur
causa gēme. **Item** dicitur hic q̄ non inspicitur
preciositas. contra de. l. quicquid ifecto. j. d. ac-
qui. re. do. So. hic loquitur quando est certum
utrum unum ponatur causa alterius. ibi quan-
do est dubium.

b **Perue**
niamus. qd
gemma. vi-
de bar. in. l.
cum propo-
nas de dolo

Argento. Appellatiōe
paratorum continetur. h. d.

Unguentis. Unguenti appellatio
continet necessariā un-
ctionem. h. d.

Ex. §. sequenti.

Accessorium sequitur genus non speciem.

Sed de. Nota q̄ accessorium sequitur
genus z non speciem. probō
isto modo. nam scitis q̄ appellatione esce conti-
nentur omnia. appellatione potoriū continetur
solum potoriuz. certe istud quod hic legatur ce-
dit legato esce quod est generale z tenementi.
nam hic intelligitur de vase aquinario quod da-
tur ad abluendum manus z ad aquam recollig-
endam. sed si esset vas quo aqua retinetur ad
potandum tunc cederet legato vasis potoriū.

Ex. l. sequenti.

Legatum factum uxori de pannis lini z lane
quid comprehendat.

Estimētū. Intellige istam
l. de panno qui
fit causa faciendi uestē. sed si fieret cau-
sa uendendi non ad ipsum usum tunc appella-
tione uestimentorum non continetur: ut. l. sigs
seruos. §. de le. iiii. **Facit** q̄ si testator legat ux-
ori pānos lini z lane q̄ ueniunt panni lini z lane
contexti z incepti ad hoc: ut inde fiant uestimē-
ta continentur.

Argumento. Cōtra hāc
l. uidef ca-
sus. §. eo. l. cum aurum. in fi. **Dicit** gl.
hic sūt parata ista talia magis causa ornādi per-
sonam q̄ uestem.

Si quis addiderit. **Op.**
po. qd
trapeta sunt in suppellectili: ut. §. de supel. le. l.
de trapetis. z non continetur appellatiōe uestis
ut. §. de supel. le. l. i. z. l. labeo. Respōdeo q̄ ista
sunt de quibus potest dubitari an appellatione
uestis suppellectilis contineatur: ut dicitur in. d.
l. labeo. iō dicit q̄ ibi testator appellabat appella-
tione uestis. in dubio s̄m consuetudinem appel-
latione suppellectilis continetur: ut. l. iiii. §. de su-
pelle. le.

Ex. l. sequenti.

c **Esti-**
mentum.
lini z lane.
De isto le-
gato panno
ruz lini z la-
ne. vid bar.
latius in. l.
diu. de bo.
dā. z seqtur
bal. in. l. i. le-
gatis. C. de
legat. z vid
bar. in. l. ce-
tera. §. fi. de
lega. i.

c **Uim**
c aurū
§. pla-
ne maspillor
auri. Si vir
legauit ve-
stimēta yxo-
riā ueniat
maspilli ibi
commixti: z
mobilia ar-
genti z auri
cōmixti. vi-
de baldum i
l. cum te. C.
de dona. an
te nupt. faci-
unt not. per
Bal. in. l. i. i.
pū. c. not.
bald. in. l. in
legatis. C. d.
legat. z imo
la. in. l. iiii. §.
leg. i.

a Tran q uis . si ce. deret. Con- trariū t3 bal in. l. cum te. C. d. dōa. afi nupt. 7 i ru- bri. C. d. cō- di. ob. turpē cau.

b C Repro- batis. vestes phibite por- tari ex for- ma statuti si cedat lega- to vestis . 7 qd hic d estī- matiōe bar. nō decidit. dic q deci- di pōt p ea q nota. in. l. multū. d. v. obli. 7 p euz i. l. apd iul. i. fi. d. le. i. bal. i rub. de cō- di. ob. turpē cau. dicit de beri estatio nē p. l. fidei- cōmissa. §. si su. d. le. iij. 7 ad bart. h. vid bar. i. l. i. C. nul. lice. in fre. eq. li. xi. 7 bar. i. l. i. C. d. vesti. olo. eodē. li. Quid aut d pho fictio. vid bar. i. l. i. §. hoc inter- duz cisterna d sōte. et ex qd h t3 bar. i. fi. bal. i ru- bri. C. d. cō- di. ob. tur. cau. t3 p riu. Et vide ple ne bald. i. l. cū te. i. vlt. col. C. d. vo- na. an nupt. 7 no. p bar. i. l. cū aurū. §. i. §. eo. 7 i l. fi. i. pri. §. i. j. eo. 7 meli- us bar. in. l. librorū. §. i. de le. iij. 7 h adde bal. in l. in legatis. C. de le. ii. 7 ro. in. l. mul- tū. i. fi. de v- bo. obliga. Tim- q tus . §. ar- gēto. Intel- lige §. l. pe- diculū . §. cū querere- tur. j. eo. §. 2 cundū bar. d C Quero obligo . An i legato om- niam bono- rū veniat iu- ra 7 actiōes istud pbat- ter. bal. 7 an- ge. 7 imola.

Legato uestimētorū an cedāt uestes phibi- te portari 7 an debeatur estimatio.

q **Vamuis** Illud debet at- tendi ad quod res pncipaliter paratur. non ad quod secundario. h. d. C. Op. 7 uidetur q ista orna- menta non possunt haberi i uestibus. ut. C. ne- mini licere in frenis 7 sellis equestribus. l. i. li. xi. So. intellige istā. l. in uestibus mulierū quibus licet apponere talia ornamenta. sed in uestibus uirilibus puto q non cedāt: quia non potest eē accessio eius qd lex non permittit. sicut quando natura non permittit: ut. s. e. l. ii. 7 hoc de iure. tñ usus illā consuetudinē nō admittit: ut est gl. in. c. i. 7. ij. extra de treu. 7 pace. uerumtū bodie cum per statuta ciuitatum mulieribus sint inter- dicta ornamenta non cederent legato lege ue- tate. C. Itē uidetur q aliquas uestes quas mu- lieres habēt nō possunt habere: ut scarlata 7 pur- puree: ut. l. i. C. que res uē. non pos. 7. C. de ue- stibus oloberis 7 auratis per totū li. xi. Respō- deo de iure cōi ille uestes nō continētur appel- latione uestis: quia sunt reprobate. sicut pecunia reprobata non continetur appellatiōe pecunie: ut. l. elegāter. §. qui reprobos. §. de pigno. acti. idē ergo erit in uestibus reprobatis. Sed con- suctudo aliud seruat: quia bene possunt porta- ri tales uestes. ideo puto q si per statutū prohi- bentur portari aliq̄ue uestes q ille uestes nō ce- derent legato uestimētorū. Sed an debetur estimatio cogita.

Ex. l. sequenti.

Legato argenti qm cedat pecunia signata.

q **Antus. An cui ar- gētū.** Illi cui debet oē argentū non de- bet pecunia signata. h. d. C. Quero de rōe hu- ius. §. 7. l. cū aurū. in prin. §. eo. Juriscōsult' di- cit hic: quia nō facile rē. Sed dic q rō pōt esse ista: quia pecunia signata semp habet: ut expē- datur: ut. l. i. §. de sben. empt. ideo quia habet tanq̄ uenalis id qd est uenale legato etiā uniuersali nō cedit: ut. l. pediculū. §. item cū q̄reret. j. eo. Ex hoc seq̄ q si aliquis h3 monetā antiquā que hodie nō est in cursu q tūc ueniret in lega- to argenti: quia cessat ratio supradicta cuz non habeat: ut uenalis: ut. l. si chorus. §. i. §. de leg. iij. Ex hoc etiā sequit q si lego alicui oē argen- tū meū 7 nō hēo aliud argētū: nisi pecuniam si- gnatā q tūc uideor de pecunia sērire. p quo fa- cit idē. §. itē cū quereret. 7 hoc uult tex. hic ibi: nisi contrarium sensisset rē. nā presumitur sēsis se cōtrariū ex eo q aliud argentū nō habebat.

Ex. §. sequenti.

An obligas oia bona sua uideat obligat no- mina d̄bitoꝝ: ibi. Quero Et an cū aliquis dōat oēs res suas uideat donare noia debitorū: ibi. Quero aliquis.

Argento. Illud dicit suū esse qd pōt uendicari. h. d. C. No. text. ibi: quia uideat sise. j. e. l. qntus. C. Op. extra gl. de. l. seruos. §. de leg. iij. vbi serui bona fide pos- sessi ueniūt in legato isto. So. pcedo istud: quia qd dicit q requiritur q possit uēdicari intelligo rei uēdi. uel per publicianā: quia cū titulo 7 bo- na fide possidet. Quero obligo nbi oia bōa mea. vtz in ista obligatiōe ueniat iura 7 actōes. Glo. in. l. heredē. C. de here. actio. sm quosdaz dicit q nō. Idē in Spe. in ti. d. fruc. 7 interesse. §. i. §. scōo quero. Cōtrariū est ueritas: quia cū dico oia bona mea. intelligit etiā de actionib'.

vt. l. nā qd. §. si. cū. l. se. j. ad trebel. 7. l. si legat'. §. i. eo. ti. 7. l. meoz. j. d. sbo. signi. 7 hoc firmat gl. in. d. l. heredē. Nō ob. ista lex que dicit ex eo q dico meū debeaz habere ius uendicadi: ut. j. dicam. Quero aliqs donauit oēs res suas. an uideat donare noia debitorū. By. in. l. nois 7 rei de sbo. signi. uideat dicere q nō: qa dicēdo res suas intelligit de reb' quas possit uēdicare: ut hic. 7. l. qnt'. j. eo. Idē tenet. Cui. de cu. in. l. i. §. de sta. bo. per illā. l. 7 per istam mihi uideat q By. 7 Cui. dicit cōtra casū. l. nā qd. §. si. cuz. l. se. j. ad trebel. Nō obstat ista. l. Quare p hui' d- claratione aduertat q illud qd dico de dictiōe suū: idē dico de dictiōe tuū 7 meū: ut. l. si lega- tus. §. i. j. ad trebel. 7. l. meoz. j. de sbo. signi. Hoc pmissio dico sic. qnqz illa pnomina posses- sua ponunt neutraliter sine aliquo substātiuo: vt cōcedo tibi oia mea 7 non dicit bona tua uel sua. 7 tunc comprehendit iura 7 actiones: ut. l. si legatus. 7. l. nā quod. §. si. 7. l. se. j. ad trebel. 7. l. meoz. j. de verbo. signi. cum glo. sua. Quā- doqz ista pnomina habent substātiū generis generalissimi: ut omnia bona sua uel omnes res suas. scitis enim q appellatio rei generalis ē: ut l. rei. j. de sbo. signi. 7. l. i. i. fi. cer. peta. C. Itē appellatio bonoz generalis est: ut. l. bonoz. 7. l. princeps bona. j. de sbo. signi. 7 tunc contiet iura 7 actiones sicut substātiū ad quod refer- tur: ut. d. l. nā quod. §. si. 7. d. l. si legat'. §. i. qn- qz habet substātiū alterius generis subalter- ni: ut argentum meum: uel res meas 7 similia. 7 tunc regula est q ista pronomia possessiua signi- ficāt dominium uel quasi: ut hac. l. 7. l. quintus. j. eo. l. seruos. §. de leg. iij. Fallit primo ex natu- ra eius cum quo quis loquitur: ut si dico lego s- uo omnem pecuniā suā: quia intelligitur tunc d- uero dominio. sed improprie: ut habere potest: vt. l. iij. in prin. j. de manumif. Idem in mona- cho 7 similibus. Item fallit rōne persone loquē- tis: ut puta colonus dicit meum cāpum. uel re- gatus dicit equum meum. nā intelligit q̄tū ad curā 7 sollicitudinem: ut no. in. l. ii. in prin. de ori. iu. fa. l. si pupilli. §. item queritur. §. de neg. ge. Tertio fallit rōne rei de qua quis loquitur: vt si legat aliquis omnib' famulis suis certe nō intelligit q eos habeat in dominio: ut. l. 7 si nō exhibuissent. §. i. j. de publica. Quādoqz ista p- nomina possessiua habent substātiū speciale 7 particulare: ut lego talem meum libru. 7 tūc si adiicitur uerbo presentis tēporis facit demō- strationem. Si uero uerbo futuri tēporis facit conditionem: ut. l. stichum qui meus erit. §. de leg. i. 7. l. nuper. §. de lega. iij. Esset querendum quid de genitiuo: ut si dico lego rem illius utp- intelligatur q sit illius quo ad dominium. Di- xi. j. de oper. no. nun. super rubrica.

Lum aurum No. text. ibi seruus rē. tene menti: quia dat regulam. C. Oppo. §. eo. l. 7 si non sint. §. infecti: ubi argentum inceptum fieri habetur p facto. So. ut ibi dixi: quia licet non esset perfe- ctum ad aliquem usum. tamen testator destina- uerat perficere. C. Item dicit tex. i. uer. cui lega- tum: ibi. sed si qua distributio. quero qualiter in- telligatur. dicit gl. duobus modis. tene ultimā. C. Dicitur in. §. si factum: q aurū muliebre ce- dit legato auri facti. Contra. C. eo. l. i. §. si. So. intelligimus de auro muliebre quod non est cā- ornamentum mulieris uel non continetur in mun- do muliebre. alias contra. j. ea. l. §. fi.

ibi in. l. si cō- stante. §. si. fo. ma. 7 ad- de ange. 7 imol. in. l. si legatus. §. i. j. ad trebel. glo. 7 bal. in l. vxori. iul. tio. de vfu- fru. lega- e C Possit uendicare. ADDE bart. in. d. l. i. de sta. bo. mi. f C Tuum 7 meū. Et de istis pnomi- nib' meū tu- um 7 suum no. p bal. in rub. C. de v- bo. sig. vbi oino uide. 7 etiā in. l. i. e- ri. p sede. in cōsi. c. lxxij. 7 vide tex. i l. in. 7 in le. ctu. bar. in. l. ij. d. māu.

§ Colon' dicit. Ista v- ba equus re- gacij 7 fun- dus coloni non impor- tant domi- nium. adde § no. Bar. in rubri. de ope. no. nu. aliquid tasi cōtra: vt no- tat. Bar. in l. cū antiqui- tas poss. gl. C. de vfufr.

Si aurum. Not. text. in fi. huius. §. 7 tene menti.

Ex. l. sequenti.

CSi doctor legat omnes suos libros in legato non ueniunt libri quos ca comodadi habebat si alios habebat pro usu suo. 7 si doctor instituit doctorem 7 roget d restituendo suos libros intelligitur de libris testatoris non heredis.

Am in testamento.

Non uidetur alicuius causa paratum quod causa comodadi habet. h. d. C. Not. ar. ad. q. Aliquis doctor habebat libros suos ad usum suu: 7 aliquos causa comodadi scholaribus qd si legat libros ad usum suu paratos. no ueniunt libri parati ca comodadi scholaribus: ut hic. Item est argumentum ad. q. scatis q testamenta comuniter scribuntur in tertia persona. quero ergo quida aduocatus instituit quemda aduocatu heredem 7 rogauit eum: ut daret titio suos libros: utru intelligatur de libris heredis uel testatoris: certe intelligit de libris testatoris ut hic. Item si testator dixit si heres suus defecerit sine liberis q bona sua deueniat ad talem. q intelligitur de bonis testatoris. pro quo glo. in. l. ex facto. in prin. j. ad trebel. super uerbo suum. sed si notarius scripsisset testamentum per uerba prime persone dicendo. Ego talis testator relinquo 7c. deinde dicit bona sua non potest tunc referri ad testatorem: quia repugnaret significatio recti sermonis: ut. l. plautius. in fi. s. eo.

Quando. Accessorius ce dit principali.

hoc dicit. Not. tex. ibi iura autem 7c. i eo q dicit uisu q sufficiens testimoniu est. uidi illud argetur puru. Idem si dico librum corruptum: quia uidi probatur in. l. pediculis. §. neratius. j. eo. 7 in. l. i. c. de can. fru. ur. rome. li. xi. quod no. ubi text. pbat de negatiua: ut si dicit talis res non habet uitium: quia uidi 7c.

Ex. l. sequenti.

De dictionibus seu uel siue.

Quis ita. Dicitio seu est ampliatiua. h. d. No. tex. ibi: hoc enim uerbu seu 7c.

COpp. dicit hic q dicitio seu ponitur ampliatiue. Contra imo unu tm debetur no utrunq: ut. l. pleriqz. in fi. s. de iure do. 7. C. de uerbo signi. l. cu quida. 7. l. fi. in. c. in alternatiuis. d. re. iur. li. vi. sed ista ratio est alternatiua. ergo 7c. Huius timore gl. soluit duobus modis primo q hic in dictione seu. ibi in aliis dictionib' distiunctiuis. Ro. dicit q hic alternatiua cadit iter genus 7 speciem. ideo resoluitur in coiuncta. ista uerba no congruunt huic. l. quia urbs 7 portus si differunt sic gen' 7 spes s' sunt sepate. Ly. dicit q dicitio seu: ul' dicitio ul' n' e distiunctiua simplr ideo requiritur utruqz. contraria loquuntur i distiunctiuis simplicibus. hoc ipse ponit in. l. cum quida. C. de uer. sig. illud qd ipse dicit q ideo e in dictione seu: quod est in dictione uel est contra casu. l. plane. §. fi. s. de leg. i. 7. l. pediculis § argento. j. eo. 7. l. cu quida. in prin. C. de uer. signi. Ad id qd dicit de dictione seu. q non est distiunctiua simpliciter pot bene dicere. **C**Ad cuius declaratoez op. q dicitio seu sit eti' alter natia sicut dicitio aut: ut. l. i. §. sublati. j. ad trebel. 7. l. generali. C. de sacrosan. ecc. 7. l. cuz quida. circa mediu. C. de uer. signi. quare dico sic. quedā est distiunctiua propria 7 simplex. i. que tā

sensum q' uerba distungit: ut dicitio aut: 7 dicitio uel. Quedā est dicitio distiunctiua no simplex s' habet aliqua natura copulatiue: ut dicitio seu: 7 dicitio siue que licet distungat uerba sensum tam conuigat: ut cu dicitur Alexander siue Paris: ut probat text. cum glo. in. l. ad protegēdu C. de in litem dan. tu. 7 isto modo accipit dicitio seu. j. de mune. 7 ho. l. fi. §. sunt munera. ibi duz dicit ciuilia seu publica. ita pot intelligi. l. i. j. de bis qui. ut idi. ibi legato seu fideicommissio. qd hodie idē 7 ista est distiunctiua non simplex que fauore legati accipit pro pūcta. 7 auget: ut hic 7 ita uoluit dicere hic Ly. 7 q idē sit de dicitioe siue: q' tractatur de ampliādo legato est casus in. l. cu quis. §. fi. s. de leg. iiii. In aliis uero distiunctiuis dicitioe q' dicitio siue: uel dicitio seu accipiat distiunctiue sicut dicitio aut: ut dicitis. ll. 7 probatur in dictione siue: in. l. si quis ita stipu. de uerbo. obli. de quo dicam in. l. si is qui ducēta. §. vtrum. j. de re. dubi.

Uilancem. Adinor itel ligitur media

h. d. C. Op. gl. q itelligat de minima p. l. si ita scriptu. s. de le. i. Hui' timore gl. itelligit plurib' mois. vltim' itellec' e ver'.

Ediculis. Nota istaz legē.

Auro. In legato auri factio ueniunt gemme. 7 oia que testator auri numero habuit. hoc dicit. C. Op. 7 uidef q imo non cedat gēme auro: ut. l. reruz mixtura. j. de usuris. So. dic. q hic gēme erat causa anulorum. in dubio autem non cedunt gēme auro: ut ibi. Ex. §. sequenti.

Alternatiua q' ponit iter genus 7 specie an accipiat semp. p coiuncta. Et an si sit statutum q portans arma offendibilia puniat. si qz portat arma offendibilia 7 defendibilia obbeat puniri.

Argento. C. Opp. 7 uidetur q appel latione argenti escarii conti

neatur argētum quo quis potat: ut. l. 7 si nō sint §. ficui. s. eo. So. hoc ideo: quia testator uoluit potoriū habere: ut specie separata p se. Ex quo no. q illud quod dicitur quādo alternatiua cadit inter genus 7 speciem accipit pro coiuncta est uerum: nisi illud genus possit assumi: ut species separata ab alia specie. Nam adoptio e genus. 7 arrogatio est species: 7 tñ si dico adoptio uel arrogatio accipit adoptio non put est gen' sed prout est spēs. **C**Item facit ista lex statutū imponit pena cuiqz portanti arma offendibilia. mō qdā portauit arma que offendibilia sunt 7 defendibilia esse possunt: ut tabularium. vtru debeat puniri. Lerte debet inspicit consuetudo ad quem vsū tabularium portatur. ar. huius. §.

Quidam. Aide glo. que incipit in du bio. ar. contra. C. 7c. Solu.

patet per. l. 7 si non sint. §. ficui: quia escarium est genus comprehendens etiam potorium: ni si aliud de mente testatoris appareat: ut. s. pro xi. §.

Item cum quereretur.

CQui legat ornāmēta sua nō uidetur legat ea que habet causa uendendi. hoc dicit. C. Opp. q cedant legato omnia ornāmēta que uendicari possunt: ut. l. quintus. §. ii. s. eodē. Solu. il lam intellige secundum istam: quia est ueruz: ni si habuerit ipsuz uenale: ut hic. **C**Quero quid si nullum argentum ad usum propriuz habeat. **D**icit glo. q tunc cedit legato aliud quod ha

cu. l. si cui f ui. i. pri. d. le ga. i. p. l. vr bana. la. l. §. fi. d. v. signit Adē i dicitō ne d. l. i. f. pū ci. s. d. postu. Adē i pūcti one q. l. ca tñ d. leg. iij. Adē i copu la 7. l. si ita qo. d. hēdi. i si. sec' i rela tiuo q. si au get h' restri git. l. cū cer tum. s. d. vi. tri. 7 oleo le. Adē ē vide tur i pūcto hāte vjz co pule h' gl. i l. pēia. ad. l. fal. 7 d. mul tis dicitōib' vid not. per bar. i. l. i. de pō. ide. S' dicitō circa ē exceptiua. l. tranāgē. 7 ibi bal. d. trā fac. C. i. pri. p. bar. i. l. cel. sus. d. vsuca. dicitō pēit'. ē dicitō pēi. fa. l. fi. C. de dona. 7 no. imol. i. l. pe. j. d. pto. At pu. d. dicitōe p vid bal. in rub. C. d. ex ercito. in. l. col. 7. i. l. ex arrali. C. de ac. ep. 7 ibi ē d dicitōe. a. ad. p. pp. 7 singulis. 7 d dicitōe seu bal. i. l. cū q dā. h. allega. s. gl. i. c. iij. ad fi. de po. stu. plat. de dicitōe siue. vid p bart. i l. i. i. vi. q. de pō. d. 7. u. de i dicitōa rio i d. siue. vbi ē hētur qñqz stat ge neralit. ca. i. 7 ibi archi. d. elec. i. vi. qñqz delara tiue. c. i. fi. de cogna. spir. 7 ibi do cto. Et d dī ctoe siue. vi de tex. quez ibi no. bar. i l. cū qz dce. dēs. §. fi. de le. iij. vbi dī ct bart. se fi allegasse illū tex. hic. d. Cui lā q cem. Crib. p istuz text. bal. i. l. i. q. sed pone de

Uz i e testō. sed si notari' vide bal. i. c. i. de no. for. fide li. 7. i. c. l. in fi. q seu. va. pos. 7. l. i. ipe rator. in vl. col. de sta. homi. 7 vid bal. i. l. ville. §. i. s. d. fū. l. fru. 7 ista fa ciunt ad. q. r. det. de pe ru. l. i. pe. §. i. solu. mat. marit' dixit lego vxori mee arredū suuz. an tale legatū itelli gat de arre. dis q porta ut vxor in domū mari ti. an vō de ornamentis q vir dedit vxori qñ eā duxit. 7 uidef q itelli gat de arre dio vxoris: q illud vbi suū iporat vbiū. l. quin t'. §. argēto s. e. In tri um qd itelli gat d orna mēto q ma rit' tradidit vxori. q illd vbi suū vi. de f. referri ad dñuz q bñit marit' in argento. C. Itē dbe m' iterptari legatum: vt valeat. vt. l. si qñ. d. le. i. ergo itelligi tur de arre dia mariti: qz ref vxoris sibi legari si possit: 7 hoc vep h' Dr. 7. p. de. ADDE qd i termis cō suluit bald. philo. c. xv. iij. quarto li. de eo. q le gavit vxori areduz suū. Iqs s ita. ē alter natia. Uī. de Bar. i. l. cū qz dece. dēs. §. fi. de leg. iij. **C**Declara tiōez. Ad. de etiā do. An. i. c. iter ceteroz d re scrip. 7 no. h' q hec dī cto seu. ē au gmetatiua. idē i dicitōe

verborum signi.

a Ediculis. §. item cum quereretur. vide glo. Adde baro. qui allegat istum tex. in l. diu. de bo. dam.

b Labeo. hic habes quid venit in legato pannorum lini et lane. et vide quod per istam glo. dixi in l. cum tal. et nam. in princi. de pi.

gno. et adde quod bald. in rubri. C. de verbo. si gni. arg. l. generali. §. vxori. d. v. fra. leg. vi. dicitur vice. extra istuz. text. et vide quod dixit baro. in l. quintus. in pin. §. eo.

c Cuius muti. In ver. pomponi. vide bald. in l. si ex falso. §. si. C. de tras. fac. et in l. ij. C. de fidei. com. liber. et in l. si. in v. col. C. de edic. diu. adri. et in rubri. de con. trouer. inue. sti. in ij. col. et in l. his. §. bis. §. si in p. te. de here. inst. et quod dixit bal. alt. as baro. in l. i. §. si quis simpliciter. de verb. ob. liga. et spec. in ti. de in. stru. edi. §. i. instrumentu. in ver. quid si aliquis et imol. in. d. §. si quis sim. pliciter. per Old. in con. si. xxxv. qd. i. cipit ad. l. q. per Inno. i. c. cum in iu. re. de offi. d. leg. archi. x. distincti. ad. sacras. et gl. iij. qd. iij. si testes in pri. ci. et xxxiij. qd. v. quid quarto. et glo. in auē. testi. §. sibi vero.

d Item scribit non ispi. citur. Not. ad. §. si rem et ita ad hoc est sing. ca. sus hic secu. dum inol. i. d. l. Stichum

bet venale. Vide glo. que incipit nam videtur ibi. sed quid et. quam signa et tenementi: quia iste text. et glo. sunt due limitationes. §. argento. Contra hanc glo. oppo. q. non cedit legato omne aliud argentum: sed tantum quantum sufficeret ad usum eius: ut. l. cu. quereretur. §. lana. §. de lega. iij. So. ibi loquitur quando eius causa parata erant. unde non dicitur nisi id quod eius causa est paratum. hic uero fuit simpliciter legatum omne argentu.

Meratius. Ex aspectu dclaturat que materia alteri non accedet et si dubium est consuetudo testatoris inspiciat. hoc dicit.

Labeo. Enumeratio specierum non restringit genus precedens. hoc dicit. C. oppo. de. l. si cui. §. de lega. iij. Solu. glo. duobus modis. Primo q. testator hoc voluit quod est diuina. Secunda so. est: quia hic propter signum uniuersale omne: quam tenet. By. extra de re. iu. lib. vi. in rubrica. et sic est hic unus de casibus in quo indefinita non equipollet uniuersali secundum ipsum. Sed certe non fuit appositum signum uniuersale in verbo lana uniuoce et omnia que sunt in uerbis testamēti referuntur ad lanam quod satis placet. Alii ut. Ro. ponunt aliam solutionem et secudu ipsa communiter allegatur. h. d.

Titia. Muliebri legato argentu balneare debetur. h. d.

Item cum. Accessorio extincto non extinguitur principale. h. d.

Alter uestem. Hec est legata ispi. citur consuetudo testatoris. h. d. Ex. §. sequenti.

Can. ualeat dictum testis in parte uero et parte falso. et quid de instrumento.

Uitus mutius. Qui auru suu intelligitur de eo quod potest uē dicari. hoc dicit. De materia huius. l. uidistis in l. quintus. §. argēto. §. eo. C. dicitur hic q. q. r. muti dixit p. pte. uerū p. pte. falsū qd. facit ad dictum testis qui pro parte dixit uerum pro parte falsum. Item facit pro instrumento quod in uno est uerum in alio falsum. de quo i. l. si ex falsis. C. de transac. et in Spe. de teste. §. i. et uide per Inno. in. c. fraternitatis. extra de here. et in c. in nostra. extra de testibus. et uide i. l. pediculis. §. si. §. eo. in glo. que incipit uidebatur in si. Glo. soluit: hic sunt uerba posita ex abundanti. ibi non.

Ex. §. sequenti. Que differentia sit an testator utatur uerbis futuri temporis i legado uel presentis temporis.

Item scribit. Legatum factum cum demonstratione presentis temporis alienatione rei non extinguitur ipso iure sed ope exceptionis si alienatio est uoluntaria. secus si necessaria. Item secus si legatum est factum cum demonstratione futuri temporis. h. d. Ad tex. ibi: diminueret. dicit q. presumitur in alienatione uoluntaria. C. Nota distinctionem huius. §. an testator utatur uerbis futuri temporis in legando: quia tunc non inspi

qui meus erit. sed quid si testator dicat uo tibi possessionem meam post mortem meam et testator alienet partem an debeatur estimatio. et uideatur q. sic. per. l. liberto. de annu. leg. quia uidetur donare inter uiuos p. l. si ea. §. si. de dona. cau. mor. et de ea iudicandum est. ut de ultima uoluntate. Et si dictum non est si mea erit habeat locum. §. si rem. alias habeat locum iste

citur alienet ex necessitate uel ex uoluntate. secus si utatur uerbis presentis temporis. Et per hoc By. reprehendit glo. in l. Stichum qui meus erit. §. de leg. i. que dicit contrarium. dum allegat. l. fideicommissa. §. si rem. §. de lega. iij. contra imo uidetur ademptum ipso iure: ut. l. si ita scriptum. §. de lega. i. Sol. hic ademit expresse: ibi tacite. C. In tex. ibi quoniam articulus et. contra immo cum sit modi subiunctiu referatur ad futurum tempus: ut. l. cu. quidam. §. eo. et ibi dixi. Solu. siquidem in princi. habetis est: tunc non habetur dubium. si habetis esset: tunc dicitur quod uerbum esset et similia sunt preteriti imperfecti subiunctiu. et ideo continet in se demonstratio nem presentis temporis et futuri. perinde ac si diceret lego quod paratum est. et erit in futuro. unde illud quod est paratum in presenti uenit iure legati. et etiam id quod in futuro. et hoc est dicere tex. quoniam articulus et.

Itie amice. Quando le. gatur certum pondus auri liberatur debitor estimationem soluendo. tamen ipsum aurum est in condemnatione et obligatione. hoc dicit. C. Quo utrum post condemnationem possit solui estimatio auri. Glo. q. sic et bene. quod probatur: quia cum unum est in obligatione et aliud in facultate soluendi ex dispositione legis competit illa facultas donec quis conuenitur iudicati: ut l. item ueniunt. §. idem recte. §. de peti. here. et §. cum prediximus. et l. miles. eod. titu. patet ergo q. non est lesus: quia potest soluere estimationem.

Eie dulcissime. C. Quo de ratione dubitandi in. l. ista. Bicit glo. quia nullum poculum aureuz reperitur: et tamen dictio aureum non restringit. hoc non uidetur bene dictum: quia adiectiuum habet restringere suum substantiuuz: ut. l. plautius. §. eo. et l. ea tamen. §. de lega. iij. nec hic dicitur q. iste phiale et cyphi fuerunt aurei. quare dicit q. illa uasa que fuerunt reperta erant aurea Ex. l. sequenti.

Positioni iuris communis an sit respondendum. Et an positioni iuris municipalis sit respondendum. et an confessio erronea ualeat et allegatio erronea nocet parti.

Instrumentorum. Not. ex. ista. l. casum q. positioni iuris non est respondendum. et sic si fieret positio q. nullus potuit alienare non est respondendum. et si aliquis responderet aliter qua ius dicit non preiudicat sibi: ut hic. concordat. l. non fatetur j. de confes. C. oppo. glo. de. l. non fatetur. Solu. intellige q. ibi errauit in iure. secus si extra ius. Aduerte ista glo. debeo intelligere quado heres errauit in iure: tamen confessio non continet errorem iuris. sed si confessio haberet in se expressum errorem iuris non ualet. ut. l. i. C. de confes. ibi cuius et natura repugnat et. et l. cofes. §. de interroga. actio. et idem putarem si aliquis in allegationibus erraret: quia error aduocati non nocet parti. C. Quo quid si fiat positio iuris municipalis alicuius ciuitatis an sit re

at locuz iste tex. et ita videtur tene. re inol. i. d. l. si certum post Dy. q. ibi format hanc. q. Itie t ami. ce. Istum text. dixit bald. esse multuz singulararem in. l. prese. C. de sent. post baro. l. i. C. quando prouo. t. Rna o men. toru respondend. dum. Positiōi iuris nō est respōdē. dum: nisi sit positio iuris cōsuetudina. rij uel municipalis fm baro. in. l. ij. in si. ver. bis. de confes. et uide bar. in auē. tubemus de iudi.

Sint p. babalia. Et aduertet qz non sufficit allegare co- fuerudinem sine comu- nem vsuz lo- quendi: nisi p. be: quia fut facti. ita dicit bal. in l. ij. sed qz veretur d. iura. calu. in l. unica. C. d. cōfess. qd in positione iuris de fē- dentis ex fa- cto.

spondendum. Respondeo cum ista sint proba- bilia sūt ponibilia: ut. l. ii. §. quod obseruari. C. de iuramen. calum. Idem si fieret positio alicu- ius extrauagantis: ut. l. cuz prolatis. j. de re iu.

Itia. Quero qualiter intelli- gantur inuente. Dicit glo. duobus modis & bene. dic: ut i ca.

Sempronie. Optio legata intelli- gitur de his que sūt in hereditate si reperiuntur alias & alius que uē- duntur. h. d.

Ex. §. sequenti. Si legatus sit calix alicui ecclesie debet fieri de argento & planeta de syrico. Et si debet pin- gi figura christi cum apostolis intelligit cū. xij.

Seia. In fauorem religionis in dubio i- telligitur quod est maius. hoc dicit

Oppo. q. inspicimus quod est minus: ut. l. si ita in fi. §. de leg. i. & l. nmmis. §. de le. iii. So- glo. q. hic speciale regionis fauore. & ita comu- niter intelligitur. Ex hac. l. potest dici q. si aliq. legat calicem in ecclesia q. in dubio intelligitur de argento. Item si iubet fieri unam planetam intelligitur de syrico. Itē vidi d. facto. quidam reliquit fieri in quadā ecclesia figurā christi cuz apostolis. certe debet intelligi cum duodecim apostolis: ut hic. Vel potest aliter itelligi q. hic tex. hoc non dicat. dicit enim ex libris centum i illa & c. & sic erat taxata quantitas. vnde non est plus uel minus quod inspicatur. Et fm hoc no- ta q. in dubio debemus inspicere illud quod ē magis. & sic in dubio debemus inspicere illud quod est preciosius in qualitate q. illud quod est maius in quantitate.

Ex. l. sequenti. Si pater legat filio canoniste libros legales de quibus intelligitur.

Jurori. Fundo muliebri legato cedunt soluz ea que utendi causa vxori sunt tradita

Pone pater legauit filio suo canoniste libros legales. quero de quibus intelligitur. Respon- deo forte de libris qui sunt ad vsum eius par- ti per istam. l. h. d.

Ex. §. sequenti. Si tempore guerre ciuib. sint impo- sti equi. si deinde fiat preceptum q. quicūq. ha- bet equū debebat equitare: an qui non equitat quia non habet equum incidat in penam.

Lumita. Argentum quod est depofi- tum uel commodatum: ut ha- beatur de proximo in domo esse videtur. h. d. Per istum. §. dicit Ja. de are. q. fuit determi- nata talis questio tempore guerre multis homi- nibus de ciuitate fuerunt impositi equi. deinde fuit factum preceptum q. quicūq. habet equūz debeat equitare. modo vnus non equitauit: qa non habuit equum: an incidat in penaz. Et qa fuit factum preceptum illis qui habent equum videtur q. si incidat in penā. Contrarium fuit determinatum: quia debet exponi habet. id est habere debet: ut hac. l.

Edico. Ratio indefinita re- stringitur ad presens tempus. h. d.

Ex. §. sequenti. Legato vestimentorum factio vxori veniunt vestes festiue & non festiue.

Vxori. Dicitio hoc amplius legati datio nem inducit. h. d. Per hunc. §. potest dici q. si testator legat vxori sue vestimē-

ta q. veniant festiua & non festiua: ut hic. & §. e. l. vestimenta. Item si legat vxori lectum veniat etiam lectus festiuus. pro quo. l. librorum. §. fi. §. de lega. iii.

Mulier. Legato generis non derogat- tur per legatum speciei inuali- dum. h. d. hic est singularis casus & menti tenē- dus. **Oppo.** & videtur q. quando legatum ē inutile a primo legatario videatur ademptum & sic ei preiudicetur: ut. l. plane. in prin. §. de le. i. Solu. illud uerum quando admittitur legatur certe speciei q. speciei erat legata. hic uero adi- mit' aliqua speciei d. legato generis. & ideo cuz legatum remanet in genere illud legatum pro- non scriptum quod adēptionem cōtinebat ma- gis ad legatarium q. ad heredem reuertitur. §. in. l. contraria apud legatariū nihil remanebat. ad quod posset reuerti. hic uero remanebat le- gatū generis. ideo & c. **Oppo.** extra glo. de. l. legatum. §. i. j. de adimen. lega. ubi per inutiles ademptionem speciei drogatur legato generis. So. ibi in ademptione inter viuos. hic i vltimis voluntatibus. quod nota.

De liberatione legata. Rubrica.

Postquam iuriconsultus est profecut' tra- ctatum plurium legatorum. nunc ponit tracta- tum de legato liberationis.

Omibus. Nota duo. Pri- mo nota q. alicui potest res sua legari quam alteri debe- bat actione personali. uel si ē alteri ob- ligata. Secundo no. dum dicit priusquaz: quia ex eo sequitur q. iam debebat soluere debitum. quod facit ad multa. **Oppo.** q. res mea mihi legari non potest: ut. l. res proprias. C. de lega. So. fallit ratione iuris quod testator habet i re uel ad rem: ut hic. **Oppo.** q. propter obliga- tionem pignoris legatum non valeat: ut. l. me- uins. §. fundo. §. de lega. ii. Solu. uerba posita in fi. hius. §. non referuntur ad hypotecam: ut ibi no. **Item op.** hic innuitur q. quando le- gatur pignus non videatur remitti debitum. Contra. j. eodez. l. iii. Sol. respondeo q. in du- bio presumitur debitum remissum. Glo. dicit contrarium per. l. postquā. & l. labeo. §. d. pac. non ob. l. iii. j. eodez. quia ibi loquitur de lega- to instrumenti. **Oppo.** extra glo. de. l. si ti- bi homo. in prin. §. de lega. i. vbi relinquendo pignus videtur relictum debitum. Solu. ibi lo- quitur quando pignus legatur ab extraneo. hic quando legatur a creditore. de quo distingue: ut ibi per Dy. & ibi dixi. Aut reliquitur pignus a creditore: & tunc aut animo relinquendi libe- rationem a toto: aut non: aut dubitatur: ut hic. aut ab extraneo. & tunc est casus in. l. si tibi ho- mo. §. alle.

Eredem. In primis duo- bus dictis decla- ra: ut dicam in. l. si quis rem. j. e. in ter- tio dicto dic: ut dicam in. l. non solum. j. eodez.

Liberationem. Qui dari mandat instrumentuz videtur libe- rationem relinquere. h. d. cum prin. l. se. alias. l. sequens est. §. & sic ego habeo. **Mo.** quattuor modos relinquendi liberationem. primo relin- quo quod tibi debeo: ut. l. i. in prin. §. eo. Secū- do damno heredem meum non petere: ut. l. ii. i prin. **Tertio** si lego libertatem: ut habetur in

Deby ex ponit. Idem dicit bal. in c. duduz. cl. ij. i. fi. d. elec. **Edi-** m co. §. vxori veniat festi- ua. Si lego vxori vesti- menta veni- unt festiua. faciūt no. l. cū. §. i. §. e. qd no. bald. i. l. cuz te. l. vlt. col. C. d. donat. an nup. & ad de bart. l. d. l. librorū. §. fi. & bal. in. l. in leg. C. de lega.

Mulier. Et facit iste text. In ce rei q. portan- tur p. fune- re debeat eē p. fratrib' se- peliētuz qd reliqt ideci- fū. bal. i. l. i. §. §. 1 q. C. d. lati. liber. tol.

Die vo adimif. No- ta casū opti- mū in mate- ria adēptio- nis: vel po- tes rñdere ad. l. plane. qd ibi loq. qd expse le- gatur adem- ptū erat. sed hic expse si fuit adēptū nec per secū- dū legatum alteri factuz presumitur primo lega- tario adem- ptū. l. si plu- ribus. de le. i. & not. bar. in. l. sicut. j. de adimen. leg.

De libe- ratione lega- ta. Rubrica.

hac. l. in prin. Quarto si lego cyrographum: ut
 hac. l. iii. §. i. et omnia ista legata important lega-
 tum liberationis. hoc etiam videbitis statim. j.
 e. l. §. nunc de effectu. et l. non solum in princi.
 et in alia. l. non solum. **C**oppo. dicitur hic qd il-
 le qui dat instrumentum uidetur dare remissio-
 nem et liberationem. contra immo donatio iter
 uiuos uidetur: ut. l. i. C. de dona. coniuncta. l. se-
 ria. in fi. j. de dona. cau. mor. Sol. hic fuit dictus
 expresse do instrumentum causa mortis mee. ali-
 as esset donatio inter uiuos: ut in contrariis.
Coppo. et uidetur qd etiam hoc acto non sit fi-
 deicommissum sed donatio causa mortis. ut. l.
 iii. de dona. cau. mortis. Sol. quidam. expone
 qd hic dicitur dedit: idest dādo siliquit. sed hoc
 est contra mentē huius littere: quia fm hoc idē
 importaret sequens. §. ad contrariū respondeo
 qd hic erat donatio causa mortis que habet eū-
 dem effectum quē haberet fideicommissus uel le-
 gatum liberationis. et hoc apparet ex textu duz
 dicit quasi pro fideicommissio et c. que dictio qua-
 si: designat improprietatem: quia nō est uere fi-
 deicommissum. **C**uero quid si ille cui datum ē
 instrumentum: ut alii det non uult dare: quo iu-
 re cogitur das. Respondeo per actionem neg.
 ges. ut. l. si pupilli. §. si quis pecunias. §. de neg.
 ges. dic. ut ibi.

Ex §. sequenti.

CAn habens exceptionē possit ab illo § quez
 habet: ut ipsum liberet pacto uel acceptilatoe:
 ibi. Et pro Et an qz actionē possit petef: ut si
 bi caueat: ibi. **C**uero Et an liberato uno ex il-
 lis ad quod puenit cōe negociuz proficit alteri
 cū non sint socii uide in fi.

Nunc de effectu. Legatum li-
 beratois im-
 portat: ut debitor acceptilatoe liberet si ē sol^o
 et habz correū sociū. si hz correū nō sociū pacto
 liberari obeat. h. d. **C**Ad tex. ibi uoluit: dic qd
 mei solius cōteplatoe liberationē reliquit. **C**o-
 pp. et uidetur qd ego nō possū liberari quia
 proficit alteri saltē p dimidia p qua dz habet re-
 gressum cōtra me: ut. l. i. C. de duo. re. Glo. nō
 soluit. tu cōstearis cōtrariū: quia p illa parte p
 qua quis hz regressum cōtra me legatariū. pscit
 ei liberatio: ut. j. in glo. magna. **C**oppo. dicitur
 hic qd habeo actionē: ut liberer pacto uel acce-
 ptilatione. istud uidetur superuacuū cū habeā
 exceptionē ergo non debet interponi: ut. l. hec
 stipulatio. §. diuus. j. ut lega. no. ca. Sol. glo. qd
 hoc fit gratia dubitationis tollende. **C**ontra
 hoc oppo. de. l. penul. §. de peti. heredi. ubi cā
 dubitationis tollēde non potest interponi cau-
 tio. So. aliud in cautione: ut ibi. aliud in pacto
 ut hic. ita dicit glo. qd incipit. sed nōne ibi. alii di-
 cunt contra et c. Innuat ergo ista solutio qd ex
 abundantanti non possū petere cautionē ad obligā-
 dū. sed pactū quod non tendit ad liberanduz.
 sed ad obligandū bene possum petere ex super-
 abundantanti. videamus an hoc sit uerū. et primo
 videamus de pacto. **C**Et pro declarāda ista gl.
 primo quero si habeo exceptionē contra te pos-
 sum ne petere: ut me liberet p pactū uel p acce-
 ptilationē. Videte qn quis hz exceptionē vigo-
 re legati uel fideicommissi. tūc ipse primo hz exce-
 ptionē. scōo habet actionē: ut liberet pacto uel
 acceptilatione: ut hic. tertio potest iplorare offi-
 cium iudicis: ut pronunciet eū nō debere uel qd
 imponatur silentium actori: ut. l. aureli. §. cen-
 tū. j. eo. **C**Ad attendo que uerba fuerit siue fue-
 rit legata liberatio uel dānatus sit heres nō pe-

Ide-
 l ratio
 nem.
 §. nunc de
 effectu nec
 attendo. Ad-
 de qd no.
 bart. i. l. siue
 apud acta. i.
 iij. col. d. trā
 sac.

tere uel prohibere agere: ut dixi. §. pxi. et hoc in vlti-
 ma voluntate ubi latior sit interpretatio. Si ue-
 ro alias quis hz exceptionē aliter qd ex vltia vo-
 luntate. puta ex contractu iter uiuos uel a lege.
 siquidē uellē ager: ut liberer per acceptilationē
 uel ut mihi caueat de nō petēdo. et nō possū: ut
 l. dedi. i. prin. §. de cōdi. ob. cau. ratio quia pl^o
 peto qd mihi obeat. nā ex pacto nudo habeo
 exceptionē. unde si peto me liberari per accepti-
 lationem peto plus. scilicet actionē tuā tolli ipso iur.
 cū non sit sublata. Itē si peto caueri de nō petē-
 do. iā peto: ut obligeris non petere. cuz antea
 non tenebaris: nisi naturaliter non petere. et sic
 plus peto: ut. d. l. dedi. Sed si simpliciter pete-
 rem: ut faceres infirm de illa exceptione. tūc ad-
 mittor: quia non peto plus: ut. l. sicut datam. de
 libe. cau. et l. si plures. de fide instrumētorum. et
 Inno. in. c. albericus. et in. c. significauit. extra de
 testibus. Idē si peterem per iudicē hoc pnu-
 ciari. scilicet me habere exceptionē quia admittor: ut
 l. si cōtendat. j. de fideiuf. cū sua glo. **P**redicta
 uera: nisi uerba dispositiois cōtrahēri uel legis
 sonarent qd esset obligatus quis ad liberādum.
 tunc enim posset agi: ut liberet: ut in auē. habi-
 ta. C. ne si. p. patre. et l. in criminali. de iurisditi-
 one om. iudi. p. quo notat in l. siue apud acta.
 C. de transacti. et l. i. in fi. glo. C. de pac. **C**uero
 de eo qui hz actionē. et quero utrū ille qui hz ac-
 tionē possit agere: ut sibi caueat. Glo. hic dicit
 qd hic superabundat petef. qd sic declara. siquidē
 habeo actionē p quā possum aliquid exigef
 incōtinēti. tūc nō admittor si peto mihi caueri:
 ut. l. hoc senatus. §. i. de usufru. earū re. que usu
 consu. l. si mulier. de condi. ob. cau. et l. licet. in
 prin. §. de iure do. Si uero nō possum petef in-
 cōtinēti: tunc in isto casu possē petef cautionē.
 ratio ē: quia non ē ex superabundanti cum possint
 mori testes: ut. l. in omnibus. §. de iudi. prout lo-
 quit §. nuda cautione fm quosdā. et nota in l. ii.
 §. i. §. solu. ma. **P**redicta uera: nisi aliud debi-
 tum deberetur quodā iur. extraordinario: ut. l.
 si finita. §. elegerat. de dam. infec. et ibi dixi.

Cuero differentiam inter pactum et accepti-
 lationē. **R**ideo acceptilatio hz vim solutionis.
 pactum nō: ut in gl. **C**uero dicitur hic si sūt
 socii quō intelligunt socii. Dicit gl. oīum bono-
 rū uel in illo debito. hoc intelligo si lucrū et dā-
 nū erat cōe inter eos in illo debito: ut. l. eadem.
 §. i. j. de duo. reis. et ibi dixi. **C**uero pone qd
 nō sunt socii. an uno liberato alter possit insoli-
 dū conueniri. Glo. assignat rōnē pro et contra.
 finaliter dēterminat qd alteri correo prodest p p-
 te ne alias si insolidū cōueniret cōtra alium ha-
 beret regressū. hoc dicit glo. uide eā que incipit
 oīum bonoz et c. **A**d istud dicit qd de rigore iur-
 ris tenet insolidū. hz d equitate nō ē uerū qd obi-
 tū ē cōuersū in cōem causā: quia pariter ad utrū
 qz puenit pecunia. alias si non pariter pro ea p-
 te pro qua ad liberatum peruenit idem ius eēt.
 sed si poneremus duos reos esse obligatos ex
 causa lucratiua: aut uolentes donare promise-
 runt: tunc alter insolidum teneretur: quia con-
 tra alium non posset habere regressum: ut in. l.
 lege falcidia hoc obseruandum. j. ad. l. falcidia
 et plene dixi in materia de duobus reis. **C**ue-
 rit glo. an in materia de duobus reis sit aliquid
 immutatum. et dic qd sic: quia hodie non tenet
 insolidum sed non exigī possunt insolidum: ut
 in auē. hoc ita. C. de duobus re. et i corpore un-
 de sumitur. et in. l. reos. §. cum in tabulis. j. de
 duo. re. et ibi dixi.

Cuero
 pone. vide
 bar. in. l. ex
 duobus. j.
 de duo. re.
 ubi uideatur
 contrarium
 tenere. et fa-
 ct ad no. in
 l. si vnus. d.
 pac. et in. l. e
 per iustitā.
 §. h. j. de. a. c.
 cep.

Consequenter Etia non noia

tus i testō habet p legatario si testator illi p ficeit voluit z iter est nostra plures reos habere hoc dicit iste. §. C. Not. tex. ibi interesse creditoris. C. Op. de. l. si cui. §. i. z. h. z. s. §. leg. i. vbi creditor nō habet vt legatari. So. ita demū creditor habet vt legatari si testator ei p ficeit voluit. in dubio eniz fauore debitoris psumit p ficeit cui plus pdest vt. l. fideicommissa. §. interdū. s. de. le. iii. C. Op. eē gl. hic dicit qd interest nostra plures debitores habere etiā si soluēdo sint. Cōtra hoc ē tex. in. l. si quis stipulari sit stichū. §. si. j. s. hbo. obli. ubi si re ē soluēdo nō interest nostra hēre aliū. So. si quidē actio iā ē mibi quēstia ptra plures ob idē debitū: tūc mea interest plures reos hēre: ut sic illas actiōes retinere possim: ut hic. Si uero ueliz agere ut aliū re mibi cōstituat: tūc i ultimis uolūtatib' putarē obligatū eē cogēdū. arg. hui' l. in si. quia pōt qd cogi p cise ad factū: ut. s. s. le. iii. l. fideicommissa. §. si. z. l. in exeu. §. scōa spēs. j. de hbo. obli. Sz i ptractib' ubi qd nō pōt cogi p cise ad factū: tūc interest estimat' eaten' quaten' p m' re' soluēdo nō ē: ut. d. l. si qd stipulari sit stichū. §. si. nec pōt hēre estimationē qd p m' re' pōt fit effici nō soluēdo: ut ibi. nisi forte haberet res suas i loco piculoso. unde eēt p sūptio qd de pxi mo fieret nō soluēdo: ut no. gl. magna in. l. ii. s. fo. ma. Idē putarē qd si aliquis pueniret ex delicto p pō: qd tūc ptra eū fieret estimatio qd possz effici si soluēdo: ut. l. cū q. §. papi. j. s. fur. qd nor.

Uid ergo. Ista lex p tinauaf

ad pcedentia iō nō sūmo sz pono casū in terminis. Uides hic i p n. modū agēdi creditoris. In fine modū agēdi debitoris. Cōtra istā pte op. qd debitor debet agere ut heres pster q tuz ipse pstar ret creditor: ut. l. p emancipationē. j. eo. Bicit gl. hoc uerū si heres uult eū defendere. als cōdē neē ad itereē ut i dno. Ex hoc nota formā libel. li qd possū petere pditionat' . f. heredē pPELLI qd me dēdat ptra creditorē. uel si hoc nō faciat cō dēnef mibi ad itereē. simile in. l. i. in p rī. s. s. d actio. emp. z. l. ii. §. itē si in facto. j. de hbo. obliga. Ex. l. sequenti.

An acceptilatio facta fideiussori pro fit reo: ibi. Ware dic.

Quis. Si reliquit liberatio reo dz liberari p acceptilationē ut sic fideiussori p ficiat nisi erat talis qd reū nō hēret regressū si relinq' liberatio fideiussori dz liberari pacto z reo nō pdest nisi eēt talis re' qd a fideiussore repeteret. h. d. C. Op. p. h dicit qd pactū nō trāsit ad fideiussorē si hoc ē actū. als sec'. Cōtra. s. ad uellei. l. si mulier. §. si ab ea. Sol. ut ibi patet i tex. ubi loqtur in exceptiōe quadā coherēte p sone. C. Op. extra gl. qd pactū factū fideiussori p fit reo: ut. j. de accepti. l. z p iusurādū. §. fideiussori. ibi eniz nō pōt ualere ut acceptilatio sz ut pactū: qd non pcedebat obligatio hōbis ptracta: ut. e. ti. l. si acceptilatū. z tū ibi dī qd pdest reo. So. qd hō dī d pacto intellige d nudo. sec' in pacto qd resultat ex acceptilatōe inutili ut ibi. z hōc reassume duo uerba: qd si pactū ē factū reo. aut ē actū qd trāseat ad fideiussorē. aut nō. aut dubitat. si pactū ē factū fideiussori. aut est pactū uere nudū. aut ē pactū qd resultat ex acceptilatōe inutili: ut. s. dicit' ē. C. Bicit' hic qd acceptilatio uni facta alteri pdest. s. de acceptila. l. z p iusurādū. §. si legatorū. So. ibi fuit actū qd acceptilatō ad

aliū nō porrigere. p hoc facit bec. l. s. alioqn. z. l. modestinus. j. de sol. ubi etiam uera solutio aliū nō liberat si hoc ē actū z hōc ubi cū qz in hoc ti. dī aliquē pacto liberādū itellige uel acceptilatiōe hoc acto: ut ad aliū nō porrigat. Ista so. lz sit hō in se tū cōtinet diuinationē. ideo gl. in. l. p raria. aliter soluit z bene: qd ibi loqtur qd reus pncipalis erat obligat' sub cōditiōe qd exstente obligatio retro nō trahit: ut i legatis z cōtractib': quando p ditiō est p tatiua: ut. l. i. §. i. s. ad fil. z. l. potior. z. l. q balneū. qui po. ipig. ha. z isto casu liberato fideiussore p acceptilatiōez nō liberat reus: ut. d. §. si legatorū. z. §. se. sec' si eēt i ptractu p ditiō casualis: ut. l. pe. de fideiuss. Ista debetis itelligere hāc materiam. Quare dic cuz querit an acceptilatio facta fideiussori p fit reo. aut est actū qd nō p fit z nō pdest: aut nihil est actū: z tūc aut reus erat iā obligatus uere aut obligatio pendeat sub p ditiōe. z si sub cōditiōe: aut casuali: aut p tatiua: ut ex predictis p. C. Op. ad si. z uidef qd debet ispici soluz forma ptract' nisi quādo creditor pncipauerit fraudē: ut. l. lz z iul. §. i. s. ad macedo. So. istud uerū respectu ipius creditoris: sz respectu ipoz ptra hētuz uel respectu tertij ispiciat id qd ē i ueritate ut hic. uel aliter z meli' illd ueruz quādo ageret actōe ex eo ptractu quo pncipalis z fideiussor se obligauerit: sec' si agat actione ex testō uel alia. qd no. ppter statuta que loquunt' d fideiussore z pncipali: qd statut ueritati nō hōbis istrumēti. C. Procede ulter' . pone qd debitor cui est relicta liberatio agit ptra heredē: ut euz liberet p acceptilatiōem dicit reus tu in hōitate es fideiussor z fideiussor est re': unde dbeo te liberare pacto: z peto ut mibi edas instrū pseruatiōis indēnitatis tibi factū a reo pncipali. Consueui dicere qd actor debet edere reo ad exceptionē fundāday: ut. l. pe. in si. j. ad. l. falci. lz de hoc fuit opi. C. de eden. l. si. z ibi p doc. z. l. i. §. editiōes. s. de edē.

Idem iulianus. Pater cui est liberatio relicta debet liberari pacto etiā si nihil est i peculio sz si filio liberatio relinqtur acceptilatiōe liberabitur. hoc dicit quod no.

Idem iulianus si pro filio pater. Si liberatio relinqtur ei qui duobus iuribus tenetur ab utroqz liberādus est i dubio nisi aliter sit actū. hoc dicit tex. z glo. C. Mo. qd si patri relinqtur liberatio debet liberari pacto. Contra hō uidef qd acceptilatiōe sicut quādo relinqtur liberatio reo: ut. s. l. pxi. in p n. Sol. itel ligas quādo fili' erat pncipalis debitor z pater de peculio tenebatur: ut fideiussor. secus si pater est ut pncipalis filius ut fideiussor. C. Item dicitur hic maritū nō posse repeterē. Cōtra qd est relicta liberatio habet exceptionē fauorabile z sic repeterē pōt solutū: ut. l. qui ex fratribus. d cōdi. in si. So. qd hic dicitur maritū repeterē nō posse itellige qd liberatio nō est relicta ei. Dicitur hic qd si liberatio est relicta filio dz liberari p acceptilatiōe. Cōtra si pater soluit nō repetit a filio: ut. l. iij. §. sed utrū de mino. ergo liberatio relicta filio nō debet pdesse patri: ut in prin. hu ius. l. So. debes itelligere pncipiū. l. qd est si de iussor. z reus quilibet ex dispōitione hōis: vñ si legatur liberatio uni non uidef uelle qd porrigatur ad aliū nisi quatenus illius interest. Sed hic loqtur quādo fideiussor est ex dispōitione legis quo casu si relinqtur liberatio pncipali uel uelle totam obligationem tollere: ut si cum uno

Quis ad istas. l. uide. tex. z qd ibi no. Ya. s. are. in apostila in. l. sed si pater. §. nō solum ad macedo.

a **Oste/**
p manci-
patio-
nem. §. illud
haberi estia-
tio. Non d3
haberi estia-
tio spei q3
potest alteri
succedere.
Adde Bar.
in. l. si. C. de
pactis. et no.
Bar. in. l. sci-
endum in fi-
pn. §. qui sa-
tis. cog. et id
dicit ang. p
illum tex. in
.l. ex consen-
su. §. filium.
§. de appella-
q uigore hu-
ius spei a fen-
tentia lata cō-
tra patrē filii
us non pōt
proprio no-
mine appella-
re. et facit qd
no. bar. in. l.
is pōt. i. pn.
de acq. here.
b Remitte-
re oē ius. Et
vide bar. in
.l. qd seruus
de condi. ob-
cau. et bar. in
.l. qui cuz tu-
toribus. in
pn. d. trāfac.
et late p. bar.
in. l. qui ro-
me. §. duo
fratres i. iij.
charta d. ob.
ob. et Bar. i.
.l. si uxor. §.
diuus. de a-
dul. quid si
diceret remit-
tit oē ius qd
habet uel ha-
bere debet
uel potest. vi-
detur decisū
per bar. i. d.
.l. quod ser-
uus. et in d.
§. duo fra-
tres.

c **On so-**
n lū. §. li-
beratio
autem. et ad i-
tellectum hu-
ius. §. uide
oīno bar. in
.l. apud iul.
§. si ticius.
de le. i. q. limi-
tat ut ibi.

d **On so-**
n lū. uel
uiu. pe-
tetur. uide
bar. in. l. i. in
pn. si q3 ius
dicen. nō ob-
ten.

cōtraxit. ita unum liberādo uidetur uelle q3 a to-
ta obligatione recedat.

Est emācipationē.

p **Opponit** q3 ad hoc non debet agere:
sed ut euz aduersus creditorē defendat: ut. §. e.
.l. qd ergo. so. ut ibi. et hie i. gl. sup. hōbo p̄statur.

Ex. §. sequenti.

Quid opentur h̄ba i p̄tractu remittit oē ius
q3 h3 uel habere sperat in tali re. Et qd si dicat
remittit omne ius q3 h3 uel habere d3 uel pōt.

Illud. Qd unus pōt ad successionē alte-
rius uenire in estimādo itereffe nō
debet ispicī. hoc dicit. **Mo.** q3 nō debet habere
ri estimatio illi spei q3 q3 potest alteri succede-
re. et lz appelles spes: ut. l. si. in pn. C. de pac. tñ n̄
est legitima. ratio est: q3 nullū ius est fundatū in
me nec filius h3 ius in hereditate patris patre ui-
uente: ut. l. p̄cia reruz ad. l. fal. §. si haberem ali-
quaz sp̄e de iure de p̄nti ex p̄tractu p̄ditionali:
tunc dico q3 ista spes ispicī. et ideo dico q3 si in
p̄tractu apponuntur ista h̄ba remittit omne ius
q3 h3 et habere spat in tali re: tūc v̄ remittere oē
ius q3 habet de p̄nti: uel habere sperat in futu-
ruz ex cā de p̄nti. als nō dicit spes illa que non
est fundata de p̄nti. **Idez** dicim⁹ in statulibero
qui h3 spem in libertate si h3 ius fundatū d̄ p̄nti
qa hereditas est adira. als nō dicit statuliber: ut
.l. ij. §. de sta. lib. in casu tamē reperio q3 habetur
rō illius spei: que nō h3 ius d̄ p̄nti: ut. l. iij. §.
sed utrū. §. de mino. **Quid** aut si diceret remit-
tit oē ius q3 habet uel habere debet uel pōt qd
importent hec uerba cogita bene.

On solum.

Si is qui. Liberatione legata ab
una ex rebus alternati-
ue debitis per acceptilationē liberatio cōsequi-
tur ab altera. b. d. **Opp.** j. ti. i. l. q. hōiem. Sol.
hic in obligatiōe alternatiua ibi in obligatione
generis. **Quero** qd si ponerem⁹ hic casuz in
quo nō deberet liberari p̄ acceptilationē puta p̄
correum: ut. §. l. iij. si liberef pacto an remaneat
obligatio in alia parte alternatiue. **Puto** q3 nō
qa lex p̄sumit uoluisse testatorē liberare a toto et
ideo in casu p̄dicto d3 liberare per acceptilatio-
nem hoc acto: ut ad correū nō porrigat: ut dixi
. §. e. l. si q3 reum in pn.

Liberatio autem. Legatū
nis h3 effectuz nisi a testatore nō debitus sit exa-
ctum. secus si a testatore ficto uel ab herede exi-
gatur. b. d. **Mo.** tex. ibi cuz p̄stet pupillum et c.
no. q3 illud qd est relictuz a substituto uidetur re-
lictuz p̄ditionaliter ab ip̄o pupillo: ut hic et. l. in
ratiōe. §. qd uulgo. ad. l. fal. et. l. q. fundum. §. qui
filium. e. ti. **Scō** no. h̄ glo. sup. uerbo remit-
tat. que sentit q3 ille qui petit ante euentū condi-
tiōis cadit a iure suo: quod an sit uerū dicā. j. l.
proxima. §. tale.

On solum.

Debitori cuius
cūq3 pōt libera-
tio relinqui et dānatus ad tempus non
petere iteriz liberare nō cogit. nec illius tēporis
pena uel usura petetur. hoc dicit. **Dicit** hic q3 i
fra tēpus usure nō possunt peti. p̄tra de. l. item
ga. §. i. §. de pac. **Huius** timore soluūt qdam q3
nō possunt peti usure ueniētes ex mora: sed ue-
nientes ex stipulatōe sic. gl. hoc resp̄ndit: quia
tex. hic dicit uel penas que p̄ stipulationē p̄mit-
tunt: unde nulla usura pōt peti. **Ad. l.** item ga

responde qa ibi dilatio p̄cedebat eo q3 usure sol-
uebatur. hic uero cōcedebatur dilatio ex mero
iudicio testatoris.

Ex. §. sequenti.

An agens ante conditionem cadat a iure suo.
Tale. Legatum liberationis p̄sonale nō
trāsīt ad heredes nisi per heredes
testatoris petēdo contra fiat. hoc dicit. **Mo.**
tex. ibi: a solo et c. et sic fuit appōsita dicitio taxati-
ua. alias si nō apponit p̄sumitur liberatio relicta
in rem: ut. j. l. pn. §. i. et j. e. l. si quis in testō. dixi
anno. j. de h̄b. obli. l. qui sic. **Quero** dicit hic
si nihil a lucio ticio et c. quero qd si h̄s petit a
lucio ticio. **Dicit** glo. q3 cecidit a iure suo. quod
est. ualde notādus. **Ista** glo. non uidet dicere ue-
rū: qa ille qui petit ante p̄ditionē hodie non ca-
dit a iure suo: ut in sti. de excep. §. tēporales. **S3**
sustinendo glo. pōt dicere q3. §. temporales. loq-
tur de die certa uel de p̄ditione. h3 de die incerta
nihil ibi dicit. et sic iste. §. remaneat incorrectus:
ut qui ante diem incertā agit cadit a iure suo uel
si dicas q3 dies incert⁹ habeat pro p̄ditione: ut. l.
dies. de p̄di. et de. die h̄ic. §. hodie esse correctū
et in h̄c opi. uidet inclinare **By.** tene mēti. **Al-**
timo uide glo. q̄ incipit: ut usufructus: ibi in. l. pe-
ti. **Solu.** dicit ut ibi et c. de seruitu. l. oēs. et. l. pa-
ter: et plene dixi. §. de ali. lega. l. mela in fi.

Ex. §. sequenti.

Si quis dicat profiteor te mihi non teneri an
per istā confessionē paref exceptio tibi: ibi. **Ad**
uertatis.

Si liberationis. In tex. ibi
ualitura. i.
nihil operatur. sed est qdam glo. de qua doc. fa-
ciunt magnuz festuz. **Oppo.** q3 tale relictū li-
berationis nihil p̄dest: qa pactum non pōt uale-
re sine p̄sensu duoz: ut. l. i. §. d. pac. **Huius** timo-
re glo. ponit duo uerba multuz notabilia. **Aut** li-
beratio fit inter contrahentes: et tunc requirit
consensus duoz et partis p̄sentia ad hoc ut
habeat locum exceptio pacti. sed ad hoc ut ha-
beat tātum locum exceptio doli sufficit q3 fiat in
absentia partis: ut. l. postq̄. C. de pac. sed si fit in
ultima uolūtate potest fieri in absentia: ut hic. et
.l. cum pater. §. fardo. §. de lega. ij. et. l. cum filius
. §. donationes. e. ti. cum similibus. **Uide** gl. que
incipit: ut si dixisset. et no. eam ibi dum dicit q3 si
absit debitor et c. **Aduertatis** si dico sic. profi-
teor te non teneri. ista uerba habent uim pacti:
ut. l. tale pactuz. in p̄nci. §. de pactis. queritur an
ex tali confessione paretur tibi exceptio. hic uide-
tur q3 sic scilicet exceptio doli: ut hac glo. p̄ qua
facit. l. postq̄. C. de pac. **Item** uidetur tex. i aut.
de teste. §. et licet. et no. C. de confessis. l. i. ubi ad
liberādum ualet confessio facta coram uicinis.
pro hoc facit tex. in. l. labeo. §. de iureiuran. et vi-
detur dictum **Inno.** in. c. ueniens. extra de renū-
cia. **Item** pro hoc uidet equitas. nam doli exce-
ptio nitit equitate: ut. l. qui eq̄rate. d̄ doli excep-
tione d3 dari exceptio doli. h3 n̄ p̄petat exceptio
pacti. simile. l. l. et h̄di. §. si su. et. §. nos at. §. de
pac. hoc etiā tenet **Guil.** de cu. in. l. pompo. §. d̄
neg. gest. **Anteq̄** ueniamus ad alia destruiamus
oīa ista fundamenta. **Et** primo ad. l. postq̄. r̄-
de q3 ibi loq̄tur in renunciatiōe que fit in iudi-
cio ubi est iudex qui representat⁹ personam par-
tis. **Preterea** in multis partibus renunciatio fa-
cta in iudicio ualet que als non ualeret: ut. l. i. et
ibi no. de curatore bonis dā. **Preterea** ibi loq̄-
tur in iure reali. dicit eniz postq̄ liti de predio mo-
te: sed iuri reali pōt renunciari etiā parte absen-

C Si libera-
tionis. aut li-
beratio. et ad
.l. nostrā op.
et uide eum i
.l. certum. §.
si quis absite
de confess.
C Exceptio
pacti. Sal. i.
.l. postq̄ liti
.l. de pac. 13
cōtra bar. b.
ADDE uide
dēdum bal-
con. l. xxxiii.
.ii. lib.
C In iudi-
cio. **Not.** q3
ad confessio-
nem factam
in iudicio n̄
est necessaria
p̄sentia ptis
et ideo hodie
tenet **Ly.** l. i.
.i. C. de con-
fess. h3 oīz h̄
erunt opi. et h̄
adde **Bal.** in
l. generaliter
in. xi. et. xi. q.
de nō nu. pe-
et adde q3 no-
bar. in. l. ad
monendi. de
iureiur. et q3
efficacior fit
confessio iu-
dicio 13 no.
Bar. in no-
exemplo. l. i.
si qua mulier
ad uelle. et h̄
adde **Bal.** in
.l. i. i. pe. col.
C. de confes-
ADDE an
confessio fa-
cta absente
parte in iudi-
cio nullo ua-
leat **Bal.** cō-
fessio. c. lviij.
lib. iij.
C Qui rep̄-
sentat. h̄ ad-
uertet: et uide
que dixi. l. i.
postq̄ liti. in
fi. C. de pac.

Siber
uolūtate
liberatio
Et c.

Parte p...
lente na. re.
cu opi. bar.
h trant imo.
in .l. natura
liter. s. nihil
coe. d. acqui.
poss. in .v. co
lu. r. vide oi.
no ange. in .l.
idem in duo
bus. s. fi. s. d.
pac.

te: quia pot quis habere fundum suuz p dereli-
cto: ut .j. pro derelic. per totu. z sic .l. predicta
no obstat. z glo. ista no bene dicit cu debet intel
ligi fm. l. qua allegat. No ob. aut. de testibus. s.
z lz. z qd no. in .l. de confes. quia qd dicit ualet
cora uicinis. intellige parte p. s. n. am. illi tex.
solu uolunt coudere q no fit necessaria presen
tia iudicis: sed partis presen. no excludunt qd
patet in .s. z lz. dum dicit q testes debent ee ro
gati: z sic partes erat presentes que testes roga
gabāt. Non ob. l. labeo: quia ueruz est q iurant
absentes per nunciuz uel epistolaz: ut ibi patet.
Non ob. dictum Inno. quia ibi loqtur in renu
ciatione iuris realis. Item illud qd dicitur aliud
in exceptioe doli: quia nitif equitate nil ad ppo
fitu: quia omnis exceptio nitif eqtate: ut .l. i. in
pn. de uaca. mu. z l. q. eqtate. de doli excep. No
ob. dictum Guil. ga male dicit: z per malas. ll. se
fundat. z sic ista opi. in iure psonali nullum su
damentuz bz. In p. rariuz q no copetat doli ex
ceptio est glo. in .l. ide si duobus. s. de pac. Itz
hoc tenet glo. in .l. pmpo. de neg. ge. in glo. ma
gna. z in his duobus locis firmat hoc. pro quo
uidetur tex. in .l. si tibi. s. si pactus. s. de pactis.
Preterea qdam sunt psonae spaliter enumerate
ex quaru pacto nobis querif doli exceptio: ut .l.
rescriptu. s. fi. s. de pac. usqz ad h. z l. heredi. er
go apparet q i quolibet extraneo hoc no esset.
pro hoc etiā est tex. in .l. z heredi. s. nos aut. n. fi.
ceteruz. s. de pac. lz. gl. ibi dicit q loqtur in fi
lio. z glo. dicit expse in ea. l. s. idem iul. in gl. an
idem in extraneo: qd etiā probo p rōnem incon
uinuibile. si ista opi. esset uera sequeret q si testa
tor in testamēto confiteret sibi ee solutum nuqz
ista confessio haberet vim fideicommissi qd conse
quens est falsuz: ut .l. i. c. d. fal. ca. adiec. le. z l. p.
bo cosequentiā. Ista confessio fm hac glo. parit
exceptioem doli. sed liberatio relicta ei qui est tu
tus exceptioe nihil ualet: ut .j. e. l. si creditor. Lū
ergo lex dicat q tal p. fessio a testatore facta idu
cat fideicommissu: ergo si orif exceptio doli. p. du
rarem tū vnuz q si adhibito aliquo dicerē facio
pactum de no patēdo tibi recipiēti p illo uel cō
fiteor mihi solutu esse tibi recipiēti pro illo. tunc
daretur exceptio doli: ut .l. rescriptuz. s. fi. s. de
pac. que uult q eo casu quo pacto adhibito ad
obligatioem qs tenet cedere eo casu pacto ad
hibito ad liberationē copetat exceptio doli: uel
utlis pacti sine cessioe: ut dicta .l. rescriptu. s. fi.
sed si aliqs reciperet pmissionem pro me tenet
cedere: ut .l. pe. de neg. ge. z l. huiusmōi. in pnc.
s. de le. i. ergo z l. Aut ergo intelligamus hanc
glo. in renuciatioe iuris realis. aut quādo fit pa
ctum: ut loco ultimo dixi. als ista glo. male dice
ret.

Si heres. Quāuis hēs dānē nō pe
tere a gestore. tū pp ea q
dolose gesta erāt agere pōt. C. No. q si testator
iubet heredi ne agat intelligitur pter q de dolo.
dicā in .l. aurelio. s. i. j. e.

Et ei Dicitur hic q possum relinquere li
berationē ei cui comodau. C. s. z
quero an possit cōueniri ut rem restituat iste cō
modatarius. Et Guil. de cu. format hāc. q. in .l.
si unus. s. illud. s. de pac. z dicit aut dicit libero
te ab actione depositi uel comodati. z tūc potest
conueniri pro re restituenda actioe in rem: quia
solum ab illa actioe fuit liberatus. aut dicit pmit
to te nō conuenire depositi uel ex cā depositi: z
tūc ga magis generaliter loqtur nō potrit con
ueniri actione in rem: ideo ga habet ex cā depor

fiti. Simile in iuramento: ga si est in rem porri
gitur ad oēs actioes. secus si iuref super una ac
tione: ut .l. si duobus. s. i. z. s. si quis iurauerit
. s. de iureiur. z l. i. s. qd aut. s. de allegato. Bre
uiter teneo cōtrariū: ga quādo relinqtur libera
tio illis psonis que hac .l. ponuntur uidetur reli
cta liberatio doli z culpe z oīs prestationis ad
quā tenebatur uigore illius contractus. non au
tem uidetur remissa actio in rem: ga illa actione
conuenit ut qlibet extraneus nō ut depositari
ut .l. nēfennius. s. fundū. de re iudi. z l. reo. in fi.
. s. ad exbi. pro hoc est tex. in .l. si in lege. s. fin. s.
loca. z l. si ei cui. j. e. z gl. in .l. aurelius. s. meua
. j. e. non aut uidetur relicta ipsa res nisi expresse
fit dictū hoc intelligo uerū quādo deposituz est
factuz in certa specie. sed si esset factū in pecunia
numerata tūc esset idēz qd in liberatione relicta
cuiuslibet debitori quod uidistis. s. in plurib. ll. z
dicā. j. e. l. aurelio. s. gaius.

Quis. Intellige hāc. l. quan
do relinqtur liberatio
a gestione iā facta: ut quādo aliqs reli
quit liberationē olim tutori suo. sed quādo reli
quit liberationē pro gestione futura: nūquid. vi
detur remissus dolus uel redditio reliquorū di
cam in .l. aurelio. s. i. j. e.

Debitor. Ad hoc quod i
terest mea poti
non soluere q solutus repetere dicitur
legatum ualere. hoc dicit. Ista .l. intelligo quan
do fideiussor non poterat petere: ut liberef: ga
non erat de casibus positus in .l. lucius. s. māda.
z .l. m. l. sup. ea. als si iure suo posset petere le
gatum non ualere: ga sua non interest.

Ucius. Liberatio ab onef red
dendarū rōnum ad re
liqua non porrigitur nisi expmas. hoc
dicit. In tex. ibi: subscriptionē. per quod uidet
prioris tēporis liberationē reliqisse. de hac mate
ria dicā. j. e. l. aurelio.

Creditor. Non ualet le
gatus liberati
onis ei relictuz qui se potest exceptione
tueri. hoc dicit. C. oppo. q legatum liberatio
nis pariat etiā actionē: ut quis liberef per acce
ptionē: ut .l. iiii. s. i. s. e. ergo uidetur istud le
gatus ualere: ga continet emolumētū. Sol. lega
tum liberationis fit pncipaliter ad exceptionem
unde si istud non ualet: quia iam habebat cām
non ualebit in alijs remedijs de quib. ibi dixi.

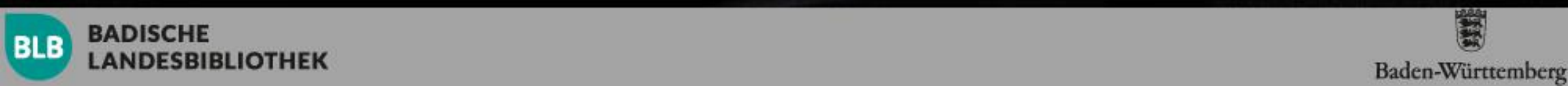
Quis. In dubio relictum li
berationis intelligitur
in rem: vt sic personam heredis cōpre
hendat. h. d. ista .l.

Ei. Si legatur liberatio condu
ctori omne id uidetur remis
sum ad quod p. s. tādum actione perso
nali tenetur. hoc dicit. No. q si testator reliquit
liberationem simpliciter uidetur remississe debi
ta. Item uidetur remissa tota locatio. z sic id ad
quod tenetur ratione doli uel culpe uel reliquo
rum. quod qualiter itelligatur dicam. j. e. l. aure
lio. s. i. Item no. q non uidetur relicta ipsa res.
sed ut heres teneatur pati uti frui: z det gratui
tam habitacionē: ut hic. z j. e. l. cassius. dic ut di
xi in .l. non solum in fi. s. e.

Am ita. No. casum hui. l. le
gatum liberatiois ex
tinguitur solutione. hoc dicit. C. op.
dicitur hic q legatum liberationis contineat re
liqua. contra. s. e. l. non soluz. s. pe. z j. l. pxi. s.

Daretur
exceptio do
li. Idē tenet
Saly. in .l. si
ceteris. C. d
pac. z in hoc
casu dicit ba
bere. locum
glo. hic. Et
ad istam ma
teriam uide
Ange. in .d.
. l. idem i du
obus. s. fi.
Et ei. aut
dicit. Si reli
quitur libera
tio cōmo.
datario an
possit conue
niri actione
in rem. uide
que dixi post
bar. in .l. i. s.
si cer. p. eta.
z bar. in .l. cū
necessitatem
. C. d. fidei cō
mis. Et quid
importet si
lego liberati
onem ei quē
poteram cō
uenire rei vē
di. uide bal. l.
. l. si creditor
. C. de fidei
cō. z adde
no. i. l. si sub
pretextu. C.
de transac. z
ray. z bal. z
saly. ibi uidē
tur ualle q l
obligatione
generalis reli
cta liberatio
ne uel facta
transfacione
intelligat re
missa facul
tas uendicā
di si ad illam
rem restituē
dam teneba
tur actione
generalis: pu
ta tutele. uid
quod ibi di
xi post bal.

Quis
uid qd
per istū
tex. dicit bal.
in .l. h. s. pe.
de condi. in
debi. s.

.i. So. ibi incontinenti uidebitis.

Urelio Legatū liberationis ē psonale z ad heredes nō transit. h. d. hanc. l. dclara vt dixi. s. co. l. nō solum. §. liberatio.

Ex. §. sequenti.

Quid ipporter liberatio legata debitori qui tenetur ad pecuniā uel ad rem in genere forsā uel in specie ita q nō est habenda ratio doli uel culpe: ibi. Redeo. Et quid quādo relinquitur liberatio ei qui tenet ex contractu in quo uenit dolus z culpa: ibi. Secūdo. Et quid quādo relinquitur liberatio ex cōtractu in quo uenit dolus tantū z primo quādo talis liberatio fit inter uiuos: ibi. Tertio. Et quid operetur talis liberatio i ultima uoluntate: ibi. Sed tūc quero. Et quid quando relinquitur liberatio in ultima uolūtate uel iter uiuos ei qui tenet actione uniuersali uel generali. z pmo inter uiuos: ibi. Quarto. Et quid i vltia uoluntate: ibi. Quero. Quid etiā operetur cū legatur liberatio ei cui tenet pluribus actionibus particularibus: ibi. Quinto. Et an clausula generalis referat ad specificata: ibi. Ideo. Et qd cū relinquitur liberatio ei qui tenet una actione particulari principaliter in qua ueniunt qdā accessorie uide in fi.

Gaius. Iste. §. hz materiā pfundis simā a nostris glosatoribus z a doc. male examinātā. si testator liberat curatores nō uidet relicta liberatio doli uel reliquorū hoc dicit. **C** No. q. adultus lz habeat curatores potest facere testamentū de quo per glo. in. l. i. §. fuit questū j. ad treb. z no. q. legatū liberationis nō porrigit ad dolum uel ad reliq. **C** Mo do ueniamus ad glo. z ut eam intelligatis debetis scire q in hac glo. ponunt due glo. antique. sicut Accur. eas reperit. z ideo si repetit bis idē uel loquitur pluries in eodē casu nō miremini. Secunda pars glo. incipit ibi. itē no. q. liberatio.

C Opp. q. uideatur omnia remissa: ut. j. e. l. au relius. §. ticius. So. ibi speciale in patre. Itēz cōtra. s. de pac. l. si unus. §. illud. z in sti. de le. §. si quis debitori. ubi nullo modo pōt cōueniri etiā de dolo. Quare glo. distinguit tres casus. Quādoqz qd est debitor pecunie tātūz. quādoqz qd est debitor doli z culpe. quādoqz qd est debitor doli tātūz. Primo casu loquitur. §. si quis debitori. Secūdo loquitur hic. Tertio loquitur. §. illud. Hīde glo. que incipit imo uidetur remissum: ibi. sed hic refert zc. Item uide glo. ibi. itēz no. z refert se ad predictos casus. s. ad p̄mūz z ad secunduz. **C** Pro declarāda igitur hac materiā habemus uidere quid ipporter legatū liberationis. primo quādo relinquitur debitori qui tenet ad pecuniam uel ad rem in genere forsā uel i specie: ita q nō est habenda ratio doli uel culpe: z ppter hoc teneatur ad aliquā q̄ritatem. Secūdo quādo relinquitur ei qui tenetur ex aliquo cōtractu in quo uenit dolus z culpa z intelligas de actione sp̄ali. Tertio quādo relinquitur ei qui tenet ex contractu in quo uenit dolus tātūz ex actōe specialī. Quarto quādo relinquitur ei qui tenet actione uniuersali seu generali. Quinto quando relinquitur ei qui tenetur pluribus actionibus particularibus. Sexto quādo relinquitur ei q tenetur una actione particulari p̄ncipaliter i qua ueniūt que dam accessorie. **R**edeo igitur ad primum. z quero quando liberatio relinquitur ei qui tenetur ad pecuniā uel ad rem in qua nō habetur ratio doli z culpe: ut per hoc ad plus teneatur qd importet ista liberatio. Respōdeo importat actio-

nem: ut liberes: z exceptōem z alia que dixi in. l. .iij. §. nūc de effectu. s. e. z hoc si debitū erat uere. secus si debitū nō erat in effectu. s. e. l. si creditor. z. j. e. l. petitor z de hac loquitur isti. d. leg. §. si quis debitori. qd aut importet liberatio facta inter uiuos. dixi in. d. §. nūc de effectu. **S**e cundo quero quādo relinquitur liberatio ei q tenetur ex actu i quo uenit dolus z culpa leuis z leuissima uel leuis tātūz z i actōe sp̄ali. in hoc casu uident relicta oia ad que ipse tenet rōe doli uel culpe: uel reliquorū. ad rez tū testatoris restituendam tenet: ut. s. e. l. ei cui fundum. cū. l. se. dixi. s. e. l. non solum. §. si. Hoc intelligo uerūz nisi dolus esset commissus contemplatinoe illius liberationis: quia forte dixit uolo aliquid subtrahere: qd habeo libertatē. ar. l. tres fr̄es. s. d. pac. Idē dicerē eadē ratiōe in liberatione facta iter uiuos simpliciter. **T**ertio quero quādo liberatio relinquitur ei q tenetur ex cōtractu ubi uenit dolus tātūz: ut in deposito. Et primo uideam qd importet talis liberatio facta inter uiuos. **T**er. i. l. si unus. §. illud. de pac. dicit q dolus uidetur esse remissus. Glo. assignat ratiōem: qd non potest uideri aliud esse remissū. Et si diceres immo potest uideri remissa lata culpa que uenit in depositi actōe: ut. l. i. s. depo. z. l. quod nerua. **R**espondeo lata culpa dolo comparat z uenit in cōsequentiā: ut qd dicitur de uno intelligat dicitur de alio cum habeatur loco eiusdem. **S**ed tūc q ro quid importat talis liberatio in ultimis uolūtātibus. Glo. i. d. §. illud dicit q nō uidet remissus dolus z fundat se per hunc tex. ratiōez diuersitatis iter cōtractus z vltias uolūtates assignat sicut tex. in simili in. l. i. C. de pe. eius qui limer. quā op̄i. firmat glo. in l. sub pretertu C. de trasac. dū remittit ad illū. §. **P**uto cōtrarium q uideat remissus dolus in vltima uoluntate. pro hoc tex. in sti. s. e. ti. l. ei cui z dixi. s. prima. q. p hoc qd nō potest operari legatū i alio sicut dixi in cōtractibus. ergo zc. ut. l. si quādo. s. d. lega. i. z istud puto uerū. **Q**uarto quero quādo relinquitur liberatio in vltima uoluntate uel inter uiuos ei qui tenet actione uniuersali uel generali z hec ē nostra materia. z uideamus primo inter uiuos. **P**one q aliquis liberat tutorē uel nego. gesto. generaliter quid importat hec liberatio. an uideatur remissus dolus. **G**l. i. l. actione. C. de trasac. in glo. si. in fi. tenet q sic. ar. d. §. illud. **H**anc. l. rīdeo q aliud in liberatione inter uiuos. aliud in vltima uolūtate. hoc tenet **P**e. C. de trasac. l. sub pretertu. in fi. hoc etiam tenet **G**uil. in. l. pōponius. s. d. neg. gest. **C**ōtra op̄i. istorūz uidetur tex. in. l. lucius. s. eo. **I**n eo quod ibi dicitur q testor uiuēs subscripsit ratiōes z tū vigore illius subscriptōis nō habet liberationez a reliquis nisi sp̄aler sit exp̄ssum. **D**icerē sic. in contractibz liberatione facta inter uiuos siquidem dolus fuit adhibitus ex quo illi qui cōmisit aliquid adest: ut quia subtraxit uel reliqua retinet: tunc non uenit in generali remissione: ut. s. e. l. lucius. z. l. tres fr̄es. s. de pac. **S**i uero sit dolus adhibitus ex quo nihil adest ei qui dolum commisit: tunc uidetur dolus remissus. ita intelligo glo. in. l. actione. C. de trasac. z que dicta sunt. s. per dictos docto. **P**redicta uera nisi expressa sit facta mentio doli z reliquorū. tunc in dolo preterito z reliquis preteritis sufficeret: ut. s. e. l. lucius. z. d. l. actione. ista materia est qn̄ fit liberatio gratuita. **I**n trasactione uero habemus aliā materiā: ut patet in. l. age. C. de trasac. z. l. si de certa. e. ti. z. s. de iudi. l. de rebus. z

Urelio fin. dicit ange. in confi. clxxix. ubi d̄ h̄ plene circa p̄n. **C** De quo per glo. Et idē dicit no. bal. in. c. i. in p̄n. per illum tex. p quos fit iue sti. ubi oino uide z istum tex. alle. no. bal. in. l. i. in. iij. col. i. lectu. in. in. re. de sacro fan. eccle. in. q. de prodi go. z in. l. si curato. h̄is d̄ in ite. rest. mi. **C** Dubium est an si minor. xxv. annis dat in testamento licentiam executoribz ut uendant predium an tunc regatur decretū iudicis de quo uid no. Bal. in. l. p̄ dium. C. qn̄ decre. opus non est. ubi alle. istū tex. Et ad bar. hic vid̄ bal. in. l. si frater. C. q. testa. fa. poss. z ibi ēt quid si fu it dolo iduc tus ad testan dum. z qd i donatiōe cā mortis. uid̄ bal. in. d. l. si curatore habens. **A**D **D**E p̄dictis ut per **R**o. confi. clxxxviii.

C P̄ dōe q aliquis. acb bal. in. l. sub pretertu. la. ii. C. de trasac. ad h. z i. l. actōe. e. ti. z Bal. e. imo. in. l. si seruus uertus. de le. i. z bal. in. l. cū necessitatis. C. de fidei. cō. per bal. z ange. in. l. si unus. §. il lud. s. d̄ fac. uide etiam **R**ai. Bal. e. **F**ul. in. d. l. sub pretertu in. iii. col. circa p̄n. **C** An uideatur. quid si remittit tutori oē id in quo ratiōe doli cōt. con. dēnat. dic q nō ualet **F**im **S**aly. in. l. actio. C. d̄ trasac. z uid̄ qd ibi not. bal. in. l. h. e. plenius salim. l. cū recefitatez. de fi deico. z ibi uide bal. in materia. **A**D **D**E ad quid se extē dat liberatō generalis pe trus d̄ anc. confi. clxxv.

.C. de iudi. l. 13. tamē in contractibus iter uiuos est quedā glo. in l. pompo. de nego. gest. que in dolo uidetur sic distinguere. Aut remittens sciebat doli: ut uidetur remittere: alis non. Sed illa glo. debz intelligi in eo qui gratificat et approbat negocia gesta: quia etiā ad probationez tendit non pncipaliter ad liberationē: et ideo in illo actu illa distinctio potest procedere. sed quādo quis simplr liberat procedunt ea que dixi. s.

¶ Quero quādo fit liberatio in ultima voluntate quid importat hoc legatum. Et certe si fit patri sine dubio istud legatum importat liberationem a toto: ut. j. e. l. aurelius. §. ticius. Si uero sit extraneo. tunc aduerte diligenter et credo qd nūc intelliges. quādoqz testator ipse disponit et ipse liberat et liberationem relinquit nō autē grauat heredē suum qd liberet: tūc non uidetur remissus dolus neqz reliqua. hic est casus in. §. no stro cum omnibus similibus. Idē si grauat heredē suū non agere nō autē grauat ut liberet: ut. l. nō soluz. §. pe. s. e. S; si testator grauat heredē: ut liberet uel ut quid simile faciat: tunc uidetur remissus dolus et obligatio reliquorum et omnia sicut in cōtractib: ut. s. dixi. Dic est tex. in. l. si quis ratione in fi. s. e. z. l. proxima. Ratio horuz uidetur esse: quia unus legatū dicitur plenius altero: ut dicitur in glo. s. l. prox. Et dicit rōnem clarius in testamēto quādo testator relinquit nō uidetur remissa reliqua: quia mortis cogitatio turbatus nō est uerisimile qd de h cogitet. Sed quādo testator grauat heredē: ut liberet uidetur grauari: ut liberet inter uiuos. sed liberatio inter uiuos illud importat: unō uirtus illorum hoc habet. Et si diceres heres teneatur ad liberādum etiā quando testator reliquit liberationē simpliciter: ut. l. iij. §. nunc de effectu. s. e. e. uerū: quia lex hoc uult: nō qd testator dixerit: et sic nō apparet de uoluntate eius. ita intelligo hanc materā. Cōtra fact. l. aurelius. §. si lias. j. e. fed ibi dicā. Sed quid si relinquit liberatio alicui pro administratione futura. an habeant locū predicta. Dico qd pro administratione futura nunq̄ potest uideri remissus dolus etiā si testator uel cōtrahentes expresserint qd non teneatur de dolo: ut. l. si vnus. §. illud. s. de pac. z. l. quidā decedens. de admi. tu. z. ibi glo. z. ideo. l. si quis rōnes. s. e. debet intelligi quādo relinquitur liberatio pro administratione iaz facta. z. ita intelligit By. illā. l. in. l. quidā decedens. qd est ualde notandū. ¶ Quinto quer o principaliter quādo relinquit liberatio simpliciter ei qd teneatur plurib: actionib: particularib: Glo. in. l. emptor. §. lucius. s. de pac. uidetur intelligere qd generalis liberatio ad oia porrigat nisi appareat testatorē sensisse de certo. Quil. ibi dicit qd de certo tm̄ uidet intellexisse si d aliquo spāliter mētio fuit habita: ut sic clausula generalis restringatur ad illud expressum pro quo dicitur. §. lucius. z. j. e. l. aurelius. §. sticho. quod si esset ueruz esset ualde notandū: qd quotidie sic dicimus facio tibi instrū quitatiōis de centuz: z. postea dico z. generaliter z. c. ut illa clausula generaliter referatur tm̄ ad specificata. hoc uidet cōtra casum. l. pluribus. de accep. ¶ Ideo pro declaratione huius passus debes aduerte qd quādoqz clausula general potest referri ad specificata salua rōne recti sermonis: z. tunc ad illa tm̄ restringit: ut. l. si ex pluribus. de solu. z. l. si de certa. C. si cōtra ius. z. in. l. ij. in fi. C. de peti. here. Si uero nō potest referri ad specificata salua ratiōe recti sermonis: tunc refertur ad oēs causas quas remit-

rens sciebat: ut. l. pluribus. s. de acceptil. z. cum hac distinctione debet intelligi. l. emptor. §. lucius z. glo. ibi posita. s. de pac. Ad causas autē quas ignorabat nō potest referri: qd nō potest uideri de his cogitatum: ut. l. cū aquiliana. s. de trāfac. Item qd remittere est donare. ut. l. cōtra iuris. in fi. s. de pac. sed ignorās nō donat: ut. l. de trāfac. l. nec ignorās. ergo z. c. Predicta uera nisi apparet remittentē uoluisse remittere etiā qui ignorabat: ut. l. cum aquiliana. de trāfac. ut quia dixit uolo qd ois causa que eē possit sit remissa ut ibi dicit. quādo autē esset facta liberatio generalis nō facta expressione alicuius cause. tunc sine dubio referret ad oia de quib: est cogitatum: ut. l. plurib: de acceptila. Predicta uera in liberatione que fit ex mera uolūtate. Sed quid si dicit in instrū predicta ideo fecit qd fuit cōfessus sibi plene satisfactū de omnib: aduerte qd ista uerba cōfiteor mihi plenarie satisfactū si apponant in ultimis uolūtatibus nil operatur nisi probe: ut. l. i. C. de sal. causa adie. lega. z. l. aurelius. §. fi. j. e. Item puto qd si apponat in instrūto in quo cōtinet liberatio p. acceptilationē. Ratio ē: qd cū de natura acceptilationis sit ut cū quis cōfiteatur sibi solutū illud quod sibi solutū non ē. illa uerba uidentur apposita magis ad solēnzandū acceptilationē qd qd hoc sit uerū: ut. l. iij. §. nūc de effectu. s. e. z. l. mortis causa capimus. §. fi. s. de donati. causa mortis. Sed si nō continetur in instrūto acceptilatio: s; simplex quitatio uidetur magis dubiū. nā ille qui dicit sibi de oibus satisfactū oia scire uidet. unde dubitatie dico qd refertur ad oia nisi probe se ignorasse. quod probare est difficile: qd presumptio est cōtra eū. ¶ Sexto quero quādo est vna causa particularis in qua tamē sunt alique cause accessorie qd iuris. tunc respōdeo ab oibus uidetur liberatus lz de accessorijs nihil sit dictū: ut. l. si tibi. C. d. iu. Possē etia querere qd si vna causa est tm̄ z. facio tibi liberationē generalē z. assero mihi solutam patrē: ut si debes mihi centū z. facio refutationē pro quinquaginta mihi solutis. de hoc est casus. C. de trāfac. l. si quidē. z. iō hodie habetur forme liberationis ita gnrates qd oia pprehēdūt.

¶ Id quod. Legatus liberationis uel nominis extinguif solutioe uel alia liberatione uiuo testatore cōtingente. secus si eo mortuo facto hēdis cōtingat. h. d. l. hēs declarataz. s. e. l. non solum. §. fi.

¶ Hod mihi. Istam. l. declarata ut plene dixi in. l. iij. §. nunc de effectu. s. eo.

¶ Procuratorem. Et def cōtra hāc. l. lex si ita. s. e. z. id quod dixi. s. e. l. aurelio. §. gaius. Item est cōtra. l. si quis rōnes. in fi. s. e. So. hic primo ueruit rōnes extinguere. postea dixit ea que nomio. z. sic grauamē de liberādū. pcuratores fuit limitatū eo nomie: hoc est eatenus quatenus uires pcedētis legati excedūt. secus si simplr iussisset heredem liberari: ut. ll. contrarijs.

¶ Ex. l. sequenti.

¶ An heres Si legatur liberatio debitori heredis restringitur ad debitum tempore apertarum tabularum. hoc dicit. C. oppo. s. e. l. si id quod. So. hic quando legatur liberatio debitori heredis. ibi quando te

d C Est donare. Ad h facit qd no. bar. in. d. l. sub p̄textu. la. ii. in prin. C. de tran. fac. z. ibi scri. p̄i post fulgo.

C Referret ad omnia. z. an generalis renunciatio trahatur ad feuda. uide bal. in aut. in successione. s. fuit z. legi. C. Cū dē ap. posita. sed circa hoc cogita p̄pterea qd dicit bar. in. l. si ex pluribus. j. de solu. z. in. l. si acceptilatus per illū tex. j. de accep. z. ad materā uide Jac. de are. in consi. suo incipiē. habebam de bitorem i. x. ex cā mutui z. i. xx. ex alia cā quem refert bar. i. l. si d certa. C. d. tran. fac.

C Sexto qd ro. facit. l. ii. in pn. s. si qd cautio. idem in alijs con nexis s; gl. in. c. accusatus in. v. iu dicati. de hercti. in. vi. quam alle. pau. de ca. i. dicta. l. si de certa. z. ibi uide bal. illā glo. etiā alle. ange. in. l. q. rome. §. duo fratres. de verb. obli.

¶ Inter uiuos. Idē t; Ang. in. p̄i. cir. v. uide plenius z. in consi. c. xix.

¶ Ad illud expressū. In contrarium l. l. doli clausula. de v. b. obl. cum ibi no.

¶ Debes aduerte. No. quādo clausula generalis referatur ad preterita. z. ad omnia. ad b. bar. in. l. si d certa. C. de trāfac. z. i. l. emptor. §. lucius. hic al/ le. z. qd ipse no. in. l. d. pu. p̄i. §. si plurib: de ope. no. nū. z. bal. no. in. l. sub. pretertu. la. ii. de trāfac. per bar. i. l. pactū. i. xiiij. §. cū se. C. de colla. i. vl. ti. col.

13 be
c res. so.
glo. de
hac materia
per eum lati
us in. d. s.
duo fratres.
b Equi.
l ultimo
no. uo
lo q satisfiat
oib credito
rib q dnt a
me recipe u
truz itelliga
tur de credi
toribus ci
uilitur uel na
turaliter tm
uide bal. te
nentē cōtra
riū in. l. r fi i
utiliter. C. d
fideiō. r uib
Bal. in. l. id
qd pauperi
bus de epi. r
ele. r qd no. i
l. i. s. hec v.
ba. in. fi. r qd
ibi Bar. ne
uis fiat ei r
facit ad nor.
per bar. in. l.
fi cer. peta. r
qd ibi dixi. r
qd no. Bar.
i extrauagā.
ad rep. in. v.
c. e. nūc. r ui
debal. r imo.
post bar. i. l.
quib dieb
s. dñs. de
cōdi. r dñmō.
Itē utrū tali
casu debeāt
solui debita
a quibus te
stator fuerat
iniuste abso
lutus. uide
bal. in. d. l. id
qd in. vi. col.
r qd. in. c. qz
pleriqz d. in
mu. eccle. r
hadde imo.
in. c. fi. d. pre
scrip. in. vi.
car. ubi alle
gat bal. in. di
spuatiōe sci
piente statu
to cauetur q
fenerator rē.
r uide quod
no. bal. in. l. fi
creditori. de
le. n. r uide
bal. r imo. in
.l. fi fideiuf.
for. in. pn. de
le. i. effect. ē
magnus ut
ibi habetur.
ADDE pau
lū de ca. con
filio. c. xlv.
c Urel
a us. s.
meuia.
quod no. gl.
Et uide qd
dixi post bar
to. in. l. i. s. fi
cer. pe. i ult.
col. r bar. in
.l. pactum. i

statoris. ratio est qa quādo legatur debitori re
statoris nō potest solui heredi nisi dicat se here
dem. sed quādo legatur debitori heredis pōt si
bi solui: ut heredi. r ideo distinguatis ut hic ui
detis. **Quero** quid si soluit ante apertas tabu
las: r sic ante hereditatez aditā r heres hoc scie
bat. **Glo.** dicit q tunc repeteret: quia tunc dolo
proximū est: sed ideo hic dicit ppter apertas ta
bular: quia tunc presumitur scire que in testamē
to cōtinētur. qd no. bene. Item uidetur q hec
lex non procedat nec habeatur distinctio scien
tie uel ignorantie: ut insti. d. le. s. si uero: r. s. de
le. i. l. cetera. s. fi. Sol. glo. q illud uerum post
aditā hereditate h uero an aditā hēditate: r sic
no. q p aditā hēditate heres presumit scire q i
testamento cōtinētur. q cor. glo. l. quidā. s. si qd
filium. in glo. mag. qd dicitur lūmra: quia hoc ue
rum in heredibus uoluntarijs qui non possunt
esse heredes nisi uires testi cognoscant: ut. l. i. s.
sed r si de sua. de acqui. here. secus in heredib
necessarijs qui ignorare presumuntur: ut. l. eius
qui in prouinciā in fi. si cer. pe. facit de acqui. re.
do. l. quesitum. r. l. si seruus in testamēto. j. de sti
pu. ser. Item secus in his que sunt relicta in co
dicillis: quia illa potest heres probabiliter igno
rare. probatur in. l. iij. r. l. non est ferendum. s. d
trāfac. plene dixi in. d. l. cetera.

Ex. l. sequenti.
Que sit discretia q quādo lego tibi centum
que debes: non ualet legatum si non debes. r si
lego centum que tibi debeo ualet legatum: ibi.
Quero. Et an ualeat legatum si dico lego ti
cio centum que mihi debes tu cuz in ueritate ni
hil debeas: ibi. **Quero** lego. Et an cum testator
mādat q satisfiat omnibus qui aliquid ab ipso
recipere debent dō intelligi de his quib est obli
gatus ciuilitur r naturaliter uide in fi.

Legam. Defectus debiti dñmō
strati impedit substan
tiā legati relicti a creditore debitori. s
fi ipedit substātiā legati relicti a dbitore credito
ri si certa quātitas expmas. hoc dicit. primo po
nuntur due. q. secūdo ponitur respōsio ad pri
mā. tertio ad secundā. secūda ibi: tenendi. ter
tia ibi: cōtra autem. Dicitur hic siue heres uere
tur exigere: siue iubeatur liberare nihil interest.
Contra. s. e. l. si qd rōnes. coniuncto pn. cum fi.
Solu. hic loquitur quādo relinqtur certa quāti
tas pecunie. secus quādo relinqtur liberatio ge
neralis: quia tunc est differentia: ut dicā in. l. au
relius. s. gāius. j. e. **Quero** differentia inter p
mum casum r secūdum. **Respōdeo** in pmo cāu
quādo relinquntur tibi centum que debes: si nō
debes deficit substātia relicti quoniā liberatio ē
relicta que nō potest prestari debito nō subsiste
te. ergo rē. sed secūdo casu quādo dico relin
quo tibi centū que tibi debeo relinquis certa q
titas. r ideo lz nihil debet debetur legatum. nec
falsa demōstratio ipum uitiat. hec discretia po
nuntur in. l. si sic. s. i. s. d. le. i. **Quero** lego ticio
centum que mihi debes: r nihil debes. an uale
at legatum. **Respōdeo** non: quia deficit substā
tia relicti. nam uideor legare nomē non ipsaz q
titatem. sed istud nomē seu actio non repitur.
ergo rē. ut probatur in. l. si sic. s. i. s. de le. i. **Al
timo** no. pone q i testamēto dicitur uolo q sa
tisfiat omnibus qui aliquid a me recipere debēt
modo unus uenit cum instrumēto debiti: tamē
illud instrumentum poterat elidi per exceptio
nē: qa forte trāscursum erat decēnium s3 formā
statuti huius ciuitatis. an iste admitteretur ad pe

titioem. Et dico q nō per hunc tex. ibi. nullā uti
litatam rē. **Prererea** quādo testator dicit satis
fiat omnibus creditoribus qui aliquid a me reci
pere debent: debet intelligi ciuilitur r naturaliter
sine exceptionis obstaculo: ut. l. si is cui. s. fi. j. d
solu. **In contrarium** facit. l. quibus dieb. s. do
minus. j. de condi. r de. ubi intelligitur de natu
rali tm debito. sed responde q sic. ibi de necessi
tate dō intelligi ex qualitate persone legatarij.

Utor. A legatario potest reliq
liberatio heredibus qui
agnito legato repellitur exceptioe nisi
bñficio etatis inuetur. h. d.

Ideamus. Aliquādo di
citur qd lega
tarius ppter spēm lz non pp rem. h. d.
ista lex. hāc. l. habuistis. s. e. l. si qd reū. s. idē iul.

Urelius. Effectus liberatio
nis relicte pupillis
nō extēditur ad tutorem. hoc dicit. **Et
sic.** Effectus liberatiōis nō porrigitur ad credi
tum ab herede cōtractum. h. d.

Testamento. Legatū liberatiōis
ad debitum tēpo
re testamēti restringitur: nec ad post cōtractum
extenditur. h. d.

Ticius. Casus huius. s. a casu in p
cedenti. s. in aliquo non dis
crepat.

Ticius testamento. **Se
nera**
lis liberatio patri relicta continet liberationez
reliquorū. secus in extraneo. h. d. declara: ut dixi
in l. aurelio. s. gāius. s. e.

Meuia. In generali liberatione non ui
dētur remissa ea que possūt vē
dicari. h. d. **Mo** glo. que est h ad id quod di
xi in. l. non solum. s. fi. s. co. r ideo iurisconsult
in. l. r uno. s. i. j. de accep. quādo dat formā ge
neralis liberationis inter cetera facit mētionē de
actiōe in rē qd no. glo. **Uppo.** de. l. sub pte
rtu. So. p3 ex pdictis.

Testamento. Verba restrictiua
adiecta legato i co
dicillis facto restringunt legatum factum i testa
mento cum ipō legatq codicillorum tacite repe
titum. hoc dicit. **Glo.** signat contrariuz. j. de re.
du. l. quotiens. Sol. hic nullum erat uerbu3 am
biguum. cum enim primum legatum sit repeti
tum tacite per uerbū hoc amplius: uerba restri
ctiua restringunt hoc legatum r primum tacite
repetitum ut hic.

Legatum. Legatum liberationis
extenditur ad debitum
accessorium post testamentum contractum. hoc
dicit. **Mo.** q testator remittendo sortem uide
tur remittere usuras post testi cōtractas. cōcor
dat. l. non solum in pnci. s. e. l. fi. s. fi. j. e.

Sticho. Legatum restringitur per ra
tionem. Item per responsio
nem apparet qualiter quis interrogationem itel
lexit. hoc dicit concordat. l. cum pater. s. dulcis
simis. s. de le. ij. r. l. epistolam. in prin. ad trebel.
Item no. quod dixi q ex responsione apparet
qualiter quis interrogatiōe itellexit. primo fa
cit ad positionē: qa si ē dubia intelligitur ex re
spōsione qualiter reus intelligit. Item facit q
ex conclusionē libelli apparet qualiter pceden
tia intelligātur r sic fi in cōclusionē peto aliquē
cōdēnari d furto r in narratione dixi q amouit:
dō intelligi. f. dolose ex eo q petij eum furti cō

vi. alias. rj.
q. C. de col.
r iste tex. cuz
glo. est sing.
fm. bal. in. l.
cum necessi
tatem. C. de
fideiō.
d Sticho.
ex ratioe ap
paret. **Per
rñsionem** po
sitionum rē.
uide bar. i. l.
si quis inten
tione. s. d. iu
di.
e C. Conclufi
one libelli. r
no. q atten
ditur conclu
sio libelli r
dicit bal. i. l.
fi. C. de com
pē. q sustine
tur libell' lo
quēdo gros
fo mō: quia
debet atten
di effectus li
belli fm bal.
in aut. dos
data. C. d. do
na. ante nup.
Itē pōt su
stineri: quia
lex supplet
q deest libel
lo fm bar. in
.l. ubi ad huc
in. ii. col. C.
de iure do
stet quilibet
libellus susti
netur si uba
sint talia q
possint iterp
tari ex sentē
tia r reduci
ad uias iustas
ita colligitur
ex dictis In
no. in. c. con
querente. de
offi. ordi. r
ibi p Inno.
r expresse p
do. anto. in
.c. constitut
de reli. do. r
adde q. not.
Inno. in. c.
examata. de
iud. r qd no.
bar. i. l. si olei
. C. loca. in
aliis actibus
uide Bar. r
qd ibi dixi i
.l. i. s. quibus
qd cuiusqz
uniuer. no. r
ad dictū bar
to. adde di
ctum Inno.
in. c. super lit
teris. de re
scrip. quod
retuli in. l. fi
dubitetur. s.
. i. de fide
iuf. r refert
etiam illud
bal. in. l. edi
ta. in. v. co
lū. de eden.
r in. xvi. col.
ubi alle. bal.
r bal. in. l.
ij. in fi. C. de

peti. here. 2 qd no. bar. in. l. i. ad. h. s. de eden. 2 bal. in. l. domi. in. i. col. C. de rei uen. 2 qd pclusio attendatur tm: est tex. in. l. no. d3 in fi. 2 ibi pul chre declarat bal. 2 no tm in actore: sed etiā in exceptioe fm bal. s. de do lo. 2 ibi bar. 2 no tm in actore s3 etiā in extraneo s3 bal. in. l. cu ultra. C. de no nu. pe. ad quora tamē intellectuz uide bal. in. l. consentancū. quo 2 quādo iudex 2 adde Bal. i. l. prescrip. C. si 3 ius uel utili. pub. 2 i. l. ij. in fi. C. de peti. here.

Centum. Cui relinquit liberatio ad tempus potest petere ut iterum heredi silentiuz imponatur. hoc dicit. 2 no. ipm cum intellectu glo. Contra hanc. l. uidetur casus in. l. non solum. s. potest. s. eo. Sol. glo. qd no potest petere ut liberetur: ut in cōtrario. sed potest petere ut intra illud tempus heredi silentium imponatur ne petar: ut hic. cōcordat tex. 2 glo. in. l. si cōtendat. j. de fideiuf. C. Itē oppo. de. l. ij. s. cōtrarium. s. de contra. iudi. tu. Sol. cōtraria actio nō cōpetit: ut ibi. sed officiū iudicis competere potest: ut hic. C. Quero que fuit ratio dubitadi. Glo. ponit. sed dic qd nō est bona dubitatio: ut. l. si seruus. s. qui margaritam. 2. l. pecuniaz. s. de le. i. ubi a debitore potest fidei cōmissum relinqui.

Filius. Legatum ne rationes exigatur importat qm testatores uoluisse pbabitur. hoc dicit. C. Quero quid in dubio si nō probatur qd testator scit. dic ut i glo. C. Non ualet legatus factus creditori ad eius utilitatem: sed ad utilitatez tertij debitoris ualet. b. d. Ex. s. sequenti.

Eum qui. Non ualet legatus factus creditori ad eius utilitatem: sed ad utilitatez tertij debitoris ualet. b. d. Ex. s. sequenti.

Idem quesit si tutor. Potest quis uni scripture pro parte stare pro parte non probado contrariū. hoc dicit. C. Op. uidet qd nō possim unā scripturaz pro parte approbare 2 pro parte improbare: ut. l. in cause. j. de pcur. Glo. nō sol. quātuz ad pposituz dic qd circa eāde rem reprobatuz uariatio ut ibi in diuersis 2 separatis admittitur. ita loqitur h. ita sol. By. Nec sol. nō est uera: qa hic erat unuz de bitū 2 una administratio sicut in. l. cōtraria. So. ergo qd ibi uariatio est alteri nocua. hic uero ne mini nocebat quoniā cōtrariuz probare debet 2 sic ueritati stabitur de quo no. By. i. l. de rebus. s. rerū amotarū. C. Quero producto uno instrumeto utrū quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non. Tex. uidetur in. l. publica. s. de positi. 2 Ly. in. l. i. C. de confes. 2. l. ii. C. s. do. an nup. 2 dicit aut est unū negociū aut plura nihil cōcludēdo. Quare dic latius aut eadem scriptura cōtinet plura capitula separata 2 possuz pro parte approbare 2 pro parte nō: ut. l. publica. in fi. s. s. positi. aut continet unū capituluz tm seu plura cōnexa. 2 hic aduerte: quia aut ille qui unū capitulum reprobat habet cōtra se presūptioem iuris: aut habet pro se: aut ius nō psumit nec pro nec cōtra. primo casu nō admittit talis reprobatio: unde si tu cōfitearis te occidisse hominē pro tui defensione possum stare cōfessioi in qm dicitis te occidisse. sed nō cogor stare in quātum dicitis ad tui defensionē: quia ius psumit ptra te: ut in. l. i. C. de ficar. 2. l. si nō cōiucij. C. de iniur. Se

Producto instrumeto an quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non: ibi. Quero. Et qd liter intelligatur unum capituluz uel diuersa: uide in fi.

Idem quesit si tutor. Potest quis uni scripture pro parte stare pro parte non probado contrariū. hoc dicit. C. Op. uidet qd nō possim unā scripturaz pro parte approbare 2 pro parte improbare: ut. l. in cause. j. de pcur. Glo. nō sol. quātuz ad pposituz dic qd circa eāde rem reprobatuz uariatio ut ibi in diuersis 2 separatis admittitur. ita loqitur h. ita sol. By. Nec sol. nō est uera: qa hic erat unuz de bitū 2 una administratio sicut in. l. cōtraria. So. ergo qd ibi uariatio est alteri nocua. hic uero ne mini nocebat quoniā cōtrariuz probare debet 2 sic ueritati stabitur de quo no. By. i. l. de rebus. s. rerū amotarū. C. Quero producto uno instrumeto utrū quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non. Tex. uidetur in. l. publica. s. de positi. 2 Ly. in. l. i. C. de confes. 2. l. ii. C. s. do. an nup. 2 dicit aut est unū negociū aut plura nihil cōcludēdo. Quare dic latius aut eadem scriptura cōtinet plura capitula separata 2 possuz pro parte approbare 2 pro parte nō: ut. l. publica. in fi. s. s. positi. aut continet unū capituluz tm seu plura cōnexa. 2 hic aduerte: quia aut ille qui unū capitulum reprobat habet cōtra se presūptioem iuris: aut habet pro se: aut ius nō psumit nec pro nec cōtra. primo casu nō admittit talis reprobatio: unde si tu cōfitearis te occidisse hominē pro tui defensione possum stare cōfessioi in qm dicitis te occidisse. sed nō cogor stare in quātum dicitis ad tui defensionē: quia ius psumit ptra te: ut in. l. i. C. de ficar. 2. l. si nō cōiucij. C. de iniur. Se

Producto instrumeto an quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non: ibi. Quero. Et qd liter intelligatur unum capituluz uel diuersa: uide in fi.

Idem quesit si tutor. Potest quis uni scripture pro parte stare pro parte non probado contrariū. hoc dicit. C. Op. uidet qd nō possim unā scripturaz pro parte approbare 2 pro parte improbare: ut. l. in cause. j. de pcur. Glo. nō sol. quātuz ad pposituz dic qd circa eāde rem reprobatuz uariatio ut ibi in diuersis 2 separatis admittitur. ita loqitur h. ita sol. By. Nec sol. nō est uera: qa hic erat unuz de bitū 2 una administratio sicut in. l. cōtraria. So. ergo qd ibi uariatio est alteri nocua. hic uero ne mini nocebat quoniā cōtrariuz probare debet 2 sic ueritati stabitur de quo no. By. i. l. de rebus. s. rerū amotarū. C. Quero producto uno instrumeto utrū quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non. Tex. uidetur in. l. publica. s. de positi. 2 Ly. in. l. i. C. de confes. 2. l. ii. C. s. do. an nup. 2 dicit aut est unū negociū aut plura nihil cōcludēdo. Quare dic latius aut eadem scriptura cōtinet plura capitula separata 2 possuz pro parte approbare 2 pro parte nō: ut. l. publica. in fi. s. s. positi. aut continet unū capituluz tm seu plura cōnexa. 2 hic aduerte: quia aut ille qui unū capitulum reprobat habet cōtra se presūptioem iuris: aut habet pro se: aut ius nō psumit nec pro nec cōtra. primo casu nō admittit talis reprobatio: unde si tu cōfitearis te occidisse hominē pro tui defensione possum stare cōfessioi in qm dicitis te occidisse. sed nō cogor stare in quātum dicitis ad tui defensionē: quia ius psumit ptra te: ut in. l. i. C. de ficar. 2. l. si nō cōiucij. C. de iniur. Se

Producto instrumeto an quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non: ibi. Quero. Et qd liter intelligatur unum capituluz uel diuersa: uide in fi.

Idem quesit si tutor. Potest quis uni scripture pro parte stare pro parte non probado contrariū. hoc dicit. C. Op. uidet qd nō possim unā scripturaz pro parte approbare 2 pro parte improbare: ut. l. in cause. j. de pcur. Glo. nō sol. quātuz ad pposituz dic qd circa eāde rem reprobatuz uariatio ut ibi in diuersis 2 separatis admittitur. ita loqitur h. ita sol. By. Nec sol. nō est uera: qa hic erat unuz de bitū 2 una administratio sicut in. l. cōtraria. So. ergo qd ibi uariatio est alteri nocua. hic uero ne mini nocebat quoniā cōtrariuz probare debet 2 sic ueritati stabitur de quo no. By. i. l. de rebus. s. rerū amotarū. C. Quero producto uno instrumeto utrū quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non. Tex. uidetur in. l. publica. s. de positi. 2 Ly. in. l. i. C. de confes. 2. l. ii. C. s. do. an nup. 2 dicit aut est unū negociū aut plura nihil cōcludēdo. Quare dic latius aut eadem scriptura cōtinet plura capitula separata 2 possuz pro parte approbare 2 pro parte nō: ut. l. publica. in fi. s. s. positi. aut continet unū capituluz tm seu plura cōnexa. 2 hic aduerte: quia aut ille qui unū capitulum reprobat habet cōtra se presūptioem iuris: aut habet pro se: aut ius nō psumit nec pro nec cōtra. primo casu nō admittit talis reprobatio: unde si tu cōfitearis te occidisse hominē pro tui defensione possum stare cōfessioi in qm dicitis te occidisse. sed nō cogor stare in quātum dicitis ad tui defensionē: quia ius psumit ptra te: ut in. l. i. C. de ficar. 2. l. si nō cōiucij. C. de iniur. Se

Producto instrumeto an quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non: ibi. Quero. Et qd liter intelligatur unum capituluz uel diuersa: uide in fi.

Idem quesit si tutor. Potest quis uni scripture pro parte stare pro parte non probado contrariū. hoc dicit. C. Op. uidet qd nō possim unā scripturaz pro parte approbare 2 pro parte improbare: ut. l. in cause. j. de pcur. Glo. nō sol. quātuz ad pposituz dic qd circa eāde rem reprobatuz uariatio ut ibi in diuersis 2 separatis admittitur. ita loqitur h. ita sol. By. Nec sol. nō est uera: qa hic erat unuz de bitū 2 una administratio sicut in. l. cōtraria. So. ergo qd ibi uariatio est alteri nocua. hic uero ne mini nocebat quoniā cōtrariuz probare debet 2 sic ueritati stabitur de quo no. By. i. l. de rebus. s. rerū amotarū. C. Quero producto uno instrumeto utrū quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non. Tex. uidetur in. l. publica. s. de positi. 2 Ly. in. l. i. C. de confes. 2. l. ii. C. s. do. an nup. 2 dicit aut est unū negociū aut plura nihil cōcludēdo. Quare dic latius aut eadem scriptura cōtinet plura capitula separata 2 possuz pro parte approbare 2 pro parte nō: ut. l. publica. in fi. s. s. positi. aut continet unū capituluz tm seu plura cōnexa. 2 hic aduerte: quia aut ille qui unū capitulum reprobat habet cōtra se presūptioem iuris: aut habet pro se: aut ius nō psumit nec pro nec cōtra. primo casu nō admittit talis reprobatio: unde si tu cōfitearis te occidisse hominē pro tui defensione possum stare cōfessioi in qm dicitis te occidisse. sed nō cogor stare in quātum dicitis ad tui defensionē: quia ius psumit ptra te: ut in. l. i. C. de ficar. 2. l. si nō cōiucij. C. de iniur. Se

Producto instrumeto an quis possit pro parte ei stare 2 pro parte non: ibi. Quero. Et qd liter intelligatur unum capituluz uel diuersa: uide in fi.

Die latius. Et uide do. anto. in. c. ex parte decani. s. rescrip. per doc. in. c. cum uenissent. de insti. 2 in. c. cum uenerabilis. de excep. 2 cu3 Bal. in dicta. l. i. de edē. formaliter transit pe. de anch. in cle. i. s. i. s. d. usuris.

Stare confessioni. Uide Bal. in. l. si filius. s. in exceptiōibus. 2 qd ibi in apostilla ponit de interro. actio. Adde Bal. in. l. i. C. de cōfes. 2 in. l. co dicillū. C. de codicil. ubi distinguit an sit una oratio uel diuersa. 2 Bal. in. l. decem. de vbo. ob. sed imol. ibi t3 opi. Bar. 2 bar. h. segur abbas h. i. c. cū uenisset. s. isti. per illuz tex. ubi dicit qd l3 cōfessio emanet cum certa quali/ tate super qua cadat ali qua stricta presumpcio potest acceptari cōfessio sine qualitate. 2 ad. de no. in. c. i. de confes. in vi. 2 per no. per cū. abb. 2 alios in. c. bone. de pos. tu. prela. 2 Bal. i. l. si q. dez. C. de excep. 2 Bal. i. l. ii. C. s. do. na. ante nup. Quid in cōfessioe facta in libello an possit p parte acceptari per reum. uide Bal. in. l. cum precuz. C. de libe. cau.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Quidam. Si debitū legatū creditori nō ualet legatū 2 i diuersis instatijs admittit uariatio. b. d. Materā huius. s. ponit Ly. i. l. i. C. de fur. C. Op. C. s. codicil. l. si. So. ibi erat sibi pparius. 2 illa pparietas ex eadē scriptura pdebat. hic uero ex diuersis scripturis 2 ex diuersis dispositiōib. Sed qd si testator iuraret i testō se ab uxore tm recepisse mutuo. v3 qd pbebat debituz: ut. l. cū qs. s. codicillis. s. de le. iij. s3 istud cēt uerū als indistincte pterq in uxore de qua h loqf: nā in uxore nō stat iuramento iuri debito si p huxor h3 aliqd plus qd ali quis ex filijs pmi matrimonii: ut. l. hac edictali. s. secun. nup.

Partio no. Bal. in. l. si qdem. C. de excep. uide que no. Bar. in. l. qdaz. s. fi. s. de eden. 2 per do. anto. 2 car. 2 ibi late per imol. in. c. bone. el. u. de postu. prela. 2 qd no. Bal. in Rub. C. de fi. instru. in. ii. col. 2 uide Bal. i. l. ii. C. de dona. an nup. 2 in. l. i. C. ut que desit aduo. 2 in. l. i. s. editioe. s. deede. ADDE Bal. cōsi. clxxxv. 2 clxxxvi. 2 clxxxviii. lib. ii.

De secū. nup. Et no. ex isto tex. qd l3 actio ex testō dicatur habere istar bone fidei. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neces. tm si ali qd debeat alicui actioe stricti iur. 2 sibi illud relinquo p actioez bonefi aci tm illd iterē n pderat ut h. qd no. adō. l. ii. s. fi. rē d. le. iii. cū ibi no

De secū. nup. Et no. ex isto tex. qd l3 actio ex testō dicatur habere istar bone fidei. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neces. tm si ali qd debeat alicui actioe stricti iur. 2 sibi illud relinquo p actioez bonefi aci tm illd iterē n pderat ut h. qd no. adō. l. ii. s. fi. rē d. le. iii. cū ibi no

De secū. nup. Et no. ex isto tex. qd l3 actio ex testō dicatur habere istar bone fidei. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neces. tm si ali qd debeat alicui actioe stricti iur. 2 sibi illud relinquo p actioez bonefi aci tm illd iterē n pderat ut h. qd no. adō. l. ii. s. fi. rē d. le. iii. cū ibi no

De secū. nup. Et no. ex isto tex. qd l3 actio ex testō dicatur habere istar bone fidei. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neces. tm si ali qd debeat alicui actioe stricti iur. 2 sibi illud relinquo p actioez bonefi aci tm illd iterē n pderat ut h. qd no. adō. l. ii. s. fi. rē d. le. iii. cū ibi no

De secū. nup. Et no. ex isto tex. qd l3 actio ex testō dicatur habere istar bone fidei. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neces. tm si ali qd debeat alicui actioe stricti iur. 2 sibi illud relinquo p actioez bonefi aci tm illd iterē n pderat ut h. qd no. adō. l. ii. s. fi. rē d. le. iii. cū ibi no

De secū. nup. Et no. ex isto tex. qd l3 actio ex testō dicatur habere istar bone fidei. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neces. tm si ali qd debeat alicui actioe stricti iur. 2 sibi illud relinquo p actioez bonefi aci tm illd iterē n pderat ut h. qd no. adō. l. ii. s. fi. rē d. le. iii. cū ibi no

De secū. nup. Et no. ex isto tex. qd l3 actio ex testō dicatur habere istar bone fidei. l. in minorū. C. in qui. cau. in integ. resti. nō est neces. tm si ali qd debeat alicui actioe stricti iur. 2 sibi illud relinquo p actioez bonefi aci tm illd iterē n pderat ut h. qd no. adō. l. ii. s. fi. rē d. le. iii. cū ibi no

sed lex contraria loquitur quando capiebat: s; et auferebatur tanq; ab indigno et debet applicari fisco. merito tunc non est locus iuri accrescendi cuius fisco ad illam portionem uocetur. C Quero an cessio fiat in solidum. Glo. hic dicit q; no: ut no. in l. modestinus. dic ut ibi. et tangetur i. l. i lege fal. hoc obseruadu. j. ad. l. fal. C Item hic dicit in fi. si solum capacem et. quero qd econuerso si soli non capaci est relicta liberatio. Respondeo tunc ualebit in psona eius nec alteri: ut. l. si spousus. s. i. de dona. inter ui. et uxo. Si ergo liberatio uirtutis in persona eius cui principaliter reliquitur non ualeat in psona alicui: secus si uirtutis i persona eius qui accessorie liberatur: ut. d. l. si sponsus. s. i. C Quero quid si liberatio non uirtutis ab initio: s; ex postfacto: ut per in integrum restitutionem uel alio modo simili: utrum uirtutis tunc liberatio qua consecutus est correus per quandam pntiam. Respondeo sic: ut. l. si in pn. que i frau. cre. et. l. si pro uno. s. ad uellei. predicta uera nisi liberatio esset facta dolo creditoris: ut. l. si ticius. j. de fideius. C Ultio By. per hac. l. dat unuz consilium qdam habet filium d spuriuz cui nil relinquere potest. utrum sit aliquod remediuz ut possit ei relinquere bona sua. Dicit ipe q; sic per hac. l. uidelz q; faciat spuriuz contrahere societatem cu aliquo: deinde instituat socium heredem: et transibit medietas bonorum ad filium: per hanc. l. in fi. quod nisi appareret de fraude per aliquas coniecturas puto uerum de quibus dixi i. l. postq; tractu. j. de dona. tunc enim filio auferri per. l. i. C. de naturali. li.

a C Quero quid. Et facta. l. ad no. q. de qua p. Jo. an. in re gula l. i. mer curia. de re. iur. in. vi.

b C Quidam bz filium. Cau tela pro spu riu uis bar. in. l. si. de his qui. ut idig. et hoc sequitur Bal. in. l. i. l. xiiij. q. C. p. Socio.

c Etitor. p. Istum tex. no. poterat bal. in. l. iij. in. l. iij. col. C. d. fru eti. et lit. ex pe. in. vñ. sed pone.

d Redi tor. hac. l. alle. Bal. in. l. iij. in. fin. C. de lega.

Ex. l. sequenti. C An uere emptor qui uicit in ca euictiois possit petere suprus a ueditore.

Etitor Si no ualeat principale nec accessoriu. hoc dicit. Vel aliter si legatus no ualeat ppter rez principale no ualeat ppter suprus litis. h. d. Et facit ad. q. glo. in. l. i. C. de euic. an si emptor uicit in ca euictiois possit repetere suprus litis a ueditore. Et. l. ista facit q; no. Lorrariu deter minauit in. l. ueditores. j. de yb. ob. per. l. si plus uel minus. s. mota. s. de euic. Ad hanc. l. rñdeo h no ualeat legatu ppter reu principale: ergo nec ppter suprus litis qui ueniunt iure accessionis: s; in. q. pposita no solu tenet ueditore de euictioe re euicta: s; etiã tenet defendere per. d. l. si plus qd tene menti.

Reditor Legatu liberatio nis no extēdit ad debitū post testamētuz testatori solutū s; ad debitū pmo solutū extēditur si per s; b; p teriti tps legatus fuit et testator hoc ignorauit. h. d. C No. istud pncipiuz ad limitatioez. l. si sic. s. i. s. de le. iij. et. l. legauit. s. e. nam si testator sciebat euz teneri uidelz ei relinquere liberationez si sciebat ipm no teneri: et legauit p s; ba pteriti tēporis vñ relinquere ipam pecuniã: ut hic.

Inter Legatu liberationis no facit quez definere teneri ad reddendos libros rōnuz: secus in his q; de in re dñi uersa sunt C No. q; g gerit negocia alterius tenet redde re libruz rōnuz: ut h. et. l. cu suus. j. de pdi. et de.

Ticia In generali legato liberatiois no uenit id qd pot uedicari. Itē i dubio relatio fit ad id qd pncipalr in orōne ponit. h. d. C Opp. s. de usuf. acce. l. i. ubi dictio cu. et dictio et apposita inter psonas egparatur. Sol. hic no cadit copula iter duos in actu legadi: s; i actu demōstrationis rei uel administratiois a q

liberat. Itē op. q; ista clausula referat ad oia: ut. l. alimēta. de ali. et ci. le. So. referri ad oia q; fue runt pncipalr in orōne posita: ut ibi. sed hic non fuit pncipalr in oratione positum: sed cā demō stratiois: ut. s. dixi.

Maio Legatum liberationis porrigit ad debitū accessorie post testamētum tractū. et etiã ad nouū debitū qd primi loco succedit. h. d. C Opp. q; legatu liberatiois extinguitur p solutionē: ut. l. qd mihi. et. l. non solu. s. liberatio. s. e. s; hic no durat debitū: s; est extinctuz per nouationē. So. aliud in solutioe fa: ut ibi. et aliud in ficta: ut hic.

De adimendis legatis. Rubrica.

CA titulo de leg. i. fuit dictū de lega. sed qa legata aliqn adimuntur in totū. aliqn in aliū trās ferūtur. ideo ponit istā rubricā. et de materia totius tituli uide Maio. in summa. in ti. de adimendis lega.

Uactu. Ademptio partis substāialis non ualeat. h. d. C Opp. q; actus possit esse sine itinere: qa sunt spēs separate et differētes: ut. l. i. s. iter. et. s. actus. s. de serui. ur. pre. So. ut in glo. C Quero qd si non adimat iter: sed actus sine itinere pncipalr legat. uidelz q; legatu ualeat: ut. l. i. s. i. s. si usuf. pe. In pncipiuz uidelz tex. in. l. per seruum. s. i. et. ii. s. de usu et ha. et hec est ueritas q; no ualeat. Ad. l. i. s. si usuf. pe. rñdeo q; ibi relit quid usufructū sine itinere: qa iter non est pars usuf. sed est quedā qualitas. sed iter ad actum est pars substāialis sumendo sicut hic lex sumit sicut usus ad usufructū ē pars substāialis: sine quo usufructus esse no pot. C Itēz oppo. j. l. p. xima. So. ut ibi dicā.

Ex. l. sequenti.

CSi testator dicat fūdū preter usufructū neq; do neq; lego: an uideatur legare usufructū.

Quando Si pcedit oratio negatiua dictio preter. pōit illud de quo prius erat dispositū. h. d. Op. s. l. pxi. ubi una pars tm no potest adimi. So. hic sunt tales ptes quaz una remota remanet alia cu comoditate: s; ibi sūt tales quarū vna remota alia sine comoditate remanet. ideo i cau. l. pcedētis si dicerē actuz adimo preter iter. Ista ademptio ualeret qa iter per se potest com moditate asferre. sed pone q; non precessit legatu fundi: sed testator dixit sic. fundū preter usuf. neq; do. neq; lego. an ex hoc uideat legare usuf. Hec. l. uidelz facere q; sic. sed no facit: qa hic pcessit legatu fundi. et sic dispositio. pro hoc facit. l. actioes. C. de transac. qa dictio exceptiua ponit quādo ofo negatiua pcedit. et no. p By. in. c. pactum. de re. iur. li. vj. facit. l. i. s. s. d. pig. act. facit. l. scia. s. uxore. s. de an. le. Glo. est. s. d. le. i. l. si ita legatus. qd no.

Iquis In conditiōibus que possunt semel tātuz extētere uerbuz qd pot se habere ad plura tēpora: et intelligitur sm q; pus euenerit. hoc dicit. C Op. q; in vltimis uolūtātibus semp intelligatur de futuro: ut. j. de cōdi. et demō. l. si ita legatu. et. l. solem. e. ti. Rñdeo q; ditiōes que potuerunt existere ante: et possūt existere post. et sic possūt pluries existere: tūc s; buz testatoris semp intelligit de futuro: ut in contrario. sed hic loq tur in q; ditione que tm una uice existere potest:

C Ticia. sol. referri. fact ad no. p bar. in. l. ceturio. in. iij. q. pn. in vñ. quero circa pdicta dixi q; si illa et. de vul. et pupil. et in. l. si cui. s. si a filio. d. le. i. C Maio. de isto tex. habe tur per bar. l. i. si ita. de au. et argen. lega.

C Deadimē dis legatio. Rubrica.

I qd futuro. vtrum conditio intelligatur de futuro: facit ad not. in. l. ij. de pdi. et demon.

Siquis u...

vt mortis probat hec so. l. hec conditio. §. si. j. de condi. z de. qd tene menti. C Quero hic dicat si ticius decesserit quo hoc intelligat. vtru ante qua accipiat legatu vel ante qd dies legati cedat. glo. dicit qd ante qd accipiat legatus. quod an sit verum dicam. j. pxi. §.

Si quis ticio. Si verba executiva ad legatarius sunt relata vt simplr plata no dicuntur existere nec effectum habere nisi mora heredis pcesserit cois vel spalis secus si hba ad heredem sunt directa. h. d. primo loquitur quando hba executiva dirigantur ad legatariu. secundo quando simpliciter pferunt. tertio quando dirigantur ad heredem. secunda ibi: idem dicitur. tertia ibi: s; z cu quis. C No. qd verbu accipiendi verificat: siue accipiat: siue per eum no ster: siue per eum stare no fingat: vt quando mora committitur iure speciali. C Secundo no. qn verba simpliciter pferunt iudicat perinde ac si essent ad legatariu directa. pro hoc tex. z glo. in prin. hui. l. C Tertio no. qd ista verba si no dederit intelliguntur. i. dare no debuerit. C Op. hic dicit qd requirit qd accipiat vel mora pcesserit. Ctra. j. e. §. h. Glo. huius timore dicit. Tu dic plenius qd hic intelligatur accipiat. i. accipere possit. z sic concordat cu si. Hec so. non est vera: qa contra tex. huius. §. Quare dicit qd ibi executiva hba fuerunt relata ad heredem. hic ad legatariu. unde factu legatariu requirit vt accipiat. i. accepisse fingitur. C Dicitur in h. item dicendum. qd hba prolata simplr magis ad fideicommissariu videntur relata qd ad heredem. hoc videtur contra glo. in l. pabus. C. de spu. z ali. substi. vbi verbu substituo quod est coe in dubio per fideicommissam intelligit vt sic ab herede accipiat vt sic heres det. no qd accipiat sua manu. So. ibi e ideo: qa omni tpe iure directo valere no potest. Vel aliter. hic quo ad aliud accipitur qd quo ad directam vel fideicommissam substi. na hic constat oino fideico. esse substi. C Ad vltimam partem op. de. l. quida ita. in prin. ad tre. vbi videtur non sufficere die legati cedere nisi fiat restitutio cu verba ad heredem dirigunt. So. ibi loquitur in fideicommiss. vniuersali. hic in fi. loquitur in legato particulari. Ro est. na ista verba si no dederit intelligunt. i. dare no debuerit: sed in legatis particularib; statim cedit dies legati. z diuim legati transit in legatariu recta via. si natura rei legatate no repugnat. merito ista conditio verificat statim: sed in fideicommiss. vniuersali no transit diuim nisi facta restitutioe qua quis non tenet facere nisi petatur. id aliter ista verba intelliguntur in vniuersali legato qd in particulari. C Sed contra hoc op. §. h. ite dicendum. So. ibi in maiore hic in minore. Ja. de are. dicit in. d. l. quida ita. Tu distingue. aut executiva referuntur ad legatariu: z tunc requiritur qd heredis mora ha vel ficta pcedat: vt. §. isto. in prin. z h. ite dicitur. z referunt ad heredem. z tunc in legato particulari z suffic diem legati cedere: vt in h. item cu quis. z i legato vniuersali. z tunc requiritur restitio: vt. l. qdaz ita. ad tre. vel heredis mora vera vel ficta: vt in h. item dicendum. z dubitat ad que sunt hba relata: vt in h. item dicendum. z in glo. ipsius in prin.

Si quis ita. Quando ex facto legatarij pot dānificari heres cogit legatarius ei cauere de illo no faciendo. h. d. simile vidistis. §. de le. i. l. iij. i. fi. cu. l. se. z. l. fideicommissa. §. interdū. e. ti. C Op. ad istu. §. §. de le. iij. l. fideicommiss. §. si quis decet. z. l. i. §. si cui sta. j. vt lega. no. ca. Sol. ibi dānificatur heres ex

facto legatarij tū hoc legatario pdest principali ter. hic vero secus. vñ nō d; cauere ibi. s; hic sic.

Si duobus. Incertitudo personarū vitiat ademptionem sicut vitiat legatū. h. d. put i lra habet neutri si ē vterq; dicit ecōuerso vitiat exceptionē: vt aliter. Illud qd facit actorē i petitiōe succūbere. facit succūbere reū i exceptionē. nā si peto ticiū legatū mihi z nō possuz pbare que testor senserit: ut l. duo sunt ticij. §. de testa. tu. idē i reo si hfs dicit legatū adēptū ticio: z nō pōt pbare de quo ticio senserit testator succūbet. facit. l. i. §. labeo. de fluminibus. z quod dixi anno i. l. i. de excep. C Op. nā h aliqua lra dicit neuter z dicit lfe. h. vterq; z utraq; ē ha. nā si dicit neuter vey ē in effectu: qa neuter exigere pōt. si dicit vterq; vey ē si heres vult: qa hfs hz facultatē soluendi cui vult debitū zc. C Dicit hic ista adēptio non valet. Ctra in. l. si fuerit. de re. dub. So. ibi fuerit legatate due res hic vna: z ibi plene dē. C Trē op. de. l. si qd suū. §. de le. ij. So. neuter debetur herede volente soluere: sed eo nolente soluere vtriq; debet. hoc ē ei quem eliger: z sic intelligitur. diuersitas istius habetur in glo. magna ibi. ar. ptra de in re. Mo. sed ibi erat certum de iure vtriusq; sed erat de prelatione questio. hic vero erat dubium de ipso iure.

Si ticio fundus. Si adēptio referatur ad rem videtur adimi omnis dispositio facta circa illā rem. h. d. Et ē no. text. ibi spaliter dicit: qa adēptio referat ad re nō ad ius legati pditionalis. Dicit si testator diceret sic legatū factū sub cōditiōe adimo: tunc referat ad ipsam dispositiōnē. i. ad actū legandi nō ad ius: z sic ex pmo legato debetur. hoc est bonuz p statutis in quib; est clausula derogatoria. nā respice an referatur ad rem vel ad ius quo disponit.

Conditio. Nō solū qd legat s; et qd ad qualificandū legatus exprimit pōt adimi. h. d. C In glo. ibi. ar. §. l. si alij. Dicit ut ibi sm Ro. C In eadē gl. in fi. s; ibi adimebat qd non legabat nec ascripserat.

Cum ticio. Dicitio taxatiua in restitutiōe duo ademptionem scribit. h. d. Idem habemus in. l. rationes i fi. z ibi no. C. de proba. sm opi. Hzo. que est uerissima per hunc tex. idem in dictione taxatiua soluz: ut. l. i. si cum dos. §. re. amo. An ex dictione taxatiua tantuz: inducatur. l. correctio. Tex. uidetur cum glo. qd non: ut. l. ob es. C. de predi. mi. l. cōtractus. j. de re. iur. cum glo. z. l. serui nomine. j. de usuca. cum glo. istarum legum.

Et. §. sequenti. C An p cisionē testi illud sit reuocatur ipso iure vel ope exceptionis: ibi. Alibi. Et qd dicantur inimicitie capitales z qd grauissimae: ibi. Dicit h. Et facta pace nō pōt opponi exceptio illius inimicitie. z si pater recōciliauit se cum filio que exheredauerat exheredatio uidetur adēpta ut i fi.

Non solum. Nuda uolūtate vt taxatiua z grauissimis inimicitijs legata z fideicommissa reuocantur qd his cessantibus restaurantur. h. d. Dicitur hic nuda zc. declara nuda: ut in glo. C Tunc oppo. C. de testa. l. hac consultissima. §. si quis autem: z. l. ij. §. de iniust. testa. Dicit ut in gl. C Sed contra hoc oppo. de. l. cum quidam. j. de his qui. vt indig. z. l. nostram. C. de testa. Glo. que est hic dicit legata z fideicommissa reuocantur sine solēnitatē z sine facto. sed in heredis institutione re-

C Si duobus. No. ex isto tex. qd actio z exceptio regulant eodem modo.

C Cum ticio. Add bar to. in. l. si cum dos. §. reruz amo.

C De dictione taxatiua solū zc. No. de taxatiua tantum solū modo. vide bar. late in. l. si constante. fo. ma. in. ix. q. pme part. z bar. h alle. imol. z sequitur i. l. si vero. §. de viro. in. pñ. vij. col. fo. ma.

C Nō soluz. vide ad limitationē hui; §. quod no. bar. in. l. que ritur. de his qui. vt idig. z tene mēti. Item limita nisi inimicitie superue. nissent absq; facto legatarij i tex. e. no. z ibi bar. i. l. cum in tabulis. §. i. j. de his qui. ut idig.

C Reuocatur. Et ad de qd l; testator facit co dicitillos z nō adimat tamē tacita ademptio durat. l. filio. §. scia. z ibi bar. j. co. h C Tunc op. z vnuz tene menti qd dicit bal. in materia que omnino vide in. l. athlete z dat remiss. de excu. tu. p illum tex. qd no.

C Si quis ticio intelliguntur. Et hunc text. in hoc allegat pro not. ro. in cōsil. icip. omnipotentio dei postulato suffragio circa p. postam consultationem in qdaz queritur an tē. i. iij. dubio.

C Recta via Dicitur me l' ut p bar. in. l. cuz filio ad h. de leg. i. z vide. j. e. in. l. si legatū §. i. plenius per imol. de hac materia in. d. l. quidā

Quero. Quis dicatur capitalis inimicus. adde quod habetur in e. bone memorie magutineu. de elec. et quod no. in. c. statutum. de referip. in vi. et quod no. in. c. pastoralis. de re iudic. et no. in. l. licet. s. de arbit. l. mo dicit tex. no. fm. do. an. in. c. accedens. el. ij. vt lite no. cõtestata. q. capitales inimicitie probantur qñ probatur aliquem retinere bona et vxo rez alcunus.

et sic non soluz ex morte uel sanguine proprio sed etiam bonorum et sic eudi sanguinis. fm. do. anto. ubi. s. et vide glo. i. au. de testi. s. si quis in v. criminib. et bart. et ibi dixi aliquid in. l. iij. in pñci. C. de testi. dicit et bal. i. au. de testi. q. re mittitur arbitrio iudicis et vid. bal. in. l. i. fi. C. si qua predi. potesta. et vide no. in. l. p. curatorum. C. de pcur. et ibi p. Sui. de suz. et bal. et ang. in. l. io. qui reus de publi. iudi. Et quo probentur inimicitie. vid. bal. per illuz tex. i. l. liberi. C. de inoffi. tes. et alibi dicit ipse in. l. i. ipi. us. C. fa. her. eis. q. si q. tenetur in uin culis presu. mitur inimi. citia q. semp. durare pre. sumitur. nisi contrarium probetur et idem dicit i. au. de testi. q. id. bal. in. l. non igno. rat. in. fi. C. ad etbi. et re. stis super ini. micitia dicit reddere ra. tionem non interrogat. bal. i. l. iij. C. de testi. ADDE q. dicatur capi. talis inimic. bal. consilio. cccxvj. iiii. li. et consilio. cccxxviii. iiii. li. et quan. do inimicitia presumatur durare p. cu. dem p. h. ch. b. C. facit ad multa. Not. q. si statutus

uocanda requiritur factum quod debeat vel can. cellet vel linum concidat. et tunc reuocatur ipso iure. Ad illud quod glo. dicit q. quando linum conciditur testamentu rupitur ipso iure. contra no. in. l. nostram. C. de testa. que dicit q. ope ex. ceptionis. Idem not. in. l. heredes. C. de bis q. vt indig. Alibi habetur glo. que distinguit et melius aut inciditur an testamentu perfectuz: et reuocatur ipso iure. aut post testamentu perfe. tum: et tunc ope exceptionis. ita not. glo. C. de te. l. ad testium. s. si signa. et per Ly. in. d. l. nostrã Item dicitur in glo. q. requiritur factum vel so. lenitas. Contra imo ubi factum defuncti inter. uenit non sufficit. vt. j. e. l. ex parte. Glo. dicit in teruenit factum: quia incipit aliam voluntatem facere: sed predicta loquuntur quando factuz in. teruenit circa ipsu corpus testi et bene dicit Ly. de hoc ponit glo. longissimã distinctionez in. l. nostram. C. de tes. et l. hereditas. C. de bis qui. vt indig. dicam in. l. i. s. de bis que i. testõ. Dicit hic. capitales inimicitie et. quero que dicantur capitales inimicitie. Videte intelligo capitalem inimicitia q. tum est in proposito si quis interse. cit meū consanguineu vel affines: vt. l. lege cor. in prin. j. de iniur. adeo q. appellatur a testimo. nio et a cõsimilibus. idem si non occidit sed de capitali crimine accusauit: vt. l. qui cu. minor. p. tot. i. l. idem si non accusauit sed minatus est se interficere: vt no. in. l. licet. s. s. arbitris. secus tñ videretur si auxilium prestiterit contra euz i cau. sa capitali. ar. l. qui cum maior. s. penul. Sed que dicatur inimicitie grauissime videte. Inimi. citie grauissime sunt cãe ciuiles oium bonorum vt insti. de excu. tu. s. item. propter litem. l. pro. pter litem. s. de exc. tuto. Ides puto in omnib. casibus in quibus dicit fieri atroc. iniuria. quos habes: vt. l. item apud. s. atroci tunc cum se. j. s. iniur. et insti. de iniur. s. atroc. Sed que dicitur a. trox iniuria hic est ostensus. qualiter intelligat. et quo: dixi in. l. licitatio. s. quod illicite. j. s. pub. C. ultimo ista. l. q. si iterum. facit ad multa q. postquã facta est pax non potest opponi exce. ptio illius inimicitie. et intelligo hic pacem esse factam tacite vel expresse. C. Item no. an si par. ter exheredauit filius ex iusta cã. si post recõalia. uit se cum eo illa exheredatio videt adempta.

Icut. Dicitur hic q. inducit ta. citaz ademptione. Cõtra. imo vtruzq. continet: vt insti. de leg. s. si eadem res. et. s. de leg. iij. l. re cõiuncti cu. glo. que est hic. l. si pluribus. s. de le. i. Bis Ly. dicit q. hoc non est verã. imo continet ademptione in totum vt hic in tex. et. j. l. pxi. Ad contrarium respondeo q. ibi legatur secudo sine cõmemo. ratione primi legati. hic vero secundũ legatum fit sub cõmemoratione primi. hoc probaf. j. de cõdi. et de. l. nam ad ea. Istud dicitur Dy. e. cõ. tra casum. l. prime. in pñci. s. de here. insti. et. l. triplici. de verbo. sig. Dicunt quidã ibi loquitur in hereditate que difficilius adimitur. hic vero in legato. ar. s. l. iij. in fi. Videte istud non est ve

l. i. si fortidianu. C. de le. p. bar. i. d. l. re. pñci. circa pñ. d. le. iij. et i. d. l. nã ad ea. et vid. bar. i. l. alune. s. i. j. e. et imo. i. d. l. iul. i. fi. C. utz cõdi. si intelligatis duplicatũ. Et intellectũ Ja. d. are. et bar. l. seq. pau. d. ea. i. l. plane. s. i. de le. i. et ibi et bal. et ia. d. are. Et ita et t. p. e. ibi l. j. allegat istu. tex. ad d. spe. i. ti. d. testi. s. i. v. ite. p. e. an. itituerit hũ.

et statutum permitens q. possit offendi videtur permittere q. possit occidi. secus si non sit bannitus ex crimine ingerente mortem: et ides ai. cit. Sui. de suz. in quibusdam suis allegationib. per. l. pedius. ubi ex qua. litate. de incen. rui. naufra. et in. l. preses de penis. Et si potest ipone offe. di etiam capi et ad iudicem duci. bal. in. l. fi. C. de exhiben. reio: et si man. do ut quem vulneres tu occidis tene or de occiso. d. c. fi. et no. bal. in. l. euz mãfeste. C. manda. et hic teneo opini. bar. quam se quitur Jo. an. et spec. in. ti. de consti. s. i. post mar. tinum de fa. no. et ibi re. spõdet ad ra. tionem bal. per. l. capta. lum. s. i. cru. libus. d. pen. vide Jo. an. in dicto loco Itẽ qñ statu. tũ pmittit oc. cidit et vulne. rari pmitte. re videt fm. cy. i. l. i. C. q. sit l. s. p. h. fac. qñ dixi in. l. i. C. vñ vi. et vide ange. et Imol. in. l. in. suis. de libe. et posthu. et q. d. no. bald. in. l. si quis si. dicam rape. re. in prin. d. epif. et cleri. ADDE an. si statutũ per. mittat offen. di permittat etiaz occide. re ang. cõfi. c. lxxvii. pau. deca. cõfi. xxxiiii. C. nō pot. opponi. Et ista facit q. si cu. inimico. e. facta pax si repellat a te. stimonio. de quo p. Imo. in. c. cu. oport. eat d. accu. et per glo. in. c. per tuas. de simo. i. v. capitales. et no. Imo. in. c. cu. ite. d. re. iud. et q. d. no. bal. i. l. pñci. C. si i. i. i. dicit post bar. to. i. l. iij. s. i. s. de testi. ADDE an. inimic. recon. ciliat. possit esse testis ro. cõfi. c. lxxvi. d. Icut. e. s. casu. an. et qñ videt leg. a. tũ adẽptũ habet p. Ly. i. l. si fortidianu. C. de le. p. bar. i. d. l. re. pñci. circa pñ. d. le. iij. et i. d. l. nã ad ea. et vid. bar. i. l. alune. s. i. j. e. et imo. i. d. l. iul. i. fi. C. utz cõdi. si intelligatis duplicatũ. Et intellectũ Ja. d. are. et bar. l. seq. pau. d. ea. i. l. plane. s. i. de le. i. et ibi et bal. et ia. d. are. Et ita et t. p. e. ibi l. j. allegat istu. tex. ad d. spe. i. ti. d. testi. s. i. v. ite. p. e. an. itituerit hũ.

Translatio. No. tex. ibi nã cum dico. Itẽ no. tex. ibi: item si pro fundo. xx. legan. tur q. d. tene mēti: q. a. valebit ad multa. C. Op. et videt q. isti sint duo rei debendi: vt. l. iij. s. d. du. reis. in prin. Rñ. ibi loquitur in contractib. qui dependet ex voluntate duorũ debitorũ et cre. ditorũ. vnde n. e. verisimile q. creditor voluerit a primo debitore recedere nisi aliud appareat nunc nominatis. sed hic loquitur in vltimis vo. luntatibus que dependet ex voluntate vnus testatoris. vñ nō est verisimile q. voluerit duos grauare. hec so. p. j. hic in tex. in disunctionibus magis starem ei q. d. dicitur in vltimis voluntati bus q. quod dicitur in contractibus. Ex. l. sequenti.

Quando alicui pluries debetur quãtitas an pluries debeatur: ibi. Et ideo.

Um centum. Si opti. tas bis relinqat bis debet nisi aio adimendi sola uolũtas fuit expõsa. h. d. et aliquatũ sub. tilis. C. Quero dñ. si testator uoluerit duplica. re legatũ erit duplicatũ. als nō qd. i. dubio. Gl. distinguit an legatũ q. ritatis duplicet i eodem testõ: et tũc nō intelligat duplicatũ. sec. si i. diuer. sis scripturis: q. a. tunc vñ duplicata q. ritas. Bo. Ja. de are. vñ sentire s. ista. gl. hic et ei. opi. plus placet. nã hic i. fi. l. dñ. idẽ e. si i. codicill. fuerit hoc factũ: et sic nō vñ curare an i eadẽ uolũtate vñ di. uersis fiat. q. re dicit Ja. opi. gl. h. locũ qñ relin. q. tur bis eadẽ q. ritas. sec. si diuerse: q. a. i. una uo. luntate e. legatũ plus i. alia min. q. re tũc vñ dupli. care legatũ nisi aliud appareat: et hic e. casus hu. ius. l. et. l. si ita sit scriptũ. s. de le. i. s. Ja. de are. et. s. e. l. iij. s. si q. s. ticio. Cũ ergo sit alia cã. i. pmo. casu q. i. scõo legata differũt s. m. plus et min. in vno. n. l. i. pmo. casu e. plus q. i. alio. i. scõo e. plus i. uno legato q. i. alio i. q. ritate vñ duplicatũ lega. tũ e. i. eadẽ uolũtate. Istud vñ e. magis psonuz iuri et vitati. Et si intelligam legatũ factũ simplr. e. sec. si s. m. fieret p. relatione ad p. m. ut si dico. cẽtũ q. pure legami lego sub p. ditione. nã tũc l. j. di. ctio q. possit facere simplr. relatione et possit face. re p. pria: ut no. hic i. pma. glo. i. dubio intelligit d. p. pria et ña. relatiõe. hoc p. baf. in. l. iul. s. de be. re. ista. et. l. triplici. s. i. j. de v. sig. vñ intelligẽdo q. hic fuit relictũ s. m. legatũ p. relatione ad p. mum. vñ diceret ista. glo. q. tũc in hac. l. nō vñ dupli. catũ legatũ: tñ s. Ja. d. are. facit. l. sempron. s. de leg. iij. So. ibi sunt due uoluntates que habet. tur loco vnus: et iō nō apparet q. uolũtas fuerit

tũ adẽptũ habet p. Ly. i. l. si fortidianu. C. de le. p. bar. i. d. l. re. pñci. circa pñ. d. le. iij. et i. d. l. nã ad ea. et vid. bar. i. l. alune. s. i. j. e. et imo. i. d. l. iul. i. fi. C. utz cõdi. si intelligatis duplicatũ. Et intellectũ Ja. d. are. et bar. l. seq. pau. d. ea. i. l. plane. s. i. de le. i. et ibi et bal. et ia. d. are. Et ita et t. p. e. ibi l. j. allegat istu. tex. ad d. spe. i. ti. d. testi. s. i. v. ite. p. e. an. itituerit hũ.

... de occiso. d. c. fi. et no. bal. in. l. euz mãfeste. C. manda. et hic teneo opini. bar. quam se quitur Jo. an. et spec. in. ti. de consti. s. i. post mar. tinum de fa. no. et ibi re. spõdet ad ra. tionem bal. per. l. capta. lum. s. i. cru. libus. d. pen. vide Jo. an. in dicto loco Itẽ qñ statu. tũ pmittit oc. cidit et vulne. rari pmitte. re videt fm. cy. i. l. i. C. q. sit l. s. p. h. fac. qñ dixi in. l. i. C. vñ vi. et vide ange. et Imol. in. l. in. suis. de libe. et posthu. et q. d. no. bald. in. l. si quis si. dicam rape. re. in prin. d. epif. et cleri. ADDE an. si statutũ per. mittat offen. di permittat etiaz occide. re ang. cõfi. c. lxxvii. pau. deca. cõfi. xxxiiii. C. nō pot. opponi. Et ista facit q. si cu. inimico. e. facta pax si repellat a te. stimonio. de quo p. Imo. in. c. cu. oport. eat d. accu. et per glo. in. c. per tuas. de simo. i. v. capitales. et no. Imo. in. c. cu. ite. d. re. iud. et q. d. no. bal. i. l. pñci. C. si i. i. i. dicit post bar. to. i. l. iij. s. i. s. de testi. ADDE an. inimic. recon. ciliat. possit esse testis ro. cõfi. c. lxxvi. d. Icut. e. s. casu. an. et qñ videt leg. a. tũ adẽptũ habet p. Ly. i. l. si fortidianu. C. de le. p. bar. i. d. l. re. pñci. circa pñ. d. le. iij. et i. d. l. nã ad ea. et vid. bar. i. l. alune. s. i. j. e. et imo. i. d. l. iul. i. fi. C. utz cõdi. si intelligatis duplicatũ. Et intellectũ Ja. d. are. et bar. l. seq. pau. d. ea. i. l. plane. s. i. de le. i. et ibi et bal. et ia. d. are. Et ita et t. p. e. ibi l. j. allegat istu. tex. ad d. spe. i. ti. d. testi. s. i. v. ite. p. e. an. itituerit hũ.

prima et que posterior: et stat testatorē tñ semel reliquisse iō in dubio eligamus qd est min⁹: ut ibi. hic nō stat testatorē pluries legasse. Et iō p declaratione huius materie qdā habent hic dī distinctionē p Dy. quare plenius distingue⁹ sic. Quāqz alicui pluries relinqt qritas: aut a diuersis hīdibus: aut diuersis ab eisdē. Si a diuersis a quolibet debet solidū: ut l. suo alieno. §. si qd a pmo. §. de le. i. nisi illi diuersi heredes haberentur loco vnus: ut instituti et substituti: ut ibi nō. Si nō ab eodē: et tunc aut i diuersis volūtati⁹ aut i eadē. Si in diuersis: aut legatū est simplex et in dubio vñ velle duplicare legatū: ut l. quinquaginta. de pba. nisi sint due volūtates q loco vnus habent: ut l. pculus. §. de le. ij. Aut legatū ē ob vnā et eandē cāz: et tunc stat ultimo legato: ut l. libertis quos. in pn. de ali. et ci. leg. Si vero relinquit in eadē voluntate: tunc aut utrunqz legatū p̄tinet tñdem aut nō. pmo casu nō p̄sumitur q voluerit duplicat nisi p̄bet: ut l. plane. §. si si nō corpus. §. de leg. i. Si vero nō p̄tinet tantūdes: tunc aut sm legatum ē factū p relationez ad p̄mū: et tunc stabit ultimo tñ. ita pōt intelligi hic et glo. hic posita. Aut sm legatū est factū simpliciter et p̄sumitur testatorē voluisse duplicare nisi aliō appareat p nba expresse vel p dictionē taxatiuā: ut l. si ita. §. de leg. i. et l. iij. §. cum ticius. §. e. ita debes intelligere istā materiam. Et ista materia pōt iduci ad qōnes. apparet q mutuaui tibi cētum. Itē apparet q pōstea p̄missi centū ex cā mutui: an intelligit de illis centū mutuatīs: an de alijs centū. Et q de eisdē cētū itel ligatur vñ glo. in l. triplici. j. de n. sig. et dixi in l. plane. §. pe. §. de le. i. et hoc qñ pluries relinquit qritas: si si spēs pluries relinquit nō dico hic: si dicam in l. meuius. §. eum. §. de leg. ij.

§ Legatum. Ad hanc l. op. q adē p̄tio p̄ditionalis nō impedit transmissiōne: ut l. si penu. j. qñ dies le. ce. So. ut ibi per Dy. et ibi plenius dixi: qd ibi loq̄ de p̄ditione q extitit in ipso actu moriendi. hic secus. Item op. tacita p̄ditio nō ipedit transmissiōne: ut l. cōditiones que extrinsec⁹. j. de p̄di. et demō. §. hic ē p̄ditio tacita. ergo et. §. p̄ditio tacita nō impedit transmissiōne. Hec est de ea p̄ditione q uenit ex necessitate. secus si uenit ex dispositione testatoris: ut hic. et l. qd pure. j. qñ di. le. ce. Item op. §. p emptore. l. ij. §. si i diē. Breuiter solue. aliud i dicitibus aliud in ultimis uoluntati⁹. nā in dicitibus resolutio p̄ditionalis nō facit p̄ditionalē primū dētum. §. in ultimis uoluntati⁹ sic: ut no. in l. tria sed plenius in l. ij. §. i. de in diem adiec. in gl. magna habetis in l. quibus diebus. §. quidam ticio. de condi. et demon.

Quod ita legatum. In l. si ita legatū dimisi. §. qd ita legatū. iō nunc lego. De materia huius. §. habuistis. §. e. l. iij. §. i. hic dicitur si decedat anteq̄ dies legati cedat. Lōtra i mo debeat intelligi sic dēsserit anteq̄ accipiat si cut in fideicūmissio uniuersali: ut l. qdā ita. j. ad treb. sed hic ē legatum qritatis in quo nō trāsit dominium recta uia sicut in fideicūmissio uniuersali. Rñ. l. dñum nō trāseat recta uia: tñ statim incipit deberi si in fideicūmissio uniuersali est plus: quia requiritur acceptatio fideicūmissaria et eius factum. ideo quia illud non potest continere dñum sed tantūmodo lucrum.

§ Ubi hominem. C. Op. §. co. l.

nō solum. §. i. Rñ. ibi in legato alternatiuo: hic in legato generis. Inducit glo. hanc. l. ad questionē q in legato generis est electio legatarij. §. qua habetis. §. de le. i. l. legato generaliter. et l. heredes. §. incerto. §. fa. her.

§ Ius. In adimendo id quod a testatore concedit verbis testatoris statur. h. d. C. Op. de le. iij. §. i. §. ad sylv. vbi dicto testatoris nō stat. fo. hic testator uolebat solū auferre beneficiū a se p̄cessum. ibi uolebat penā imponere. C. Jrez op. in auc. vt cū de appel. co. §. cās. vbi non stat dicto testatoris inserētis cām exheredationis nisi p̄bet. fo. ibi testator uolebat auferre filio quod habebat a lege. §. q sibi patri succedat. H nō uolebat auferre qd a seipso testōr habebat ut hic. Alterius quero quid si libertus uult probare dñum eius quod dixit testator: an debet sibi prodesse. Crederem q sic: quia si testator errās hoc dixit ita q appareat testatorem errore dixisse: puto q proderit sibi. ar. l. vltime. §. de here. insti. facit l. epistolam. in prin. j. ad treb. Et ista teneatis menti: quia faciunt ad multa. precipue ad statuta que auferunt beneficia alteri concessa. Utrum stetur cause apposite in statuto sine alia probatione. solutionem habetis ex predictis: quod tene menti.

Ex l. sequenti. C. An ecclia s̄ habentem fundum in emphiteo sim ab ipsa possit agere rei uendicatione. Et an per instrumentum treuge probetur q guerra precesserit.

§ Legata. Que inducuntur ad diminutionē non imporant augmentum. h. d. de hoc. §. de le. i. l. legata inutiliter. et ibi per Dy. inducit ad plures questiones. Et quidam ponunt h duas. Prima si habes fundum in emphiteosim ab ecclia. Mōdo ēt agit rei uendica. an ex hoc p̄bet cōpetere rei uendicatio ecclie. uidef q nō: qd instrū emphiteosim iduci ut ius ecclie diminiuat: nō ut augetur. Videte ista qd recte intelligenti hz modicū dubij. nā si qd ecclie agat actione personali descendente ex dētū emphiteotico tunc potest sibi referri qd dñij: ut l. si quis cōductionis. C. loca. et l. nec creditores. C. de pig. act. sed si ageret rei uendi. tunc ex instrumento emphiteotico nō probaretur dñium regulariter: ut l. ad p̄bationē. C. loca. et no. p glo. in simili in l. ita ut si fur. §. como. hec sunt uera nisi dominus emphiteosim eo aīo recepisset: ut transferret dñium in ecclia sm ea q plenissime dixi in l. si rem aliquā. j. de aqui. pos. Secundo Dy. inducit istam. l. ad aliud. facta ē treuga inter aliquos. vtruz ex instrumento treuge probetur guerraz precessisse vt sic finita treuga remaneat guerra. Hec. l. facit q nō: qd treuga fit ad diminutionem nō ad augmentū guerre. Videte non est dubiū q ex instrumēto treuge non inducitur guerra: sed probatur guerraz p̄cessisse. sicut dicimus de diuortio: ut l. iul. §. de diuor. et in auc. qui. mo. na. effi. legi. §. qm. et facit quod no. in l. si mihi et tibi. §. in legatis. §. de le. i. de hoc facit quod dixi in l. decem. j. de uerbo. obliga. sed utrum ad positionem priuatiōis sequitur positio habitus habuistis. in l. iij. §. si. §. e. ti. non habetis hic alia.

§ Ubi seruus. Legatū extinetum alienatione non restauratur nisi de nouo probetur. C. Op. de l. rem. j. e. So. fateor q dz di

¶ Pleni⁹ distigue. Sequitur pau. de ca. in. d. l. plane. §. si eadem tamē ille ter. in. §. i. loquitur qñ quantitate erant diuerse nimirum. ergo et. per hanc. l. et sic non probat dictuz. unde nisi aliud cōstet uideretur idem in legato speciei. l. si tibi homo. §. i. et quod ibi bar. de le. i. iuncto. §. si eadem. tñ pro opi. bar. est casus i. l. si a pluribus. §. i. et ibi latissime p dy. et barto. de lega. ij. b. Stabitur ultimo tñ. fa. cit. l. laci. §. impuberez: et qd ibi no. de le. ij. et qd no. bar. in. l. ii. §. h. d. do. prelega. c. Sz dicit. Et dixi post imol. in. l. plane. §. si eadē de le. i. p dy. et per bar. late. l. d. l. si pluribus. §. i. d. lega. ii.

¶ Legata. Ista. l. allegat. bar. i. l. ii. §. et quia de iurisd. om. iu. C. Non probaretur. An per instrumētum probetur dñij. et idem per dationē in emphiteosim. et adde que vñ post bartolin. l. ticia. de solu. adde bal. et imol. i. l. cū tale. §. h. de cōdi. et demō. et qd no. bal. et docto. in. l. cuz filia. C. diuor. et fact. igno. C. In. §. qui bus. in prin. per imol. in. l. quidā ita. j. ad treb.

¶ Ubi ser u. huc textum allegat not. bald. in. l. iij. C. de leg.

a Nihil p
n hibet.
adde q
no. in. l. em /
ptor. §. luci
in fi. de pac.
b Em le
r gatam.
§. tene
primam. Et
ita consului
ego alex. 7 e
tex. qui loq.
tur in uendi
tione l. l. feri
bit. 7 ibi bar
to. de aur. 7
ar. le. in §. §.
quid si aliena
uit. 7 proba
re uidef tex.
ibi 7 ibi glo.
.i. 7 ibi bart.
in. l. fideico.
missa. §. si rē
d. le. iij. 7 gl.
in. §. si rem. i
fi. de leg. 1. §.
ibi tex. cōtra
7 in. l. iij. C.
d. leg. 3. §. cui
incūbit on?
probandi an
ex necessitate
vel ex volun
tate etiaz qñ
titulo onero
so alienauit
dico q here
di cui semp
incūbit on?
pbandi mu
tationez uo
lūtatis. d. §.
si rem. 7. l. cū
qui. de pro
bat. 7. l. luci?
la. i. de le. it.
7 glo. i. d. §.
si rem. insti. d.
leg. 7 adde q
quando res
alienatur ne
cessitate vr
gēte 7 sic qñ
fi ē reuocatū
legatū agif
ad rem non
ad precium. l.
lucius. la. i. d.
le. fi. 7 ibi gl.
7 bar. Et cir
ca hanc ma
teriam uide
bald. in. l. iij.
.C. de leg. 7
ibi Ja. bu. q
ponit aliena
tio precium
ex causa ne
cessaria 7 qñ
ex volunta
ria sed ipse di
cit idem qd
gl. hic quā re
probat bar.
hic. 7 de ma
teria habet
plene p imo.
in. c. filius. d.
testa.

stingui alienauerit sponte aut necessario ut ibi dicitur. Secūdo op. de manumif. testō. l. vep. ē. Sol. Aliud in relicto libertatis ut ibi aliud i relicto proprietatis ut hic. Istud uidef 3 tex. in. l. iij. §. e. vbi cessante cā adēptōis cessat adēptio puto q; debeamus sic dicere. inimicitie de qbus ibi loq; fuerūt cā uolūtatis testatoris. vñ cessantibus inimicitijs psumif cessare uolūtas adimen di. sed hec alienatio non est causa uolūtatis adē ptionis: sed uolūtas pcedit que ostendit p actū alienationis. vnde secuta redēptione nō sequif q; remaneat uolūtas legadi: qa nō ē eius cā.

Nihil interest. Dec. l. fa. cit ad. q. §. statuto campsoy qui habent statutum q; ipsi tenēf cācellare rōnes de quibus fuit plenarie satisfactū. Adodo quidam non cancella uir: sed dixit satisfactum est mihi de omnibus in tegre. Certe idem est hoc dicere seu scribere qd cancellare. ar. huius. l. non sunt hic alia.

Nihil prohibet. op. de l. vbi repugnantia. de re. iur. 7 glo. sol uir optime zc.

Ex. l. sequenti.
CAn per alienationem rei legate extingatur legatum: ibi. Op. Et quid si alienet tñ usufructus rei legate vel pars: ibi. Quero. Et an cum vir donat uxori vnā rē specialem 7 post obligat oia bona sua an p istā generalem obligationem uideatur reuocata donatio: ibi. Sed an.

Em legatam. Aliena tio uolū taria oīno extinguit legatū pcedēs. h. d. CAno. tex. ibi: hec enī distinctio zc. Dicit hic nemo l. necessitatib⁹ liberalis existit. 7 glo. expo nit nemo qui dat ex necessitate dicit donare. Cō tra imo quandoq; quis donat ex necessitate: vt .§. de tu. 7 ra. di. l. i. §. i. 7 l. cū plures. §. i. §. d. ad mi. tu. 7 l. si seruus seruū. §. si oliuam. §. ad. l. fal. Dicit glo. ibi nō dicit donatio pprie sed impro prie. 7 bñ dicit vt plene dixi. l. i. d. dona. C Sed quero vtrū per istā donationē impropria d qua loquif. ll. cōtrarie reuocet legatū. Rñdeo non: qa ex necessitate fit. ergo nō reuocaf: vt hac. l. cū fili. Tñ aduerte tres casus. Quādoq; donatio fit ex pcedenti liberalitate: 7 tñc loquitur. l. ista. Quādoq; donationē pcedit necessitas: tunc. l. ista nō pcederet. 7 ē casus in. l. i. §. i. §. d. tu. 7 ra. di. 7. l. cū plures. §. in primis. de adm. tu. Quā doq; nō pcedit necessitas neq; liberalitas sed quedā malicia: vt in casu. l. si seruus seruuz. §. si oliuā. 7 tñc putare q; hec. l. habeat locū: qa suf ficit q; ex necessitate nō fiat. CSecūdo modo i telligūtur ista uerba posita in fi. Nemo enī in ne cessitatibus liberalis zc. i. nemo qui est in neces sitate liberalis existit. Cōtra istam expositionez uidef. l. si ego §. si cer. pe. ista expositio non est vera: qa etiam indigēs potest liberalis existere. C Tercio mō exponit vt in glo. §. tene primā. b Dicitur hic si ex necessitate alienat q; legatū nō reuocaf. sed quid si aliquis alienat tñ. nō lucrati uo de uoluntate tñ: vt causa feneradi. an uidef uēdere ex uolūtate vel necessitate. Glo. q; ex ne cessitate: vt. l. seruū quoq; §. si. §. de procur. vbi uerbū ex necessitate; accipif. i. ti. non lucratiuo. puto cōtrariuz quia hic accipif ex necessitate. f. rei familiaris: vt hic. 7. §. d. leg. iij. l. fideicomissa .§. si rem. 7 insti. de le. §. si rem. sed in. l. cōtraria aliter sumif. 7 Op. j. e. l. pater inter filios. So. ibi fuit relictuz certe qñtatis. hic spēs. 7 ideo vt

liqueat ista materia sic distingue. aut legat qñti tas. aut spēs. aut spēs 7 qñtatis. hoc est precium illius spēs. aut legatur aliquod ius. Primo cāu dic vt dicā. j. e. l. pater. Secūdo casu aut ista spēs alienaf ab herede 7 legatū non extinguit: ut. l. seruū filij. §. si pocula. §. de le. i. §. m. itellectū glo. aut alienaf a testatore: 7 tñc aut fuit legatū sub pditione q; meus erit vel si meus erit: 7 tñc reuo caf idistincte: ut. l. qnt⁹. i. fi. §. de au. 7 ar. le. nisi aliud loco eius redimaf: vt. l. filie. §. i. j. de p di. 7 smō. Aut legatū fuit factū simplr: 7 tñc aut alie natio fit p dissolutionē spēs vel trāslationem ad aliā spēm 7 reuocaf idistincte: ut. l. scia. de aur. 7 arg. le. qñ res desinat extare ut ibi: aut alienatio fit re remanēte i esse suo: 7 tñc aut fit ex uolūta te aut ex necessitate: ut hic. 7. l. fideicomissa. §. si rē. 7 isti. de le. §. si rē. Si hō legat spēs 7 qñtatis hoc ē pciū rei tñc nō reuocaf uēditione legatuz: .l. luci⁹. §. de le. iij. §. si alienatio fieret alio mō. pu ta p dationē in solutum vel p mutationem tñc ē maius dubiū: tñ dicerē idē ex illo capite quo pre ciū ē relictū qa semp pciū peti posset sicut si reli queref res aliena uel pciū rei aliene: ut. l. nō du biū. §. de le. iij. Si hō relinq; ius. i. nomē dicitur i tex. l. fideicomissa. §. si rē. §. de le. iij. 7 Quero h dñ de alienatiōe toti⁹. §. qd si alienauerit usufru ctū tñ: an reuocasse vñ. Gl. q; nō i. l. iij. C. d. leg. pbat. l. i. ij. de p di. isti. Sed qd si alienauit partē rei. Certe p illa parte extinguit legatū sm pce dētē distinctionē: ut. l. si ex toto. §. de le. i. 7 isti. d. leg. §. si rē. Sed qd si pignoraui. Rñ. nō vñ re uocari: ut isti. de le. §. si rē. circa mediū. 7. l. iij. C. de le. sec⁹ i donatiōe facta vxori q; p pignoratio nē vñ reuocari: ut no. C. de le. l. iij. 7. l. i. §. fi. j. de dona. qd no. qa si reuocaf ergo nō pfirmat mor te. 7 Sed an hoc hēat locū i obligatiōe gñali si aliq; donat vxori aliqd 7 postea obligat oia bo na sua an p istā generalē obligatiōe vñ reuoca ta donatio. Puto q; nō: qa nō vñ ea mēte obli gatū ut reuocet donatio: ut. l. cū hic status. §. si marit⁹ de dona. iter vi. 7 vx. 7 qa obligatio gñā lis nō afficit ita rē sicut spālīs quoad hoc. ar. l. ē dñā. §. q. ex cau. pig. ta. §. Et p dicitā oia itelligo hñ nisi res eēt obligata p tāto q; nō ē uerisite d bitorē debere luere. tñc. n. habetur loco alie nationis: ut. l. antepe. in prin. §. de le. iij. 7. l. lega ta. in fi. §. de suppelle. lega.

Adimendo. Legatuz adēptum simplr remanet apud heredē cum suo onere. h. d. Dicit h si reuocare uoluit qd in du bio. Rñ. vñ nolle reuocare 7 sic qñ legatū trans ferf i aliū trasset cū suo onerē. ita qñ simplr adi mif remanet apud heredē cū onere suo: ut hic. 7. l. gaio. §. de ali. 7 ci. le. C Op. j. e. l. si tibi. sol. ibi i eadē psona h i diuersis. C Op. §. d. ali. le. l. stichus. §. ticia. so. ibi fideicomissuz ab ipō pn cipio uidef limitatū sm qualitātē pcedētis lega ti. hic uero fuit simpliciter relictum quod no.

Si. Inutilis translatio perimit legatum. h. d. C Oppo. de .c. n̄ pstat. de reg. iur. li. vi. Dic vt ibi p Dy. C Oppo. de. l. i. j. de dōa. 7. l. id quod de rei ven. vbi per sequentem contractum inutilē a primo non receditur. So. aliud in contractib⁹ qa pēdet ex uolūtate duoz. aliud i vltimis uolū tatibus ut hic: 7. l. plane. i. prin. §. de le. i. C Op po. de. l. legata. in fi. §. e. vbi adēptio inutilis nō uitiat legatū. Sol. l. nostra loquitur de trāslatio ne inutili que in se habet inutilem ademptionē vñ nō ē vep; q; ademptio fit inutilis imo utilis:

C Fca vro
ri. vide. l. si
marit⁹. la. ii.
.C. de dona.
iter vi. 7 no.
per. l. i. d.
l. iij. C. d. le.
7 ad id quod
dicit: hic bar.
de obligatio
ne generali.
adde bal. idē
dicentem in
l. si non uey.
.C. de dona.
iter vi. vbi
etiā idem di
cit in tacita
hypotheca p
illum text.
Quid in do
natione cau
sa mortis. vi
de per Dy.
Bal. 7 Imo.
in. l. stichum
qui me⁹ erit
de leg. ii.
d J adi.
s mēdo.
suo one
re. fallit nisi
heres idēq;
legatari⁹ fuit
set occasione
legati graua
tus ad aliqd
dandum co
heredi gra
tia cocquatō
nē: quia tñc
adempto le
gato uidetur
ademptum
grauamen. l.
pamphilo. §.
fi. de leg. iij.
facit. l. alteri
j. co.
E si pi
mit le
gatuz.
Concordat
text⁹ vbi bar.
in. l. fundum
§. minor. §.
de fi. insti.

sed ibi ademptio in seipsa inutilis erat ratione rei adempte uel incertitudinis personarum.

Legatum. Legatum filio uel seruo non potest adiri a patre vel domino. h. d. C. oppo. de. l. legatum. i. prima parte. s. de leg. i. s. p. seruus s. successio. edi. Rii. hic loquitur in ademptione. Sria loquitur in repudiatione. Rō q̄a repudiatio fit postq̄ cessit dies legati. iā enim patri uel dño questus erat. et iō repudiare potest. s. ademptio fit uiuo testatore: et sic ante diē legati cedentem: et iō non potest adiri a patre uel dño: q̄a eis nō erat datus. Ex. l. sequenti.

Institutus an repellitur a substitutione propter graues inimicitias cū testatore ortas.

Ex parte. Inimicitie superuenientes et testamentum imperfectum heredis institutione non vitiant sed legatum. h. d. C. oppo. C. de his q. ut indig. l. hereditas. et j. de his qui. ut indig. l. cū quidā. So. dicunt qdā q̄ actiones hereditarie nō denegant ei ipso iure: s. p. sniaz sic: ut hic. veritas ē q̄ ibi testator appellauit heredes indignos ideo applicat fisco. sed hic indignos nō appellauit sed cepit facere aliud testm̄ qd̄ n̄ p̄fecit.

Querit glo. que sit rō diuersitatis inter heredē et legatariū. Dic ut in ea. quaz no. C. Quero utrū pp̄ cās inimicitie tm̄ possit q̄ ab institutione repellī. Et uidet q̄ nō per hanc. l. hoc nō videtur vep̄ si heres institutus prebuerit causas inimicitie: ut q̄a occidit filium testatoris uel fecit sibi aliquod grauissimū: ut i. auē. si captiu. C. d. epi. et de. et auē. liberi furiosi. C. de epi. audi. s. si testor uel exane dedit cās inimicitie nō ipse instituit tūc h̄z locū ista. l. q̄a nō repliit ab h̄r ditate.

Alter. Si ex pecunia legata per testatorem aliquid emittitur legatum non extinguitur: sed ex re empta prestatur. h. d. C. oppo. q̄ alienatione extinguitur: ut. s. e. l. rē legatā. So. licet hic alienauit pecuniaz tm̄ rem emptā retinuit in patrimonio. C. oppo. s. hoc. s. de au. et argen. leg. l. scia. ubi extinguit legatum h̄z res retinet in patrimonio. So. ibi fuit legata spēs hic q̄ritas in genere. qd̄ legatum q̄ritatis h̄z nō fuerit genus generalissimū: tm̄ nō ita de facili extinguitur sicut legatū speciei. C. In gl. dum dicit dic ut ibi: ibi dicit q̄ ibi precessit institutio equalis uel ex certis rebus quod idē est: ut. l. ex facto de heredi. insti. By.

Legatum. Legatum videtur transferri cū cōditio onibus suis nisi cōditio persone cohereditarij. h. d. concordat. l. gaio. in prin. s. d. ali. le.

Pater. Per donationem inutilem ducitur legatum ademptio. h. d. C. oppo. qm̄ p̄cedit legatū generis tūc legatū inutile spēs nō derogat generi: ut. l. si. s. de au. et arg. le. So. ibi fuit legatū adiecto signo vniuersali. sed hoc fuit indefinitū dixit enim ortos instructos: uel dic aliud in donatione inutile: aliud in legato. Ratio est: q̄a s̄m̄ propositum testatoris in uita eius res exit de bonis: ut. s. de leg. ij. l. sequēs questio: et sic in aliquo est maioris potentie q̄ legatum: ut ibi euidenter apparet: dicam in. l. que situm. s. p. de fun. instru.

Alteri. Per ademptionem prelegati uni ex heredibus facti cā ademptionis prelegatus alteri factum intelligitur reuocatum. h. d. C. Nota q̄ si testator vni heredum aliquid prelegat et per illam causam alij coheredi prelegat aliquid si adiri

mit prelegatum vni intelligitur ademptum prelegatum alteri licet expresse non sit dictum.

In seruo. Alienato suo expressa libertatis ademptio legati sibi iniuncti tacite reuocatio nem inducit. secus si adimatur ipso manumisso. h. d. In tex. ibi inutiliter adimatur. dic. i. adimi uideatur inspecto presenti tempore. Ibi peruertur. dic immo vitatur cum reperitur relictū seruo proprio sine libertate: ut. l. seruus. C. d. le. Non ob. q̄ dicit ademptionem non ualuisse. i. mo ualeat ut sequitur et merito et c. Ibi ademptio dicitur libertatis: et per consequens legati libertas dicitur que per ademptionem postea facta confirmatur: ut. l. uerum. de manumiss. testa.

Quero de ratione dubitandi in hac. l. Glo. ij. magna dicit: quia alienatione extinctum erat legatum libertatis et alterius rei. unde quia adimitur postea libertatem tantum uidetur confirmasse legatum alterius rei. ita dicit glo. que incipit. s. libertatis: et dicit s̄m̄ Be. R. et c. et sic bec glo. habuit pro constanti q̄ serui alienatione extinguitur legatum libertatis sibi factum: et legatus alterius rei: et hoc etiam expresse dicit glo. i. ibi tacite reuocata. In eo q̄ glo. dicit q̄ alienatione reuocatur libertas: dicit uerum per. s. q̄ si alienatione. quem allegat. sed in eo q̄ dicit q̄ reuocatur legatum dicit male et contra. l. q̄ si in diem. s. si. j. de condi. et demon. et l. iul. uester. eo. n. ita dicit Ja. de are. in. l. qui filio. s. si quis seruus. s. de here. insti. Ratio ergo dubitandi fuit hic cum libertas uideatur adempta alienatione. ergo noua ademptio nil operabatur. Ad quod iuriscōsultus respondet quia ademptio ualeat cum redimi possit et per consequens reperitur legatum factum seruo proprio sine libertate: et sic non ualeat s. Ja. de are. et omnes.

C. oppo. s. e. l. cum seruus. ubi redemptione non confirmatur legatum. So. aliud in alijs legatis aliud in libertatibus: ut ibi no. et l. uerum d. man. testa. C. Item op. et uidetur q̄ finis huius. l. principio contradicat: quia in fin. ademptio nil operatur. in prin. sic. Quidā dicunt q̄ finis corrigat principium. hoc non est uerum: quia in fin. nullo modo ualeat ademptio: quia liber erat. Et si dicitur potest iterum effici seruus et sic potest iterum redimi. non est bene dictum: quia casus aduersamq̄ fortunā et c. ut. l. inter stipulantem. s. sacram. j. de s̄bo. oblig. C. Sed contra hoc dictum oppo. q̄ in libertate spectetur aduersa fortuna liberi hominis: ut. l. generaliter. s. si libero homine. de fidecom. li. So. in fauorem libertatis ut ualeat datio bene spectamus casum. sed in odium libertatis: ut ualeat ademptio non: et sic loquitur hic: et sic est dare casum in quo ualeat datio: et non ualeat ademptio. C. oppo. de. l. si ita. s. regulam. de libe. et posthu. ubi non potest adiri hereditas sine libertate et eōuerso. hic nō potest adiri libertas sine legato. ergo et c. So. aliud i hereditate: ut ibi: quando seruus est solus heres institutus. Ratio est: quia non ē heres cuius aditione ademptio confirmari possit: et a se ipso adiri non potest. hic uero loquitur in legato et libertate: et sic unius aditione potest legatum confirmari. ar. l. sed si conditione. s. si. s. de here. insti.

In seruo. C. oppo. q̄ ista ademptio nil ualeat: q̄a alienato seruo est extinctū legatum: ut. s. l. prox. ergo non potest adiri. So. si habetis i lra si reddiderit: Iuriscōsultus respondet sic

In suo confirmari. Uide bal. in. l. si ita. s. regula. s. de libe. et posthu. et in. l. si vnus. s. pactus. in. iii. col. d. p. vide ang. in. d. s. regula et in. l. si sub conditione. s. si. de heredi. insti.

Legatum
I questum
erat. re
uocabilitate
fm glo. in. l.
si quis ita be
redi. de con
di. insti. et bec
ratio bart. ē
bona. et cam
tenet imol. i.
d. l. legatum.
licet de bar
mentionem
non faciat.
b. Par.
c. te. op. C.
Quo /
modo autez
intelligatur
et an in min
solenni uolū
tate legata
adempta di
cantur. uide
bar. in. l. si in
iure. in prin
de lega. iij. et
uide gl. et do
cto. in mate
ria huius. l. i.
I. fideicom
miss. C. d. si
deico. et tan
git imo. i. l. si
ita scriptū de
leg. i.

Legatum
I. s. pa
ter hūc
text. allegat
bal. in. l. si in
in. iij. q. c. d.
le. et uide an
ge. in. l. seruū
hij. s. si idez
seruus de le.
i. et uide
tur casus ex
pressus p̄ di
cto bal. in ru
bri. C. de v.
signi.

Alteri.
a. Ene
ment i
istum tex. q̄
est no. et add.
l. pamphilo
s. si. de leg.
iij. et ad hāc
l. uide bal. i.
l. in testamē
to. in ul. col.
C. de testa.
mili.

Alteri.
Per ademptionem prelegati uni ex heredibus facti cā ademptionis prelegatus alteri factum intelligitur reuocatum. h. d. C. Nota q̄ si testator vni heredum aliquid prelegat et per illam causam alij coheredi prelegat aliquid si adiri

legatū extinguitur ope exceptiōis. et iō herede solvente nō haberet repetitiōē. pōt ergo legatū valere illo respectu si heres soluerit. et ideo illo respectu potest valere ademptio quo respectu pōt valere legatum. Istud dictū glo. non videtur verum: quia tutus exceptiōe doli pōt repetere quando dolus nō fuit adhibitus in ipsa obligatione cōtrahenda: ut no. i. l. qui exceptione. de cōdi. inde. et l. qui se debere in prin. de cōdi. ob causam. Et ideo idem iuris ē i ademptiōe facta qd est in ademptiōe nō facta. nō est bona ista lec. Alii exponunt si redit hic serus ad dñm redit per redemptiōē. et qd qd legatus pōt pcedere. verū est nisi noua ostendat voluntas p. l. cum serus. et iō pōt valere ex noua voluntate. Alii habēt in littera si redimat. et tunc dic vt dixi qd si noua volūtas propter illā nouā voluntatē esset recessus ab adēptione prima: vt. s. e. l. iij. et sic ista lect. nil ad ppositus. Quare dic qd aliena to seruo legato: legatū nō est extinctū per. l. iul. noster. j. de cōdi. et demō. et l. qui filio. §. si quis seruū. de here. insti. Et qd hic dī legatū pōt valere si redimatur. subaudi maxime: quia etiā si nō redimatur legatū non pōt valere ademptio. et hec est vera lec. et ita intelligit Ja. de are.

Seruo legato.

Not. rex. ibi. Nouus eniz hō et. Cōtra hāc op. d. l. si chorus. §. si. de le. iij. Breuiter ibi pferbat noua volūtas. hic secus.

Tibi.

trāslatio legati facta de vno in eundē nō videtur fieri cū onere. hoc. d. Cōpp. s. e. l. legatum. et l. gaio. in prin. de ali. le. So. ibi fuit facta trāslatio in aliā psonam. hic in eādē. et iō nil pōt operari nisi opere fideicommissi ademptiōē. p quo facit. l. si. s. d. vul. et pu. Cōp. s. de cōdi. insti. l. cū seruus. j. de cōdi. et demō. l. annua. circa prin. So. hic loquit de onere imposito in eodē legato. ibi vero loquit de onere imposito institutioni an videat repetitū in legato.

Iunne.

Si fideicommissū ab vno in aliu trāsferat cū onere speciali onus primo iniūctus in psona secundi i que trāsferatur in onere spālī nō videtur repetitum. h. d. Cōp. qd legatus videatur trāslatum cū onere suo: vt. l. legatū. s. e. et l. gaio. in prin. de ali. le. So. illud verum nisi nouū onus sit appositum in psona eius in que fit trāslatio. pro quo facit. l. si. s. de le. i. Et ergo istud liqueat breuiter distingue. aut trāslatio legati est facta in eundē aut in alium. primo casu nō videtur repetitū onus: vt. l. si tibi. secūdo casu quando in aliū. tūc aut est nouū onus ei iniūctū: et nō videtur repetitū onus pmi vt hic. aut sibi nō est nouū onus iniūctū. et tunc aut onus iniūctū primo coherebat psonae aut nō: vt. l. legatū. in prin. s. e. et l. gaio. s. de ali. et ci. le.

Licia.

Si de reb⁹ spālīter legatis et sub generali nomine cōfirmatis vna alteri leges in totū videt eē legata et a legatario primo adēpta. h. d. Cōp. qd ambo debeāt cōcurrere i isto fundo nisi aliud apparet: ut. l. si pluribus. in prin. s. de le. i. et no. in. l. sicut. s. eo. So. si tenemus opi. By. ibi posita qd ibi legatū serui fuerit facum cū cōmemoratione pmi tunc procederet clare. sed ibi istam opi. reprobauī. qd re dico qd. l. si pluribus loquit qd duobus legatur eadem species. hic qd vni genus alij spēs: et sic per spēm derogatur generi. Et si oppōis qd hic species fuerunt specialiter legate: ut patet i prin. §. Respondeo qd fuerunt generaliter con-

Tibi. et l. gaio. Et ibi vide bar. iterantes ad q. quam signa.

firmate. vnde illud genus inspiciatur: cum generi per speciem derogatur.

Scia.

Per ademptionem oneris adiecti in vim modi et legatum videt adēptum. h. d. Cōp. j. de pdi. et demō. l. si quis suus. so. dicunt qd qd ibi spālī libertatis fauore. vel aliter ibi onus iniūctū seruo ipsi suo fuit ademptū. hic aut fuit alteri impositus. ista so. nō est vera per. l. j. pximo. §. matri. vbi si onus simpliciter admittitur videtur ademptū legatus. Quare gl. i. l. cōtraria soluit. no. qd ibi fuit onus adiectum in vi cōditionis. hic in vi mōi. qd not. Ratio est quando onus est impositū in vi mōi sūt due obligationes correlatiue: quia heres obligatur ad dandū et legatarius obligatur ad implendū modus: vt. l. penult. de bis q sub modo et natura obligatiōnū correlatiuarū ē ut vna sublata videat sublata alia: vt. l. si. s. acceptū. et l. cū ēptor. d. rei vē. s. qd onus apponit i vi cōditionis nō pōt dici obtones correlatiue: quia id est in cōditione nō potest dici eē in obfōne: vt. l. si sub cōditione si quis omis. cau. te. nec legatus est in obligatione aī conditionis euentū: vt. l. cedere diem. de h. sig. et hec est vera so. quā tenet Be. C. de cōdi. inser. l. pe. in fi. q. C. Quero quid si on⁹ sit adiectū per modū fideicommissi. Rū. idēz qd qd est adiectum in vi modi: quia resultat correlatiua obligatio: vt videbitis. j. l. pxi. §. matri.

Qui filias.

Quantum ad res reformatas videtur testator voluntatē mutare: nō qd ad alias. h. d. Cōp. glo. sic. C. et in fi. tu dic qd illud ideo quia vltimū legatū nil operatur nisi primū intelligat reuocatum. Cōp. op. gl. de l. heredes. §. si qd. s. d. test. Glo. sol. et nō bene quia ponit solū diuersitatē casuū quare dicit By. hic res assignata ex cā diuisi onis vī capi tanq̄ prelegata. et prelegata pōt in codicill mutari merito et c. in. l. s. rīa volebat sine solēnitare mutare. Cōp. op. ex glo. s. pxi. §. vbi ptingit mutatio circa aliū qd circa res reformatas: quia reformatio fuit facta circa onus et ptingit reformatio circa legatum. So. id operat ibi natura obligatiōnū respectiuarū seu correlatiuarū vt ibi dixi. ita etiā dices i pposito. Si enī ea tūc que vni ex cā plegati dderat ademit et d alijs nil dixit: videt a toto recessū. s. hic reformauit diuisi onē in qbus dā reb⁹ in vtriusq̄ psona in quibus dā omisit et c.

Ex. §. sequenti.

Substitutio facta legato vī hereditate cā certe infirmitatis si testator liberatur ex illa et mori atur ex altera euanescat substitutio.

Cum post.

Trāslatio legati facta occasione mortis separate exiite infirmitate ita demū hz effectū si ex eadē infirmitate legatarius moriat non si ex alia. h. d. Cōp. qd si fiat substitutio i legato vel hereditate cōreplatione certe infirmitatis qd eo liberato ex illa et mortuo ex alia legatus vel hereditas nō debet substituto. quod est no.

Ex. l. sequenti.

Ademor presumit homo eorū que iā scuit.

Filio.

Si suus legat⁹ trāsferat in fundū ut ibi ppetuo sit: legatū de eo factum videtur extinctum. h. d. Cōppo. quia filio fuit relictum legatus generis et vxori speciei. ergo generi per speciem derogatur: ut. l. uxorem. §. codicillis. et §. testamento. s. de leg. iij. Sol. hic istum seruum post legatum factum trāstulit in fundum et fecit esse de illo genere: per qd a legato speciei vī recedere.

Line. a. §. scia. vīd no. per bar. in. l. si quis seruū de cōdi. et de mon.

C. Cū post. no. q. adde qd not. in. l. iij. s. de dona. cau. mor. in contrariū facit qd not. bal. in. l. h. C. de postu. bere. insti.

filio s
sumif
me /
mor. No. q
quis presu
mif memor
eorum que
fecit in testa
mento . add
tex. qd ibi
no. bar. in. l.
cum hic sta
tus. in prin.
de dona. iter
vi. r. vi. r. vi.
de tex. in. s.
illud aut. in
aut. de trie.
e semis. que
allegat glo. i.
l. hac. consil.
tissima. i. s.
at cuz huma
na. qu. testa
sa. pos. adde
ad hoc glo.
e bar. in. l. q
fundum. s.
seruus. s. p
emptore.

Mo. q qd presumit memor eoz q is sciuit. co
cordat glo. in. l. qui fundu. s. seruus. j. p emp.
Gl. dicit cōtrariū in. l. ex p̄sensu. j. de appella.

Matri. Si fideicommissum est adeptum
ex dispōne testōris expressa lega
tum nō remanet penes grauatuz sed uidet adē
ptū. b. d. **Op. de. l. pecunie. s. s. ali. r. ci. le. r. l.**
. i. s. p seruo. C. de cadu. tol. So. in p̄trarijs sit le
gatum inutile morte fideicommissarij: vel alio ca
su: hic vero penitētia testatoris. vnde sicut euz
penitet s̄ onere. ita uidet penitere de legato: ut
. s. l. proxi. s. seia. hāc so. tenet pe. r. **Ly. in. d. s.**
p seruo. in secunda oppositiōe. Alij soluūt qd
hic mater erat electa ut ministra: iō apud eā nō
debet manere cōmodum. sed in contrarijs fuit
electa vt legataria seu fideicommissaria. hec so. nō
ē vera: qa hic nō fuit electa ut nuda ministra cuz
s̄ba dispōsitiōis fuerint ad matrem directa ut
dixi in. d. l. pecunie. tñ ex hac so. nō q mulier n̄
potest esse executrix testi. dixi in. l. a filio. de adi.
lega. **Quero** vtrū alij duo fundi i quibus nō
fuit onus iniunctū debeant apud matrem rema
nere. **Glo. videt velle q sic.** In **Trium** uidetur
. s. l. proxima. s. seia. sed solue q ibi in mente te
statoris erat dubium vtrum onus adiectum oc
cuparet totum legatū uel non. vnde adimēdo
onus videtur a toto recedere. hic uero uoluit ex
presse q onus nō occuparet totū relictū. **Itē**
op. de. l. si in adimendo. s. e. vbi adempto lega
to nō uidetur adimi onus. So. ibi est casus ecō
uerso. vnde adempto lagato nō uidetur adimi
onus legato iniunctum. sed adempto onere ui
tur adēptum legatuz. Ratio diuersitatis est: qa
fideicommissum est cā finalis quare legatum fue
rat relictum: ut. l. ticio. circa prin. de condi. r. de
mon. r. s. de dona. l. ij. in. fi. unde adēpto fideicō
missio uidetur ademptum legatū: quia cessante
cā finalis rē. sed legatum non est causa finalis re
linquendi fideicommissum: sed est magis causa i
pulsua. unde adempto legato nō uidetur adē
ptum fideicommissum.

Seia. Qui accusat testatorem de crimi
ne capitali uidet sibi capitalis ini
micus. unde legatum uidetur sibi ademptuz. b.
. d. **Mo. q** licet faciat codicillos r̄ expresse nō
adimat: tamen tacita ademptio durat. **babui**
stis. s. e. l. iij. s. fi. cum. l. se.

Filie. Per exactionem debitoris legatū
de eo factum uidetur extinctum ni
si aliud appareat. b. d.

Strabere. **Quero** qd erit
si delegato fun
di detrahatur certa q̄ritas. an valeat.
Rñ. si q̄ritas ē ita minima q̄ eēt ridiculū ut un
nūm^o vel duo: tunc non ualere: ut. l. legato ge
neraliter. s. de leg. i. s. si esset magna q̄ritas: tūc
valeret r̄ fieret estimatio fundi: qua estimatiōe
sciretur quāta pars fundi fuit detracta. pro hoc
. l. pater. s. e. r. l. sanamus. C. de dona. r. l. i. s. r
si is qui quadringenta. j. ad treb.

De rebus dubijs. Rubrica.

Supra dictū ē s̄ legatis. vey qa circa legata
occurrūt dubia: iō s̄ ponit de reb^o du. **Cs3 q**
ro nōne qcqd dictū ē. s. ē dictū circa dubia cuz
lex semp̄ d3 eē de casu dubio: ut. l. q̄ labeo. j. de
carbo. edicto. **Rñ** deo qdā sunt dubia circa scñ
r̄ d̄ his tractat hic p̄ncipaliter l3 et qñq3 iserat s̄
dubijs iuris. s3 tituli p̄cedētes loquūtur de du
bijo iuris. facto posito pro constanti.

Undum. **Dec. l. habz duas**
lec. r̄ qlibet pōt di
uidi in duas ex diuersitatibus lfe: qa in
fine quidā habent lram affirmatiuam
alij negatiuā. sed s̄m primā. b. d. Si i aliqua par
te alternatiue est aliqua res dubiā declaratur ba
bito respectu ad estimatiōe rei: q̄ i alia parte al
ternatiue posita ē certa. b. d. **In tex. in. fi. ibi**
meuiani. dic. l. minoris: r̄ rō est s̄m A3o. qa eate
nus quatenus in vno dilexit presumif i alio dī
lexisse: ut isti. de vul. substi. s. sed si ex disparib^o.
r. j. e. l. vtz. in. fi. Itē ē rō qa nō ē verisimile q̄ te
stator posuerit alternatiuā iter res quaz una est
longe melior alia: ut si dicit lego fundū ualentē
centū vel lego fundū ualentē. x. iō hic p̄sumim^o
ex volūtate defūcti. Op. q̄ i alternatiuis vtrū
q3 sit in obligatiōe: ut. l. illd aut illd. s. d̄ p̄st. pe.
r. l. si duo. j. de duo. re. So. illd vey qñ i utraq3
pre alternatiue p̄tinet certa res. s3 qñ i una parte
alternatiue p̄tinet res dubia prius o3 q̄ dubie
tas declaref q̄ declaraf eo mō quo hic dicit. r̄ il
la res ita declarata dicit eē in obligatiōe: ut. l.
3ria. Quero qd si est dubiū cui fundo magis
equaler: an totali uel particulari. **Gl. dicit** quod
tūc est minus venit in legato: ut. l. si ita scriptum
in. fi. s. de le. i. r. l. apud iul. s. seio. e. ti. r̄ hec lec.
p̄cedit s̄m lram negatiuā. scōo mō legif̄ retenta
eadē lec. s̄m lram affirmatiuā: r̄ s̄m hoc v̄f in to
tū p̄cedenti lec. **3riari. q̄re** debes sic intelligere.
nā qd d̄f in tex. fundi meuiani. dic. l. maioris vel
totalis: r̄ sic concordat cū p̄cedēti: r̄ ita uideba
tur dicere **By. vel** possumus itelligere aliter s3
q̄ glo. posuit casum qñ totus erat unus fund^o
diuisus: tñ ḡfa vberioris culture quo casu p̄ce
dit lec. put est s̄ lra negatiua. s3 si ponerem^o q̄
eēt plures fundi r̄ separati cū multis interme
dijs: q̄ oēs vno noie uocabāf: tūc si legauit me
uianū vel seianū fundū nō itellexit de dotali s3
solū de uno meuiano. siue magna pecunia seu
parua distinguaf. hoc p̄ba. j. de s̄. fi. l. q̄ ex plu
ribus. vnde id quod dicit i. l. gaius. s. ticius. s.
de le. ii. habet locuz qñ totus fundus contigu^o
erat. tamen gratia vberioris culture diuisus: s3
quando fundi erant separati nunquam appella
tiōe fundi meuiani p̄tinerēt oēs fundi meuiani
s3 soluz un^o fundus: ut. d. l. q̄ ex pluribus: r̄ hāc
lec. tene menti. **Uenio** ad scōam lec. r̄ legitur
scōo mō s̄m. **R. s̄m** quē. b. d. **Quā** diuisiua cadit i
ter totum r̄ partem totum partem nō p̄prehen
dit. b. d. r̄ est no. lec. **Op. q̄** qñ eidē legaf ge
nus r̄ spēs generi p̄ spēm nō derogaf vt. l. lega
ta. in. prin. s. de suppl. le. r̄ de fun. instru. l. cum
delationis. s. cui fundi. r̄. s. quidam. r. l. ques
tum. s. pe. eo. tit. So. glo. contrarie loquuntur
quando genus r̄ species legantur copulatiue.
hic quando legantur alternatiue. **Contra** hoc
oppo. quando alternatiua cadit iter totuz r̄ par
tem uidetur q̄ resoluatur in coniunctam: ut. l.
quintus. in. fi. de aur. r̄ argen. le. r. l. semper. s.
cum uero dicimus. j. de uerbo. sig. So. q̄tum ē
in proposito dic sic. qñq3 alternatiua cadit inter
totum r̄ partē itegrale m q̄ritatiuam nō substā
tiale: tunc in toto nō cōtinetur pars. casus est
hic. **Ratio** quia fundus recipit limitationez de
stinatiōe patrisfa. ut. l. quod i re. s. ij. s. de le.
. i. **Quāq3** alternatiua cadit inter totū r̄ partē sub
stantialē ut fundus aut fructus vel domus aut
paries uel superficies aut domus: tunc in toto
continetur pars: ut. l. plane. s. penul. s. de lega.
. i. r. l. si ticio fundus. s. de usuf. le. **Quādoq3** al
ternatiua cadit inter totū r̄ partē p̄dicametalē.

Undū.
f Et per
istū tex.
decidit bal.
no. q. in. l. r̄
si post tres. i
-ix. col. si q3
cautio. q̄ si
statutum di
cit q̄ talif pu
niatur i mil
le uel alia pe
na arbitrio
iudicis q̄ si
potest impo
ni alia pena
que non sit
equalis p̄me
vel paruz ex
cedēs qd no.
Ad hoc faci
unt que scri
psi in prima
lectura barr
super probe
mio. s. uete.
ris vbi late.
Itē facit iste
tex. cum hic
no. ad no. q.
bal. in. l. em
ptorem. i. iii.
col. C. locati.
d **Oppo.** q̄
quando. Ad
de q̄ de hac
disiunctiua
no. p̄ bar. in
. l. vbi pactū.
in prin. post
glo. C. d̄ trās
ac. **Et** fac
ad. q. de qb^o
p̄ bal. in. c. in
generalis. s. b
seu. sue. con
trouer. i con
cessiōe vafal
loruz castri
r̄ in. c. i. b ca
pi. qui cu. uē
di. **Ad** bal.
in. l. si plures
in. ii. col. C.
de condi. in
ser. r̄ bal. i. l.
in testamen
to. C. ad. l. fal
ci. r̄ in. ti. de
pa. constan. i
ver. inuestitu
raz recipien
tes. **Quid** in
concessiōe
rerum an ui
dear conce
dere hoies i
eis bal. in. l.
. i. s. s̄ sta. ho
mi. r̄ ibi qui
t3 q̄ sic dum
modo si sint
sibi coniun
cti sanquine
adde qd no.
3o. an. in. c.
certificari. r̄
in. c. i. nostra
de sepul.

bC Seia. adē
ptio durat.
Et vide qd
per istuz tex.
no. dixit bal.
l. l. C. ex de
lic. defun. in
. iij. col. r̄ di
xi in. l. ex iu
dicatorum. j.
de accus.
CDe re. du
bijo. Rub.

In iudic. c. an qñ appellacione psona veniat ciuitas & quando collegiuz vide no. per imol. in. l. ij. in prin. d. v. ob. in materia mixti. & facit. l. mortuo. j. de fide iur.

De bere distingu. an qñ relinqf prelato vide atur relictū ecclesie con templa. dic ut tractat Guil. de suz. in. l. i. de sac. tan. eccle. & vide qd no. dicit bar. i. l. annua. s. i. d. annu. leg.

Relinqf presbytero. Adde no. in. l. nō plures de sacrosan. eccle. & oino qd no. bal. d. pa. cōstā. i. v. ecclesijs uel episcopis p illum text. & s. de do. pre lega. in. l. cuz quis. v. nam & si quis: & d. hoc hēs tex. in. c. h. de ca. pi. cōra. vbi omnino uid & adde quod no. Inno. in. c. cum ex of. ficij de test. & hoc si talis ē episcopus q possit habere propriā alias ac necessitate acquirif episcopatu. xix. q. i. statu tum. & vide q refert bal. in. l. priuilegia. ad fi. de h. h. cc. & qñ relinquit ali cui sub noie dignitatis. vide bal. i. l. hac cōstitut. fima. q. testa. fa. poi. & est bona gl. i. c. peremp. de priui. in. vi. q vult nō vide ri relictum factuz cleri co contemplacione ecclesie. & ibi aliquantulum vide de hac materia.

aut iter genus & spēm: & tūc disuncta ponit p pūnta: vt. l. qñ. j. de au. & ar. le. & l. semp. §. cū no. de p. sig. Rō qā i istis duobus vltimis casibus totū & ps nō decernit i dispositioe pūnta. s; a natura ipsa: & a cōi vsu loquēdi discernim. sicut dicim. i noie proprio & appellatiuo: ut. l. si qs i fūdi vocabulo. s. de le. i. qd itellige vt statū dicā. Istud vltimū mēbrū vñ hāc. l. itelligen do q ista plura p dia nō erāt vnū totū itegrale. s; erāt plura p dia diuisa multis itemedijs. tūc si legauī meū aut scianū videor legare totū aut partē p dicalē: & sic d; accipi copulati ue. Rñ. istud vltimū mēbrū d; distingui p hanc. l. sic. qñ alternatiua cadit iter genus & spēm re soluit i pūntā hoc ē vñ qñ gen. differt a spē i magna pecunia: qā tūc illa adiectio videtur fa cta magis cā augmentādi q̄ diminuēdi. nō. n. est verisimile q̄ alternatiua posuerit iter res ita dispares: ut. s. dixi s; aliā lec. s; qñ genus & spēs nō differunt magna pecunia: tunc sumit alterna tiue: ut ē tex. h in fi. put habetis lfam negatiua. si nō habetis lfam affirmatiua itelligo fm aliā lec. Alterius esset videndum quando genus & species loquuntur copulatiue: an species ad dat vel detrahatur generi. Tangit gl. hic dixi in. l. quesitum. §. pe. de fun. instru. & no. per By. i. c. generi. de re. iur. li. vi. Ultimo ista. l. pōt indu ci ad. q. quam tetigi in. l. si ita: de au. & ar. leg. si lego tibi podere meū quod habeo in tali loco. & dixi q̄ significatio istius vocabuli podere pen det etiam ex vsu loquēdi: qā qdam itelligunt idem quod de manso. i. q̄tuz vnū par bouuz la borare possit in anno: ut dixi in. l. si ita. qdam itelligunt podere. i. plura pedia penta sub vna appellacione seu nominatione & iō sorte esset di cendum q̄ cū istud nomē podere nō sit nomē iuris sed sit nomem quod recipit limitationez secundū dispositionē patris. q̄ idem eēt qd in legato fundi q̄ inspiciaf tempus p̄sens. l. testa menti: vt dixi in. d. l. si ita. de aur. & ar. lega.

Ex. l. sequenti.

Legatum administratorib. an videat legatuz ecclesie. & an legatum canonico vel p̄sbitero vi deatur relictum ecclesie.

In iudic. c. Quod relinquitur administratorib. ali cuius vniuersitatis videt ipi vniuersitati relictū .h. d. C. oppo. imo id quod relinquit mibi est meū vt per totum ti. de legatis. hic dicit p̄trariū quare male. huius timore dicit gl. ciuibus forte administratorib. & per hoc dicit Be. in. l. i. c. de sa. san. ec. si relinquit prelato ecclesie videt relictum ecclesie. sed si relinquit vni canonico vel p̄sbitero nō habenti dignitatē vel administra tionē ibi: tunc nō videtur relictū ecclesie. & hoc dicit per hanc. l. Circa primū quod ipse dicit quando relinquit administratorib. videt relictum ecclesie. videt debere distingui an relinqua tur sub nomine p̄prio an sub appellatiuo secun dum distinctionē. l. si seruus cōis. d. stipu. ser qd quidā dicit. veritas ē q̄ imo debet distingui an relinqua f a pūnto. & tunc intuitu p̄sone. an ab extraneo & tūc intuitu ecclesie videtur relictuz. Tex. est in. c. requisisti. extra de test. facit auē. li centia. de sa. san. ecclesie addo. l. tutor petit. §. pe. s. de ex. tuto. sed quare hic nō adhibetur illa distinctio p̄cedat nomen p̄prium vel appel latium. circa hoc cogitabit. Circa secundū qñ relinquit p̄sbitero nō habenti administra tionē q̄ videatur relictū cōtemplacione p̄sone.

hoc videtur cōtra tex. in. l. annua. §. i. s. de an. le. put ibi loquit de libertis. S; pōt respōderi. aut relinqf uni liberto uel canonico tunc p̄cedūt q̄ dicunt dicti doc. casus est i. d. c. requisiti circa fi. s; si relinqtur oibus canonicis vniuersaliter uel canonicis indefinite vñ relictum cōtemplacione ecclesie: ut. d. l. annua: & ita pōt itelligi hic q̄ di cit ciuibus indefinite: & ita vñ itelligere glo. i. l. lucius. §. ciuibus. s. de le. ij. & hoc vñ uelle pe. in. d. l. i. c. de sa. san. ec. l; istas. ll. non alleget. Cō tra istud vñ glo. in. l. non plures. in pe. glo. C. de sa. san. ec. ubi priuilegium cōcessum clerico uide tur cōcessum p̄templacione ecclesie quod ad alias acquisitiones trahi pōt. ita no. ibi glo. s; sustinē do illā glo. debemus eā itelligere qñ priuilegi um uel p̄cessio cōtinet id quod alij foret inutile ecclesie utile. exēplum i priuilegio de facili poni potest. s; in cōcessione potest poni sic. p̄cedo seu lego clerico iter per fundū meum ad fundū ec clesie. tunc vñ p̄cessū fauore ecclesie. ita d; intel ligi illa glo. alias diceret male. p̄dicta oia itel ligatis in prelatis & clericis secularib. q̄ possunt habere proprium. in his uero qui sunt regula res & non possunt habere proprium illi in distin cte acquirunt ecclesie: ut in auē. ingressi. & l. deo nobis. §. i. c. de epi. & de.

Ambiguo.

Ambiguo. q̄ h; q̄ i p. ma pte fuit erratū in noie p̄prio i scōa i appellatiuo. scōa ibi: itaq; Circa primā partez ponit exēplum duobus modis. tene primum q̄ p̄bas p casuz i. l. vbi. j. e. C. Lōtra p̄mā partem op. q̄ vbi ē vñ ambigū nō stemus uoluntati defuncti: ut. l. si alij. s. de usuf. le. fo. qdaz q̄ ibi fuit ambiguitas rei: h; vbi. Tu dic q̄ ibi nō cō stabat de uolūtate defuncti iō stat p̄prie signifi catiōi uocabuli ut ibi d; fm Ro. C. Item hec. l. facit s; oēs & s; me. q̄ habem. ll. ponentes plures lec. dicimus utraq; lec. pōt eē bona. uide te qñ una. l. h; plures lec. quelibet pōt eē bona. p̄cedo si p̄bas p alias. ll. uel rōnes aliaz legū. s; p̄ certo iuris cōsule. de una tñ itellexit s; de qua uoluerit itelligere icertū sit apud nos. C. Item op. ad fm dictū. s. de le. iij. l. nō aliter. ubi rece dit a vñ p̄ uolūtate testatoris. So. i. vñ uo cabulū hēbat plures significatiōes. vñ accipit il la q̄ p̄gruit uolūtati defuncti. hic nō hēbat unā significatiōē tñ. C. Ultio gl. op. j. de ap. l. i. §. si qs. So. hic ē error i vñ p̄latiōe ibi i facti exe cutiōe circa quē errorē ē iuris dispō: ut ibi patz.

Aulus.

Aulus. Lōditio dādi pōt con ferri i p̄sonā certā & in certā. h. d. C. Op. j. l. prima. ubi lega tū icerte p̄sone nō ualet. So. aliud i legato. aliō i dādo cā p̄ditōis iplende. Rō ē qā legatū de bet p̄tinere obligationē. vñ ē necesse q̄ sit p̄sō na i qua obligatio sustētet. s; p̄ditio nō continet obligationē sed euentum facti. iō in incertā per sonam potest conferri ita loquitur hic.

Aulus.

Aulus. Si persona legatariū nō apparet legatuz nō ua let. hoc dicit. C. Op. & uidetur q̄ si nō adijcitur persona ualet dispositio: ut. l. qui pecu niam. j. de sta. li. fo. ibi grauatur legatarius uel fideicommissarius. vnde in dubio uidetur graua tus dare heredi a quo sensit commoduz. hic ue ro grauatur heres qui cōmodum sensit a seipso nō ab alio. C. Trē. op. j. l. proxi. ubi ualet relictū incerte persone. So. ibi incertitudo uenit cer tificanda ex aliquo futuro euentu. hic secus ut ibi plene statim dicam quod tene menti.

Ex. l. sequenti.

¶ An incertitudo vitiet legatū: ibi. Et ad. Et an institutio heredis vitiet: si continet incertaz psonam: ibi. Quero. Et an datio tutelae in certa vitietur: ibi. Tertio. Et qd de datione executoris incerta: ibi. Quero qd. Et an valeat electio incerta circa seculares administrationes: ibi. Quero circa.

¶ Quidam. Valeret legatū factum incerte psonae de certis vel de incertis: si incertitudo venit de claranda ex aliquo futuro euentu. h. d. h. c. l.

¶ Op. q. legatū factum incerte psonae non valet: ut insti. de le. §. incertis. So. quidā dicunt qd hic legauit incerte psonae de certis: vt uni ex heredibus. vel uni ex amicis meis. ¶ S. contra hāc sol. vñ tex. hic. ibi si vero qd alius et sic vñ incerta psona de incertis. Sol. quidā dicunt qd dictio alius implicat. s. alius ex amicis. et hoc vñ pbari per fines huius. l. dū dicit alius ex amicis. h. h. c. sol. in se sit vera tñ doc. dicunt sic. Si legatū incerto de incertis. sed tñ incertitudo venit certificāda ex aliquo futuro euentu legatū valet et sic intelligūt hic simpliciter alius: siue sit ex amicis siue extraneus. fa. cit. l. extraneū. C. de here. insti. hō ob. §. incertis qd qd ibi dñ corrigif in. §. sed nec eo. ti. et hoc tenent doc. in. l. id qd pauperibus. C. de epif. et de.

¶ Itē opp. de. d. l. id qd pauperibus. So. glo. qd ibi spāle est fauore pauperū. Glo. dicit vñ qñ nō hēt pauperes certū collegiū: vt hospitale: qd tunc nō eēt spāle: qd cuius collegiū approbato legari pōt: vt. C. de sa. fan. ec. l. i. et l. ij. §. e. et l. cū senat. j. e. ¶ Op. s. e. l. paulus. Sol. ut ibi dixi.

¶ Et ad declarationē huius materie distingue sic cū querit an incertitudo vitiet legatū. aut est incertitudo rerū et dic: vt. l. legatū gñaliter. §. i. §. de le. i. et insti. de le. §. si gñaliter. et l. cum post. §. gener. de iure do. Aut est incertitudo personarū et tūc qñqz assumūtur psonae pro rebus: vt lego duos seruos stichū et pampbilū: et tūc dic: vt. l. si qd a filio. §. si qd plures. §. de leg. i. qñqz assumif pprie et ista est pprie materia nra. quo casu dic. aut est incertitudo circa psonā eius a quo relinqf et tūc vñ relictū ab herede: ut. l. si seruus. §. q. margaritā. §. de le. i. et l. si. C. ad treb. nisi aliud appareat: ut ibi no. aut est incertitudo circa psonā ei⁹ cui relinqtur nulla expssa psona cui relinquatur. aut relinqtur expressa psona que tamen sit dubitatur. aut relinqtur nulla expssa psona spāliter s. vniuersali et indefinite de vniuersis. vñ vno de pluribus. ¶ Primo casu si legatū relinqtur ab herede. alij nō vñ: vt. §. l. pxi. si nō a legatario vel fideicō missario vñ et intelligif qd dñ dari heredi: vt. l. qui pecuniā. j. de sta. li. rōnez dixi. §. l. pxi. Scōdo casu legatū vñ. s. nō in effectu: qd heres nō cogif solue re: nisi appet de quo testator sēserit. pōt tñ solue re si vult: vt. §. ti. i. l. iij. §. si duob. et. §. de le. ij. l. si quis seruū. §. si inter et de test. tu. l. duo sunt ticij.

¶ Fallit si resultat piter incertitudo psonarū et rerū: qd tūc nō vñ ipso iure: vt. j. e. l. si qd pluribus: et de manu. te. l. nō ex pluribus. et hoc ultimū no. p dy. i. c. in obscuris. de re. iur. li. vñ Tertio casu aut incertitudo venit certificāda ex aliquo futuro euentu. et vñ legatū vt hic. aut non venit certificanda nec certificaf: et tūc aut relinqtur incerte psonae de certis: et vñ legatū: ut insti. de le. §. incertis. et. §. de le. i. l. si seruus legat. §. hmoi. aut relinqtur incerto de incertis et nō vñ: vt si dico lego vni hōi: vt. d. §. incertis. fallit fauore pauperū: vt. l. id qd pauperibus. et l. nulli. C. de epif. et de. h. h. c. secus fit in eo qd relinqtur cā cōditionis iplende: vt. §. e. l. pau

lus et ibi vidistis rōnez hētis mō hanc materiam plenius declarata quā Ly. ponit in. l. id qd pauperibus. Quero aliqd est relictū incertū in vi mōi an sit idē qd in danda cā cōditionis iplende. Qd vñ cū modus sit cōditio: vt. l. i. C. de his que sub modo. In cōtrarium est veritas: qd id qd relinqtur in vi mōi hz actionē et obligationē producere vt. l. si. C. de his que sub mō: et sic regitur psona in quā substantietur obligatio. sicut in legato: vt dixi in. l. paulus. §. e. ¶ Quero qd in heredis institutione si cōtinet psonaz incertā: an valet tex. insti. de le. §. sed nec hec spēs. et. d. l. si seruus. §. huiusmōi. §. de le. i. dicit idē in heredis institutione qd i legato. tu tñ ad hoc vt hēas. ll. magis pprias dic sic. Aut heredis instō cōtinet personā penitus incertā nullo mō declarandā et nō vñ: vt. l. quoties. §. heres. de here. insti. Aut cōtinet personaz certam. sed dubitat que sit: et tūc vñ qd nō valet: nisi si apparet de quo testator sēserit: ut. l. in tēpus. §. i. §. de here. insti. Aut cōtinet vnuz de pluribus aut de diuersis: et tūc aut venit certificandū ex aliquo futuro euentu et vñ ar. hui. l. cōiuncta. l. si seruus. §. hmoi. Aut persona nō venit certificanda nec certificaf: tunc aut instituit psonam incertaz de certis et vñ: vt. l. vter ex fratribus. de pdi. insti. et de here. insti. l. quoties. §. si qd tñ. et de bo. pos. fm tab. ij. §. si qd ita. Aut instituit incertū de incertis et nō vñ: vt. d. §. incertis. p iuncto. §. sed nec h spēs. insti. de le. ¶ Tertio qro qd in tutela datōe Rñ. in hoc est plus: qd tutela datio incerta etiā si in aliquo futuro euentu veniat certificāda nō vñ ut. l. tutor incertus. de testa. tu. et insti. de le. §. tutor. Rationē inter tutelā et legata ponit gl. in. l. si qd a filio. §. si qd plures. §. de le. i. predicta hā qñ testator relinqt incertū. secus si incertū. sed de quo testator sēserit dubitat: qd tūc valeret si cōstaret de quo testator sēserit: ut. l. duo sunt ticij. de testa. tu. Itē predicta vera qñ incertitudo est circa psonaz eius qui datur tutor. s. si eēt circa psonaz eius cui datur: dic ut. l. tutor ita. de test. tu. ¶ Quero qd in executoribus vltimarū voluntatū. Et vñ idem: qd incertitudo hz variare istud. sicut officiū tutelae cui egparatur. ar. eius qd no. in. l. antepe. §. de tutel. sed ista egparatio nō est p oia: vt. j. patebit. Preterea vñ eadē rō que in tutore si bñ respicis glo. que est in. l. si quis a filio. §. si qd plures. §. de le. i. et per hoc vñ qd illud qd testatores sepe faciūt: qd dicūt facio tales fideicō missariū: et si nolit vel nō possit do sibi p tates alium faciēdi nō vñ: qd captatoria: vt. l. captatorie. §. de le. i. et l. si. j. e. sed vñ qd nō valet alia ratione qd executor incertus nō pōt dari. sicut nec tutor. et hoc vñ veruz etiā in executoribus ad pias cās. nā scitis qd datio tutorū est fauorabilis: et tñ nō vñ qd posset redūdare in eorum lesionē: et si hoc est verum quō vñ istud relictū relinqo executores ministrum fratrum de penitētia qui pro tpe fuerit nā tutelae datio hoc mō facta nō valet: ut. l. tutor incertus de test. tu. quō ergo pōt valere tutoris datio. Rñ. valet sicut pōt dari pcurator incertus: vt ex de pecu. c. i. in. vi. et no. per Ly. in. l. si qd. C. de pcura. in. i. q. h. contrariū no. glo. §. de procu. l. i. in. pñ. et hoc apparet per rōnem. nam per dationē tutoris qd puidet alij. s. pupillo: qd ius ad ministrādā porrigif ad oia bona pupilli etiā aliū de quēsta. et iō lex nō permittit hoc nisi pfi non alij. merito ipse nō pōt cōmittere sub incerto: qd fm hoc cōcederet p tates alteri qd lex noluit. sed faciendo pcuratorē puidet sibi ita faciēdo executorē: qd eius officiū solū ad relicta a se: porrigitur: et sic est eadē rō que in legato certificando

a q Quidam Itē op. et quādo incertitudo vel generalitas vitiet ad pias causas vide bal. in. l. pui. legia. C. de sa. crosā. eccle. et adde i materia bal. in. d. l. id quod pauperibus in pñ. et qd nobal. in. l. executorē. i. iij. col. C. de executor. rei iudi.

b C Quero qd vide bal. et doc. no. in d. l. si qd a filio. §. si quis plures de le. primo.

c C Nō valet an possit dari p tates faciēdi executorē vide bal. i. d. l. id quod pauperibus. in. iij. col. et bal. oio in. l. nulli. in. ij. col. et. et in. l. executorē. in. ij. col. C. de executor. rei iudi. et i. l. captatorias. in. ij. col. de test. mil. p. io. an. i. c. l. de pecu. i. vñ. et refert bal. in. d. l. id quod. i. iij. col. vbi ē allegat io. an. i. spe. i. et d. istr. edi. et bal. in. l. in epistola. i. fi. C. de fideicō. ideo.

pp

ex aliquo futuro eventu: ut hac. l. dñ. Sz puto aduertendū: qz aut testator dicit qd aliud hēat p̄tatem faciendi executorē z nō v3: qz est captatoria voluntas vt dictū est. fallit si essent certa relicta ad p̄as cās: vt extra de testa. cū tibi. Si vero dicit factio executorē illū quez talis noīabit: v3 qz nō substantia sed noīatio p̄sone est sibi cōmissa: vt. j. e. l. vtrum. §. cū quidā. ¶ Quero circa electiones factas ad seculares administrationes an valeat electio facta de p̄sone incerta. Puto sic dicendū: ciuitas per legē suā pōt facere electionē de incertis: vt ille intelligatur electus pro quo fors ceciderit. p̄ quo facit in auc. de fen. ciui. §. sed interiz in eo qd dicit de electione que fit per circulus. sed vnus homo priuatus cui cōcedit ius eligēdi nō pōt facere electionē incertā eadem rōne que ē i tutore: vt no. i. d. §. si quis plures. §. de le. i. maxime cū respublica minorib⁹ egparetur: vt. l. respublica. ex qui. cau. ma. z. l. rempu. C. de iure rei pu. li. x. ¶ Alitro quero illi qui hēbant potestatem eligendi elegerunt aliquē certū tñ dubitatur cū essent duo eiusdem noīs quid iuris. Rn. nisi apparet de quo senserit nō ualer: vt. l. duo sūt ticij. de testa. tu. sed puto qd si sunt duo electores ex dicto eoz legitime deposito declarabif. d quo senserint: vt. c. cum dilectus. ex de elec.

¶ An valeat electio. an valeat electio d̄ certa p̄sone adde bal. i. l. si qd ad decem nāda3. in. vi. col. de epis. z cleri.

¶ Si duo sūt ticij. No. ad. l. duo sūt ticij. z vide et not. p̄ glo. z doct. i. c. qm̄ abbas de of. deleg.

Ex. §. sequenti. ¶ Si testator dicat si filius meus decesserit sine liberis hereditas mea deueniat in gaium z semproniu vel eorum filios: an decedente gao relicta pluribus filiis illi admittant i capita vel stirpem cum sempronio.

Si tibi z posthumo. Posthumus q nō nascitur nō facit partē: si vero nascuntur plures qlibet cū sibi coniuncto admittit in virlez b. d. ¶ Op. q posthumus alienus nō possit istui nec ei legari: vt. insti. de le. §. posthumo. z insti. de bo. pos. in p̄n. So. illud fm̄ legem antiquā xij. ta. hodie sec⁹ fm̄ ista rpa: vt. l. heredi posthumo. §. de le. i. z. l. gallus. §. ille casus. §. de le. i. z posthu. ¶ Op. q etiā posthumus si nō nascitur facit partē: vt. l. plane. §. si cōiunctiz. §. de le. i. So. ibi iō qz legatū quodam respectu ualet: qz seruo p̄prio heres ex curialitate dare tenet: vt. l. si. illo. C. de ne. ser. here. insti. ¶ Op. q oēs posthumū admittāt in vnā portionē: qz oēs sunt coniuncti vno noīe collectiuo: vt. §. de here. insti. l. si ticius. z. l. interdū. in p̄n. e. ti. glo. nō soluit. §. dy. dicit qz ibi oēs erant natī. ideo infimal oēs noīati vocātur in vnā portionē. hic vero nō erant natī. z ideo est verisimile qz si testator nascituros tot estimasset oib⁹ vtiliter legasset. qd puto satis bñ dictū. nō enī est qd impuretur testatori cum eos segregatim noīare nō poterat cum nō eēt natī. z hoc cogitare nō debebat cum verisimiliter nō eueniat. alle. Dy. ad hoc. l. qui filiab⁹. §. i. §. de le. i. Ex his pōt inferri ad. q. dicit testator: si talis decesserit sine liberis veniat hereditas mea in gaiū semproniu vel eorum filios. nō dixit in stirpē. de cedit vnus ex his relicta pluribus filiis. vtrū oēs isti filij admittant in vnā portionē cum superuiuēte: an quilibet habebit tantū quātum superuiuens: z hic v̄ text. qz sic. §. quilibet o3 habere tantum. sed tñ de iure v̄ contra. nam videtis qz testator voluit patrem viuētem preferri filijs etiā si multos haberet. sed pater sine dubio nō reuocaretur nisi dimidia filij: ergo qui debent venire post patrē quez testator plus dilexit non debent habere plus eorum patre: vt. j. de cōdi. z demō. l. publius. in fi. vñ consiliū est qz semp ponat in

¶ Si tibi nā videtis. not. z facit i simili qd voluit bal. i. auc. cā. i. ij. col. d̄ epis. z cler. z facit l. liber hō. §. ticius. el. i. cū simi. §. de here. insti.

testō deueniat in filios z in stirpem

Trum.

Lum quidam. Substantia legati vel fideicommissi si in alterius voluntatem committi nō pōt. sed electio persone bene committit. h. d. ¶ Not. text. ibi plurium interest zc. concordat cū eo qd hic dicit quod no. Dy. in. l. captatorie. §. de leg. i. eandē distinctionē facit rex. in. l. fideicommissaria. j. de fideicō. li. Item hoc qd hic dicit qz substantia legati nō pōt cōferri in voluntatē alterius in legatis ad p̄as causas: vt. c. cū tibi eēt de test.

d v Trū. §. cū qui dā. eandē distinctionē. vi de io. an. i. ti. de instru. edi. §. nūc. vō ai qua. i asipe. char. d̄. §. an paup. rca.

Questum. In fideicommissio hereditario relicto intelligitur portio pro mō oneris. heredibus pro fideicommissio iniuncti. alias debet pro hereditariis portionibus. h. d. materia hui⁹. l. hēris in. l. quotiēs. z. l. nōnunquā. j. ad tre. dixi in. l. turpia. §. si. §. de le. i.

Ex. l. sequenti. ¶ Cū inter viruz z vxorē est facta donatio z ambo decesserunt z nō apparet qz primo decesserit qz debeat probare qz donator primo decessit.

Inter. Ad cōfirmationē donationis sufficit coniugem donantē donatario nō superuixisse. h. d.

¶ Op. j. e. l. pxi. §. si marit⁹. Glo. soluit vno mō vt in ea patet qd nō curo. Sol. alio modo. quam solu. doc. declarat dico qz verba legis confirmantis donationē verificātur ambobus simul decedentibus: qz donator nō superuixit. ita loquitur hic in. l. cōtraria. verba stipulationis verificātur ambobus simul decedentibus: qz in matrimonio decessit ideo nō discordāt. sed potius concordant ¶ Op. q ab initio nō valet tractu temporis nō cōfirmat: vt. l. quod ab initio: qz donator nō superuixit. ita loquitur hic in. l. cōtraria. verba stipulationis verificātur ambobus simul decedentibus. j. de re. iur. Glo. soluit qz etiā nō cōfirmatur: vt donatio: sed vt legatū. sed nō est verum qz donatio cōfirmetur tanq̄ relictum: qz in legatis z fideicommissis requiritur legatariuz superuivere: nec valet si testator z legatari⁹ simul decesserēt: vt. l. qd de pariter. in. fin. cum. l. se. j. e. ¶ Contra h̄ op. qz habeat vim legati: vt. l. sequens questio. §. de leg. ij. z. l. cum hic status. §. si maritus. z no. in. l. res. C. de dona. inter vi. z vxor. Sol. glo. qz confirmatur: qz cessant rationes prohibentes. sed dicit qz ideo confirmatur: qz verificantur verba legis cōfirmantis: z deficiunt uerba legis prohibentis qz ponuntur in. l. cum hic status. §. si ambo. de dona. inter vi. z uxor. z sic per hanc. l. habes decisos tres casus. s. quando precedit donans quādo legatariuz z qm̄ omnes simul. ¶ Sed quero quid si nō apparet qz simul vel separatim aliquo ordine decesserint: puta qz vnus in francia alter hic. z sic nō apparet quis prius decesserit. Puto isto casu meliorē eēt conditionē possidentis. nam si qdem heredes viri uendicāt ipsi debent probare uxorem predecessisse. si uero heredes vxoris ipsi debent probare viruz predecessisse. quod cū nō faciant cadunt ab intentione sua. ideo in pari cā melior erit conditio possidentis: vt. l. fi. C. de rei uen. z. l. in pari cā. de reg. iur. z. c. in pari cā. de reg. iur. li. vi. nec est aliqua presumptio pro actore: vt qui semel uixit vsqz ad certū tempus vixit ut. l. spadonem. §. qui absolutus. de excus. ru. qd tene menti.

¶ Trū. l. h. e. vide in mol. in. l. et scō. §. pe. j. ad tre.

Ex. l. sequenti. ¶ Restitutio in integrū an detur heredibus minoris qui decessit hereditate nō adita: ibi. Op.

ut. l. bonorū. C. de bo. pos. fm tabu. Sed contra
 B fortiter facit qd no. in. d. l. si infanti: q; si tutor
 nō adit tenet hereditas infantis. vnde si ad he
 redes infantis trāsiret ius deliberādi eis tutor nō
 tenetur cū nō essent lesi: q; adhuc adire posset.
 R. l. si infanti cū. q. glo. ibi posita loqur an tps.
 l. cū antigoribus: q; transmissio iuris delibera
 di nō erat cognita. vel pōt intelligi q; tutores sci
 uerint & neglexerint adire. postea decessit pupil
 lus. & annus iuris deliberandi trāsuiit hereditatē
 ignorātib⁹ & nō certificātib⁹. vnde nō pōt hēre re
 gressum p̄ tutorē. Itē cōtra predicta facit text. l.
 si infanti. in eo q; dicit p̄inde hēre: ac si hereditas
 nō eēt deuoluta. sed solue hoc eodē mō. ¶ Quo
 ro qd si tutor sciuit & decessit ipse anq̄ infans. po
 stea decessit infans sine tutore: an trāsmitat ius
 deliberādi. Puto q; nō. nā cum tex. in. l. cū an
 tigorib⁹ reqr̄at q; scies decesserit: & sic scia tpe
 mortis reqr̄itur: ut. l. i. delictis. §. si exneus. §. de
 noxa. & de mili. re. l. si ticius iste aut infans lz per
 tutorem fingat scire uiuente tutore: tamē eo tpe
 quo tutor decesserit: nō pōt fingi eum sciuisse: &
 in veritate ignorabat: q; qd eius etas videt igno
 rat: & sic debet recurri ad beneficiū restōnis de
 quo. §. dixi. ¶ Quero qd si erat pupillus maior
 infante: an sufficiat scia tutoris tm̄ vel pupilli tm̄
 Videtur q; non: q; neuter sine altero adire pōt:
 ut. C. de iure deli. l. potuit. & sic v̄ q; requiratur
 scia utriusq;. In cōtrariū v̄. & quo puto veri⁹ q;
 scia pupilli sola sufficiat: q; in acqrendis ipse so
 lus sibi sufficit: ut. §. de auē. tur. l. obligari. in p̄n
 ci. & insti. e. in prin. p̄ istam sciam acqrit solū sibi
 ius deliberandi: ut possit trāsmittere in nullo at
 sibi preiudicat. Itē puto q; sola tutoris scia suffi
 ciat. nam lz tutor solus non possit adire: tm̄ tutor
 solus pōt deliberare: & solus pōt tps ad delibe
 randum petere: ut de iure deli. l. ait pretor. i p̄n.
 & sic aliud est ipsum adire. aliud est ius ad eundē
 aliud est ius deliberandi. & eadez possent dici de
 scientia solius patris vel solius filij. ¶ Sed quid
 de tutore qui nō satis dedit vel inuentariū nō fecit.
 an eius scia sufficiat. R. q; sic: q; hoc ius de
 liberandi tpe coartat & in eo nō pōt esse: nisi cō
 modum. ergo zc. ut. l. si. C. de tu. & cur. qui satis
 nō de. vbi v̄ casus. facit. l. tutor qui reprotiū. §.
 de admi. tu. ¶ Quero heres prim⁹ sciuit v̄ trās
 misit ius deliberandi ad heredē suū. heres su⁹
 bene sciuit hereditatē huius pximi decedētis si
 bi delatā. lz de hēditate pximi decedētis ignorauit
 & sic decessit. quero an ius deliberandi trāsmitte
 rit ad suū heredē. Dico q; sic. nā ex eo q; pximus
 heres decessit sciens illud ius deliberandi est ef
 fectum hereditarium. qd apparet q; ad heredē
 transmittit: ut. l. itē videnduz. in fi. de peti. here.
 ergo si est hereditariū eodē mō quo transmittit
 hereditas: trāsmitit illud ius. de hoc est casus.
 §. qd me. cau. l. videam⁹. Preterea annus q; daf
 ad deliberandū est utilis ab initio: q; a tpe scien
 tie incipit currere. postea est cōtinuus: ut. l. cū an
 tiquiorib⁹. Ex hoc appet q; lz deueniat ad igno
 rantem adhuc durat ius deliberandi: & sic meri
 to trāsibit ad quēcunq; transibit hereditas. Eō
 tra hoc multū ob. j. ad. l. fal. l. precia rerū. vbi an
 aditā hereditatē nō d̄r eē a liquid in bonis n̄fis
 de illa hereditate. Sol. duob⁹ modis. vel dicam⁹
 q; illa. l. loquat ante. l. cū antigoribus fm qd tps
 transmissio iuris deliberādi nō erat cognita. vel
 aliter dico q; d̄r nō esse in bonis n̄fis an aditam
 hereditatē. verū est taliter q; estimationē recipi
 at. Rō: q; adhuc possuz hereditatē nō acqrere.
 tm̄ alio respectu d̄r esse in bonis n̄fis: q; ad here

dem transmittit. ¶ Quero dixi q; q; sciat: qd
 oz ipsuz scire. Breuiter siquidē hereditas est de
 lata ab intestato sufficit q; sciat aliquē eē defun
 ctum. & hoc pbare debet q; sciat se esse proximo
 rem psanguineū. & forte si essent mortui in eadē
 ciuitate presumere scire rōnem cōsanguinitatis
 ut. j. vnde cog. l. octau. z. C. de in integ. rest. l. de
 tutela. ex hoc cōcluditur q; sciuerit hereditatē si
 bi esse delatam. nā nemo presumit ius ignorare
 ut. C. de legi. l. leges. psulo tm̄ ut de hoc faciat ar
 ticulū. Si v̄o hereditas defert ex testō est neces
 se q; sciat defunctū eē testatorē & se heredē ista
 tū. Et eniz qui ignorat vires testis nō pōt dici esse
 delata: ut. l. sed & si de sua. de acq. here. ¶ Quero
 an iste heres ad quē transit ius deliberandi pos
 sit hanc hereditatē repudiare. Videt q; non: ut
 j. de bo. li. l. libertus. & de le. i. l. si fundū sub con
 ditione. §. si tici⁹ & ibi no. In cōtrariū v̄ & ista ē
 veritas q; repudiare possit: ut. l. si q; filius. §. i. de
 acq. here. pro hoc. l. cū antigoribus: q; pōt repu
 diare saltē tacite patiendo labi tps anni. ergo ea
 dem rōne expresse. Nō ob. cōtraria q; loquūtur
 de legatis que nō possunt repudiari. ad incōmo
 dum alienū: ut ibi. sed ad incōmodum heredis
 possūt repudiari: ut. §. de le. i. l. si mibi & tibi i p̄n
 ci. ¶ Quero aliqs ad plures heredes transmissit
 ius deliberādi & ad eundē hēditatē sibi delatā: an
 si vn⁹ repudiat alteri accrescat. Et v̄ q; nō: ut. l.
 legatarius. in prin. §. de le. i. cōiuncta. l. & pro cu
 lo. §. de le. ij. & qd dixi in. l. re cōiuncti. §. de le. iij.
 Cōtrariū puto per. l. si seruus cōis ab extero. &
 quod ibi no. §. de acq. here. q; aliud in heredita
 te aliud in legato. ¶ Quero pone q; vnus here
 dum ex virtute iuris deliberandi adiuit infra an
 num alius nō: sed hereditatē illius pximi adiuit
 vel adire vult: q; ad ipsam ad eundē tps nō cur
 rit. vtrū ille qui adiuit hēat totaz illā hereditatez
 virtute iuris deliberandi. Quod v̄ per. C. qn̄
 nō pe. partes. & per. d. l. si seruus cōis ab extero.
 sed dico sic. aut ille adiuit virtute illius iuris deli
 berandi totā hereditatē: & tunc proderit cohēre
 dibus ad eundē hereditatē p̄ncipalē. aut adiu
 uit solū pro parte sua: & tūc secus. sed ei accrescet
 ar. l. cogi. §. item metianus. j. ad tre. vbi coactio
 facta ab uno sup toto prodest alijs. Non ob. ti.
 qn̄ nō pe. par. q; illud verū qn̄ quis excludit tpe
 ab hereditate: q; defert p̄ncipalr: vbi vni⁹ agni
 tio alijs non pdest. sed hic vna hereditas defert
 p̄ncipaliter alia in cōsequētā. v̄ si durat tps ad
 eundē p̄ncipale factū vni⁹ ex cohēredib⁹ p̄de
 rit alteri: ut. d. §. itē metianus. C. ultimo d̄r hic
 in fi. q; substitutus admittit quasi vtriq; substitu
 tus. qd si mater est in medio. Quidā dicūt m̄fēz
 repellendā: q; utriq; succedit ex pupillari expres
 sa quod nō est vex: q; isto casu substitutus nullo
 mō admittet: q; istud distributiū oz verificari
 in uno tm̄: ut. j. l. pxi. & matre subsistēte in me
 dio cessat ratio presump̄te voluntatis defuncti.
 C. Itē hic d̄r q; in hereditate secūdi reperit he
 reditas pximi qualiter vendicabit ista heredita
 tes: an dicet se heredē ex testō vel ab i testato. gl.
 dicit q; vtrāq; vendicabit ex testō. qd dic ut no. i. l.
 i. z. ij. §. de pe. here.

¶ Cum in bello. Si vno casu dece
 dit pater & filius.
 patrē decessisse presumit. h. d. C. op. j. e. l. in fi.
 & l. cū ipubere. cū. l. se. So. itellige hic in filio pu
 bere. secus si eēt ipubes: ut in d̄rio. C. op. j. ad
 treb. l. ex facto. §. si q; aut. vbi presumit filiiū pri
 us decessisse. Sol. glo. q; sp̄ale est ibi fauore testis
 cōseruādi: ut presumat filiiū decessisse prius. bic

¶ Puto q;
 nō bal. §. in
 d. l. si infanti.

¶ Quero
 qd. p. bal. in
 d. l. si infanti.
 p. bar. i. d. l. cū
 antigoribus

¶ De scia.
 An sufficiat
 scia solius pa
 tris vel filij &
 ponit et bal.
 in. d. l. si infan
 ti. & p. bar. in
 d. l. cū antiq
 oribus.

¶ Inuentari
 um nō fecit.
 qd si sciuit tu
 tor q; nō sa
 tis dedit vel i
 uentariū nō
 fecit & vide i
 simili not. p.
 bal. i. d. l. si i
 fanti.

¶ Dico q;
 sic. per bal. i.
 d. l. cū antiq
 orib⁹. i. iij. q.

Fragmentary text from the right edge of the page, including words like "Si cum", "Simar", and "Si lucu".

cepta: vt i pñ. b. §. ergo legitur q' i disiunctiua re-
quirit cōsensu duorū sicut i copulatiua. glo. sen-
tit hoc cōtrariū: z ipsuz fatet. iō exponit hic aut
p. z. certe hoc nō est verū imo vtrūqz ex propria
significatiōe resultat. si enim copulatiue cōcipit
nō est dubiū q' vtrunqz requiritur fieri: vt hic i fi.
§. Idēz si p'cipitur alternatiue z negatiue: vt sti-
pulatio nō p'mittat. alias semp erit verū hoc aut
illud factuz nō esse ex ppria significatiōe: vt p'
batur in. l. si ita q' stipulatus fuerit. x. j. de p. obli.
facit. l. si q' sita stipulef. eo. ti. C. Itē op. q' iste. §.
nil facit ad tit. z sic ob. in p'ria p'stōne. C. §. q'bus
Glo. sol. q' hic tractat: vt in ea habes.

Ex. §. sequenti.

De copulatiua vide per hanc. l.

Utrum Iste. §. cōsuevit reputari mul-
tum difficilis z pro certo est. z
hētis hic duas glo. mag. vna est gl. noua que po-
nit casum: lz nō hñ declarat. alia est antiqua z po-
nit casuz magis succincte. z neuter tñ est hñ clar.
C. Antequā veniā ad primā p'mitto pmo p' cui-
dētia q' p'positionū quedā est cathēgorica que
daz hypothetica. cathēgorica est que subiectū z
predicatū hz pncipales ptes sui: ut petrus currit
hypothetica est q' hz duas cathēgoricas pncipa-
les ptes sui. z hec fit per si vel per aut vel s'ilia: vt
no. j. de acq. re. do. l. que sitū. in vltia glo. Itē ista
hypothetica qñqz fit per z: qñqz per aut: s'm dia-
leticos. z de q'libet tractat hic. §. Itē premitto q'
ad veritatē disiunctiue sufficit alterā partē eē ve-
ram. sed ad veritatē copulatiue requirit vtrunqz
partē eē veraz. Itē p'mitto q' ofonuz alia vltis in
q' subijct' termin' cois determinat' signo vlti: vt
ois hō currit. null' hō currit. z hō d' termin' cois
Alia particularis: vt qñ terminus cois determīa-
tur signo p'culari: vt quidā hō currit: z quidāz
hō nō currit. Alia indefinita: vt qñ in ofone ter-
minus cois ponit sine signo. Alia singularis: vt
qñ subijct' terminus discretus: vt petrus currit.
Itē qz alternatiua requirit alterū nō egparatur vlti
sz copulatiua egparat vlti: qz requirit vtrunqz. Itē
p'mitto q' ofonuz quedā sunt h'rie directe: vt vlti
affirmatiua z vltis negatiua. Alie subcōtrarie: ut
p'cularis affirmatiua z p'cularis negatiua. alie
p'dictorie. Alie subalterne. z de his duab' vltimis
nil ad pñs. Itē premitto q' qdam hñt lzaz affir-
matiua. qdam negatiua. Deinde diuide i quat-
tuor ptes. pmo ponit cōceptio duaz stipulatio-
nuz: z de d'ria inter eas dubitat. scōa ibi q' q'uis:
in qua ponit quedā cōfirmatio seu euidēs solu-
tionis rō in qua pcedit p modū expōnis. tertia
ibi aduertendū: in q' ponit solonē. z ponit d'ria
iter predictas. q'ra ibi: p'inde sigs: in qua By. z
Ray. dicūt q' oñdit indefinitā egpollere vlti. sed
male dicūt: qz ibi est ofo p'cularis: qz ibi ponit
signū p'culare qd. hoc est aliqd. ergo nō est ide-
finita. dic ergo q' ibi oñdit hāc ofonez qd nō fe-
ci z s'ilia. qñqz assumit vlti: qñqz in ppria signifi-
catōe particulariter hz diuersas materias: vt. j. p
pime oñdaz in sūmario. Si pcedit stiplo negatiue
z copulatiue cōcepta penalis stiplo disiunctiue
subiecta neutri fieri. exigit si hō pcedit conuē-
tio affirmatiue z copulatiue pcepta penalis stiplo
sibi subiecta requirit vtrūqz fieri: vt penal' stiplo nō
p'mittat. h. d. Casuz in terminis pone p te z expo-
ne lzaz: vt hic hēs p glo. z doc. vt p' ex. j. dicēdis
z collige notabilia. C. Ad primā stiplo nez cōce-
ptā alternatiue. p'rio op. de. l. cū qd. j. de h. ob. z
. l. cōtinu'. §. pe. e. ti. So. nō factū vocat factū: z
sic iuste subijct' negatiua: vt hic hēs in quarto s'
rio: z ita sentit glo. hic parua. Alij dicūt q' hic de

ficat nō: ut sit penalis affirmatiua alternatiua s'm
glo. mag. hic in fi. sui. hec est magna lectu. z s. §.
aiaduertēduz. Alij dicūt q' p'cessit stiplo affirma-
tiua. sed est falsuz z s. §. aiaduertēdu. ibi: ut ne-
mini fiat zc. dic ergo: vt in p'ria. Scōo op. d'f hic
q' neutri d'z fieri imo q' d'eat vtrunqz fieri: vt. l. si
heredi plures. s. de cōdi. insti. sol. illud vey. i af-
firmatiua vt tangit hic in. viij. s'rio. si hō cōcipia-
tur copulatiue z negatiue d'z fieri neutri: vt hic i
. h. aiaduertēdu. C. Tertio op. q' sufficit alter-
ruz tñ fieri. vt. s. l. p'ri. §. cū ita. So. ne stiplo pe-
nalis cōmittat sufficit alterū fieri: vt ibi: z hoc tā-
git h in pmo s'rio lz nō clare. Quarto op. q' suffi-
ciat alterū ex natura alternatiue: vt no. j. l. p'ri. §.
si qz aut. Sol. hic p'cessit copulatiua coniunctio
que limitat penale. ibi p'cessit alternatiua in du-
bio. quādo nulla p'cessit hz locū quod no. s. l.
p'ri. §. cū ita. z est h' exemplū alternatiue z nega-
tiue: z tangit in scōo s'rio. C. Quinto opp. de. l.
gntus. in fi. de au. z ar. le. So. ibi disiunctiua po-
nitur inter gen' z spēs. vel aliter ut dicit Lp. in. l.
quidā de h. sig. ibi in alternatiua. l. que semp ha-
betur p copulatiua ne als ars sit incerta: z sic ha-
beret p copulatiua. hoc est falsuz: qz hz hoc. j. de
sicca. l. i. de parrici. l. i. regref q' oia illa fecerim
vt tenerer illa. l. qd ridiculū est cū alterū sufficiat.
Hic ergo q' qñqz lex statuit plura alternatiue cir-
ca idē factū: z tūc ponit p cōiuncta ne als igno-
remus q' statutū est. z hoc nisi vni pti disiunctiue
alia ps repugnet: qz tūc illa pars est vera que nō
hz repugnantia: vt. j. de fideiuf. l. ubicūqz. z. j.
de s'ra. l. hz z si decesserit. in fi. facit. C. de p'di. ob-
causaz. l. talis. z qd ibi no. z hoc q'rum ad ipsum
suis. sed q'ruz ad executionē facti hz vim alterna-
tiue: qz vna executio sufficit: vt. j. de effra. z expi.
. l. i. §. expilatores. z. C. de ser. fu. l. si fugitiui. z. l.
gcūqz: nisi alia. l. repugnet: qz tūc quo ad execu-
tionē ponere p cōiuncta: vt. C. de epif. z de. auē.
sed nouo iure. z qd ibi no. Alij qz lex statuit vnuz
circa plura facta alternatiue noiata: z tūc quo ad
qd stat p'prie: qz etiā in vno facto verificat vna
dispō. sed quo ad qd hz vim copulatiue: qz etiāz
qñ vtraz cōcurrit hz locū dispō. ita loqtur. d. l.
gntus. z. l. i. de sicca. z. l. i. de parric. cū si. C. Sexto
op. de. l. si qz ita de au. z ar. le. vbi disiunctiua po-
nitur p cōiunctiua. So. dicūt qdaz ibi in dictione
seu que est disiunctiua separata seu duplex: vt dicit
Lp. in. d. l. cū qdaz. Itē dicit de dictione vel: qd ē
falsuz. imo falsissimū: vt. l. plane. §. pe. s. de. l. i. z
. C. de ser. fug. l. gcunqz: qz hz illā significatiōez
quā hz dicitio aut. hoc colligit ex. d. l. cū qdaz in
pñ. Itē v' falsum qd d'f de dictione seu. nā v' idē
qd aut: vt. j. ad treb. l. i. §. sublata. z insti. qui da-
tu. pos. §. ad certū tps. so. potes sustinere: qz que
dā est disiunctiua que taz sensum q' hba disun-
git: ut aut dies ē aut nox. Idē i dictione vel. Que
dā est disiunctiua q' verba disungit sensuz tñ p'iu-
git: vt alexāder siue paris. Idē eniz fuit sic noiā-
tus: z de h hēs exp'ffe regulā in dōatello. z. C. de
in litē dā. tu. l. ad p'tegendū. vbi no. idē in dictione
seu: que eandē hz p'pria significatiōē s'm p'scia-
nuz: z sic ponit de mu. z ho. l. si. §. hec munera. z
. j. de his q. ut idig. l. ij. vñ cuz lego mulieri orna-
mēta seu que ei' cā pau est p'iuicta quo ad hba
z vtrūqz debet. Nec ob. §. sublata. nec. §. ad cer-
tuz tps: qz ibi ponit iproprie: qz natura ofonis
hoc non parit. Sz hoc v' s. l. si ita qz stipulef. j.
de h. ob. dic ergo sic q' p'pria significatio istius
dictionis seu uel siue est p'ria: z fauor legatorz hoc
operat. als cū istis p'iuictionib' eq'lr abutimur. iō
fit in una qd in alia. C. Septio op. de. l. sepe. hñ.

Pro cō-
iuncta. tene
mēti ppetuo
q' in statutis
disiunctiua po-
nit p' p'iuicta
z q' dicitio at
ponat p' etiā
est glo. z ter.
in. l. ij. z ibi
bal. C. de ob-
se. pa. p'fē.
b. C. l. vbi cum
qz. adde. l. si
cū dies. §. si
qz ex litigi.
de arbi.
C. Stat pro-
prie. Et de al-
ternatiua vel
add' que no-
bar. p' gl. i. l.
vbi pactū. in
pñ. C. de trāf-
acti. z p' doc.
in. c. iter cete-
ras de refer-
z ibi dicit fin-
gu. do. an. q'
vbi negatiua
ponit alter-
natiue. puta
si stichuz aut
pāphili si de
derio dabis
x. vt nō p'mit-
tatur in. r. re-
quirit vtrū-
qz vari.

at cū dicitur de h. fi. so. dicit Ray. ibi cadit inter
gen^o & spēs: & iō ponit p̄ iuncta. sed h̄ v̄ p̄ casuz
.l. s. e. fm scōaz positioē casuz & ibi gl. nisi susti-
nendo dicas q̄ ibi cadit inter totū & partē q̄ntita-
tiuā. secus si inter gen^o & spēs: & sit rō diuersitatē
q̄: nuda volūtas fundus p̄stituitur. **C**ōtrauo
opp. de. s. itē si p̄. j. p̄xi. So. vt ibi. & qd̄ no. per
Ly. C. de insti. & substi. l. ḡnāliter: q̄: ibi volūtas
testatoris significat nisi in qualz p̄te disunctiue.
CAltio op. de. l. cū quidā. C. de h. sig. Sol. ibi
iter p̄sonas disūcta ponit p̄ iuncta: hic iter ref
seu dispōnes. Et ergo liqueat ista materia distin-
gue. aut q̄ris de disūctiua legis aut hoīs. si hoīs
& tūc aut illa est posita ī dispōne accessoria: vt in
penali stipione accessoria & illa limitat h̄z p̄cedē-
tez stipioez: vt hic. & in. s. p̄. Aut in dispōne p̄n-
cipali: & tūc aut queris de ea que sensuz p̄iungit:
h̄z h̄ba disūngat: ut seu & tūc: & dic ut. l. si q̄ ita.
s. de au. & ar. le. Aut de ea que sensuz disūngit: &
isto casu aut cadit iter genus & spēs: & dic ut. s. e.
.l. i. aut iter alia: & tūc aut volūtas disponētis nō
pōt verificari nisi in qualz p̄te alternatiue & po-
nit p̄ iuncta: vt bac. l. h̄. itē si p̄. aut pōt veri-
ficari: & tūc aut cadit iter res aut iter p̄sonas: vt
pleni^o p̄sequit Ly. in. d. l. cū quidā. q̄ ī alijs mē-
bris dicit plene p̄terq̄ in p̄dictis in q̄b^o dicas: ut
ex p̄dictis apparet. **C**Eniam^o ad scōaz stipio-
nez copulatiue & affirmatiue cōcepta. & vt q̄ suf-
ficiat alterū fieri: vt. j. s. p̄xi. figs aut. Sol. ibi p̄-
cessit stipio alternatiua hic copulatiua. **C**Scōo
op. & vt q̄ pena nō cōmittat: nisi p̄ parte p̄. l. si
seruus. s. si pluriū. s. si q̄s cau. **P**ro so. istius p̄-
rij sunt multe opi. in glo. nā glo. in. l. s̄ria dicit q̄
ēt est sp̄ale in iudicijs q̄ cōmittit insolidū. sed p̄
p̄te obstat exceptio. in d̄ctib^o nō semp cōmittit
pro p̄te: vt in. d. s. cato. **I**sta solu. glo. est contra
.s. si ita. s. p̄. & h̄ istum. s. vtrum. Alij ut **A**bar.
dicunt q̄ ibi de equitate & hic de rigore hoc fal-
sum: quia fm hoc ista. l. corrigitur. vnde glo. hic
dicit sp̄ale in iudicijs: tamen alia sp̄alitate q̄ ea q̄
ibi no. naz in d̄ctibus cōmittit insolidū sine ob-
staculo exceptōis in iudicijs nō cōmittit insoli-
dū: sed ob. exceptio p̄te: vt. l. s̄ria. Sed pe. di-
cit aliter. l. q̄ ibi fuerūt plures stipiones: q̄: fuit
copulatiue cōcepta: vt. l. scire debem^o. de h̄. obl.
& iō si pareret in parte: & sic in vna stipione ī alia
obstaret exceptio: & sic idē in d̄ctibus & iudicijs.
Istud dicitur **P**e. est d̄ dicitur istius. s. & s. cum
ita. s. l. p̄xi. vbi cā est ēt copulatiue concepta. dic
ergo glo. verū dicere & sp̄ale in iudicijs. & hoc t̄z
Dy. in his que p̄tinet ad ordinationē iudiciorū
secus in his q̄ p̄tinet ad decisionē: vt. j. de h̄b.
obl. l. v. s. h̄. & plene dixi. in. l. iij. s. cato. e. ti. in. x.
op. **C**Tertio op. & vt q̄ ad veritatē copulatiue
requatur utrūq̄. h̄z q̄: sufficit vnū: vt. s. de usu
fru. le. l. si ticio fundus. So. ibi cadit iter icōpas-
sibilia. & iō resoluūt in disūctiuaz. facit qd̄ no. **C**
de codicillis. l. fi. **C**Quarto op. & vt q̄ inter ea
que se cōpatiunt: si cadat sufficiat vnū tm̄: vt. s.
de le. iij. l. ea tm̄. vbi si lego empta & parata hēbit
legatari^o empta tm̄. So. ibi cadit iter duo adie-
ctiua neutraliter posita nō respectu alicui^o sub-
stātiui. illud nō qd̄ alibi d̄ q̄ ad veritatē copulati-
ue requiritur utrūq̄ est v̄z q̄n copulant respectu
eiusdē. vñ si copulet diuersas ofones. h̄bi ḡra si
dico lego empta & pata pinde est ac si diceret le-
go empta & lego pata. vñ h̄z cōcursu patiant se:
tm̄ nō requunt de necessitate vt statiz dicā. **C**Et
ergo d̄ copulatiua liq̄at sic distingue^o. aut copula-
tiua ponit inter s̄ria & iter incōpassibilia. aut in-
ter ea que aliquo respectu sunt idē. aut iter diuer

sa. p̄rio casu resoluūt in disūctiuā: vt. d. l. si ticio
fundū. & l. vl. & qd̄ ibi no. **C**de codicillis. scōo ca-
su. aut illa duo sic sunt idē: vt vnū necessario isit
alteri: & tūc abijctif copula & vnū resoluūt in adie-
ctiuaz alteri: vt. l. i. s. de pac. ibi placitus & p̄sen-
sus & c. & ibi no. glo. aut h̄o iō sunt vnū: q̄ vnū
genus aliud spēs contēta sub ḡne. vel vnū spēs
aliud illius spēs indiuiduū: & tūc q̄nq̄ genus re-
stringit p̄ spēs q̄n nō. qd̄ dic vt p̄ **D**y. in. c. ḡnū p̄
spēs de re. iur. li. vi. & p̄ glo. in. l. questrū. s. pe. de
fun. instr. le. **T**ertio casu. s. q̄n cadit iter diuersa:
& tūc aut sunt duo substātiua. aut duo adiectiua
aut due ofones. p̄rio casu: puta lego ticio & sem-
pronio stat. p̄prie: & velut plures ad vnā dispōez
reducunt & patiunt eadē: vt. l. h̄mōi. s. si ticio.
.s. de le. i. & l. si duob^o. e. ti. & in oibus. ll. tractāti-
bus de materia p̄iunctiuoz. **S**cōo casu aut illa
adiectiua copulant respectu alicui^o substātiui: &
tūc stat. p̄prie & requunt vtrunq̄: vt in hoc exē-
plo ticius est alb^o & magn^o. & lego seruos texto-
res & h̄nas: tūc requunt concursus vtriusq̄: vt. l.
fuis vrbānis. in. fi. de le. ij. & l. ticie textores. s. de
le. i. **A**ut illa adiectiua copulant neutrali & vno
respectu alicui^o substātiue: vt lego empta & pata:
& tunc pinde est: ac si copulatiua caderet iter di-
uersas ofones q̄n legaret empta & legaret pata
per. d. l. ea tm̄. **T**ertio casu. s. q̄n copulat ofones
& tūc aut respectu p̄ mōz accūtis: & tūc stat. p̄prie
idest requunt concursus vtriusq̄: vt. l. si heredi-
plures. s. de condi. insti. & l. si ita q̄s pmiserit. x.
de h̄. ob. & hic. si h̄o due ofones copulant per se
p̄ncipit nō respectiue ad vnā spēm tūc cōcursus
nō est necessari^o. h̄z in quolz p̄cedit dispō: vt. l. i.
s. de infra. & s. de testi. l. lege iul. & de sicca. l. i. cuz
stibus. & hoc colligit ex d̄ctis d̄ni **J**ac. bu. in. q.
de mercatorib^o & artificib^o artis lane qd̄ tene mē-
ti. **C**Enio ad particularē: & ad h̄. q̄uis. **E**t p̄
mo op. q̄ l̄ra sibi contrariā. Sol. ut hic in q̄nto
s̄rio. **C**Scōo op. q̄ rō sit s̄ria dicto. So. vt. i. vj.
s̄rio. **C**Tertio op. q̄ duo s̄ria nō p̄nt sit esse h̄a
vt. l. bec h̄ba. de h̄. fi. & ibi p̄z in tex. **C**Enio ad
v̄lez. & p̄rio vt q̄ copulatiua & v̄lis nō cōueniant
vt. l. scire debem^o. de h̄. ob. so. vt hic in vltio s̄rio
CScōo op. q̄ h̄bis nō cōprehēdat: vt. s. de le.
.l. i. fin. s. i. So. v̄lis d̄ duplex. vno mō sub noīe
collectiuo plura cōtinet: vt peculium hereditas
grex. & ista p̄tinet oīa cū tpe: vt. l. grege. & l. si gre-
ge. s. de leg. ij. & l. peculū. e. ti. cū si. **I**te assumit
v̄le cui apponit signū: vt hic. s. ex quo doct. n̄f
notant ḡnāle: vt p̄z in glo. & s. de eden. l. i. circa
p̄n. **I**stud verificat ex his q̄ sunt tpe dispōis: nō
aut p̄prehēdit ea que postea accūt: vt. d. l. si. s. i.
qd̄ plene p̄sequere p̄ Ly. C. que res pig. ob. pos.
.l. i. & l. non modus. C. de ser. & aqua. **C**Tertio
op. de. l. i. C. de sa. san. ec. & de mu. & ho. l. ut gra-
datim. s. & h̄. l. so. materia n̄ra loqtur in dispōne
hoīs. s̄ria nō loquūtur in dispōne. l. in q̄ of o ge-
neralif restringit ad habilitatē: & tū istud nō est ī
difficte verū. **E**t liqueat ista materia potes dice-
re vno h̄bo q̄ in ḡnāli nō ueniunt ea que q̄s & c.
vt h̄es p̄ **D**y. in. c. in ḡnāli. de re. iur. li. vj. vel ple-
nius. aut ofo p̄ferf ab hoīe & dic ut no. p̄ Ly. in
.d. l. fi. aut a lege: tūc dic. aut illa v̄lis ofo restrin-
git p̄ aliā legē: & h̄z locū. l. i. de eo qd̄ cer. lo. aut n̄
& tūc aut signū v̄le inducit h̄bo p̄teriti tpe: aut
verbo futuri tpe: vt h̄es p̄ **J**a. de are. & **D**ld. j.
de no. op. nū. l. i. s. nūciario. **C**Enio ad h̄. pin-
de si q̄s & op. hic d̄ q̄ quid nō feci egpollet ad
nil feci. **C**ōtra negatio postposita facit egpolle-
re suo s̄rio: vt. s. de legi. tu. l. legitimos. s. an ergo
& l. obligari. de au. tu. s. qd̄ & nihil sunt d̄dicto

Sic disti-
gue. add bar-
to. & doc. i. l.
.i. in p̄n. s. d̄
insti. & iur. &
add que no.
bar. in. l. seie
.s. ḡayo. de
fun. instr. et
vide de co-
pula bonum
ter. ibi no. in
.l. ultia. C. d̄
sen. & qd̄ ibi
p̄ doc. & ma-
rie bal. i. v̄.
copula & c.
vide qd̄ no.
bal. in. l. fi. in
.v̄. itē not. q̄
ad h̄. c. d̄
re iudi. Et li-
mitā h̄ q̄ co-
pula cōiungit
nisi resultat
iniqu^o itelle-
ctus: ut i. q̄
q̄n pater sub-
stituit h̄ mō
.s. filios & h̄
redes: q̄ nō
sp̄ requeret
vtrūq̄ iuxta
no. pulchre
p̄ bar. & doc.
in. l. gall. s.
ēt si apparē-
te. cuz p̄cor.
de lib. & po.
& vide q̄ dixi
.s. p̄rio. s. &
bal. i. l. i. C.
d̄ iure ep̄bi.
& in. c. ex p̄te
el. i. de refer.
& i. c. ij. de p̄
ben. bar. i. l.
ea tm̄. de leg.
iij. & plene
bal. i. s. ēt
fi a p̄acte.

bc. l. si here-
di. & i. l. i. de
bis. q̄ no. ista
add bar. i. d.
l. i. fi. s. ista
& legtur pe-
de anc. i. cle.
in pleriq̄. d̄
elec. & de ma-
teria dictio-
nuz copula-
tiuarū. vide
bal. in. l. vni-
ca. s. ubi at.
de cad. toli.

¶ 3 q te sub le gari. Adde bar. in. l. q te flamento in pn. C. de te. z oio bal. in .l. dictatib^o in. i. col. C. b test. vbi no. z aliqd p eu i. l. i. oib^o ad fi. C. de test. Et adde qd ex his q no. bar. salte re missiue in. l. fi cui. h alle. z in. l. q testō in pn. s. d te sta. videt no. eē dicenduz q qz pōt eē testis in cā in qua pncipaliter si pseqf cōmodū: lz i quanda pñtia z vel scū dario sic qd reputo vald no. de h habef p io. fa. insti. de test. s. legatarij vbi refert ia eo. de are. h idē tenuisse. p h facit qd no. bar. in. l. h h bac. s. q manumittit de i usvo. z in. l. in tm. s. vniuersitatē d rex diuisi. sed io. an. ex. pteffe t3 pñū in. c. insuper de test. z ibi oio vid doc. z Inno. i. c. iij. eo. n. p q facit qz tales appellant. l. ab executioe in pnci. z. l. a snia. d appel. z id dic bal. z doc. i. l. i. s. h^o studij de iusti. z iur. q si legatarius iduct^o i teste circa institutioe heredis z interrogat^o an sentiat cō mōz dixerit q no punif de fallo: qz dz itelligi pncipaliter z q liter istud pncipaliter su. maf. vid bal dū i. l. abitio fa de decre. ab ordi. faci. z istis adde oio bal. in. d. .l. dictatibus vbi et bētur an ad pban. dū aliquem vsurariū admittat ille q recepit vbas z ibi et habe tur quot mo

ria nō dria. qre male. So. fateor q negatio post posita facit egpollere suo drio: sed oio pncipal/ ris nō bz drias. vñ qdaz sic z quidā nō. nō sūt d/ recto dria: vt. s. dixi. cū ergo nō hēat drias nega/ tio postposita signo pncipalari nō bz egpollentiā z sic repies in tractatibus logice. C Sed op. qz hic h. vñ pcedētia dicta in scda cōceptioe sū/ pulationis: vt pmissi penā si qd factū nō erit. nā ibi nō egpoller ad nihil quod pz: qz si ē aliquid obseruatū z aliqd nō pmittit pena: z tū nō est verū nihil esse obseruatū. So. dico qz ex mēte p/ ferentiū aliter z alr accipif. nā ibi pcedit pñu/ ctio copulatiua. nā si qd eorū factuz nō erit: stat pprie: qz si aliqd pncipalari sit factuz pmittit pe na in hoc h. quis aliū interroget: vt certificatur z qs itrogas ex rñsione nō esset cert^o. C Op. vltimo ad istū. s. z vñ qz inter istas duas pceptio nes stipionum nō sit dria. Sol. vt hic p glo. dy. z Ray. C Alitio inducif in ar. de eo q rñdet po sitionib^o: qd hic ponit Pe. z Ray. in. l. si vnus. s. si cū dicerē. s. de pac. z. j. de excep. rei iudi. l. si quis cū totū. in pn. tene opi. Pe. que probatur in hoc h. si bene aduertisti.

Si quis aut. Cōtinuat ad pcedētia. vnde pone casuz. Vidit plures cōceptioes stipionuz de qbus dubitat. C Que ro aliqs stipulatur plura z vult vnuz fieri. qūter dz cōcipi stiplo: vt sit clara. Rñde ut in tex. z ma teriā huius. s. vide. s. proxime.

Item si pñ. Si substitutio directa sit alijs disūctiue. disūcta accipif p pñunc ta. h. d. C Op. qz ista disūctiua verificet aliquo nō exite herede: vt. s. s. urru. z. l. si heredi plures de p di. insti. So. gl. spāle hic pp votū paren tuz: qz nō est uoluisse qz uoluerit exneuz heredes hēre aliquo de filijs exite: vt. l. cū accutissimi. C. de fideicō. z. l. lucius. de here. insti. lz glo. dicat ve ritate: tñ in casu hui^o. l. hoc nō est necessarius: qz h lz extranei eēnt eodē mō instituti. eēt idē ius qd pbo. s. e. s. cū ita. z. s. urru. vbi dī qz qñ pcedit dispō alternatiua: z seqf stiplo penaf sub cōditōe alternatiua vno exite: stiplo penaf nō pmittit. lz aliud deficiat. Ratio qz: talis stiplo limitaf hz na turā pcedētis stipionis. ita in pposito: si pce dit institutio alternatiua: z seqtur substitutio sub cōditione alternatiua: ista substitutio deficiat alte ro exite herede: qz ex ipsa instōne: apparet testa torez voluisse vnū solum hēre totā hereditatē: z sic substitutio dz limitari fm instōnez. sicut pena lis stiplo limitaf fm pcedētez stipionē. lz gl. di ceret veruz qz eēt spāle fauore filioz: qñ filij eēnt instituti simplr nō alternatiue per iura allegata in glo.

Ex. l. sequenti. C An correus possit esse testis pro correo z fide iussor p fideiussore.

¶ 3 quis. Potest qs legare ei qui est testis in testō z incer titudo que venit certificāda legatum nō vitiat. C Op. qz testib^o legari nō possit: vt. l. i. z .l. senatus. de his qui in testō se ascri. Sol. ibi de eo q scribit testm. hic de eo qui subscribit se ut te stis. Et est rō: qz nō testificaf pncipaliter i cā sua vt. l. qdaz. s. de testa. Et p hoc iducit Dy. qz cor reus pōt testificari p correo: z fideiussor p fide iussore: qz pncipr in cā sua nō testificanf de quo per Ly. in. l. dictatib^o. C. de testa. z p Dy. in. l. si cui ita legaf. s. de le. i. z in Spe. de teste. s. i. i. h. qd in fideiussore. C Op. qz legatū nō ualet tāq factū incerte psonē: vt isti. de le. s. incertis. Sol. ille. s. corrigif per se. sufficit enim qz incertitudo

certificanda veniat ex aliquo euetu futuro: vt di xi. s. e. l. quidam.

¶ 4 Adam. Legatario repudiā te fingif res nunq fuisse legatarij. sed semp heredis. h. d. C Op. glo. qz sit certum. nā interim est legatarij res: vt. l. cū pñ. s. furdo. s. de le. ij. So. glo. qz est verū: sed hoc dī respectu futuri euentus: qz pōt cōtingere qz fingeref nunq fuisse legatarij: z de hac. l. facio festū in materia fictionū. nā sup re q nō est nō pōt fingi: vt. l. huic scriptur. ad. l. acgl. sed hic fingif sup re q nō est. ergo zc. vt hic in fi. pz. Sed rñdeo sic sup eo qd nō est nō pōt fingi aliqd retro eē vel fuisse: vt. l. dria. sed aliqd retro nō eē bñ pōt fingi. z ita loqur hic. nā hec res in veritate fuit legatarij. vnde si legatari^o agnoscit nulla est fictio. sed si repudiat fingif retro nunq eius fuisse. z sic p pñs fingif retro fuisse heredis vt latius posui in materia fictionis. de istis duo bus dubijs h^o. l. posuit iuriscōsult^o in. l. qui res. j. de solu.

Ex. l. sequenti. C Lū plures simul moriunt: an alter alteri sup uiuere presumatur.

¶ 4 Ad de pariter. Et sit agi ex dispōne iter viuos vel ex vltia volūtate vnus de pariter morientib^o nunq supui pisse presumif. h. d. cū. l. se. z se. C Op. ad pn. qz vñ stipionez de vote esse cōmissaz cū vxor deceffe rit matrimōio cōstante: vt. s. e. l. q duos. s. si ma ritus. So. hic in stipione fuit appositū plus. s. si mater supuixit que nō supuixit. C Opp. qz spes cōditionalis stipionis trāsmittat ad heredē: vt i sti. de h. obl. s. ex cōditionali. So. si stiplo est cō missa vel eius spes pēdet sine dubio trāsmittitur ad hēdes: vt in drio. z. l. i. vt actio ab here. z con tra here. sed si p mortē stipulatoris deficit p di tū stipionis. per pñs deficiat spes. z per pñs non ē qd trāsmittat. C Op. s. e. l. q duos. s. cū i bel lo. z. s. se. z. j. e. l. cū pubere. z. l. se. gl. nō signat illud drio. Hui^o timore dy. in. l. hi q. j. de don. cau. mor. z idē Old. dicit qz de plurib^o siml mor ientib^o nūq presumif alter alteri supuiuere vel pcedere: nisi etatis ibecillitas aut parentū chari tas aut pñnalis reuerētia aut donatiōis fauor ali ud iducat: vt pbat hic z. s. l. pxi. z. l. si inter. z. l. g duos. p totā. l. Sed mihi vñ qz Dy. z Old. nō bñ dicūt. prio in eo qz dicūt: nisi etatis ibecillitas qz est cōtra casuz hui^o. l. sed in illo vbi nō psumt tur pupillus pri^o deceffisse. Itē id qd dicunt aut parentū charitas nō est verū: qz ad hoc parētuz charitas nil facit: vt dixi in. s. cū in bello. Itē qd dicūt aut pñnalis reuerentia. in hoc bñ dicūt in telligēdo: vt. j. dicā. pbat in. l. q duos. s. si cū filio. s. e. Itē quod dicūt. aut donatiōis fauor. p .l. si inter. s. e. nō est verū: qz in. l. si iter. z. l. cū hic status. s. si ambo. de do. inter vi. z vxo. nō presu mit aliqū supuixisse. sed sufficit qz simul deceffe rint: vt ibi pz. vnde dicit Ja. de are. qñ plures sit moriunt: aut lucrum seu dispō dz resoluī altero supuiuente: z tūc nō resolueret: qz verū est nemi nē supuixisse: vt. l. si inter. s. e. z. l. hi q d do. cau. mor. z. l. cū hic stat^o. s. si ambo. Aut lucrū seu di spositio dz cōmitti aliquo nō supuiuēte: z tūc cō mittit: qz verum est neminē supuixisse: vt. d. l. q duos. s. si marit^o. Aut dz pmitti aliquo supuiuē te z nō pmittit: qz nullus supuixit. hic est casuz h^o z hoc si querif de lucro ipforū inuicē morientū Sed si querif de lucro tertij dz distingui eodem mō. aut dz cōmitti aliquo supuiuēte z nō cōmit

dis vteaf qd repelli a testi monio. z ad materiā vide oino imol. q loqur meli^o qz alijs i. d. .l. qdam. fm doc. l. c. insu per

... dicitur... de rebus dubiis... legatario repudiā... moriunt... presumatur... pariter... morientibus... charitas... reuerentia... donatiōis fauor...

ritur casus est hic. aut dicitur pmissi aliquo non super
 uiuere: tunc committitur: quia nullus superuiuit: ut dicitur
 qui duos. §. si marit. Item aut decesserunt filii pu-
 bes et ipubes: tunc presumere ipubes prius de-
 cessisse: ut l. cum pubere. cum l. se. et j. e. l. q. duos. §.
 si. §. e. §. si. aut ambo puberes: tunc pcedit pre-
 dicta distinctio. hec sunt uerba dñi Jac. de are. cla-
 rius recitata q̄ ponat. Ista uerba: ut distinguam
 decesserint filii pubes et ipubes: an filii plures pu-
 beres reprobant p. l. sed et in illo. §. e. ubi decessit
 pupillus: et sibi substituitur pubes nec presumit pu-
 pillus prius decessisse: nisi dicas sustinendo Jac. q̄ h
 etiā substituitur erat ipubes. qd̄ diuinare est et con-
 tra mentē huius. l. que h̄ non dicit. nec alia. l. colligi-
 tur ad hoc dicendū. Dico ergo sic. istud dubium
 cum pluribus morientibus quibus emanat aliquo agē-
 te ex dispōne hoīs inter uiuos uel ultima volun-
 tate: tunc nunquā alter alteri superuixisse presumit.
 nec adhibet illa distinctio decesserit ipubes cum
 pubere: ut hac. l. sed nec in alio fauor mris alii
 quid opatur: ut hac. l. qd̄ de piter sed recurram
 ad ppriā significationē: an dispō hoīs uel legis
 circa illud requirit aliquē superuivere uel non super-
 uere h̄ pcedentē distinctionē. Jac. de are. non ob.
 huic mēbro. §. e. l. q. duos in p̄n. q̄ in l. illa non p̄-
 sumit aliqd̄ superuixisse. sed h̄ ppriā significationē
 q̄ h̄ decessit ultimus. Non ob. §. e. l. qui duos.
 §. si. ubi agit ex testō: et tunc presumit aliquē super-
 uere: quia ibi dispō testis p̄tinebat illud idē quod dī
 spō. l. qd̄ apparet ex text. cum dicitur cum filio pubere
 quē solo testō et c. nā instituit illū qui ab intesta-
 to erat successurus et nullū aliū merito est idē dī-
 cendū qd̄ dī q̄ agit ex dispōne legis. sed in hac
 l. sed et in illo posito q̄ succederet ab intestato
 simpli: tunc non succederet ut necessarius h̄s: et sic
 testm̄ aliter disponit q̄ ius. uñ illa p̄sumptio hic
 locū non h̄t. Si nō aliquo agēte ex dispōne legis
 occurrit dubietas de piter morientibus: tunc lex p̄-
 sumit aliquē superuivere cum distinctionē: aut pubes
 cum ipubere: et presumit ipubes prius decessisse: ut
 l. si mulier. j. e. et l. q. duos. §. si. aut pubes cum
 pubere: et tunc aut p̄sona p̄soni est in medio: et ille
 p̄sumit decessisse q̄ magis spectat ad fauorē p̄-
 soni: ut l. q. duos. §. si cum filio. Aut p̄sona p̄soni n̄ ē
 in medio: et tunc aut iter filii decesserit est uolū tras-
 mittēde hereditatis: ut q̄ ascendens filii cum descē-
 dēte decessit et presumit ascendēs prius mortuus: ut
 l. q. duos. §. si. §. e. et l. cum pubere. j. e. aut tale uo-
 lū nō est: et tunc ille succūbit cui incūbit onus p̄-
 bandi aliquē superuixisse: ut l. ex facto. §. si q̄s aut
 j. ad tre. intelligēdo put dixi. §. e. l. q. duos. §. cum i
 bello. et p̄bas in p̄n. huius. l. Aut alter ex fratribus p̄-
 decessit: et nō p̄sumit superuixisse q̄ tuz ad successi-
 onem ab intestato: et tunc succūbit ille cui incūbit
 onus p̄bandi aliquē superuixisse. ita loquitur. l. qui
 duos in si. §. e. et in his legibus fauor mris uel testis
 nullo mō attēdit: ut dixi in. §. cum in bello. et §. si.
 Rō est: quia q̄s agit ex dispōne hoīs: si nō h̄t ef-
 fectuz remanet dispō iuris h̄m quē res h̄t exitum
 suuz iō lex nō curat aliqd̄ presumere. sed q̄n agit
 ex dispōne legis: si lex in isto dubio nil p̄sumeret
 casus remaneret in decus: qd̄ esse nō dicitur. tñ con-
 tra h̄c distinctionē facit multū. l. inter socerū in
 p̄n. §. de pac. do. Sz rideo ibi natura h̄boruz p̄-
 latorū regrebat filios superuivere. uñ illud qd̄ ibi
 dī quasi priore ipubere mortuo: dicitur intelligi sic:
 ut dicam h̄z ppriā significationē stipulo nō p̄mit-
 tit: h̄z si ad interpretationē ueniam debem dicere i
 puberē prius defunctū: et sic interpretatio legis cō-
 gruit cum ppriā significationē uocabuli. uel dic q̄
 ibi stipulo cōtinebat idē qd̄ ius cōe. C. Ultio dī i

§. sed et circa legē fal. §. si serui sit cū dño decesse-
 rint nō cōputant in bonis eius tpe mortis. Cō-
 tra hoc uñ significatio uocabuli: quia tpe mortis ser-
 ui erant defuncti: quia sit cū dño decesserūt. h̄. aliud
 est dicere tpe quo morit uel quo decessit: et tunc si
 gnicat tps uite. cū tñ est in actu moriēdi: ut l. si.
 de p̄di. isti. ar. l. qui duos. §. i. de ma. te. Aliud ē
 dicere tps mortis: et tunc significat postq̄ mortu-
 est p̄fecte. ita dicit tex. hic ibi mortis ei tps et c. et
 glo. ē in l. peculii. §. si. §. de leg. ij.

Ex l. sequenti.

Cū relinquitur cognatio: an debeat inspici q̄ sūt
 cognati tpe mortis uel testis: et de quibus cognatis
 intelligat et quo ordine admittant. uide a p̄n. usq̄
 ibi. Quero qd̄. Et an cū testator legat cognatis
 cuiusdā tertij idē sit q̄ cū legat cognatis suis: ibi
 Quero qd̄. Et an cū relinquitur familie uel cognati-
 oni cuiusdā tertij et ipse sit mortuus: an ualeat
 legatum. uide in si.

Cognatis. Qui legat co-
 gnatis uñ lega-
 re his qui sunt cognati tpe testis uel tpe
 mortis. h. d. Quero exēpla huius. l. in p̄ria pre-
 de eo q̄ fuit cognat tpe testis et postea esse desijt.
 h̄. ponit exēpluz de eo qui desijt p̄ deportationē
 et q̄ dicit maneat. l. tpe mortis: quia restituit fuit.
 C. Ad hūc intellectū op. C. de her. insti. l. i. glo.
 dicit q̄ ibi nō fuit restituit. C. Itē op. insti. de ca-
 pi. di. §. qd̄ aut. So. gl. q̄ hic p̄dit ciuitatē: ibi ē
 libertatē: h̄z postea fuerit māumissus. h̄ so. p̄bas i
 l. iter dicit. j. de cōdi. et de. Cōtra istā so. uñ casus
 in l. ex facto. §. si. §. de vul. et pu. ubi factus seruus
 et postea māumissus admittit. So. q̄nq̄ q̄s effi-
 citur seruus pene: et tunc restituit ad legatuz non
 admittit: ut hic. q̄nq̄ efficit seruus hoīs: et tunc
 restituit ad hereditatē et legatū admittit: ut ibi.
 Ratio est quia seruus pene efficit oīo incapax: ut j.
 ti. ij. l. q̄ in metalluz. sed ille qui efficit seruus hoīs
 nō efficit capax: quia dño non sibi acquirit: ut l. si p̄-
 fa. §. de her. insti. C. Cōtra hoc op. §. de adi. le. l.
 si seruus in si. ubi p̄ manumissionē efficit nouus
 hō. h̄. q̄n seruus accipit: ut res legata eundē h̄z
 effectum reductio in seruitutē facta ab hoīe q̄ si
 efficit seruus pene: quia utrunq̄ legatū extinguit
 sed q̄n accipit: ut p̄sona legatarij: tunc secus est.
 et h̄z hec lec. in se sit uera: tñ quantum ad h̄c. l. non
 p̄cedit p̄ tex. qui dicit hic facilius et c. nō enim est
 cōgruū q̄ facilius admittat q̄ uño tpe ē cognat-
 us q̄ in utroq̄. C. Venio ad scōam lect. et legis
 in glo. duobus modis: ut p̄z in ea. Ista lec. in p̄-
 ma pte. l. continet ueritatē: quia illa demonstratio
 fr̄is ticij sufficit q̄ ad h̄t tpe testis. sicut in l. mella. i
 p̄n. de ali. et ci. leg. sed q̄ tuz ad scōaz p̄tez legis si
 uñ concludere: quia intelligit totā legē in cognatis
 naturalibus. et tex. dicit d̄ adoptionibus. Preterea
 in cognatione naturali: si uelles intelligere scōam
 partē et nō d̄diceret. tex. non pōt stare. nā legare
 fratri ticij idē est q̄ legare certe p̄sone et noiāte
 p̄sone: ut l. nemo. de here. inst. et l. et si pepcerit i
 p̄n. de lib. et po. sicut ergo si p̄sona legatarij tpe
 mortis decesseret legatū euāesceret. ita i p̄posi-
 to: nisi dicam q̄ legatū fuit fr̄i ticij qui nullū fra-
 trez h̄bat tpe testis. tūc enī intelligit de eo q̄ sibi
 nasciturus est. ar. l. ei quoq̄. §. de pecul. le. et tūc
 cōtineret uerū ista lec. C. Venio ad tertiā lec. ut
 intelligam totā. l. in cognatione ciuili: quia in p̄ria
 parte erat cognat: sed desijt eē per emācipatio-
 nez. in scōa incipit eē per adoptionē. et hec lex h̄z
 multa d̄ria h̄z gl. dicat q̄ ei nil obstat. C. Ad h̄c
 lec. op. q̄ nō sufficiat quē eē capax tpe mortis si
 tpe testis nō est: ut. §. ti. ij. l. i. Sol. glo. q̄ ibi lega-

b s J co-
 gnatio
 ad materiaz
 h̄. l. uide qd̄
 p̄sultit pau-
 de ca. in p̄si.
 lxxvi. icip. in
 xpi noīe an-
 uiso dco p̄-
 cto et dubijs
 elicito ex eo
 i quarto du-
 bio.
 C. Uidel ca-
 sus. Casus
 not et uide
 bar. in. l. i. §.
 fili. de lib. et
 po. et in l. in-
 tercidit. d̄
 di. et de. uis
 bal. i. l. data.
 alia lata de
 appel. et i. l. i.
 C. de his q̄
 ad libe. et qd̄
 no. p. gl. bar.
 et doct. in l.
 gall. §. et qd̄
 si tñ. de lib.
 et postbu.
 d. C. p̄bas in
 ea. uis q̄ no-
 bal. in. l. h̄m
 nitatis. in. v.
 col. i. §. viti.
 op. C. d̄ ipu-
 cū se. et in l.
 p̄dia. in pe-
 col. C. de fi-
 deico.

q̄ Mod d̄
 pariter
 fauor matris
 An hec disse-
 rētia iter di-
 spōnez hoīs
 et legis sit uā
 uide imol. in
 d. l. ex facto
 §. pe. ad tre.
 ADDE an
 pater p̄suma-
 tur p̄mori fi-
 lio bald. cōf.
 .ccccxxvij.
 ij. lib.

Cpp. sol
tissime. add
pe. de anc. r
imol. i. c. iu
dicat. d. tes.
r vide i. p. h.
meo qd bco
in ca illoz d
birena. circa
medium.
C Inspici
mus. r per h
de clara. l. q
filiab in p.
de le. i. r ibi
dixi p imo.
C Quero. et
no. qz p. sulu
it bal. i. p. s. i.
cip. i. nomie
vnt. casus ta
lis est. quida
tici decessit
r. q. h. testa
tor dicit sub
stituto filio
meo. primio
res meos q
isto cau mor
tuo filio reli
eta sorore r
filio ex alia
sorore p. mor
tua p. mor
te patris te
statoris q. so
ror solaveni
at ad substi
tutione exclu
so filio r so
rore p. mor
tua p. morte
patris testa
toris r h. pp
verbu meos
positu in sub
stituto qd
refert ad te
pus mortis
testoris. alle
gat hac. l. si
cognatis. ali
as at si h. e. t
vbum meos
equaliter ad
mitterent p
d. l. cu ita. s.
fi. r ibi gl. q
icipit q. h. de
le. ij. r qz illa
vba testato
ris debet ali
ter itelligi. l.
si cui. ff. d. ser
ui. Et qz di
cat primioz
vide i. l. pri
mius. de v.
fi. r in. l. i. j.
vnd cogna.
ADDE qd
si dicat pri
miouib de
domo sua.
pe. de anch.
c. h. eli.
C An vale
at legatuz. si
testator reli
qt familie ta
lis. r ille iam
erat defunc
tus facit. l. i.
sulu r qd ibi
no. de acq.
re. do. r add
pe. de anc. r
imol. in. c. iu
dicat. de te
sta.

tum erat inutile ex psona relinquētis vel rei lega
te. hic ex psona legatarij. **C** Contra hoc op. in
sti. de leg. s. an seruo. Sol. glo. q. legatū erat ibi
inutile mixta cōsideratiōe legantis r legatarij. h
lex nil facit ad materiā regule caro. qz hic legatū
ab initio nō fuit inutile: imo semp vtile: lz quedā
persona ab initio nō admittat que postea icipit
admitti. ita dicit **Old.** **C**pp. in sti. de hf. q. li.
r dif. s. i. r. s. de here. in sti. l. si alienū. s. i. So. gl.
dicit ut ibi. vitas est: qz illa cōcordat. **C**ōtra hāc
l. facit. l. cū ita. s. fi. s. de le. ij. veritas est qz ibi dī
qz dīspici q est i familia tpe mortis subaudi r te
stamēti: r sic cōcordat cū ista. r ita subaudit dy.
r bene. **C**pp. put bec. l. itelligit in cognato ci
uili vī nō pcedere. nā cognatus ciuilis nō dī in
telligi in hīs platis a testatore: vt. l. si ita qz in
fi. s. de le. ij. r. l. si fideicommissuz. de cōdi. r demō.
Sol. qdaz qz hic dī intelligi qz in legato fuit scā
mētio de cognato ciuili. alias secus: vt dicitis. ll.
istud ē hāc. l. q dicit simplr legatū eē cognatis
relictū: quare dico sic. si aliqs efficit cognat^o po
stea facto testatoris: vt qz ipse aliquē arrogat i fi
lium vel nepotē: r tūc pcedit lex ista. Si nō ali
qs efficitur cognat^o tertij cognati: tūc nō admit
teret: vt. l. hria. nei iph^o p. tate sit aliū facere ad
mitti ad legatū. qd no. **C**pp. fortissime^o r vī qz
in his hīs in definite platis tps testi inspiciatur
nō mortis. ergo rē. possum^o dicere qz cōtrarium
loqtur in reb^o relictis. sed bec lex loqtur in pso
nis quib^o relinqtur. **Dec** so. nō plz per ea q no.
in. d. l. si ita. r. l. plz. de libe. et po. vbi dicit qz ibi
est spāle fauore testi qz aliq posthum^o admitta
tur qz ille qui erat pns tpe testamenti. quare di
co sic qz hic fuit relictū vniuersitati: qz cognatis
r sic inspiciamus^o tps mortis sicut in legato vni
uersali: ut. l. grege. s. de le. ij. r. l. peculū. p hoc
bec. l. in fi. vbi idē est relinquere cognatis r co
gnationi. **Dec** sol. nō plz. nā cognatio nō est vni
uersitas que unā psonam representat: put dicit
mus in alijs vniuersitatib^o: vt. l. mortuo. de fide
iusso. r iō nō pōt itelligi eis vt vniuersis relictuz
sed eis: vt particularib^o. qd apparet ex eo qd in
cōtinēti dicit: qz nō oēs ad legatū admittant. di
co ergo qz regula posita in. l. si ita fallit bic rōne
cōiunctionis: vt sic sufficiat illis tpe testi vel mor
tis eē cognatū: qd intelligo veruz si testator hoc
sciuit. sec^o si ignorauit: vt. l. figs ita. s. figs igno
raret de testa. tu. **C** Quero^o hic dī qz legauit co
gnatis de qbus cognatis intelligit. h. in dubio
intelligit de cognatis testatoris: vt. l. cū accutissi
mi. C. de fideicō. r. l. peto. s. fratre. s. de lega. ij.
C Quero quo ordine admittuntur hic cognati.
Rū. prius noiati r his deficientibus qui primio
res sunt in gradu: vt. d. l. peto. s. fratre. r. d. l. cū
ita. s. de leg. ij. r ita intelligit **Dy.** dū dicit qz bec
lex dī intelligi fm illas. **C** Quero quid si sit lega
tum cognatis cuiusdā tertij. h. puto cōtrarium
eius qd hic dicit. p. rō qz nō debemus intellige
re nisi de cognatis qui erant tpe testi. nisi aliq co
gnati eēnt sine facto testatoris p regulā que est i
l. si ita de au. r ar. le. cū enīz hic nō loquitur: nisi
de legato facto cognatis testatoris nō debemus
trahere ad alias psequētias cōtra alias leges. p
l. quod vero. s. de legi. **C** Quero qd si relinqui
tur familie vel cognationi cuiusdā tertij qui iam
erat defunctus tpe testi. an valeat legatum. **C** Et
videt qz nō: qz nō pōt dici familia ticij qui iā erat
defunct^o: vt. l. qui vtori. alias est in. l. ij. s. de au.
r arg. le. **C** Contrariū dico qz vī r vī relictuz oībus
descendentibus ex cognatione ticij: vt. l. pnuncia
tio. s. familie de h. sig. r ita se hz cōis vsus loquē

di. nā idē est dicere relinquo familie talis vel do
mū talis: ut. l. i. s. ad spl. r ibi per **Jaco.** de are. r
hoc casu forte nō admittent oēs qui sunt prox
miores illi ticio. sed oēs eqūiter: qz cessat rō con
iunctionis persone defuncti.

Ex. l. sequenti.

C Collegio iudeoz an possit legari: r an valeat
legatum factum iudeis pusi. **C** Et an valeat lega
tum factuz collegio frustatorz: r an illud collegi
um sit approbatum: r corā quo iudice debēt cō
ueniri: r an arti mercatoruz vel cācellariorū pos
sit legari. uide per totam. l.

Am senatus. Collegio

licito lega
ri pōt illicito nō. singulis tū de tali col
legio licite relinqtur. h. d. **C**pp. qz si nō pōt re
linqui collegio nō potest relinqui singulari pso
ne: vt. l. iiii. de here. in sti. So. hoc dī intelligi qn
collegium est reprobatur: non ratione secte: sed
ideo quia approbatum si enim rōne secte esset
reprobatur: vt collegium hereticorū: tūc singu
lis de collegio non pōt relinqui: vt. l. contraria.
C Quero quid si relinqatur collegio iudeorū
Certum est qz nō valet: vt. l. i. C. de iude. sed du
bium est: an sit reprobatur rōne secte. **Glo.** qz
non in. d. l. i. **Old.** contra tex. est. qz nō est repro
batur rōne secte. r sic pōt legari cuilibet iudeo
vt. l. spadonē. s. iam aut iudei. de ex. tu. **C** Sz
quero qd si relinqtur iudeis de perusio vtruz vī
vt collegio relinqui: vel vt singulis. **Et** qz vt col
legio: vt. s. l. i. p. rō. in fi. dixi in. l. ciuib^o. cōtrariuz
puto qz illa interpretatio relinquare ciuibz idēz
est quod relinquare ciuitati est verum quādo ex
ea nil resultat cōtra legem r ex eo legatū nō effi
citur inutile. sed quādo resultat aliquid cōtra le
gem vel legatum efficere^o inutile: r tunc nō de
bet fieri: vt. s. e. l. quotiens. **C** Quero qd si relin
quitur collegio frustatorum: an illud collegium
sit reprobatur. Rū. omne collegium quod sit ad
piuz actū est approbatū a lege: vt. l. i. circa pnci.
r ibi no. s. quod cuiusqz vni: r vt puto iste frater
nitates debent conueniri coram iudice seculari
quādo fraternitates seculariuz sunt: sed si essent
fraternitates seculariuz r clericorum: tunc debe
rent cōueniri coram iudice ecclesiastico: r idem
dico in vniuersitate scholariū quorum rector eē
nō pōt: nisi clericus sit. **C** Quid si relinquit arti
mercatorum vel cācellariorum. tūc est aliud: qz
talia collegia exceptis quibusdam sunt reproba
ta: vt. l. i. s. quod cuiusqz vni. no. vnde eis nō po
test legari: sed si talia collegia essent approbata
per principes vel a superiore vel a ciuitatib^o que
superiorem nō recognoscunt: tunc poterit eis le
gari: vt. l. hostes. j. de capti. r postli. reuer.

Am pubere. quis habe

bit hereditatem matris. **C** Et videtur
qz successores filij r per psequēs habeant heredi
tate: alias ista. l. frustra posita esset. **C** Sed tunc
op. quomodo iste filius trāsmittit hereditatem
matris non aditam ad extraneos. **Dicit** **Bar.**
silli. qz bec est ratio: qz filius fuit ipeditus adire
hereditatē. ar. l. si quis in graui. s. eleganter. ad
spl. r **Ly.** refert in. l. apud hostes. C. de su. r leg.
ego intelligo hoc verum qz ad heredes filij trāf
mittitur matris hereditas: si sunt heredes sui p
l. i. C. de his qui ante aper. tab. alias nō trāsmi
teretur: nisi per beneficium restitutionis in inte
grum: vt dixi in. l. qui duos. in pnci. s. e. per. l. pā
tonius. s. de acq. here. **Ad** ob. l. si quis in graui.
s. elegāter: qz ibi fuit ipeditus impedimento iu

C Am se
natus.
op. adde late
no. p bar. in
l. i. in fi. s.
de colle. illi.
r vide bar. r
voc. in. l. figs
a filio. s. fi. d
le. i. nā oē col
legiū est re
probatū si h
apparet ap
probatū. vi
de qd nota
bal. in. c. i. s.
penticulaz
de pa. iu. fir.
r ibi oīo vīd
p eū de qua
materia ha
bet per bal.
in. l. i. C. de
colleg. illi.
ADDE ab
ba. p. l. i. v.
vbi dētur q
collegia sint
approbata.

C Am se
natus.
op. adde late
no. p bar. in
l. i. in fi. s.
de colle. illi.
r vide bar. r
voc. in. l. figs
a filio. s. fi. d
le. i. nā oē col
legiū est re
probatū si h
apparet ap
probatū. vi
de qd nota
bal. in. c. i. s.
penticulaz
de pa. iu. fir.
r ibi oīo vīd
p eū de qua
materia ha
bet per bal.
in. l. i. C. de
colleg. illi.
ADDE ab
ba. p. l. i. v.
vbi dētur q
collegia sint
approbata.

ris. hic impedimento facti. dixi in. l. ventre. de acq ren. here.

Um in testamento.

De hoc dicitur no. per Dy. in. c. inspicim^o de re. iur. lib. vi.

Ex. l. sequenti.

¶ An valeat dispositio testatoris dicentis volo qd satisfiat oibus illis qui sunt scripti i cedula qd dedi guardiano minorum. Et an cu testator dicit lego ticio mille que det illi psona qd declaravi sibi z heredi meo: z discordat legatari^o z heres an valeat legatum.

Uem heredi.

¶ An valeat dispositio testatoris dicentis volo qd satisfiat oibus illis qui sunt scripti i cedula qd dedi guardiano minorum: an valeat. Ja. determinat qd no. Ego determino p rariu: si apparet qd illa cedula sit il la qua testator guardiano dimiserit ex p patione litteraru vel alio modo: vt dixi in. l. si ita scripse ro. de codi. z demon. Item no. hanc. l. na vidi te stamentu in quo testator sic dixit. lego ticio mil le que det illi persone qua declaravi sibi z here di meo. de cedit testator contentio est inter here dem z legatariu: qd heres dicit de vno: legata rius dicit de alio. quid iuris. Bico qd debet inspi ci quod est verisimilius rone affectionis testato ris. alias fideicommissum esset inutile rone incerti tudinis: vt. l. si fuerit. in prin. s. eo. ideo remanet penes legatariu. ¶ Ultimo not. qd si relinquo tibi centum z dico volo qd dentur ei que dixi tibi qd in dubio no videtur factum illud relictum in fraudem: vt hic. z no. in. l. lucius. s. si. s. de le. i. z l. no intelligitur. circa fi. de iure fisci.

Um queritur.

ta. in. l. ve teribus. s. de pactis.

I quis.

De clara: vt no. Dy. i. c. in obscuris. de reg. iuris libro sexto.

Ex. l. sequenti.

¶ Inquisitio formata ticiu potestate perusij: procedit lz uocetur sempronius.

U habebat.

¶ An p prium nomen vel de monstratiuum inspicere debeamus ex q litate noticie disponetis inspicitur. h. d. Dixi per hac. l. qd si dur ducatur facit inquisitione cōtra ticiu potestatem assisij cu in veritate uocet sempronius qd magis inspicim^o hanc dignitatem qd nomen p priu: qd nomen p priu no habetur menti: vt hic. z sic magis accipit demonstratio qd nomen p priu. dixi in. l. demonstratio. de codi. z demon. Seco no. qd hic est vnus de casibus i quo doctria que sumit ex. l. si seruus cōis ita. de stip. ser. no h3 locu vt hic. z dixi in. d. l. si seruus.

Ex. l. sequenti.

¶ Clausula in fine posita quando referatur ad omnia precedentia.

Lures.

¶ Clausula i fi. posita no refert solu ad proxima: sed ad oia precedentia continuata scrip tura prolata. hoc dicit. ¶ Quero que est ro hu ius. l. qd clausula in fi. posita ad oia precedentia refertur. Rñ. primo ppter dictione repetitiuaz hoc amplius: vt. l. aurelius. s. testameto. s. de li be. lega. ¶ Secunda ratio est: qd clausula vltio posita fuit per se principaliter posita. vnde ad omnia precedentia refertur: vt. l. iij. s. filius. s. de libe. z posthu. z. l. talis scriptura. s. de lega. i.

z. l. i. de libe. prete. si enim illa clausula no esset p se principaliter posita: sed ad aliaz dispositione qualificanda: vtputa si conditionalis modus in fertur legato vltimo loco apposito: tuc ad aliud non refertur nisi ad illud vltimum: vt. l. filij. z ibi not. quando dies lega. ce. ¶ Quero quare dixit iurisconsultus cōiuncta scriptura. Dicit glo. secus si ex interuallo: vt. l. lecta. s. dicebam. s. si cer. pe. vide glo. qd incipit. nūc re pūgit. ibi z fac vim. z dic hoc est no vey: qd no est interuallum i eodem testamento no diuertedo ad alios actus naz testamentu debet fieri vno contextu: vt. l. he redes in fi. s. de testa. sed veritas est ut intelligamus coniuncta scriptura. i. continuato sermone secus si in medio plura dixisset: qd tuc ad omnia precedentia no refertur: ut no. glo. in simili insti. de re. di. s. item lapilli. An aut clausula in prece dentibus legibus apposita intelligatur repetita in sequentibus. dixi in. l. pretor in princi. vi bo no. rauto.

De his que pene ca relinquunt.

Ex. l. sequenti.

¶ Que dicantur dispositiones reprobate: z an valeat statutum qd clericoru cōsanguinei teneat tur pro eis si aliquid faciunt.

¶ Si precedit dispositio il licita z reprobata relictuz nomine pene a quocunqz non valet hoc dicit. ¶ Op. qd relictum nomie pene a quocunqz valet: vt. C. e. l. i. z insti. de le. s. si. So. glo. hic. z. l. multa. de p di et demō. z. l. si qs heres de vul. z pupi. qd iste leges hodie sunt correcte. Dy. in. l. multa hoc repre bendit: qd etiā de iure antiquo poterat relinqui noie pene: vt. l. i. s. ite si ita. ad. l. fal. z. l. si penū. qñ di. le. ce. z. s. de pe. le. l. si penū. No ob. bec. l. que loqur qñ pcedit aliqua temeraria vllicita dispō qd t3 Ly. C. e. l. i. ¶ Quero que sūt iste di spositiones probrose. R. qñcūqz in dispōe venit aliquid qd sit reprobatu moribus iure ciuili vel ptorio: vt. l. i. z. l. filius. de condi. insti. Idē puto qd si dñ in testō lego filie mee centū: z volo qd no possit se maritare sine cōsensu talis. alias cadat a dicto legato certe istud no v3: vt. l. cum tale. s. si arbitrio. j. de p di. z de. Idē puto qñ aliquid relin gatur filio infra legitimā: z adijcitur qd si plus petat cadat a dicto legato. Lerte ista adiectio n̄ ualere: qd grauamen no potest poni in legitima ut. l. quoniā. C. de inoffi. test. ¶ Ultimo no. hac. l. conrra statuta ciuitatū que dicunt qd clerici ali quid faciant: z si no faciunt eoruz cōsanguinei teneant ad tantā penā. Lerte ista adiectio pene no v3: vt hic. z de isto grauamine qd imponitur cōsanguineis dixi in. l. de pupillo. s. si qs ipfi p tori. de ope. no. nun. in. ix. q.

Ex. l. sequenti.

¶ An valeat relictuz factum filie si nupserit de mille: si ingreditur monasteriu de centuz. Et an testator possit dñare heredem: ut si non soluat legatū qd soluat tantum nomine usurarum.

Enam.

¶ Quero pater reliquit filie sue si nupserit mil le. z si ingressa fuerit monasterium: ha beat ducenta tantum non ultra. an istud videat detractum de illa quantitate maiori nomine pe ne. an sit causa. Et videtur qd sit causa: qd ex cau sa videtur dixisse: qd si monasterium ingrederef poterit ingredi cum minori pecunia qd si nube ret. sed certe siue sit causa siue pena legatū valet

De his q pene ca. re lin. rubri.

d f filio. q valet

imo totius dico q tale statutū si v3 qd videt factuz i odium clericor. c. petr^o diacono. z. c. signi ficasti. de ho mi. l. heres me^o. s. si. de p di. z de. z hac ptem t3 imo z idez t3 bal. z ang. p illā. l. i. l. i. s. in ius vo. vt eāt bal. l. i. l. i. C. de idi. vi di. z lap^o al lega. iij. z gl. no. i. cle. ij. d sen. ex. in. d. quōly z sin. no. bal. in. l. raptoris de epif. z cle. z i. l. i. C. vñvi. p cordat bal. i. l. ur. v3. de lu. z iur. z p hac pte e ca sus no. in. c. sciat cūcti. d elec. in. vi. al leg. p ang. in. d. l. vt v3. z p h dico q statutum di ctas q colo ni clericorū teneant ad collectas et h in odū cle ricoruz: tale statutū est p libertates ec cleste: z ita sing. t3 bar. i. l. peneo. C. de agri. z cē. li. xi. z sentit i. l. de pupil. lo. s. si qs ip si pretori. de op. no. nun. z bal. in. l. i. C. de epif. z cle.

Um be redi. in cedula de ce dula relicta apud fratres sci frāscisci. z vide ad hoc dictū quod hēs i. l. ait p tor. s. iudex de re iudi.

U habebat. Et istuz tex. nota. allegat bar. in. l. iij. in fi. de le. i.

Lures. ibi not. itellige saluo eo qd hētur in. l. mulieri z ticio. z qd ibi bar. de p di. z de. z h adde bal. l. i. l. in fi. C. de legi. heredi.

ut probatur in .l. si legatum pure. §. de adi. lega:
 esset idem qd in expressa cōditione per eandē ra
 tionē. Contra hoc ob. fortiter. l. pe. j. e. sed ibi di
 cam. z qd dixi de p. di. z de die incerta qd idēz est
 ut. l. dies incertus. de cōdi. z de. ¶ Quero vtruz
 reg. cato. habeat locū in legatis puris vel relictis
 in diem certū. Rn. siquidē sunt talia legata quo
 rum dies cedit ab adita hereditate nō a tēpore
 mortis regu. cato. nō hz locū: vt. j. e. l. iij. z. l. cuz
 legato. j. qñ di. le. ce. z. §. de le. l. quod in rerū. §.
 .i. z. l. si optio. in pñ. §. de op. le. Que aut sint illa
 legata quoz dies cedit ab adita hereditate nō.
 in. l. vnica. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. ¶ Ju
 sta hoc quero qd si est certū qd dies mortis z adi
 tionis sit vn⁹ z idē: vtputa: qz institutus sit heres
 necessarius. Rñ. reg. cato. tūc habet locū: ut est
 casus in. l. si cui optio. ij. rñso. §. de op. le. Ratio
 apparet: qz tūc est datus sic vt statim valeat si sta
 tiz decederet. ¶ Quero vtrū hēat locū in legatis
 quorū dies cederet a tpe mortis. Text. vt hic qz
 sic. cōtrarium vñ per. l. si deportati. in pñ. §. de le
 ga. iij. z. l. interuenit. j. de leg. prestā. z. l. si cogna
 tis. §. de rebus du. z. j. de iure fil. l. iij. §. qñ autēz
 ¶ Pro so. huius sñij glo. facit tres casus: vt in ea
 habetis. Byn. facit sex casus. Primo qñ legatū
 deficit rōne persone legantis: tūc hz locū regula
 ut. l. i. ij. §. i. §. de le. iij. Secūdo qñ deficit rōe rei
 legatē: vt in re sacra uel tigno edibus iuncto: z
 tūc hz locū regula: vt. l. cetera. §. i. §. de lega. i.
 Tertio qñ deficit mixta cōsideratiōe rei z perso
 ne legatarij: vt si lego tibi rem tuā: z tūc hz locū
 regula: vt. l. cetera. §. queadmōz. z isti. de le. §. si
 rem. Ideo dixi mixta cōsideratiōe: qz res per se
 erat legabilis z legatarius erat capax simplr lo
 quēdo. sz res illa sibi legari nō pōt. Quarto qñ
 legatum deficit mixta cōsideratione legātis z le
 gatarij: vt qz testator legat seruo suo proprio: z
 tūc hz locū regula: vt. l. seruus. C. de le. Quinto
 qñ legatū est inutile mixta cōsideratione legata
 rij: z eius a quo relingitur: vt qñ legato seruo he
 redis ab herede: z tūc hz locum regula: vt in sti.
 de le. §. an seruo. Sexto qñ legatū est inutile rōe
 persone legatarij: qz nō est capax: tūc ista regula
 nō hz locum: z sic loquūtur iura in cōtrariū alle
 gata. z hec sunt verba dy. Examinemus qdlibet
 mēbruz per se. ¶ Primū est qñ legatus est inuti
 le rōne persone legātis: tūc habet locum regula
 istud nō est verum simplr: sed est verū in eo qui
 erat intestabilis simpliciter loquēdo. secus in eo
 qui poterat se habilitare ad testm: vt in vsuario
 publico. nā vsuarius publicus pōt se habilitare
 ad testm prestādo cautionē de reddēdis vsuris
 z ideo legatū factū per eū ab initio inutile cōfir
 mare prestita cautione: vt no. Jo. an. in. c. qñ qz.
 de usu. lib. vi. lz ipse postea timēs notat cōtrariū
 in. c. i. extra de sepul. in de. tñ qd primo notat est
 verius: vt plene dixi in. l. filio preterito. de iusto
 tes. fm. Ma. ma. sed forte reg. cat. in vsuario alia
 rōne nō haberet locū: qz. c. qñ qz. est noua lex. z re
 gula cato. ad nouas leges nō ptinet: vt. j. e. l. si.
 debem⁹ ergo ponere aliud exēplū. de iure civili
 qs nō pōt sibi facere duos seruos necessarios he
 redes si nō est soluēdo. certe iste non est intesta
 bilis simpliciter: qz satisfaciēdo creditoribus es
 ficatur testabilis: z iō hui⁹ testm pōt cōfirmari: ut
 .l. qui soluendo nō erit. de here. insti. z iste est ve
 rus intellectus huius. l. ¶ Venio ad scōm mēbz
 quod est quādo legatus deficit ratione rei: tūc
 hz locū reg. cato. ¶ Op. de. l. seruum in prin. §.
 de le. i. vbi cessante cā impedimenti legatū recōua
 lescit. Sol. glo. qz ibi in initio legatū valebat pro

pter ius quod habebat pñ si fili⁹ decessisset. istud
 nō est verum: qz istud ius quod pñ hz: vt possit
 succedere nullo mō attenditur: vt. l. post eman
 cipationē. de lib. le. est ergo dicendū qz ibi cessa
 uit cā impedimenti ex cā que retrorabitur. vñ
 de fingit ab initio nō fuisse. idēz probat in. l. ser
 uus ab hostibus. z. l. nō quocunqz. §. si ex bonis
 .§. de leg. i. ¶ Itē cōtra dictum Dy. z gl. op. de
 .l. est receptum. in fi. §. cōi. predi. Sol. ibi ualuit
 legatū ab initio quantū ad personale obligatio
 nem nō quātum ad cōstituendū ius in re: vt no.
 in. l. per fundū. de ser. ru. predi. ¶ Venio ad ter
 tium mēbrum quando legatū deficit mixta con
 sideratione rei z persone legatarij. Et isto casu
 dico qz habet locum regula: vt. l. cetera. §. i. §. de
 leg. i. hoc videt cōtra. l. debitor. §. si. §. de leg. ij.
 Sol. quod ibi deficiebat rōne legatari non rei.
 qz legabat seruo res dñi. iō istud mēbrum debet
 sic intelligi. illud quod dicit qz regula cato. ha
 bet locum in tertio mēbro est veruz: qñ testator
 ¶ tale impedimentū potuit prouidere: vtputa le
 gando estimationē rei vel aliam rem equalem. sz
 in casu dicti. §. seruo nō potuit prouidere: qm si
 sic legasset fuisset dñi quesitū. z ipse volebat ser
 uo queri rōnem hui⁹ distinctiōis ifra videbitis.
 ¶ Venio ad quartū mēbrum qñ legatus deficit
 mixta cōsideratione legātis z legatarij hz locuz
 regula. ¶ Pro declaratiōe pone qz testator legat
 filio suo spurio tempore testī nō ualet: si tempore
 mortis repitur capax: qz legitimatus ualebit ne
 legatū. fm. Dy. nō: qz deficiebat legatū mixta cō
 sideratione legātis z legatarij. hoc aut vñ §. ter.
 in. l. iij. §. qñ at. de iure fil. z iō intelligat illud mē
 brū sic. siquidē testator potuit prouidere ¶ tale i
 pedimentū: vt manumittēdo seruū: tūc hz locuz
 regula: qz est qd sibi ipse: sed si nō potuit prou
 dere: qz nō est in sua pñte legitimare: tūc nō hz
 locū regula. hec distinctio pbaf ad tex in. l. qz rō
 de p. di. isti. ¶ Cōtra istud mēbruz. Dy. vñ casus
 i. l. si mior. §. de le. i. vbi mior nō poterat prouidere
 dādo libertatē: z tñ ibi hz locū regula. Sol. sz in
 intellectu gl. ibi positū nō obstat. sz sz intellectū dy.
 obstat. sz possum⁹ dicere sustinēdo ipsuz qz illud
 est vep qñ testator nō pōt prouidere pp intellect⁹
 ibecillitatē: tūc eniz eadē rōne infringit legatus
 qz libertas. sec⁹ si alia rōe. Itē §. predicta facit. l.
 cōficiunt. §. si ei suo §. de codicil. Sol. ille. §. no
 tabilis determinat h mēbruz z alia h⁹ regule. f. qz
 legatū ab initio inualidū nō pfirmat. itellige ni
 si defect⁹ purget p vltimā voluntatē testatoris:
 ut ibi. z rō no. ibi in glo. ¶ Venio ad qntum mē
 bruz qñ legatū deficit mixta cōsideratiōe legata
 rij z eius a quo relingitur. hz locuz regula. Dicit
 dy. puto qz verū dicit in h p rōez predictā: qz te
 stator potuit prouidere ¶ circa istud impedimentuz
 dādo libertatē seruo heredis qd pōt. sz si eēt ca
 sus in quo testator nō posset prouidere: tūc eēt idē
 qd supra. ¶ Venio ad sextū mēbruz qñ legatum
 deficit ex psona legatarij nō hz locū regula. Et ē
 rō qz testator: circa illud impedimentū prouidere nō
 poterat. ita loquunt oēs. ll. allegate in glo. excep
 ta. l. si cognatis. qz nō facit ad regulaz: vt ibi dixi.
 ¶ Quero an regula hēat locū in hereditate. dic
 vt dicā. j. e. l. iij. z ibi dicā etiā an hēat locū in fi
 deicommissis vniuersalibus. ¶ Itē quero an hēat
 locū in donatiōe cā mortis. Dic ut in. l. mortis. j.
 de dona. cā mor. ¶ Quero que est rō qz in lega
 tis pditionalib⁹ nō hz locū regu. ca. Dy. dicit in
 .c. nō firmat de reg. iu. li. vi. qz interim nulluz est
 legatū. dic qz rō est: qz legata pditionalia testator
 nō sic dedit: vt statim valeret si moreret. sec⁹ in

aC Sol. Ita
 sol. nō est tu
 ra ad illū tex
 tū iō dic de
 hoc ut ibi la
 te p Jmol.

bC Potuit
 prouidere. z
 cū decisione
 barto. trāsit
 pau. de cas. i
 .l. cetera. in
 pñ. de le. i. e
 bal. i. l. sñuz
 in. l. eā quaz
 in. xv. col. cū
 se. §. fideicō.
 z bal. i. l. iij.
 C. de le. tenz
 idē qd bart.
 ibi. tu dic qz
 rō est qz lega
 ta rē. adde
 bar. i. l. cete
 ra. §. i. de le
 ga. i.

legatis puris sic. z sic e rō: qz testator uoluit. istā rationem ponit glo. in. l. in tps. in prin. z. l. pōt quis de here. insti. Ista ergo uerba que dicūt qz si testator tūc deederet z inutile foret: intelligūtur de eo qd est sic datū: ut tunc uile eēt: ut h dī in tex. z iō statutu qd dicit si quis nō soluerit pensionē infra mēsem zc. dz intelligi qm̄ est facta locatio: ut infra mēsem soluat. ¶ Ultimo eēt querēdum quid si testm̄ rōne solēnitatis deficit: an habeat locū reg. cato. Dico qz sic: qz nullo mō pōt pfirmari: ut extunc cū solēnitatibus dz adhiberi vno cōtextu: ut. l. heredes palā in fi. de testa. sise dicit glo. qm̄ legatū deficit rōne persone legatis qz pōt cōfirmari: nō ut extunc: sed ex noua uolūtate. secus si legatum eēt inutile rōne alicuius in dubietatis uel obscuritatis: qz posset cōfirmari: ut extunc: ut. d. l. heredes. §. sed si notā. ¶ Ultimo glo. querit que est rō qm̄ legatum deficit mixta cōsideratione legatis z legatarij inspicim̄ id quod nocet nō id qd prodest: z nō bene respondet. Tu dic qz est ratio: qz testator potuit puidere circa tale ipedimentū: ut. s. dixi. materiam hō qm̄ cōcurrunt due cause quaz vna pdest alia nocet quā debeamus inspicere: dixi in. l. si vir. j. p. dona. z. l. si qs in graui. §. i. s. ad syl.

Ex. l. sequenti.

An regula catoniana hēat locuz in hereditate z fideicommissor niuersali.

Atoniana. Supra prime iuriscōsultus expōit

qba regule si testator deederet legatus quod inutile foret zc. Dic autē exponit ista uerba ad legatū zc. Cōp. z vī qz in instōne heredis hēat locū regula: ut insti. de here. qli. z dif. §. in extraneis. l. si alienū. §. i. de here. insti. Sol. quidā dicit qz nō habeat locū in hereditatibus fideicommissarijs: sed in pure relictis sic. Alij qz i hereditate nō hz locū quo ad uerba sed quo ad mentē sic. in qbusdā casibus hoc pbat. j. l. pri. ubi excipit pditionales instōnes ergo pnter ad puras. Lerte habemus glo. in. l. q soluēdo. z. l. quod qs. de here. insti. q̄ simplr dicunt qz in herede nō hz locū. §. gl. in. l. qd ab initio de re. iu. t3 qz i. l. qui soluēdo sit spāle fauore libertatis. ueritas est qz in hereditate nō hz locū. z id qd dicit in. §. in extraneis qz reguntur tria tpa: nō est ex vigore reg. cato. sed illarū cōstitutionū: qz regula cato. tm̄ in legatis loqitur. Preterea qz in istitutione nō hēat locū apparet: qz si testamentuz deficit rōne persone testatis est idē in instōne qd in legato nō tamē per oia: ut. l. i. §. si filius. s. de le. iij. z sic nō est vigore reg. cato. ut. l. in bello. §. de captiuis. de cap. z postli. reuer. si uero deficit istitutio ex psona istituti nō hz locū regula cato. z tm̄ istitutio uital: ut. §. in extraneis. z sic māifeste cōcludit qz nō ex vigore regule sed ex vigore illarū cōstitutionū. alia uero mēbra in qbus regula cato. hz locū in legatis z in istitutioe adaptari nō possunt si bene inspicies. C̄uero an^o regu. cato. hēat locū in fideicommissor niuersali. Glo. qz nō: ut. l. quidā ita. j. ad tre. quā uide z si gna: ego cōsueui dicere trium qz dies fideicommissi uniuersalis cedat a tpe mortis: ut plene dixi in. l. cū filio. s. de le. i. ad fi. z fm̄ eam opi. tūc hēret regula cato. locū. Cōp. de. l. seruus. de acq. here. Sol. ut ibi dicam.

Lacet. Cōp. qz pditio que est in instōne nō ipedit diez legati cedere a tpe mortis: ut. l. si dies. §. fi. qm̄ di. leg. ce. Sol. debes itelligere hāc lect. fm̄ casum. l. auia. quā glo. allegat: qz ibi fuit p parte

institutus sub cōditiōne z idē legatū. unde ipedit diez legati cedere talis cōditio z hoc qm̄ pcesit instō z legatū sequitur. alias secus: ut. l. filius in prin. z ibi no. j. qm̄ di. le. ce. secus si cōditio eēt adiecta totali istitutio: tūc enī talis cōditio nō ipediret quin regula cato. locuz haberet: ut dixi. s. e. l. i.

Ex. l. sequenti.

An regula catoniana trahat ad nouas. ll. ut si legatū est factū fore: qui tpe z testi nō erat capax pp statutu si tpe mortis testatoris sit ciuis: sit capax legati.

Regula. Glo. legit hāc. l. multis modis. prima z scōa le

ctu. est plana. lz glo. eā reprobet: qz nō est uerisimile iuriscōsultū de his. ll. cogitasse. ista reprobatio nō placet: qz ueruz est qz iuriscōsultus nō cogitauit de theodosio noiatis z spāliter. sed cogitauit de oi. l. uniuersaliter que fieri posset sise i. l. i. s. de cōdi. ex lege. tm̄ bec lo. nō plz alia ratiōe. naz regula cato. nō pnter ad nouas leges. tamē in ti. insti. de here. quali. z dif. §. in extraneis. z. l. si alienū. §. in extraneis. de here. insti. habent leges noue. unde ille leges possunt pnter ad istā z ista ad illas: ut. l. nō est nouuz. z. l. sed z posteriores. s. de legi. C̄scōa lec. pōt eē uera in se intelligēdo qz fili^o legitim^o nō fuit preterit^o: s; fuit institutus in re certa tm̄. cū ergo istitutio filij naturalis in aliquo ualuerit mortuo legitio accrescit sibi totū per ius accrescēdi. nō tm̄ est hoc p effectuz regule cato. qz hic nil facere pōt. C̄tertio mō legitur: ut hēs in glo. z sic t3 hic glo. expōit se qz filio iam nato pterito mortuo in uita patris testm̄ cōfirmet. Trium t3 glo. in. l. si hereditas. §. i. s. de testa. tu. z. l. pe. §. si. de dona. z uidef tex. insti. de exhere. li. in prin. Ista glo. s3 pro ista glo. facit. l. posthum^o. §. idcirco. de iniusto testō vñ possumus dicere hāc glo. uerā qm̄ institutus est nepos uel alij ueniētes ab intestato: ut. d. l. posthumus. sed glo. s̄rie sunt uere qm̄ eēt institut^o exneus. z lz bec lec. sit uera: tm̄ nihil ad pposituz qz testm̄ istius cōfirmat de iure pretorio: ut. d. l. posthum^o. nō ex eo qz regu. cato. cesset. Itē lz p dicta lo. sit uera: tm̄ nō pcedit q̄rum ad. l. si hereditas. §. qui filii: qz ibi fuit institut^o nepos.

Quarto mō legit^o: ut hēs in glo. que nō plz: qz in successiōe ab intestato inspicit qui est pximior z qui est capax tpe mortis: ut istī. de here. que ab intesta. defe. §. ita demū. vñ si mater tpe mortis nō ē capax postea si admitteret: nisi poneret filiu decessisse testatuz z instituisse exneuz z exneo deliberante matrez fuisse effectā capacē. ar. l. fi. z qd ibi no. de cōdi. insti. in gl. que incipit quādū zc. z insti. de legi. agna. suc. §. posthum^o. Preterea bec lec. nō plz: qz senatuscōsulta nō appellanf noue leges. z reg. cato. pnter ad senatuscōsultū: ut. l. cetera. §. i. s. de leg. i. C̄quinto legit^o ut noue leges appellatur noue uolūtates in quib^o prima cōfirmat. ista lec. est uera in se. tm̄ huic legi cōgruit: qz ueruz est qz legata debent: ut ex nouo testō cōfirmat: nō ut ex primo qd fuit inutile: z sic reg. cato. hic nō cessat imo habet locuz.

Sexto legit^o: ut hēs in glo. bec lec. in se est uera: qz regu. cato. nō hz locū qm̄ legatus deficit ex psona legatarij tm̄. C̄legit^o ergo septimo mō: ut habes in glo. que lec. lz in se sit uera: tm̄ nō ex eo qz reg. cato. cesset cū nō hz locū in instōnibus ut. s. e. l. iij. sed possumus ponere casum: ut dicamus qz reg. cat. nō pnter ad nouas leges. hoc ē nō est noua lex z antiqua. Alio mō sic ut ius nouum appellet ius iniquū: ut. s. qz qz iur. l. i. ut

¶ Tenet q. bal. i. l. i. testō in. ix. q. C. d. test. mil. dicit qz reg. cato. nō hz locū i substōnib^o q sunt pditionales instōnes. Ierū nō hz locū ubi ē de factuz filij s; alteri^o acci dētis c̄nel. C̄ Quero an. utrū reg. cato. hēat locū in fideicōmissor niuersali. bar. h t3 qz sic. s̄rie t3 in. l. ubi iuris ad tre. s; ista ps quā h t3 bar. est uior tenēdo qz di es uniuersalis fideicōmissi si cedat a die mortis: ut pcludit bar. z bh in. l. cum filio. ad fi. de leg. i. z ēt cir ca. l. col. duz refert old. z i h eū seqtur. z istā t3 imo. ibi i. iij. z in. l. cogi. §. pa ter. j. ad tre.

¶ Regula. i aliq valucit. vide bal. in. l. fi. in aspe. col. vñ. itē dubitatur C. vñ legi. z plene i. l. eaz qua i. xv. col. cū seq. C. de fideicō. z uide bar. s. c. l. i. i. iij. col.

Fragmentary text from the right margin, including references to 'Cato' and 'legatus'.

Certe capiet. z sic habes hic q statutu equiparatur vltime voluntati non contractui. vt et habetur p flo. in. l. ciuitas. si. cer. pe. z vide bar. b. querēt in. l. ij. s. d. in die adiec. z in. l. vltimo. in. fi. j. d. stip. ser. p. bal. de. pat. ce. p. stan. i. r. col. z facit qd no. bar. in. l. g. qd astrin. gende. p. illū. ter. ad. fi. de. ver. ob. z in. l. p. sti. ad. mū. l. c. d. bis. q. vt. idig. z. ex. p. re. dicit. bal. ita. de. cla. rā. in. ti. de. pa. con. stan. i. ver. crimina. libus. cū. ius. dictū. forma. liter. rettulit. in. l. o. s. po. puti. in. prin. viij. col. d. iu. si. z. iur. ibi. dixit. q. ma. gis. accedit. vltime. volū. tati. q. cōtra. ctui. hāc. du. bitationē. for. mauit. etiam. bar. z. nō. de. cidit. in. l. su. s. h. s. de. he. redi. in. fi. z. adde. bar. in. l. quoties. la. ij. i. lec. anti. C. d. h. d. e. c. de. sacro. fan. ec. cle. z. q. acce. dat. magis. cō. tractui. tenet. bal. in. l. ea. d. mum. C. de. col. vide. ta. mē. bal. in. d. l. o. s. populi. ad. fi. bal. i. l. z. si. post. tres. in. viij. col. i. lec. sigs. cau. tio. z. q. equi. paretur. vlti. me. volunta. ti. z. idē. tenet. Bar. z. imol. in. l. nō. soluz. s. morte. de. oper. no. nū. circa. pe. col. z. ista. latif. pla. cēt. p. no. i. d. l. i. de. bis. q. vt. idig. pre. ter. q. vbi. agi. tur. de. inter. pretatione. le. gis. vel. statu.

dicamus nō ptinere ad nouas leges. i. ad leges iniquas. vel aliter itelligo hanc. l. put iacet z po no exēpluz p. l. hac edictali. C. de secū. nup. nam testator non pōt relinquere vxori sue plusq̄ vni filio ex prio mrimonio. pone ergo q̄ testator reliq̄ tñ vxori sue q̄ nō poterat capere totū tpe re stamēti: sed tpe mortis capax erat. certe capiet to tuz: q̄ regula cato. nō ptinet ad nouas leges. Eodē mō pone in statuto qd dicit q̄ legatum fa ctum forensi nō ualet legatarius erat forensis tē pore testi: postea effectus est ciuif. Certe capiet nō obstāte regula cato. nec obstat si dicit vulpi anus nō cogitauit de his legib: q̄ verū est spe cialiter lz vniuersaliter bñ cogitauit. appellemus ergo oēs legem nouā que inducit ipē dumentum circa legatū: que tñ lex sit facta post regulā cato. C Quero que fuit rō hui. l. Forte voluit dicere q̄ regula cato. fuit facta p verba pteriti tps: vel preteriti iperfecti. vñ nō trahit ad futura: q̄ dicit si decessisset inutile foret. hoc nō p̄z: q̄ lex sp loq̄tur: vt. l. i. s. de cō di. ex. l. z. l. arriani. C. de he re. q̄re dic q̄ in reg. cat. erāt pla verba ex qb̄ u ul pian hic collegit q̄ regla illa n̄ ptineat ad poste riores leges al. pōref ad posteriores trahūf: z eō vt. l. nō est nouuz. z. l. s. z. posteriores. s. de legi. C Quero qd si ignoram q̄ sint leges facte p re gulā cato. qd in dubio presumemus. Certe oēs cōstitutiones q̄ sunt in codice vel in instiru. que cōtinēt aliqd noui iuris appellabuntur noue le ges cū fuerint facte post istam. sed in legib̄ posi tis in isto libro dicem̄ regu. cato. hēre locū: nisi aliud appareat: ut. l. cetera. s. de leg. i.

De his que pro nō scriptis hēntur. Rica.

Quis. Licet in stō z legatū sit p nō scriptū scō heredis. substitutio tñ z fideicomis suz remanet in suo robore. h. d. No. tex. ibi. nam senatus. ex quo hēs q̄ si lex iponit penā statim annullat z infringit actum. z istud mēbruz omisit Dy. in. c. que s ius. de re. iur. li. vi. lz in d ruz videat casus. s. de diuor. l. fi. qd examinaui i. l. p̄tor. s. i. de op. no. nū. C. d. p. z v̄ q̄ bec istō que ex pte zē. valeat: vt. l. hoc ar ticulo de here. isti. So. intellige recitauerit in ta bulis quas faciet in futurū: z sic verbum recita uerit intellige in futurum: vt dixi in. l. hoc articu lo. Ultimo no. hanc. l. ad id qd dicit. j. e. l. fi. seg tur. l. que in testō. in qua nihil est.

Ex. l. sequenti. C Hereditas legata fratrib̄ minoribus habet p nō scripta. idē de legato facto dānato ad mor tem uel ppetuum carcerem.

In metallum. Quod penitus incapaci nō querit fisco. Itēz q̄z ē capax legati alimētoruz. h. d. C. d. p. id qd au fertur ab idigno applicat fisco: vt. j. ti. i. p totuz z. l. papinian. s. meminisse. de inof. test. So. ali ud ē que eē incapacē. aliud que eē indignū: vt. p bal. hic. Et p hoc cōsului q̄ si fratres minores instituāf heredes hereditas ē p nō scripta z re manet apud heredes ab intestato: quia. c. exiui. de ver. sig. in. de. dicit q̄ totaliter sint ois heredi tatis incapaces. C. d. p. in. fi. de le. s. e contrario Glo. sol. z nō bene. Tu dic q̄ ibi casus supueni ens tēdit ad eūdem effectū cū ipso legato. h ad aliū effectū de quo p dy. in. c. actū legitime. s. re. iu. li. vi. vt dixi in. l. plurib̄. s. si placet de ver. ob. C Ultimo no. hāc. l. scitis enī qd dānat ad mor

tē sit seru pene: vt. l. qd ad statū. z. l. g vltimo. de pe. z. l. eius q. s. pe. d testa. z sic oia legata sibi fa cta irritant: z sunt p nō scripta vt h. qd tene mē ti. Idē si aliqs ē damnatus ad ppetuū carcerem nā qd eēt ei relictū eēt pro nō scriptū: nisi i cā alimētoruz: vt h. z. l. suos ad custodiā. de adi. et ci. leg.

Ex. l. sequenti. C Si legatū sit coram duob̄ testib̄ ticio z gra uatur q̄ restituat pio loco: legatuz remanet pe nes heredē cum onere suo.

Quod quis. C. d. p. C. de ca. du. tol. s. in prio vbi p nō scripta remanēt sine onere. So. fm Dy. z oēs hoc veruz qñ culpa legatarij est p nō scriptuz. ibi vero est p non scriptuz ppter de fectum substātie persone: q̄ psona non suberat. dico q̄ ille. s. stat in terminis suis. nā habet locū quādo est p non scriptū: q̄ persona legatarij de ficiēbat: ut ibi. secus si ex alia cā: vt q̄ ibi ascripsit in testō: vt hic. vel q̄ prima volūtas fuit captato ria. nam ex his casib̄ remanet cū onere: vt hic. z. s. e. l. i. in fi. C Beinde aduerte: scitis q̄ legata ad pias causas valent cum duobus testib̄: ut in .c. relatū. extra de testa. sed q̄tū ad alia stat iu ri nostro: q̄ regruntur. vij. vel. v. modo testator legauit uni coraz duobus testib̄: z euz grauauit de restituendo ecclesie vel paupibus. certe istud legatū est p nō scriptuz. sed remanet apud here dez cū onere suo. casus est hic qui est optia limi tatio ad. l. i. s. in prio. C. de cadu. tol. Item illud qd aufertur in penā alicui nūq̄ transit cū one re: vt. l. recusare. s. si vacantiū. ad trebel.

De his quibus vt indignis. Rica.

Ex. l. sequenti. C Offensa dicitur illud q̄ nō meref penā: z an mortuus possit offendi: ita ut ille q̄ dormiuit cū vxore defuncti amittat legatū sibi factum. Et an legatū reuocef si iuria fiat ignorantī.

Ius. Qui post mortē defū. cti ingratitudinis cāz cōmittit pdit legatum. h. d. C. d. p. q̄ nō auferatur ab eo tanq̄ idigno: sed debeat remanere penes heredes vt. s. de adi. le. l. iij. Sol. ibi qñ cā ingratitudinis cōmittit uiuo testatore. vnde defunctus v̄ cum reuocare. hic post mortē fuit ingratus. vñ appli catur fisco. C Itē op. ex eodez facto qd nō debz cōsequi penaz z premiū. So. ut in glo. z vltia so. est vera. de quo per Dy. in. l. de certo. de suspec. tu. z. c. qd ob gratiā. de reg. iur. lib. vi. Ex hac. l. singulr not. q̄ illud qd nō meretur penā d̄ of fensa: ut hic sufficit enīz q̄ iuste ad iracūdiā eū p uoces: vtputa: q̄ hoc facere pōt licite: lz si hone ste: vt h. vides. z sic. l. i. testō. s. d. ma. ref. q̄ dicit q̄ offensa est qd meret penam dicit veruz: tñ nō excludit q̄ offensa nō possit esse: licet quis pe nam nō mereatur dixi. in. l. licitatio. s. qd illicite. de publi. C Alterius no. q̄ mortuus pōt offen di a deo qd quis priuaf relicto. z per hoc potes dicere veram esse glo. l. fororem. in fi. C. e. q̄ ille qui cōcubuit cū vxore defuncti post mortē eius indignus est legato: z sic applicat fisco: ratio qz si uiuo defuncto hoc fecisset ipsuz ad iracūdiam prouocassz. ergo idē post mortē. C Quero qd in ignorāte: cōmisit aliquis culpaz contra igno rantem z si ille sciuisset esset contracta inimicitia quid iuris: an reuocef legatum. Certe si hoc est in mortuo multo fortius hoc est in ignorante: lz

ti. qz in. l. vel statuto sit stri cta interpre tatio. l. p̄spe. rit. j. q. z a q bus. sic in cō tractib̄ no. d. l. quicquid. z z ibi bar.

C De his q̄ p nō scriptis habētur. Ru brica.

b s i me tallum nō p̄bat hic. p bal. in. auē. ingressi. cir. ca. vij. col. cū se. C. d. sacro fan. ecclē.

C Causa ali mentorū. Et idq̄ dicitur q̄ daf actio icapaci quo ad alimenta. in tantuz est verum q̄ etl am daf actio iniuriaruz p pter denega ta alimenta. tex. ē. l. i. si vi cium. j. de re iudi. quā j mo. dicit ibi eē singu. ad ampliationē huius. l.

C De his qui bus vt idig. Rubrica.

d d Ius. offen sa. Mo. pri mo. ex hac. l. quid dicitur offēsa. z hoc facit contra dictū bar. in. l. si ita stipu. s. griso. in fi. de verb. ob. C Alterius not. adde qd no. bal. in. l. id qd paup bus. i. r. col. de epi. z cle.

f C Quero quid. Adde bart. l. i. h. d. cōmissū. z qd not. imol. in. l. ij. i. fi. d. vul ga. z pupil. ad si. prin.

tunc nō aufertur tanq̄ ab indigno . sed videtur reuocatū legatū tanq̄ si testator sciuisset. glo. est in. l. fideicommissum. C. de fideicō. ratio est: qz legatum ibi nō erat adhuc legatario quesitū nec testamentū erat morte p̄firmatū hic. secus. z bec no. ad limitationem eorū que dixi in. l. iij. in fi. de adi. le. Item no. propter testes q̄ ad hoc vt dicamus aliquem testem eē inimicū alterius sufficit offensam eius factā inter eos lz alter ignoret.

C Alio igno- ret. Quid dicit h bar. i igno- rāte. z imol. z dno frācis. de rampo. in c. rainaldus. de testamen- b a Ciserf z h hēf gl. sing. quā vide in d. au- serf q̄ pena trāsēntis ad sec. nup. nō bz locū i ma- sculo. C Rū deo. Rāpha. ipu- gnat h i. l. i. q̄ de vul. e pup.

Afertur. Qui p̄tra tabulas petijt indignus ē oī cōmodo ex eodē testamento. Item qui cōtra mandatū principum vel senatuscōsultum uxorem duxit indignus est oī cōmodo ex eius te- stamento. sec^o in vxore ducta. h. d. C Quero qd̄ remedium posset esse: vt filius preterit^o habeat hereditatez fratris ipuberis. Rūdeo vt repudi- et ex substōne z adeat ab intestato: vt. l. iulianus de acqui. here. z. s. de leg. ij. l. cum pater. §. titio. C Quero qd̄ si domina sciebat nuptias nō vale- re. Rū. tunc nō poterit capere: vt. l. uxori maritū . s. de usufru. le. z. l. prefectus. de ritu nup.

P Apinianus. Not. q̄ deli- ctum nō egre- ditur p̄sonaz eius cōtra quā cōmittitur quod intelligo verū in inimicitijs que p̄trahunt faciendo iniuriā in personam: vt. l. lege cor. de in- iur. z. l. iij. in fi. de adi. le.

C An istud principuz. l. habeat locū cū quis ac- ceptat legatum siue scienter siue ignoranter: ibi Querit. Et an cū quis p̄duxit instrumentū pos- sit dicere illud nō valere: ibi. Quero. Et an pos- sit illud dicere falsū: ibi. Quero si. Et an pendē te causa nullitatis testi possit peti legatum: ibi. Sed quero. Et an possit q̄ fundare intentionē suā ex instro q̄ ipugnauit: ibi. Sed q̄ro si. Et an cū duxit instrumentū falsū possit illud postea di- cere verū z se ex illo iuuare: ibi. procedo. Et qd̄ si nō ipugnauit testamentū: sed negauit nō eē fa- ctū: an possit se iuuare ex illo: ibi. Quero. Et an ex positione negata q̄ possit se iuuare: ibi. Que- ro aduersari^o z. Et an possit reuocare reuocatio- nem mee positionis: ibi. Sed circa.

Ost legatum. Primo po- nit an ille q̄ cōsecutus est legatum possit testamētum infringere. Scōo an ille q̄ uoluit testamētū infrin- gere possit legatum cōsequi vel retinere. Tertio iuriscōsultus ponit modū dicendi nullū. Quar- to ponit qd̄ habeat facere iudex in cognoscēdo z p̄nūciando scōa ibi: ille aut. tertia ibi. de eo sō quarta ibi: p̄hibende. C Circa primā partē vt deamus positionē casuuz q̄n est testm̄ falsū vel nō solēne nō possūz approbare ip̄z. iō accipiēdo legatūz nō prohibeor dicere falsum vel nullū: lz testm̄ quod est inofficiosūz filius potest legatum ip̄z accipiēdo cōfirmare: qz in sui fauorē est itro- ductūz. Ex hoc sequitur q̄ ille qui accipit legatūz ex cā preteritiōis de se facte nō possit dicere nul- lum: qz accipiēdo legatum cōfirmare v̄t: ut no. i. l. filio. de iniusto testō. Querit glo. vtrū istud principium debeat intelligi siue scienter siue igno- rāter q̄ accepit legatum. z videtur q̄ debet in- telligi quando ignoranter. Nec ob. l. licet. C. de fal. z. j. de fal. l. si ignorans. In contrarium vide- tur rō: qz si sic intelligeret nō eēt falsum ex vna pte z inofficiosūz ex alia: qz idēz eēt i inofficioso: vt. l. mater. de inoff. test. s. Glo. in. l. licet. z q̄ de- beamus^o distinguere scienter ab ignorāte. Lp. ibi nō exāminat. Ego dicerem sic. si aliquis vel-

d p Ost le- gatū. lz q̄ debeamus bal. ibi lz z- ruz v̄z q̄ et si scienter ag- nit legatum possit redar- gui de falso.

let contendere testamētum falsūz excipiēdo q̄ ipse hereditatem possideat pōt etiā si scienter ac- cepit legatum: qz testamentum non confirmauit nec confirmare potuit: vt dictum est. sed si vellet contēdere testamentum nullum vel falsum agē- do: tunc nō posset si scienter accepit: quia accipi- endo legatum scienter ex testamento videtur re- pudiare hereditatem ab intestato: vt. l. clodius . s. de acqui. here. ergo testamentum nō cōfirma- uit: qz non potuit: sed hereditatem repudiavit. Et si dicis tunc nō est differentia inter falsum et inofficiosum. Respondeo differentia est in hoc q̄ in primis casibus huius. l. si ipse errauit in fa- cto vel iure nō p̄iudicat sibi: sed in. ij. r̄iso. f. inof- ficioso: si acceptaret legatū per errorē iuris p̄- iudicat sibi: vt. l. si patronus. j. si quid i frau. pa. Sed illi. l. potest r̄i dēri: qz ibi in patrono cui nō est ita debita hereditas liberti sicut patris filio: ut probatur in. l. si patronus ex parte. j. de bo. li- be. z. l. eum qui. C. de inoffici. testa. z. l. etiam. de bo. liber. sed si erraret in facto ibi nō p̄iudica- ret: vt. s. de inoffi. testa. l. mater. z nota. in. l. qui fideicōmissum. s. de lega. ij. z quod dicam in. d. l. clodius. Querit videtis hic q̄ ille qui acce- pit legatum potest dicere testamentum falsum. Item nō iure factum. pone q̄ aliquis produxit instrumentū in iudicio: an possit dicere illud in- strumentum non ualere. Dic videtur text. q̄ sic. nam ex testamento consecutus est legatum: z sic testamētūz produxit: z tamē potest dicere nullū vel falsū sed potest respōderi q̄ hic fuit cōsecu- tus extra iudiciū sine aliqua p̄ductione. quare dic. Quandoqz volo dicere instrumentūz nullum p̄pter defectūz mei cōsensu: vt si erat venditio facta ab aliquo meo p̄curatore p̄curatorio no- mine mei: z ego nō habui ratū: z nō possum^o di- cere nullū: qz producendo instrumentū appro- baui: vt. l. iij. §. falsus. rem ra. habe. z quod dixi i. l. filio preterito. si vero volo dicere nullū ex alia causa cuius approbatio nō stet in potestate mea tunc possum. casus est hic quantūz ad exceptio- nem sine dubio. Itē quantūz ad actionem: qz ali- as actiones cōpetentes alicui ita nō potest quis de facili repudiare sicut heredis: vt. l. quis ergo . s. de pecu. z. l. iij. s. pro so. z. l. si quis vi. §. differ- rentia. de acqui. possel. nec productio illa facta in iudicio potest habere v̄z pacti non petendo. quoniā fit ad diminuendum ius aduerse partis nō ad augendum. ergo zc. vt. l. legata inutiliter de adi. lega. z. l. legata. s. de lega. i. C Sed cōtra predicta ob. C. de testi. l. si quis testib^o. Respon- aliud in teste cuius persone approbatio potest stare in p̄tate mea cōtra me. aliud in instris: vt su- pra vidistis. C Itē cōtra hoc op. qz si ego p̄du- co instrumentū videor oia que sunt in instro p̄- teri: vt. l. i. §. edē. s. de eden. ergo lz instrumentū in se fit inualidū: tñ s̄ me probat rōne cōfessiōis Rū. ille q̄ p̄ducit instm̄ nō p̄stetur oia simplr: sed eatenus quatenus instm̄z p̄bat. hoc p̄bat in- hac. l. qz lz cōstatur testi eē: tñ est verū q̄tenus p̄bat: qz postea possūz ipsum falsūz dicere: sed si ponerem^o cōfessionē eē factā nō respectu instri: sed simplr: tūc lz instm̄z apparet postea nullum. nō tñ p̄pter hoc a cōfessione recedif. ita t̄z Inn. in. c. cū venerabilis. ex de excep. Istud vltimū di- ctūz puto verū^o si q̄ diceret instm̄z nullū simpli- citer. sed si quis allegat errorez z ad p̄bationem erroris induceret instri nullitatez: tūc sufficeret: z videtur erronea confessio: ut. l. cum post. C. de iur. z fac. ign. Querit si produxi instm̄z: an pos- sūz postea dicere falsū. Tex. est hic q̄ sic: sed dixi

C Et nō pos- sus. an pdu- ces instrumē- tū videat ra- tificare in co- p̄tēta zc. h̄i- facit ter. i. l. appellati. et ibi vo. meuf j. de ap. imo fontius dicit bal. in. l. i. C. vt ea q̄ defūt aduo. ut ibi per eū. z vidē q̄ no. bar. i. l. aurel^o. §. pe- de li. le. h. ia- bu. videt ex p̄tē tenere z ruz in. l. ni- mis graue. C. de testi. z no. imo. i. e. cū venerabi- lis. de excep- s vid qd̄ no- io. an. p̄ spe- in ti. de istr- edi. §. vidē- dūz. §. nunc exhibeas. et ad h̄ est don^o ter. i. aut. ad hec. de fi. in- stru. z vide no. p̄ guidō- de lu. i. aut. figs in aliq̄- de edendo. C Puto ve- rū. Et idēz t̄z Inn. in. c. cū oliz. de celi- z vide gl. in c. p̄tūz. de testi. z Inn. de puic. euz olim z bald. in. l. ij. altis. v. ad fi. C. s̄ fideicō. lib. z i. l. cū pactuz C. de lib. cā.

Dicere falsus. Et ibi videtur bar. d. fal. h. post med. iij. col. in v. qro qd si dixi nullu & adde quod no. bal. post bar. i. l. dec. de ob. obl. z de hac materia habet et p. ro. z ang. i. l. i. s. si qd simpliciter. de ob. obl. **R**enunciatio. No. co. filiu. z facit qd no. dicit spe. in ti. de pba. s. nuc. dicendū. v. qd si dicitur qd dixi in au. iudic. C. de iudic. z adde bal. i. d. l. vbi pactu i vi. col. **S**e fundare. vt no. Inno. in. c. mulieres. de quo p. bal. i. au. cōtra q. p. p. in vi. col. C. de no. nu. pecu. e. m. l. h. cre. ditor. i. fi. cū cōcor. C. de ser. pig. da. z vide bar. i. l. pap. s. h. nec ipube. de in offi. testa. **Q**uero aduersarius. Vide bar. in. l. naturali. ter. s. nihil p. mune z ibi habes aliqd de acq. poss. in. vi. z bar. i. l. l. i. heres. C. de repu. heredi. z vide p. do. An. to. i. c. ex pte decani. d. re. scrip. z bar. i. l. nonū. q. j. d. excep. bal. in. l. i. in. iij. col. C. de cō. sel. z in. l. cū pactu. C. de li. cau. z in. l. si magnum. C. q. accu. Et ad bar. h. vide ange. z ro. in. l. i. s. si qd simplici. ter. d. s. ob. p. doc. i. c. i. de cō. sel. in. vi. p. ang. i. cō. filio. clij. z vide oino. no. p. bal. in. l. iij. C. d. re. pu. be. z bal. in. l. sicut in. fi. co. ti. que. not.

si pduxit ignoratē possū postea dicere falsus. vt h. secus si sciēt. rō est qd tūc possū de falso accusari: vt. l. si qd falsum. C. de fal. z. l. si vteris. C. de fide i. stru. z eiusdē rei noīe cui^o possūz accu. sari de falso aliū accusare nō possū: iux^o regulā positā in. l. apud antiquos. C. de furtis. **E**leni amus ad scōam partē. op. ad h. ille. z videt qd su. perfluat p. pcedētia. So. glo. qd h. tractat eādēz materiā quā supra: s. in hoc differt: qd supra ac. cepit legatū postea tractat de virib^o testi. h. econ. tra. ponit z aliā d. fiam vt in glo. p. sed pma d. fia nō est h. a: qd h. loqtur etiā qm primo acceptauit legatū: z postea tractat d. virib^o testi. qre collige d. fiam ex diuisione quā dedi in tex. **O**p. qd ille qui nō obtinuit repellat a legato: vt. C. e. l. alia. So. qdā qd h. succubuit ibi desitit. hec nō est h. a qd h. m. hoc nō esset d. fia iter eū qd dicit nō iure sac. tum z qd dicit falsum. quā d. fiam tex. vult facere. dic ergo qd d. fiam loqtur in eo qd dicit falsum z in officiosum. hic h. o. in eo qd dicit nō solēne. **S**z quero de rōne diuersitatis qua ponit dy. in. c. ex. eo. de re. iu. li. vi. Tu dic qd rō est: qd ille qui dicit testm nō iure factū nō ipugnat iudiciū vel volū. tatē defuncti nec eā negat. ille h. o. qd dicit falsum vel inofficiosum directo negat ipam: quā rōnez ponūt doc. in. l. polla. C. e. z. tex. j. p. x. z facit. j. .e. l. penul. **I**te op. dicit h. nec obtinuit. inuit ergo si obtinuisset dicēdo nullū posset petere le. gatū. p. tra. C. de fidei cō. l. h. Glo. soluit duobus modis illa h. a quā illud ibi est in odiū mentietis. vel dic qd ibi i eo qd solēniter testari uoluit: ut ibi p. j. **I**te op. s. de peti. here. l. lucius: vbi ille qd dicit falsum pōt petere hereditatē. So. ibi nō pe. tit hereditatē ex eodē testamēto: qd oē cōmodū ex illo testamēto p. dere d. j. sed petit ab itestato: z sic alio iure qd ex testō nō depēdet qd pōt. j. e. l. h. **I**te op. s. d. leg. ij. l. lucius. s. fempronā. So. ibi nō dixit testm falsum: sed tm dixit s. pso. nas heredū. **E**xtra glo. quero dicit h. qd ille qd dicit testm nullū z nō obtinet nō repellit a lega. to. **S**ed qro vtrū cā nullitatis pendēte possūz petere legatū. Rūdeo nō: qd p. petitionē legatū fieret p. iudiciū cause nullitatis. ergo z. vt de pe. ti. here. l. h. q. z. l. nō distinguemus. s. si q. s. d. arbi. dixi in. l. h. rē. de excep. rei. iudi. **S**ed qro si dixi nullū vel ipugnavi instrm. p. ductū an pos. sum ex eo fundare intētionē meā. Dic qnqz qd i. pugnat instrm ex cā qd cōtinet manifestū errorez iuris z hoc nullo mō sibi p. iudicat: vt. l. ornāmē. top. de au. z ar. le. **Q**uqz ipugnat ex cā que iuris errorē nō p. tinet: z h. aduerte si qdēz ipugnat ex cā que stat in volūtate ipsius vt instrō facto a p. curatore qd ipse dicit nō habere effectus qd ipse nō approbat hoc casu nō pōt se fundare postea ex illo instrō ad actionē s. ad exceptionē sic: vt. l. dispēfatorē. in. fi. j. de solu. **Q**uqz qd ipugnat in. strumentū ex cā qd ex ei^o volūtate nō depēdet: vt qd dicit instrm factū dolo vel metu vel ficticiū z filia. hoc casu si quidē ipse desitit ab ipsa ipu. gnatione sine dubio poterit ex eo fundare intē. tionē suā: vt. l. alia. C. e. z. l. papinianus. s. me. minisse. de inoffi. testa. si vero nō desitit s. z illas exceptiones opposuit nec eis renūciat: tunc ex illo instrō se fundare nō posset qd eēt sibi d. rius: vt. l. i. C. de fur. vñ cōsiliū est qd an cause expe. ditionē illis exceptionib^o z ipugnationib^o renū. ciet^o si vult ex eo se iuuare. Ad vnū tm aduerte qd h. ex illo se fundare nō possit: tamē iudex iuuabit qnqz eū ex officio suo ex illo instrō. vñ si ille qd p. duxit instrm h. z suā intētionē fundatā ex alijs p.

bationib^o: tūc iudex nō iuuabit eū ex illo instrō qd nixus es ipugnare. h. est tex. z in. c. cū olim. c. de testi. z ibi p. Inno. s. si pars qd illud instrm p. ducit fundaret itentionē suā illius instrm vigore z sniam obtineret: tūc iudex ex vigore illi^o instru. menti iuuabit partē ipugnātē eatenus quaten^o apparet iudici partē victricē non fouere iusticiā. pōt enī iudex hoc facere h. z pars hoc nō possit al. legare: vt. l. vbi pactū. C. de trā. fac. z ibi no. s. z ve. rā lec. **A**zo. qd etiā t. j. Inno. i. d. c. cū olim. **P**ro. cedo vltērius z videamus de falso. alijs dixit in. strumentū falsum. vtrū possit postea dicere verū z ex eo fundare intētionē suā. **L**erte in eodē iu. dicio si desitit pōt: vt. l. alia. C. e. z. d. l. papinia. nus. s. meminisse. als secus vt h. p. sed in alio iu. dicio est aduertendū: si qdē sup falso fuit p. nū. ciatū icidēter vel pncipaliter. puta qd pncipalis qd nō poterat terminari nisi tacite p. nū. ciatē sup falso z hoc casu i alio iudicio pars nō poterit se fundare ex illo instrō siue obtinuit qd est falsus: siue succubuit qd idignus. sed si sup illa falsitate nihil est p. nū. ciatū qd pncipalis qd poterat ter. minari illa omiffa: tūc i alio iudicio ex illo instrō poterit se fundare: vt no. Inno. in. c. mulieres eēt de iure iur. z doc. in. c. cū venerabilis. c. de ex. cēp. **L**erte vltimū dictū puto verū qd cū non sit p. nū. ciatū pōt desistere: vt. s. dixi. s. primū dictū eius qd si est p. nū. ciatū nō possit nō placet: nam istud tm reperimus in instris p. nū. ciatibus ad vlti. mas volūtats qd ille qd dicit falsus nec obtinuit i. dignus est. vñ nō puatur p. per hoc debito: imo debitū remanet z applicat fisco. cuz ergo in alijs instris hoc nō repis qd sūt inter viuos ergo fisco nō applicat. nō enī est de causis qd ponūtur in. l. i. de iure fis. z hoc titulo. cū ergo nō applicetur fisco z nō deperit parti puto qd i alio iudicio po. terit agere h. succubuerit in illo. ar. l. aurelius. s. fi. s. de libe. le. **Q**uero qd si nō impugnavit te. stamentū h. negavit id simplr eē factū uel scuz esse celebratū vtrū possit postea ex illo se funda. re. **E**t uidet qd nō: qd ipugnavit iudiciū defuncti cū dixit testm nō eē factū z c. eadē rōne qd si dicit falsum. **S**riuz credo p. l. si qd inficiat^o in p. n. s. de. po. **H**ec ob. si dicit qd iudiciū defuncti ipugna. uit: qd ille leges loquūtur qm ipugnavit aliqd iu. diciū qd limitate p. ducebat. secus si simplr dicit testm nō esse factū: ut. l. si qd inficiatus. **Q**uero aduersarius fecit unā positionē quā ego nega. ui z sic ipugnavi eā: vtrū ex illa positione ego z ipse possū nos fundare. **S**pe. in. ti. de posi. tionib^o. s. viij. h. i. dicit qd nō z bñ rōne d. rieratis qd si nego eā nō possū dicere uerā: ut ibi ipse dicit. **Q**uid ergo sit faciēdū. **L**erte erit faciēdūz qd ille qd negavit si vult ex illa positōe se fundare reuocet negationē suā z dicat se errasse z asser. tioni illius se uelle credere: qd sibi sufficiet: qm aduersa pars p. stitit illū errasse z uerū nō dixisse. z assertiōi aduersē partis qd credere pōt: ut. l. i. s. h. als est. l. ij. s. qm ac. de pecu. e. an. z. l. i. s. ce. terū. in. glo. sup h. bo illuserit. s. de uen. spici. uel ecōuerfo ille qd posuit reuocet positionē suā di. cēs se errasse credēs assertiōi aduersarij eadem rōne. **S**ed circa p. dicta isurgūt duo dubia po. ne qd ego qd meā negationē uel positionēz reuo. caui uolo iterū istā reuocationē reuocare an pos. suz. **D**ico qd nō p. l. si qd iusurādū. C. de re. cre. **I**te pone qd reuocasti positionēz tuā assentiens mee positōi qd potuisti: ut. s. dixi. an ego pote. ro reuocare meā positionē positā post tuā reuo. cationē. **D**ico qd sic tā allegando errorē quē als

DEDE an expositione negata quis possit se tue. ri pe. d. ac. p. filio. c. c. viij. **S**ibi sufficit. hoc li. mita eē vtz si statiz talis reuocatio fa. cta sit p. tex. in. l. i. C. de erro. aduo. dūmō doce. at de errore p. no. p. glo. in. c. fi. de in. iur. in. vi. z hoc voluit bal. in. l. edi. ta. in. xvij. colum. C. d. edē. **I**tem li. mita hoc eē verū nisi ta. lis reuocato fieret postqz ponēs iā p. bauit positō nem qz tūc mihi pderit reuocato: vt voluit bar. i. in. l. eū qd in. pin. p. illuz tex. s. de iu. re iurā. z an. ge. in. au. s. d. triē. z semil. s. si eniz. z bal. in. locis de qbus. j. **I**tem limita eē veruz ni. si negās vel let reuocare negationem vt ex cōfessi one p. mium consequeret qz tunc non pōt fieri ta. lis reuoca. tio vt voluit bal. in. c. i. s. porro. que. sue. p. ma. cā. benef. amit. z i. l. de eta. s. h. de iter. ro. ac. z in. l. cōtra negā. tem. C. ad. l. acq. z i. l. i. i. pe. col. C. de fur. z in. l. er. roz. i. vj. col. C. de iur. et fac. igno. z i. l. neg. s. ele. ctio. s. d. no. ra. z in. l. ca. q. C. de p. di. inde. z bart. z bal. in. l. cū. qui. s. de iu. re iur.

debeo pbare q̄ ex r̄sione aduersarij: quia illa r̄sio reuocata fuit. dz ergo pbari error sicut q̄n qs reuocat cōfessionē suā ut dixi in l. nō fatef. j. de p̄f. fm materiā. l. error. C. d. iur. z fac. ig. zc. Quero ego negauī positionē tuā quā postea tu pbasti p̄ testes uel instrā: an ex illis pbationib⁹ possum reuocare pbationē meā. Puto q̄ sic p̄. d. l. si qs ificiatus. in p̄n. solū enī positionē tuā negauī: nō aut̄ ipugnaui pbationes tuas. si enī pbationes tuas ipugnasset haberēt locū q̄. s. dixi. C. Venio ad tertā partē. dī h̄ q̄ testm̄ dī nullū petēdo h̄ dicitē n̄ p̄ncipatr̄ dicēdo nullū. Quero vtz possuz petere p̄ncipaliter iteri testm̄ p̄ncipiari nullū. dicā in l. q̄ sub p̄ditione. in fi. de cō. di. instrā. C. Venio ad quartā partē. q̄ro q̄liter debent intelligi ista uerba ex p̄sona zc. Glo. ponit multū dare. dic ut in ea. Tū iste tex. p̄t aliter intelligi z forte meli⁹. dictū ē. s. q̄ ille q̄ accusauit testm̄ de falso z succubuit p̄uas oī cōmodo ex te stamēto. an hoc sit simplr̄ uerū. Ad qd̄ r̄idet iur̄ r̄sōsultus p̄hibēdi sunt. s. a p̄modo testi qd̄ dixerūt falsum ex p̄sona zc. p̄stitū dū ē: z bec s̄ba exponūt p̄ totā. l. istā. z id qd̄ dicit ex p̄sona. hoc est an debeat sibi noīe suo uel alteri⁹: ut. j. e. l. si p̄. id qd̄ dicit ex p̄ditione. s. an sit p̄fisa. uel fili⁹: ut. j. e. l. s. fili⁹. Itē an fecerit inuit⁹ uel uolēs: ut. j. e. l. s. sunt q̄ putāt. z. s. aduocātū. Itē qd̄ dicit erati subaudi sit maior uel nō. Itē qd̄ dicit cā cognita. subaudi an tale lucrū sp̄deat ex testō qd̄ ipugnare uoluit uel nō: ut. j. e. l. s. p̄ncipali. usqz ad fi. z sic ista s̄ba glosant h̄ p̄ iur̄r̄sōsultū paulū p̄ totā h̄c. l. usqz ad fi. z ita sentit glo. h̄ in fi. Ex. s. sequenti.

CAn ille q̄ se excusat a tutela testamentaria repellat a substitutōe pupillari. Et an auē. m̄ioris debitor habeat locū cū testator scit eum quē dī mittit tutorē eē debitorē: z an executores testi q̄ accepit legatū possint renūciat̄ executōis offō.

Amittere. Qui se excusat a tutela testamentaria indignus est oī cōmodo testārio. secus si excusat a datiuā. z qui agnouit legatū in testō a tutela se excusare non p̄t. h. d. C. No. tex. ibi nihil enī zc. cōcordat. l. ex bis. s. de excu. tu. C. Sed q̄ro an ille q̄ se excusat a testāria tutela repellat a substōne pupillari. Casus ē qd̄ nō in. l. acutissimos. in p̄n. s. d. excu. tu. C. Op. de. l. ab adm̄stratiōe. C. de lega. So. ibi in m̄līte. rō est q̄ tutor eē nō p̄t. C. Itē op. de. l. filius. s. nō v̄. s. de le. ij. So. ibi p̄ tutorē nō stetit: z sic ad legatū admittit. C. Itē op. j. de iu. repa. l. iij. So. q̄ ibi sp̄ale in illo p̄modo. Tu dic melius vt ibi nō. Deinde dī h̄ q̄ nō p̄tinet ad fiscū zc. Cōtra. id qd̄ auferit ab indigno fisco applicat: vt. l. papinianus. s. meminisse d̄ inof. ref. Glo. soluit q̄ h̄ sit sp̄ale: sed hoc nō est uerū sed est regula q̄ vbiqz cā q̄re qs est indignus respicit utilitatē certe p̄sone id qd̄ auferit ab indigno applicat illi. casus ē h̄. z. C. e. l. pe. C. Circa hoc q̄ro p̄mo vtrū hoc sit hodie correctū p̄ auē. m̄ioris debitor. nā si testōr̄ reliq̄t tutori ipse ē creditor pupillari: z sic v̄ q̄ nō possit eē tutor. Lerte fm̄ opi. quā ibi teneo q̄n testōr̄ scit eū quē dat tutorē esse creditorē tūc nō repellit: q̄a testōr̄ eum approbauit. hoc mō intelligo opi. illoz q̄ dicūt q̄ illa auē. nō habet locum in tutela testāria: aut ignorauit ipsum eē creditorē: z tunc nō uiderur̄ approbare cōditiones ei⁹ quā ignorauit: vt. l. in cōfirmādo. z. l. utilitatē. de cōfir. tu. z ita itelligo opi. illoz q̄ dicunt in tutela testāria illā auē. h̄re locū. mō ad p̄positū cū testator sciuerit illū futu

rum esse creditorē dico q̄ nō repellit z ita de scō cōsului: z ita etiā cōsuluit Dy. Mo. deinde h̄ ar. ad executores vltimarū volūtātū: vt si acceperit legatū eis relictū nō possunt renunciare officio executōis. Itē si renūciat repellit a legato vt h̄. Itē si repellitur illud legatū nō applicatur fisco vel legatario in quoz fauorē illud officium sibi fuit iniūctū: vt h̄. z. l. ij. C. de le. C. Altio no. hic q̄ aut ipugnauit iudiciū defuncti aut nō: vt dixi. s. in p̄n. huius legis.

Si pater. Qui in accusatiōe falsi succubuit perdit oē cōmodū qd̄ sibi debet ex testō ex p̄sona sua vel alterius. se cus in eo qd̄ alteri debet etiā si in eius sit positū p̄tate. h. d. C. Op. j. e. l. s. q̄ accusauit. So. ut ibi dicam. C. Op. s. si qs ali. te. p̄bi. l. i. s. i. So. glo. dic vt ibi dicaz. Tu dic q̄ aliud h̄. aliud ibi. Rō q̄a ibi seru⁹ uel fili⁹ nō habebat volūtātē defuncti cū testator in eadēz voluntate decesserit licet pater vel dīs nixus sit ipugnare.

Ex. s. sequenti.

C Filius in publicis iudicijs an possit accusare inuito patre.

Si filius. Quero vtrū hoc sit vtz q̄ p̄ possit agere tā p̄ relicto facto sibi q̄ p̄ relicto facto filio. Glo. q̄ sic z b̄n̄ fm̄ ista r̄pa fm̄ q̄ filius oīa q̄rebat. sec⁹ in his q̄ patri nō acq̄rent. de quo p̄ doc. in. l. iij. s. si fili⁹. s. qd̄ q̄s iuris. C. Altio no. h̄ casuz q̄ in publicis iudicijs filius p̄t accusare inuito patr. ecōcor. tex. l. inter liberos. s. filius. de adul. cōtra glo. l. nō soluz. s. necessitate. de bo. q̄ li. de quo dixi plene. in. d. s. filius.

Qui accusauit. In iure questio post accusatiōez nō dicit̄ qs indignus. h. d. C. Op. z v̄ q̄ etiā si aliqs agit ex p̄sona alteri⁹ dicat̄ indignus: vt. s. e. l. s. pater. So. ibi ius ex p̄sona alteri⁹ iecerat cōpetere r̄pe accusatiōis p̄p̄osite h̄ postea. Ex qua so. no. q̄ illi q̄ agit iure hereditario non p̄t opponi exceptio rei iudicate d̄n̄ij vel filis ex p̄lo ma sua. de hoc ē glo. in. l. modestū. j. de excep. qd̄ est no. C. Quero qd̄ ecōtra aliqs succedit ei q̄ accepit legatū vel hereditatē defuncti. postea vult dicere testm̄ falsuz. querit an possit. dico q̄ sic. aut succedit ex titulo oneroso: q̄a emit z tunc repellit. casus est in. l. pe. s. i. de inof. ref. fm̄ vnā lec. ibi positā: aut succedit titulo lucratiuo z tūc aut succedit i illā rē quā testator reliquerat p̄ncipaliter: z tūc repellit ab accusando: vt. d. l. pe. s. i. put̄ ibi loqtur de legato: vt. l. si fili⁹ patroni. j. de bo. li. si fo nō succedit i illā rē p̄ncipaliter sed p̄ quādā p̄ntiāz tūc ab accusando nō repellit: vt. d. l. pe. s. i. put̄ ibi loqtur in hereditate. h̄ distin ctiō p̄bat. j. e. l. q̄ ticij. C. Altio cēt. querē dum qd̄ ecōtra. h̄ loqtur q̄n succedit i legato. quid si succedit in iure dicendi nullū vel falsuz vel inoffi ciosum dicam in. l. tutori. j. e.

Etati. C. l. op. C. e. l. polla. z dat mul. ras sol. dic vt dicā. j. e. l. tutorē.

Ex. s. sequenti.

CAn valeat testioniū testis nō citati: ibi. Qui timore. Et an q̄ fert testimoniu⁹ in cā capitali s̄ me sit meus inimicus. Et an statutū puniens dā tem auxiliū b̄n̄ito p̄hendat eum q̄ p̄ ip̄lo tulit testimoniu⁹: vide in fi.

His uero. C. Op. dicef̄ testioniū cogit̄ qs iuitus lz fallat in q̄ busdaz casibus: vt. l. lege iulia. z. l. inuitus. s. de testi. sed ille q̄ aliqd̄ p̄tra testm̄ facit iuit⁹ nō dī i

a C. Admitte re vltio no. add bar. l. l. a filio. s. ali. le. per bar. e doc. in. l. i. s. leg. iij. cū cō cor.

Sit q̄

¶ **H**is vero esse citati. An valeant testes non citati. Vide oino bal. in c. porro. q. sicut pri. cau. benef. amit. in glo. magna in v. no. coactus. p. illam glo. Et an testes debeant deponere iurati. vide qd no. bar. et doc. in l. liber totu. C. de testi. adde tñ qd no. do. anto. in c. in noie vñ de testi. vbi dicit qd valet dictu testis deponetio i pñtia iudicis et ptio lz no fuerit citat'

all. do. d. ro. et spec. in ti. de testi. s. q. liter. ver. iudex. et qd si iudex recipiat testes ex officio no p ductos. vid oino bal. i. l. pñtyteri de epis. et cle. in .ij. col. et i. l. libertoz. et ibi bar. C. d. test. et bal. in .l. ij. C. d. bo. auc. iud. pos. h. et vid bal. in auc. s. no uo iure. C. si cer. pe. item adde ad bec no. q. testis depones p. sum q. iur. tus deponat ita dicit bar. et post cu. ha bes i. l. pñty teros. de e. pñ. et cle.

¶ **Q**uero vtrū vtrū qui fert testi moniū in ca pitali cōtra me sit meus inimic' et an possit illum repellere a testificando cōtra me in alia cā. i. quo Jo. an. in c. meminim'. d. accu. i. gl. h. dicit qd si fuit testis cōtra me i. cau. sa criminali vel in cā ci. uili que erat oim bono rum vel ma ious partis qd repellit. ad qd e. glo. et ibi legit et no. in auc. si dicat. C. de testi. et hoc verū nisi co actus tuisz testimoniuz. q. tunc non pōt repellit vt inimicus alia aut nō repellitur. s. q. uita fides erit ei adbi benda in ar. bitrio iudi cis e. per. d. auē. si dicat. Ita dicit imol. in c. i. de iu. di. d. quo ibi latus p. cū. In oia aut cā ciuili videt qd si talis te stis fuit spō. te testificat'

dignus: vt. j. e. l. s. aduocatū. ergo et. Sol. glo. qd h logtur in eo qd dicit testimoniū spōte. s. hoc videt tex. in auc. de testi. s. si no ignoti. ibi festi nates et. et ibi t. Ja. de bel. qd testes debēt eē ci tati nō sua spōte testificari: pbo hoc qa q se i ger rit vt suspectus: ut. s. de p. cu. l. q. oia. ¶ **U**bi tñ more dicit Ja. de bel. qd semp testes debēt eē ci tati. als eoz. testimoniū nō valet. tñ huic glo. nō rñdet: s. ad. l. lege iul. q. dicit qd admittunt spō te. i. nō coacti pignorib' uel mulcta. citati tñ de bēt eē. p hoc optime facit tex. eē de testi. co. c. i. ubi ppe appellat coactionē aggrauationez qd fit post pñmā citationē: sed mihi uidet qd dictū Ja. sit s. dictaz. l. lege iulia. ubi dicit lege iulia cauef ne iuitis dēnūciat: et sic nō debēt citari. et hoc eē uidet uelle. l. iuiti. e. ti. et sic respicit citationē uer balē. Preterea si ista opi. Ja. eēt uera seqref ab surdū. s. qd qd delinqre deberet. q. eni in pñmā ci tatione eē cōtumar delinqt: ut. l. oē delictū. de re mi. et sic seqref qd qd deberet pati se in pñmā cā poni qd est delictū. dic ergo sic. qñz qd se ingerit sponte ad testificadū nō citatus a iudice nec p ductus a pre. et isto casu ei' testimoniū nō valet. ar. l. q. oia. s. de p. cu. qñz qd a iudice nō citatus sed a parte requisitus pducit: et tūc ualet testimo niū ei'. tñ a uolēte dī testimoniū platū sponte: et de hoc h glo. loquit' et glo. l. q. cū maior. s. si sal sum accusauit. de bo. li. z. d. l. lege iulia. qñz qd deponit citatus a iudice: et tūc etiā ualet testimo niū ei': ut. l. si qñ. C. de testi. facit. l. euz ab initio quē admodū testa. ap. tñ si talis testis poterat re cusare ne cogeret: dicitur testimoniuz sponte prolatur et sic ualet: et hoc modo potest itelligi .d. l. lege iulia. sed si recusare non poterat dicitur testimoniū prolatur non sponte sed coacte

¶ **Q**uero lz ista sint uera in se an sint necessaria qñtū ad hūc tex. Rñ. iste tex. loquit' simplr nō di stinguēdo sponte uel coacte. uñ ipm simplr itel ligo. ¶ **N**ō. ob. s. aduocatū. que glo. allegat. nā lz qd cogat ferre testimoniū sic uel aliter. et iō tulit malū testimoniū merito dicit indignus: quia lz coacte dixerit nō tñ fuit coactus ad sic dicēdū. simile in pñde iudicāte. j. e. l. s. qdā. ¶ **Q**uero vrū qd fert testimoniū in capitali sit meus inimi cus. Dicit glo. qd sic. in c. cū. p. māconella. z. i. c. meminimus. eē de accu. als de testi. ¶ **I**ste. s. facit dicit statutu qd qñz pñstiterit auxiliū exbānito puniat in centū mō aliqz pñstiterit testimoniū p ex bānito. querit an puniat pena statuti. Dicit tex. facit qd sic. tñ distiguēdū videt' vt in glo. hic di cit: qa est verū si pñstiterit testimoniū spōte. secus si coacte. facit ad. s. istū. j. de bo. li. l. q. cū maior. s. is demū. s. sed et si nō accusauit.

Ex. s. sequenti. ¶ **A**duocans vel fideiubens p bānito dicit pre stare auxiliū: ideo si p statuta esset phibitū dare auxiliū bānito ille icurreret penā statuti. ¶ **S**ūt qui putāt. ¶ **Q**uero de. l. q. cuz maior. s. si pñoni. j. de bo. li. So. ibi in portione debita pño no qd nō ita de facili p dīf sicut illud legatū cū sit mere lucrū. ar. l. h. in. C. de codicill. Cōtra hāc sol. op. de. l. h. in. pñ. s. de inof. tes. So. glo. qd iō ibi: qa qrela est magis odiosa qd bonoz possessio s

videtur suspectus: et pōt recusari: ex quo sponte se obtulit non citatus vt hic: nec pductus a parte fm no. hic. Si vō sponte se nō offert sed citatus vel pduct' a pte licet possit se excusare dicit spōte testificari et e suspect'. ita tenet Imol. in d. c. i. et ibi latus per eum. Et ex his dicit glo. no. in. c. super abbacia. de offi. dele. q. ille qui aduerfatur mibi in alia lite potest re

ta. ¶ **N**o. hūc. s. ad statuta qd dicit si qd prestiterit auxiliū vel fauorē exbānito: qd eē aduocatū ei' e prestare ei auxiliū et fauorē: et iō sis cautus ne sis p eo' nec p eo fideiubeas nisi mādato iudicis. alias in penā incideres. ar. huius. l.

¶ **Q**uidā et presidē. ¶ **C**oppo. dicādū est necessariū: vt. l. munerū. s. iudicādū. j. de mu. z. ho. vñ nō debet repellī vt indignus. ar. j. pxi. s. ¶ **U**bi timore dicit qdā qd isti male pu tauerūt. Dec so. nō est hāc: qa iuriscōsultus non posuisset hic ista sba: qre gl. dicit qd hic nō dicit coactus qa spōte suscepit officiū qd nō plz: qa et aduocatus suscepit officiū spōte: vt. j. pxi. s. qre tu dic qd lz cogat iudicare: nō tñ cogit sic iudica re. vñ cū apparet p sniam appellationis qd male idicauerit cēfēf idignus. ita loqf hic. ¶ **C**ōtra hoc op. qa sentētia in cā appellationis qñz pñmā sniam in penis reformat: vt. j. de ap. l. i. So. h de notat facti cōtingētā qd tñ regulariter nō presu mit. ita loquit' h et p dicitā intelligo qñ ex eisdem actis pñmā sentētia est retractata. secus si ex nouis pbatōib'. ar. l. eos. C. de appel. tunc enim nō erit quid ei imptari possit.

¶ **A**duocatū. ¶ **N**ota qd qui facit ex ne cessitate nō repellit vt i dignus. nā aduocatus hīci de necessitate facit et de necessitate sic facit. cogit eni suscipere et pce dere et prosequi sicut ei est delatum.

¶ **Q**ui pñcipale. ¶ **Q**ui pñcipale testamētū accu sat repellit ab oī cōmodo qd sibi debet ex eo vel ex ei' accessorio. sec' si ex alia uolūtate p se pñci paliter subsistēte. s. qd accusauit accessoriū nō re pellit ab eo qd sibi debet ex pñcipali. h. d. ¶ **I**n glo. ibi dū dicit qd tñ. So. ibi neutrū est accesso riū aliter' s. vtrūqz pñcipale: vel ibi ipugnat ac cessoriū. et sic nō ob. in glo. dic qd ibi non dixit te stimoniū lz pñstiterit se uelle dicere.

¶ **E**i qui. ¶ **R**atio huius. s. est: qa tutela e onus: vñ suū dicitū nō remouet ipm ab onere s. a lucro: vt hic videbitis. ¶ **C**ōp. j. de ptra tab. l. sub p dītōe. s. h. z. l. in seruitutē. s. s. z. h. qd. de bo. lib. So. glo. qd aliud in cōtra tabulas vt in pñrio. aliud i querela vel accusatiōe falsi: vt hic. s. qd est rō. glo. nō ponit. qre tu dic qd ratio est nā in accusatiōe falsi vel qrela iofficiōsi disputat solū de uiribus testamēti. et iō nō repel litur nisi ab eo qd debet ex testamēto vel uolūta te depēdēte ab eo: qm pēa delictū egredi nō de bet: vt. j. l. pxi. sed in cōtra tab. disputat de iure patris et filij et patroni et liberti: vt. l. filio. s. i. s. d. inoffi. testa. z. no. in. l. ex duob'. s. h. de vul. z. pu. merito d. repellit ab oī pmodo qd hēt a pñe vel a liberto. Glo. soluit aliter in. l. etiā. de inoffi. tes. qd hic loqtur in donatiōe causa mortis nō cōfir mata testō. sed lex pñria loqtur in donatiōe testō cōfirmata. ¶ **C**ōtra hāc so. op. qd pñfirmatio non releuet aliqd cū donatio cā mortis p se subsistat sicut qñ debitor legat creditori qd sibi pure d. z. vt. l. creditori. s. d. le. i. So. pñfirmare id qd e p se ualidū nihil releuat' qñ in pñtate pñfirmatis nō e illi' actus annullatio: vt in exemplo pposito de debitore legāte creditori: qa nō e in pñtate debi

cusari a me i alio iudicio in alia causa qñ illa quaz mibi mouet etiā si causa quaz habeo cū illo quez recuso non fit sua s. col. legij. quod e no. s. imol. in. d. c. i. si sit nō aduersaf nunc in alia instantia: s. alias fuit ad uersatus tūc si i causa cri minali vel ci uili vbi age batur de o. bus bonis vel maiori p te p id quod habetur i. l. ppter lites. de excu. tu. poterit recu sari. si uero fuerit alia cā ciuili vide tur qd non possit recu sari vel hoc relinquatur arbitrio iudicis. arg. eo rum que di cūtur in .d. auc. si dicat ita dicit imol. quod no. ad de Bar. i. l. .ij. in pñ. s. de test. et qd ibi dixit. et oio Im. i. c. cū oporteat. in glo. sup. ver bo inimicis. de accusa. z. Imo. i. c. cū .p. d. accusa. z. in. d. c. me minimus ¶ **D**istiguē dū videt' vi de pñ. de ancha. in. c. cū. p. de ac cusa. z. vide j. s. pxi. ¶ **S**ūt qui putāt. ne sis p eo. Cōtra riū videt' te nere bar. i. l. furti. s. opē. de fur. z. pe. de ancha. z. alij i. c. cū. p. de accusa. ¶ **E**i qd nihil releuat. Et sic hēs h gl. sing. qd ad cō firmationez donationis cā mortis si requiritur adi tio post bar. i. l. i. mortis. j. de dona. cā moz.

toris illud debetur annullare: s; qm in pte cofir-
matis est illu actu no annullare: tuc releuat con-
firmatio vt debeaf ex cofirmate no ex pfirmato:
vt. l. i. r. l. si qm. s. de le. i. id si donatio fuerit cofir-
mata incipit debere ex testō. merito q testm ipu-
gnat ab ea repellit: r hec est vera so. qua et tenet
Ja. bu. in. d. l. etiā. Alij dicūt q hic loqtur in do-
natiōe cā mortis quā pmisit no reuocare: s; qua
loquit. l. vbi aut. de dona. cau. mor. hec so. lz in se
fit rā tū no placet: qa illa donatio dī iter viuos
no cā mortis: vt. l. vbi. Itē oppo. secū dū p̄dicta
differt legatū a donatiōe causa mortis. p̄tra isti.
de donatio. s. i. Rūde ibi dixit fere ppter illud
q hic dicit r ppter alia qa in quibusdā differt: r
rō huius differentie est qa donatio cā mortis no
pfirmaf testō s; morte. C. p. j. de iure hī. l. ed
cto. s. nihil vbi nihil interest ex q cā qe no capiat.
So. illa determinaf p istā. r p. s. eos. in eadē. l. qa
nihil interest dūmō vt indignus no repellaf: vt b.

Ex l. sequenti.

Cheres coficiēdo iuentariū si omittat vnū an-
prieuf beneficio falcidie in omnib. Et an q ne-
gat rem fuisse in bonis defuncti possit de illa re
derahere trebellianicam.

Escriptū. Pena no debet
egredi dicitū. b. d.
fite habetis in herede q coficiēdo iuenta-
riū aliqd omittit: vt p dat beneficiū falcidie solū
in eo qd omittit: vt. l. scim. s. illo. C. s. iure deli.
tū ista lex videtur hodie correctā p tex. in auē. s.
here. r falcī. s. scim. vbi dī si vnā rē omittit pōe-
re dolose in iuentario priuaf bñficio legis falcī.
in totū: r p dī etia bñficiū iuentarij. qd r ibi Ja.
de bel. r idē tenet By. s; Ly. in auē. sed cū testa-
tor. C. ad. l. fal. in. ix. q. videt tenere op. dicēs q
solū in illa re priuaf fal. qd mibi no placet: qa p
auē. pena omittētis facere iuentariū vī malignā
tis circa ipsam est aucta vt teneaf legatarijs in so-
lidū: qd de iure antiquo non erat. Itē est auē. q
omissio vni rei puet eū in toto: vt ibi dicit. Itē
puto q hec lex sit correctā in alio: qa h illud qd
aufert heredi p subtractionē rē applicaf fisco.
hodie vī q applicaf legatarijs. nā tex. dicit q le-
gatarijs d; plene dare etiā de suo: vt in auē. s; cū
testator. r in corpore vnde sumif. C. Altiō no.
ex. ista. l. nā cū qdā fideicomissarius vniuersalis
peteret p̄deicomissus fecit positionē q talis res
erat in bonis defuncti. ille habito termino ad de-
liberandū rīdit q no credit: r postea fuit pba-
tū. Certe in illis legatū no poterit detrahēre tre-
bellianicā: vt hic r. l. paulus. r. l. beneficio. ad. l.
fal. r ad trebel. l. paulus. vbi dī q est indignus fal-
cidia q aliqd egit vt fideicomissum periret: s; il-
q cofulte negat aliqd esse in bonis facit vt fidei-
comissū itercidat. ergo rē. Preterea dicit i cor-
pore de here. r fal. q qdāq; malignaf circa falcī-
diā est indignus falcidia. ergo rē. Itēz putō in
eo qui scienter negat fideicomissum esse relictus
qa circa fideicomissum dicitur malignari

Inimicitie. Propter ini-
micitias lega-
tū videt tacite reuocatur. r q cām status
mouet legato ē indignus r fisco applicabil. b. d.
No. hāc glo. qa ppter istas causas reuocaretur
feudū: vt. x. colla. qualr seu. amir. in p̄n. C. Que-
ro q est rō huius. l. q in p̄mo r scōo casu legatū
reuocatū no applicaf fisco s; remanet apud he-
redē: vt. l. ij. s. h. de adi. le. s; in tertio casu appli-
catur fisco. Rūdeo ratio eē pōt qa in primis ca-
sibus legatarius facit aliqd illicitū no pmittēte

iure. vnde videt mutata voluntas defuncti: s; in
ultimo casu iuridice fecit petēdo testatorē in ser-
uitutē reuocari. vñ no ita de facili p̄sumif muta-
tio volūtatis. C. Tamē p̄ hoc oppo. d. l. filio. s.
seia. s. de adi. le. vbi. accusabat de falso. r sic iuri-
dice faciebat: r tū videt mutata volūtas. So. ibi
iuridice accusabat: tū suā ppriā vtilitatē vel in-
teresse no p̄tendebat. hic no p̄tendebat interesse
pprium r cōmodū rei familiaris.

A fraudē. Dicit hic siue cy-
rographū dederit
rē. Cōtra. j. de iure hī. l. no intelligif. s. si
quis palā. nā ille q facit instrū publicū facit pa-
lam r sic in penā no incidit. Huius timore glo.
in. l. aufert. s. tacita. eo. ti. itelligit de cautiōe vel
cyrographo. s. priuato: r sic puto h debere intel-
ligi. Idem dicerē si fieret instrū publicū adbi-
bitis testib. r notario i quoz fide posuit q hoc
secretū tenerēt. tūc enī satis est tacitū fideicomis-
sum r habet locū qd hic dicitur.

Si quis. Rogatus restituere capaci li-
cer tēpore mortis sit incapax
legatū retinet nisi tpe mortis sit hoc exp̄sse actū
. b. d. C. p. de. l. ij. dic vt in glo.

Tam quidā. Licet testamētū
secū dū no valet
tū ascriptis i p̄mo aufert hereditas tāq
ab indignis no aut p̄legata nisi aliud testatores
sensisse appareat. b. d. C. Dicitur hic q testamē-
tum secū dū no valet. p̄tra imo valet. r instituti
in secū do sunt heredes licet idigni: vt. l. ex facto
. s. iul. de vul. r pu. So. glo. qa no valet q̄tū ad
p̄modū instituti: sed ipso iure bene ualet vt in cō-
trario. C. Cōtra hoc op. qa si hoc esset uerū: er-
go primū testamētū rumpif qd est p̄tra hūc tex.
So. glo. qd rūpif. r qd tex. dicit q no rūpitur ē
uerū. s. in effectu hoc etiā r Ja. de are. heclec. lz
in se fit uera no tamē q̄tū ad hāc. l. nā si hoc eēt
uerū hereditas aufert vt ab idignis substitutis i
secūdo testamēto no in primo. sed lex loqtur de
primis heredib. ergo rē. quare tu legas hāc. l.
ut lra iacet: qa in scōo testō fuerūt instituti oīno
no capaces. sed dices ergo primū testamētū ma-
neret totaliter i uirib. suis: ut insti. qui. mo. test.
infr. s. posteriore. r. j. de iniur. test. l. i. r. ij. So. i
telligo dictū iuriconsulti hic s̄m. l. quā ipse alle-
gat: qa hoc uerū quādo testator fecit secū dū te-
stamentū inualidū qa suos heredes reputauit i
dignos. sufficit enī q reputent idigni etiā i no
solēni uolūtate: ut. l. hereditas. C. e. secus si in se-
cundo testamēto heredes simpliciter instituisset:
r q heclec. sit uera p̄ba ex. l. quā iuriscōsultus
allegat ibi dum dicit in eo cui p̄sona rē. nam in
eo cuius noie cācellaf sit hec distinctio an cācel-
lauit qa heredes reputat idignos: uel no: ut. s.
de his q in tes. delē. l. cācellauerat. C. Ultimo ui-
de glo. ibi dū dicit. C. e. s̄ rei. uxō. act. in p̄n. vbi
dicit q sit idē effectus uolūtatis facte no solēni-
ter r facte cū solēnitare: s; illud sp̄ale fauore do-
tis: ut. l. i. s. solu. ma. Itē ibi dum dicit glo. s. s;
si pariter: dic ut ibi. Itē ibi per secū dā emptio-
nem inualidam receditur a prima. So. ibi secun-
da uenditio non erat omnino inualda. ar. insti.
qui. mo. tol. ob. s. preterea. Itē in glo. iudicauit
ibi heres so. hoc. q h dī d; distingui vt. s. dixi r
no. in. d. l. cācellauerat.

Ex l. sequenti.

Matrimoniu p̄ctus cū polluta p adulteriu
no ualet si uiuente primo marito data sit fides
de ducendo illā post mortem viri.

Escri-
r ptuz.
An q
omittit po-
nere rem in
iuentario
amittat falcī-
diam p illa
re an i totū.
vide bar. in
. l. paulus. j.
ad. l. fal. r qd
no. imol. i. l.
ex facto. s.
iulius longi-
nus. de vul.
r pu. p bal. i
. d. auē. s; cū
testator i pe-
nul. col. post
Ly. ibi.
ADDE an
qui obmittit
ponere vnā
rē in iuenta-
rio priuetur
beneficio to-
tius bal. c. d.
filio. c. lxxv.
iij. tertio li-
bro r ro. cō.
filio. c. lxxvi.

Laudius. ^{Mō pōt quis iuste ducere in uxorem eandē quā polluit per adulteriū ⁊ a tali uxore tanq̄ ab indigno auferē qđ ei a viro relinquit. b. d. C. Mo. q̄ matrimoniū nō ualet qñ dicit qđ in uxore eā quā polluit p̄ adulteriū: qđ canoniste intelligūt quādo polluit eā data fide q̄ si vir decesserit eam in uxorem ducet: vt. c. fi. de eo qui duxit i ma. quā pol. p̄ adul. C. Op. dicit hic dānatus d̄ adulterio duxit vxō. Cōtra si fuit dānatus ergo decapitat. vt. l. q̄uis. C. de adul. So. glo. q̄ illa pena nō h̄z locū p̄ ista iura. simile habes i. l. ij. §. miles. s̄. ex qui. cau. infra. irro. ⁊. l. qui cū vno. §. adulteriū. j. de re mi. Alia glo. q̄ ē forte melior dicit vt illud qđ dicit tex. in. l. q̄uis: qđ d̄z gladio puniri ē verū gladio materiali vel cū uili scōm gradū p̄sonaz. ita no. in. l. si qs viduā. j. de q̄stionibus. vel dicit qđ hic ex cā fuit minor pena iposita: vt. l. qđ ergo. §. pena grauior. de his q no. infra. C. Itē op. q̄ nō applicat fisco sed certis p̄sonis: vt. l. q̄tra. de incest. nup. Sol. puto qđ hec lex hodie corrigat: qā auferē vt ab idigno nec fisco applicat sed p̄sonis q̄ enumerat i. l. q̄tra. C. Quero in isto casu qñ agitur de bonis auferēdis mulieri q̄ ad eā puenerunt a viro: vtrū ad pbationē adulterij sufficiat pbatio condēnationis facte de viro ⁊ vt q̄ nō: vt. j. d̄ adul. l. denūciaffe. C. In cōtrariū facit h̄ lex credo qđ quātū ad cām bonoz sit verū qđ h̄ d̄. Itē quātū ad dissolutionē m̄fimonij idē videt scōz bec iura: s̄z hodie scōm moderna tpa scōm q̄ m̄fimonij dissolutio nullo mō fieri pōt: ut no. in. l. rerū ammotarū. s̄. rerū am. forte nō sufficeret sicut i cā adulterij: vt no. in. d. l. denūciaffe. §. fi.}

Uliere. ^{Quod relinquitur a milite ei quā stupro cognouit a fisco vendicatur. b. d. C. Op. j. de dona. l. affectionis. So. aliud in puato vt ibi aliud in milite ut hic: ita notat in. l. ij. C. de dona. iter uirū ⁊ uxorez. ⁊. l. miles. §. i. s̄. fo. ma. C. Quero qđ in sacer dote uel clerico relinquire p̄ cubine dico idē qđ in milite armate militie. dicit ut no. in simili. j. de re iu. l. miles.}

Eredi. ^{Qui ipugnat accessoriū nō priuat eo qđ sequitur a principali: sed eo solo quo cōsequitur in accessorio. hoc dicit.}

Um tabulis. ^{Qui dicit pupillum fuisse supposituz v̄ scōas tabulas ipugnare. ⁊ iō ei qđ i illis relinquitur auferē ut ab idigno. b. d. Quidā habēt hic dicta snia in ablatiuo: ⁊ tunc stat pprie: s̄z si habes dictā sniam in accusatiuo: tūc subaudi aliud scōm. qā fm sniam fm se datam non h̄fet ex testō. C. Op. q̄ iste non sit indignus: qā iudiciū nō ipugnat: ut. l. post legatū. §. amittere. s̄. e. ⁊. j. l. pe. So. dicit hic p̄sonā pupilli cui⁹ testm̄ est pupillaris substitutio talē cui pater nō potuit facere testm̄: ⁊ sic pupillare substitutionē ipugnat: sicut si aliqs dixisset testatorem esse suuz seruū: vt. l. inimicitie. s̄. e.}

Ex. §. sequenti.

Inimicitie q̄ iteruenerūt sine culpa legatarij: nō sunt sufficientes ad reuocationē legati. Quoniā. ^{Inimicitie iter legatarium ⁊ testatorē pueniētes absqz legatarij culpa eū legato nō priuat. b. d. C. Et ad euidētā scias qđ cū illa cōcubina quā qs h̄z non dicit qđ stuprū p̄misse. Itē qđ liberta d̄z patro no in p̄cubinato p̄sentire. als videt delinquere.}

Mo. hūc casuz ad limitationē. l. iij. §. fi. s̄. de adi. le. vt qđ ibi dicit qđ p̄pter inimicitias reuocatur legatū ē verū si inimicitie iteruenerūt culpa legatarij. secus si sine culpa vt hic. qđ tene mētī.

Cū heredis. ^{C. Opp. de. l. i. §. si heres si tab. te. nulle exta. So. vt. l. cācellauerat. de his q̄ i testō delēf. Ex. l. sequenti.}

Sindicus an incurrat penas si maleficia que ignorauit nō denūciauit. Et an ignorātia iuris quo ad fructus cōstituat quē in mala fide.

Eredē. ^{Qui nō vindicat mortē defuncti idignus est hereditate: ⁊ actiōes cōfute nō restauratur nisi ignorātia fuerit decept. b. d. Mo. distinctio nē quā facit hic tex. vtrū actio restituat vel nō: ⁊ qñ restituat restituat directa: vt. l. referre. §. fi. j. d̄ iure fi. C. Op. ille q̄ ignorat nō tenetur accusare vt. l. si ideo. C. eo. So. ibi ignorauit nec poterat certificari habita diligētī indagatione. hic vero ignorauit ignorātia facti sup̄pina qđ facit ad. q. C. Quero tenet denūciare malefactorē sub certa pena. qđ si nō denūciauit qā ignorauit. Certe si gnorauit taliter qđ nō potuit certificari tūc nō tenetur. alias secus: vt hic. C. Quero quid si iste de quo hic loquitur fuit deceptus ignorantia iuris. glo. dicit secus: vt. l. sed si lege. §. scire. s̄. de peti. here. quā signa. tu dic qđ ideo quia ignorātia iuris quo ad fructus nō cōstituit quē in mala fide: vt. l. si fur. §. i. j. de vsucap. ⁊ ibi dixi: ⁊ huic hēs glo. Sria in. l. ij. si qs ē ignorās. ⁊. l. i. C. eo. Ex. l. sequenti.}

An q̄ p̄cepit fructus ex fundo meo teneat ad extimationē vel ad fructus vide in fine.

Um qui. ^{Qui tacitā fidem ac cōmodauit de restituendo fideicommissum tenet ad fructus ⁊ post litis p̄testa. ad vsuras istoz fructuū de rigore. secus de benignitate. hoc dicit. C. Opp. ⁊ videtur qđ vsure istoz fructuū perceptorum ante litis contestata. veniant: vt. s̄. de peti. here. l. heres furiosi. §. fi. So. ibi loquitur in petitione hereditatis alia q̄ ista que competit fisco. Hec solu. videt q̄tra. l. i. C. eo. vbi etiā quādo fisco auferat ab indigno habetur ratio fructuū. Sol. illud verū de rigore generaliter: s̄z de equitate aliud statuitur in hoc casu tm̄ quādo p̄pter fideicommissū tacitum auferatur: vt hic. secus si auferret p̄pter aliam causam vt in contrario. facit. l. cū quidam. §. tacito. j. de vsuris. C. Contra hāc solu. videt j. primo. §. vbi idē iuris videtur tacito fideicommissū qđ in alijs. Sol. q̄tum ad vsuras differt tacitum fideicommissum ab alijs. licet in multis cuz alijs concordat. C. Quero percepisti fructus ex predio meo: an teneris ad fructus vel ad estimationē. Hic videtur tex. qđ de iure cōmuni quis tenearur tm̄ ad preciaz licet de benignitate aliud statuatur in fideicommissū tacito. quod itelligit in fructibus consumptis vt hic: quia fructus presuuntur cōsumpti ex cursu temporis. ⁊ ita ad estimationem deuenitur. ita no. Ly. C. de pigno. actio. l. i. ⁊ glo. in. l. diuortio. §. ob donationes. solu. ma. ⁊ ibi dixi. ⁊ ibi per Ja. de are. hoc etiā probant omnes leges que dicit qđ debent vsure fructuū. ⁊ sic deuenit ad estimationez. hoc est verum quādo fructus debent i specie: vt quia ex fundo percepisti fructus: secus si debes fructus in genere: vt quia p̄emissi decem corbes frumenti per stipulationem quia tunc non deuenit ad estimationem nisi propter moram fm mare/ q q iij}

Um q̄ ad estimationem deuenit. Et sic sustinetur libellus dicēdo peto fructus si extat si nō peto estimationem ita vult bald. ⁊ ang. in. l. diuortio. §. ob dona. s̄. ma. tri. ⁊ ibi est bona glo. p̄ ista materia. ⁊ bo. dictuz bar. C. Et ibi dixi. p̄ p̄ctica vid no. ta. p̄ p̄mol. i. l. ex diuerso. §. i. ⁊ qđ ibi dixi solu. ma. tri. alias de rei ven.

Zau. di. mi. nor. pe. na. imposita. facit qđ no. in. l. i. cognitione. s̄. ad. hyl. ⁊ in. l. fi. s̄. si qs ali. test. pbi.

riam. l. vintuz. s. fi. cer. pe.

Bonis. A quo uniuersa bona auferuntur apud eum onera eris alieni non remanent. tamē iura cōfusa nō restaurant. b. d.

Pro parte. In bonis q̄ auferuntur ex cā taciti fideicommissi si p̄legata nō veniūt & p̄legata itelliguntur putator reliquit: non put de iuris subtilitate debet. b. d. C. p. j. ad tre. l. fideicommissaria. §. fi. L. ex te nō pōt dari alia so. nisi q̄ sit h̄ sp̄ale q̄n auferit hereditas vt ab indigno. cū enī sit penale. iō restringēdū: s; ibi q̄n auferit ab eo ad quē vadit ex voluntate defuncti vt ad fideicommissariū. C. Contra hāc so. facit h̄ tex. q̄ dicit q̄ rō iuris nō inducit diuisionē q̄ est rō cōis. & quo ad fideicommissariū & oēm a quo auferit hereditas: q̄re dic q̄ ista voluntas testatoris vt esse solū q̄n grauat de restituēdo nō capaci. sec. si grauat de restituēdo capaci vt in d̄rio. rō q̄a testator libenter voluisset facere heredē nō capace: & q̄a nō poterat fecerat h̄ dē hūc p̄ illo & ad ei' utilitatē. vñ p̄inde habet acti in nulla pte eū istituisset & legatū solū reliquisset.

Ex. l. sequenti.

Charitus occidēs vxorē vel nō vindicās ei' mortē perdit lucrū dotis delatuz p̄ statutū.

Qui. C. p. de. l. q̄ ab hostibus s. so. ma. vbi nō applicatur fisco sed vadit ad heredes mulieris. So. ibi vir occidit vxorē. iō dotē nō fuit vnq̄ lucratus sed h̄ vxor fuit interfecta ab alio vñ vir dotē lucratur quā postea p̄dit q̄a mortē nō vindicauit. ita dicit ibi Ja. de are. q̄ tene mētī ad statuta q̄ dicit muliere decedēte i m̄rimonio sine liberis vir lucratur certā partē dotis vt eā p̄dat si vxorem occidat vel eius mortē nō vindicat.

Ex. l. sequenti.

Quando quis per accusationē testamenti priuetur relicto: ibi. Ex p̄dictis distingue.

Tutorē. Qui ex necessitate officij testamentū accusat ab eo q̄ p̄prio noīe meruit nō repellit. Item q̄n plura iura p̄currūt in p̄sona vnus p̄inde est ac si p̄currāt in p̄sona diuersoz. item pupillus ex facto tutoris p̄dit. sed restituit. h. d. Mo. tex. ibi distincta sunt iura: & vide vltimō. vt. l. i. C. de sa. crosan. eccle. C. p. dicit h̄ tutorē q̄ pupilli nō mine zc. Cōtra tutores nō possunt accusare pupilli noīe: sed suo tñ. So. exponit glo. q̄ pupilli noīe. i. ad pupilli utilitatē suo tñ noīe accusat. Idem tenet glo. in. l. cōtraria. & in. l. polla. C. e. hec lec. nō placet: q̄a imo tutor tutorio noīe accusare pōt: vt h̄. & d. l. polla. Mō ob. l. ij. q̄ accus. nō pos. q̄a verū est q̄ nō pōt se subscribere noīe pupilli s; noīe suo. tñ bene pōt accusare noīe pupilli. simile. C. de iureiur. l. fi. vbi ali' accusat ali' inscribit. & hāc opi. tenet Ri. ma. Dicit h̄ q̄ accusat noīe alieno & nō priuatur legato. s. s. eo. l. post legatū. §. sunt q̄ putāt: & l. fi. in p̄n. s. de inoffi. tes. So. ibi voluntarie accusauit: q̄a officium erat voluntariū: hic de necessitate: quia officium erat necessarium. C. Cōtra hoc op. s. de ioffi. tes. l. filius in p̄n. vbi loquitur in patre quē cōstat nō teneri accusare cū nō teneat pater rationē reddere: vt. C. d. bo. q̄ li. l. cū oportet. So. eodē mō: q̄a h̄ voluntarie accuset. tñ est officium necessarium magis q̄ voluntariū. C. Sed h̄ op. s. e. & l. post legatū. §. sunt qui putant. vbi necessitas officij nō excusatur nisi ad hoc cogat. So. aliud in accusatore in cui' p̄tate nō est q̄ snīa ferat. aliud i iudice in cui' p̄tate est quā snīa ferat. Ex p̄dictis

aC Pro pte. Istū tex. p̄ decisione no. q. allegat bal. i. l. tāq̄ in. iij. col. & ē sing. h̄ bal. in. l. cū virū in. iij. col. C. de fideicō. & ibi limitauit.

b Qui e vxore. occi dat. vtrū occidens vxorem vel nō viciscēs mortem eius nō lucratur dotē. adde bal. i. l. sequēs gradus. §. i. s. ad sp̄. vide bal. lat. j. e. l. fi. i. h̄. & q̄ ibi dicit. ADDE bal. cōsilio. cccx. iij. p̄mo li. bro.

c Utto rez. nō excusa tur. add̄ no. per bar. i. l. athlete. j. de fal.

distingue sic. q̄nq̄ quis accusat noīe & cōmodo alieno q̄nq̄ noīe alieno & ad cōmodū suū. Pri mo casu aut voluntarie suscepit officium & voluntarie accusat & p̄uaf relicto: vt. l. post legatū. §. sūt q̄ putāt: & l. fi. in p̄n. de ioffi. tes. Aut necrio assumit officium & necrio accusat: & tūc relicto nō p̄uaf: vt h̄. & l. p̄ legatū. §. aduocatū. s. e. Aut necrio assumit officium & voluntarie accusat: & tūc idē q̄a relicto nō p̄uaf: vt. s. de ioffi. tes. l. filius in prin. secus in eo q̄ voluntarie fert snīam vel voluntarie fert testimoniū. h̄ de necessitate assumpserit officium iudicādi vel testificandi: ut. s. e. l. post. §. bis h̄o. & §. q̄ dā. Secōdo casu q̄n accusat noīe alieno ad suū tñ p̄modum: ut in accusante hereditario noīe: & tūc aut accusat spōte & p̄uaf relicto: ut. l. fi. in p̄n. s. de inoffi. tes. s̄m uerā lec. quā tenui in. l. post legatū. §. q̄ accusauit. s. e. Si h̄o de necessitate accusat ut q̄a accusationē institutā p̄legat. tūc relicto nō p̄uaf: ut. l. filius. §. i. s. de inoffi. tes. Itē dicit hic q̄ q̄n diuerso iure zc. Cōtra. s. de pac. l. si plures. So. q̄nq̄ habet respectus ad substantiā p̄sonē: & tūc vna p̄sona nō pōt haberi loco pluriū: ut in d̄rio. q̄nq̄ habet respectus ad officia. & tūc officia sunt inter se cōpassibilia unus pōt sustinere personā plurimū: ut h̄. & l. iij. s. de adop. & ibi per Guil. Si h̄o sūt officia repugnātia tūc secus: ut. l. q̄ quis. s. de postu. & l. fi. de offi. p̄to. & l. ille a quo. §. tēpestiuū. j. ad treb. Itē dicit h̄ q̄ legata p̄ pupillū perdēt nisi p̄ restitutionē. s. de. l. polla. C. e. Glo. so. plurib' modis. tu dic q̄ pupillus h̄z duplicē uīā uel perēdi restitutorēz i itegrū: ut h̄. & l. post legatū. §. etati. s. e. uel agendi s̄ tutorē: ut. l. d̄ria. & hec ē h̄o so. Alia so. est q̄ pupillus priuaf legato. verum est si pōt reuerti s̄ tutorē: ut. l. d̄ria. secus si nō pōt: ut h̄. & l. post legatū. §. etati. s. eo. & q̄ nō pōt reuerti s̄ tutorē cōtingit trib' modis: uel q̄a tutor nō est soluēdo: uel q̄a facto coactus a mīe uel libertis: uel q̄a p̄bationes erant deperdite sine culpa tutoris. ita loquitur tota glo. in. l. polla. sed h̄ sol. nō placet: q̄a etiā q̄n tutor pōt cōueniri pupillus d̄z h̄re duplex remediū: ut. l. etiā. & l. et. C. si tu. uel cura. interue. Itē dicit hic q̄ pupillus p̄uaf nisi a p̄cipe zc. p̄tra imo potest petere restitutionē suo iure: ut. s. e. l. post. §. etati. So. q̄ tex. dicit cōseruata sunt. nō intelligas q̄ in quolibet pupillo sit necessarium unū rescriptū: s; itelligas q̄ sūt cōseruata p̄ rescriptū. s̄ quo dicit in. §. etati. Itē dicit hic in fi. q̄ tutor est q̄si patronus pupilli: & sic inuit q̄ patronus pupilli nō p̄deret ius suū. Cōtra. s. de inoffi. tes. l. fi. in prin. & l. post legatum. §. sunt qui putant. Sol. dic patronus. f. necessarius: & sic non obstant cōtraria: ut. l. post. §. aduocatū. s. eo.

Ex. l. sequenti.

Spuri q̄ dicitur: ibi. Hoc p̄ misso. Et an spurij possit reliqui a patre: & an possint legitimis substitui: ibi. Quero. Et an succedat matri: ibi. Quero an. Et an parētes eis: ibi. Quero quid. Et an sit modus p̄ quē pater possit relinquere filio spurio: ibi. Quero vtrum. Et cui applicet cū palā spurio relinquitur: ibi. Quero. Et qd̄ obeat facere ille s̄m p̄scientiā qui tacite rogatus est de restituendo spurio: ibi. Quero qd̄. Et an heres teneatur r̄ndere possiōi an fuerit tacite rogat': ibi. Quero. Et aliqd̄ auferat alicui: an debeat applicari fisco uel cui: ibi. Verū.

Gener. Solo ratio cōiunctio nis nō inducit p̄sumptionē fraudis. hoc primo. secūdo ut lo

Partial text from the right margin of the adjacent page, including fragments of legal commentary and references to other works.

I gener. qui sunt spurij. Spurij q sunt habes etia tex. in. l. iij. C. so. matri. et de istis oib⁹ vide ajo. in sum. C. de natu. lib. Spe. in ti. de suc. ab intest. §. i. v. nunc de naturalib⁹. et in ti. q. si. sint legi. et Bar. in. l. parentes. de in ius voca. et do. anto. in. c. p. venerabile. qui si. sint legi. Et an idem sit bastardus qd naturalis. vide bar. et Jmol. in. l. ex facto. §. si quis rogatus. ad treb. et Bal. in. l. cu acu. tissimi. C. de fideicō. add Dy. i. tracta. tu de succes. ab intesta. et Dy. i. rubric. alias in. l. i. §. de p. cubi. et ibi apostil. la. et Bal. in. au. licet. C. de natura. li. be.

ADDE qui dicit spurij q naturales pe. de anch. cōsilio. c. lxx. vj. oldra. cōsilio. c. xcvj. pau. de cast. consilio. c. xvj. et an nati ex spurij di. can. nobilit. vide dy. i. cōsilio. icipiente i dei noie di. l. gēter. consi. derata et pe. de ancha. cōsilio. c. cccc.

Ex sacer. dote. Et ad. de qd natus ex clerico in sacris dicit incestuosus fm gl. et bal. in. l. ij. C. de epil. et cle. et adde qd no. gl. in au. q. mo. na. effici. untur sui. in. §. si. i. v. p. ar. ticipiū. et i. l. vulgo. d. sta. homi.

Ricard⁹ malum. Et qualiter isti spurij et isti naturales succedat et etia qualiter eis succedat po. nit plene an. ge. in. §. h. i. au. qui. mo. natura. effi. sui.

Succe. dat matri. Spurij an succedat ma. tri. Item ad. de qd talis spurij non pot succede. re ad pias. cas. vt not. bal. in. l. i. in. xij. col. de sacrosan. ecclie.

Non succederet. Itz adde qd valet relictū factus spurio si ingrediatur monasterium fm Bui. de cu. et bal. in. l. i. in. v. col. C. de sacrosan. ec. in lec. no. in repeti. quod no.

An parētes. adde bal. i. au. l. 3. C. de na. lib. et bar. i. l. i. §. h. p. j. d. et ab. g. C. Unū modū. vtrū sit aliq. modus reliquēdi spurio filio. et vtrū possit spurij substitui filio legitimo. vide bar. in. d. l. q. cōdi. adde tū q. bal. i. l. pater. de heredi. isti. dicit q. filius creatus ex nepharo coitu est in oibus capax ab extraneo h. nō a patre allegat glo. fm. in au. q. mo. na. effi. sui. Si. h. imo. etia a fratre. l. si to. q. vbi est tex. no. et ibi vide no. p. doc. s. de vul. et p. et p. cautela vide bal. in. l. iij. in p. d. de lib. et posthu. et flor. in. l. qui

testamento. §. de pba. et vide bal. in au. ex complexu. de ince. nup. et bal. in. l. ea. quā de fideicō. **ADDE** An sit aliq. modus reliquēdi bal. spurio. c. lxx. et c. lxxvj. tertio libro. et an a fratre legitimo possit substitui vide eū. dem consilio quinto. primo libro.

Debet ali a patre. Et adde bar. in au. ex complexu. de ince. nup. et ibi li. mitat nō p. cedere in no. touo incestuo. so. et fm bal. in. l. id. quod paupibus. d. epil. et cle. pa. ter pot ipm. priuare ali. mentis.

In dote. S. istud ar. de dote ad alimēta sem. p. nō pcedit vt p. Jmol. i. multis exē. ptis in. l. i. so. lu. ma. et ad. de quod no. bar. i. l. ticio. cētū. §. ticio genero. i. v. scdo est vidē. duz. j. ti. i. et qd no. l. y. et bal. in. l. ma. ter. C. de tu. re dot. dicit post bal. i. l. ob es. C. de p. dijs. mi. et bal. et imol. in. l. meuius. §. duob⁹. in. iij. q. d. le. ij. Sed de ali. mētis ad legi. timā bene pcedit arg. fm bal. in. l. filius. C. de ioffi. tel. i. le. gitima eni p. cedit de pla. no. et deuidi. cas. sicut i. ali. mētis. bal. i. l. si quis in. suo. co. ti. et vide bal. i. l. si q. incesti. C. de ince. nup. **ADDE** An sicut spuria debet alimē. tari ita et eodē modo do. tari. abb. cō. silio. c. xv. se. cūdo libro. **Dote** et alimēta. Et tenet bar. i. l. vxo. §. pa. ter natura. lis. de le. iij. et bal. in. l. fi. C. de dot. p. mis. sed vide bal. in. l. ma. ter. C. de tu. re dot. **Nisi** exce. dat. vid. bal. in. l. eam. quam. C. de fideicō. in. xv. col. **Esse** fisci. Relictū filio spurio palā an applicet fisco. vide ang. et imo. post glo. in. l. ex facto. §. iulius lōginus. de vul. et pu. p. bar. in. cōn. incipi. dōs dñicus theobaldi. et qd no. bal. in. l. si q. presbyteris de epil. et cle. et bar. in. l. i. C. de natura. lib. et ibi bal. et bal. in. l. h. in vit. col. et seq. C. vñ legi. et qd si heres tacite fuit rogatus restituere spurio habet p. bal. in. l. etiā. C. ad. l. fal. Et qd dicit spurij vel vulgo pceptus. vide late bal. i. l. si qua illustris. C. ad orf. Et qd naturalis vel bastardus. vide gl. in. c. nisi cū puidē. de renū. et no. bar. in. l. ex facto. §. h. q. ad treb. et l. y. in. l. q. s. q. ad. l. iul. maic. et vide bal. sup. Jmol. in. c. nisi cū puidē. de renū.

Debet ali a patre. Et adde bar. in au. ex complexu. de ince. nup. et ibi li. mitat nō p. cedere in no. touo incestuo. so. et fm bal. in. l. id. quod paupibus. d. epil. et cle. pa. ter pot ipm. priuare ali. mentis. **In** dote. S. istud ar. de dote ad alimēta sem. p. nō pcedit vt p. Jmol. i. multis exē. ptis in. l. i. so. lu. ma. et ad. de quod no. bar. i. l. ticio. cētū. §. ticio genero. i. v. scdo est vidē. duz. j. ti. i. et qd no. l. y. et bal. in. l. ma. ter. C. de tu. re dot. dicit post bal. i. l. ob es. C. de p. dijs. mi. et bal. et imol. in. l. meuius. §. duob⁹. in. iij. q. d. le. ij. Sed de ali. mētis ad legi. timā bene pcedit arg. fm bal. in. l. filius. C. de ioffi. tel. i. le. gitima eni p. cedit de pla. no. et deuidi. cas. sicut i. ali. mētis. bal. i. l. si quis in. suo. co. ti. et vide bal. i. l. si q. incesti. C. de ince. nup. **ADDE** An sicut spuria debet alimē. tari ita et eodē modo do. tari. abb. cō. silio. c. xv. se. cūdo libro. **Dote** et alimēta. Et tenet bar. i. l. vxo. §. pa. ter natura. lis. de le. iij. et bal. in. l. fi. C. de dot. p. mis. sed vide bal. in. l. ma. ter. C. de tu. re dot. **Nisi** exce. dat. vid. bal. in. l. eam. quam. C. de fideicō. in. xv. col. **Esse** fisci. Relictū filio spurio palā an applicet fisco. vide ang. et imo. post glo. in. l. ex facto. §. iulius lōginus. de vul. et pu. p. bar. in. cōn. incipi. dōs dñicus theobaldi. et qd no. bal. in. l. si q. presbyteris de epil. et cle. et bar. in. l. i. C. de natura. lib. et ibi bal. et bal. in. l. h. in vit. col. et seq. C. vñ legi. et qd si heres tacite fuit rogatus restituere spurio habet p. bal. in. l. etiā. C. ad. l. fal. Et qd dicit spurij vel vulgo pceptus. vide late bal. i. l. si qua illustris. C. ad orf. Et qd naturalis vel bastardus. vide gl. in. c. nisi cū puidē. de renū. et no. bar. in. l. ex facto. §. h. q. ad treb. et l. y. in. l. q. s. q. ad. l. iul. maic. et vide bal. sup. Jmol. in. c. nisi cū puidē. de renū.

Si vero capiebat. Ad uerte ad. d. .l. si ab hostibus. s. i. q. l. bart. hic dicit qd illud lucrum iō remanet penes heredes vxo ris z nō applicat fisco qz illud lucrum qz ibi percipiebat maritus ex pūctione hoīs. secus si ex pūctione .l. deserec lucrum: qz priuato eo cui debebat applicabitur fisco: nō autez remanebit apud heredes defuncti. sed ipse Bar. in .d. l. si ab hostibus. tenet qd ibi illud ideo est qz ē spale i lucris specialibz .l. .l. C. de sec. nup. tñ illud est falsuz: qz qz casum. l. z qz mortez. j. de iure fisci. vbi lucrum erat votale z tñ non applicat fisco. vnde opinio sua hic mihi videt verior p qua facit in arg. l. cel. sus. s. de ar. bi. Sed etiā qz illa opi. vi def casus in .l. cū rō. j. d. bo. d. vbi si lra herederat ltituta. z sic capiebat lucrum ex dispositioe hoīs. z tñ ibi dicit qd si testator iteruenit applicabil hereditas fisco nō aut here. dibus venie tibus ab ite stato vel aliis ad idē. l. lucius. de iure fisci. sed pōt dici qz Imol. in. d. l. si ab hostibz rñdē do ad. d. l. cū rō. z ad. d. l. lucius. qd illud est in lucro hereditatis vt difficilius p daf vt ptz ex his qd habent in. l. iij. s. h. cū se. z. l. ex pte. s. de adimē. le. Et facit qd no. bar. in. l. bec cōditio.

fallit in auē. si captiui. C. de epif. z cle. ubi nō applicatur fisco sed ecclesie. Item fallit in auē. liberi z furiosi. C. de epi. audi. Quartū tēpus est qñ causa supuenit ipso tēpore mortis. z hic aduerte: aut talis cā fuit ex causa sue negligētie: aut ex dolo. utputa gātestator rē iteremit. primo casu est indignus: ut. s. e. l. indignum. secūdo casu si quidē ipse capiebat ex legis dispositione ab ite stato similiter est indignus z applicatur fisco: ut .s. e. l. si inimicitie. i. si. z hoc si legatarij culpa de prebēdit: ut. l. cū rō. in. fi. j. de bo. dā. Si vō capiebat ex dispositione hoīs tunc non capit sed remanet apud eos quibus est relictu: ut. l. si ab hostibus. s. i. s. fo. ma. Ultimum tempus quādo talis causa superuenit post mortē. z isto casu semper talis causa facit quē indignus z omnino nō capace: z facit. l. locū. in. prin. z. l. heredi. z. l. ei. s. e. fallit quādo talis causa respiciebat pmoditatem certe persone: vt. s. e. l. post legatum. s. amittere. z. C. de. l. pe. tunc enim illi psonē applicatur non alijs put lex disposuerit: vt dictis. ll. hoc mō pōt intelligi. l. hoc amplius. de fideicō. De tertio casu z quarto nō dico nunc.

De cōditionibus z demōstrationibz. Rubri. l. 1. 27

Quid sit cōditio dicitur in. l. i. quid sit demōstratio dicitur in. l. i. demonstratio. s. i. quid sit modus dicitur in. l. quibus diebus. s. h. j. co. De natura cōditionis causalis vel mixte dicitur in. l. i. in testamento. De natura cōditionis impossibilis dicitur in. l. de cōdi. insti. l. i. De natura demōstrationis cause z modi dicitur in dictis. ll. Ex. l. sequenti.

Quid sit cōditio: ibi. Expediamus. Et an dictio si. semp inducit cōditionē: ibi. Primo. Et an dictio cū. faciat pditionē: ibi. Secūdo. Et ibi aliquas differentias inter si z cum vide. Et an dictio nisi. faciat pditionē: ibi. Tertio. Et quid de dictione alioqn: ibi. Quarto. Et quid de dictione alias: ibi. Quinto. Et quid de dictione siue: ibi. Sexto. Et quid de cōiunctione copulatiua: ibi. Quero quid. Et qd importēt dictio quoad donec qd diu: ibi. Et quero. Et qd de dictione duz quousqz qñqz z qñ: ibi. Quid de dictione dum. Et qd de aduerbijs loci. z quid de aduerbijs qz tiratis an faciāt cōditionē: ibi. Alterius. Et qd de aduerbijs negandi: ibi. Alterius quero. Et an p ppositiōes inducat cōditio: ibi. Tertio pncipaliter. Et an ex vi noīs inducat cōditio: ibi. Quarto. Et an pnomē cōditionem faciat: ibi. Quinto Et an relatiuū substātie quis vel qui. inducat cōditionē: ibi. De relatiuis. Et an conditio que inducitur p relatiua sit tacita vel expressa: ibi. Sed qro. Et an verbū inducat cōditionē: ibi. Sexto. Et quid de participio: ibi. Septimo. Et quid de gerundijs: ibi. Octauo. Et quid de supinis: ibi. Nonno quero.

Legatis que relin

quuntur. Primo ponit vnā diuisionem trimembrē cuz vna exceptione vsqz ibi: cū dies. ibi ponit vnū dictū de natura secūdi membri: vsqz ibi: dies autē. ibi ponit vnū qrtū mēbrū sm gl. vel dic ibi declarat secūdu mēbrū debere intelligi de die certa an. s. incerta quādo. vsqz ibi: est autē. ibi ponitur declaratio exceptiōis. C. op. de. l. vbi. s. fi. cū si. tene menti secūda so. vt in qualibet earū no. C. secundo op. de. l. si ita. s. pegasus. C. Tertio op. de. l. stipulatio ista. s. inter cetera. cū simili. Sol.

glo. aliud in die incerta. Contra hoc facit. C. de fideicō. l. post mortem. dic ut ibi: z dicitur. j. ad treb. l. sed si ante. C. Quarto oppo. j. e. l. heres meus in pn. sed bec intelligitur sm illā: vt ibi in prima glo. no. z illa q expediat dicere circa diez certā vel incertā dicemus in. l. p. raria. glo. hic tāgit. Expediamus aliqua vtilia circa pditionē. primo quero quid sit conditio. Respondeo cōditio est quedā legati suspensio cuius de futuro defectus vel confirmatio dependet sm glo. s. in rubrica. z l. 3o in summa de condi. inser. qd non placet in eo q dicit legatū suspendi: quia etiā alie dispositiones suspendunt per conditionē: vt cōtractus z sententia z similia. Item q dicit suspensio non est verum. nam suspensio nō est effectus pendētis cōditionis z nō est conditio: vt. s. si cer. pe. l. pecuniam z. l. itaqz. z patet per omnes. ll. huius ti. que ipsum actum qui pēdet ex futuro euentu vocant conditionē. Item in eo quod dicit cuius zc. aut enim intelligas cuius. f. cōditionis. z tunc male sequitur defectus seu cōfirmatio pendet ex futuro euentu. nō enim ipsa conditio confirmatur: sed in ipsius existētia alia dispositio suspenditur. Euentus dico generalit sue consistat in facto siue i iure: vt. j. e. l. multū. Item siue affirmatiue siue negatiue: vt. j. e. l. in facto. Futurus dico ad differentiā conditionū de preterito vel presenti que nō sunt pprie conditiones: vt. l. institutio talis. in. fi. de cōdi. insti. z. j. e. l. eas. in. prin. z. l. si ita stipulatus fuero hāc summā. de vbo. obliga. z. s. si cer. peta. l. itaqz. z ibi no. vbi qz enim lex reperitur pditionez appellare que ē de preterito improprie loquitur lex: vt no. s. de. l. e. l. si sic. s. i. in glo. super verbo demōstratio. z no. j. e. l. in cōditionibus. s. i. s. de here. insti. l. ij. in glo. super verbo inesse. In quē dispositio suspenditur hoc dico ad differentiā diei certe: que dispositionez nō suspendit: vt. h. z. j. de vbo. obliga. l. cedere diem. quod dic vt dicam in. l. heres meus. Item ad differentiā cōditionis necessarie que non est conditio: vt. l. in illa. s. h. j. de verbo. obliga. z de noua. l. si pupillus. s. sub conditione. item ad differentiā conditionis impossibilis que nō suspendit. ideo nō est conditio: vt. j. e. l. ij. dicam plene in. d. l. i. de condi. insti. C. Videndū est ergo per que verba introducatur cōditio: z si videamus tam de cōiunctionibus qz de positionibus aduerbijs z ceteris partibus orationis. Primo ergo quero de natura huius dictionis si. vtruz inducat semper conditionem. Glo. videtur dicere q sic fallit quandoqz in. l. muto. s. i. s. de tutel. z quod ibi not. Tu dic latius quādoqz h dicitio si. respicit verbum presentis vel preteriti temporis: tūc non facit conditionem: vt. d. l. si ita stipulatus fuero hanc summam. j. de verbo. obliga. z. s. dixi. z dicam. j. e. l. demōstratio. s. i. z omnia iura que conditiones in preterituz appellant conditiones loquuntur improprie. Aliquando respicit verbum futuri temporis: z hic aduerte. quādoqz ille futurus euentus est certus omni certitudine. quādoqz est certus an. sed incertus quādo. vt mors. alquando est omnino incertus: vt sunt cōmuniter omnes conditiones. Primo casu non facit conditionem: vt. s. dixi. Secundo casu sunt glo. contrare. nam quidam dicūt qz h adiectio si moriar non facit conditionez: vt not. in. d. l. si pupillus. s. sub conditione. de noua. in. prin. glo. z. l. y. tenet ibi. z. C. de here. insti. l. ex tranē. Contrariuz tenet glo. in. l. in omnibus j. de reg. iur. z. l. y. in. d. s. sub conditione. z ista

la picola. j. s. p. di. z demō. cogita qz bar to. hic etiā tenet pau. d. ca stro in. d. l. si ab hostibus. ANDE bal. cōsilio. cery. iij. prio lib.

De conditi. z demōstratio. Rubrica.

Quid sit pditio. h. habet diuisio z remissio totius tituli. ad de bonā gl. in. s. lōge in sti. de leg. et qd no. in rubri. C. d. sal. causa. z. l. i. i. C. d. hie que sub modo.

Legatis l. qd sit cōditio.

Et vide per doc. s. in rubri. post gl. p. bal. i. rub. C. de insti. z substi. ibi improprie loquitur ter. z. v. de ad hoc qd habes post bar. in. l. cuz ad pñens. si certū peta.

Loquitur improprie. oia iura q cōditione in preteritū appellāt improprie loquuntur. ad huc que. s. dicta sunt pri. in diffinitione dixi in. d. l. cū ad pñens si cer. peta.